

41 264/12

Η ΘΕΙΑ ΚΑΙ ΙΕΡΑ
ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ
ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΣΤΑΤΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.
Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα καὶ ἀνέκδοτα.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ,
Ἐκ τῆς Τυπογραφίας «Ὁ ΚΟΡΑΗΣ»
1872

ΤΟ ΛΕΙΨΑΝΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

Η ΘΕΙΑ ΚΑΙ ΙΕΡΑ
Α Κ Ο Λ Ο Υ Θ Ι Α
 ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
Σ Π Υ Ρ Ι Δ Ω Ν Ο Σ
 ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ
 ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ
 ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

Νεωστὶ μετατοπωθεῖσα καὶ ἀνέχθεισα.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ:

Ἐκ τῆς Τυπογραφίας « Ὁ ΚΟΡΑΗΣ »

1872

ΤΩ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΩ

ΚΛΕΙΝΩ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΩ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ

ΑΝΤΟΝΙΩ ΧΑΡΙΑΤΗ

ΤΗΧΔΕ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ

ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΙΕΡΑΡΧΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

ΕΓΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ

ΕΥΣΕΒΑΣΤΩΣ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ

Ο Έκδότης.

Ἐν Αθήναις, τῇ 14 Ἰουλίου 1872.

Πανοσιώτατε Πρωτοσύγγελε,

Ἐπὶ ὅσιν ἔχοντες τὴν ἀπὸ 4 τρέχοντος ἡμετέραν ἐπιστολὴν δι' ἧς ἐξαιτεῖσθε ἵνα ἐπισυναφθῶσι ἐν τῇ ἐκδοθησομένῃ Ἀκολουθίᾳ τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ τοῦ Θαυματουργοῦ καὶ πολιούχου Κερκύρας καὶ τὰ ὑποβληθέντα ἡμῖν νεώτερα καὶ ἀνέκδοτα θαύματα, μαρτυρούμενα τρανῶς ὑπὸ πάντων τῶν εὐσεβῶν τέκνων τῆς ἡμετέρας Θεσπύσου Ἀρχιεπισκοπῆς, οὐδεμίαν εὐρίσχομεν ἀντίρρησην τοῦ ἐπιτρέψαι τὴν τούτων ἐκδοσιν.

Ἐπευχόμενοι δὲ ὑμᾶς καὶ ἐπαينوῦντες τὸν διακαῆ ὑμῶν πόθον ὑπὲρ τῆς δημοσιεύσεως τῶν θαυμάτων τοῦ Προστάτου ἡμῶν Ἀγίου, διατελοῦμεν,

† Ο ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ.

Πρὸς τὸν Πανοσιώτατον
Μ. Πρωτοσύγγελον Κερκύρας
Κ. Κ. Γεώργιον Ι. Βούλγαριν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Εἰς τὰς πέντε ἐκδόσεις τῆς ἱερᾶς τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Ἀκολουθίας, προστίθεται νῦν καὶ ἡ παροῦσα, τὴν ἐκτύπωσιν τῆς ὁποίας προεκάλεσεν ἡ σπάνη τῆς ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1847 ἐκδοθείσης. Τὸ διάμεσον τοῦ χρόνου τὸ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἐκδόσεων, τῆς παρούσης δηλαδὴ καὶ τῆς κατὰ τὸ 1847 γενομένης, βραχύτερον ἐκείνου τῶν προηγουμένων, ἐμφαίνει βεβαίως τὴν οὐκ ὀλίγην ταύτης χρῆσιν, ἧς αἰτία ἡ πρὸς τὸν Ἅγιον αὐξάνουσα εὐλάβεια. Τῷ ὄντι, 25 μόνον παρῆλθον ἔκτοτε ἔτι ἐν ᾧ 34 εἶχον παρέλθει ἄλλοτε, ἀπὸ τῆς τῶν 1847 ἐκδόσεως, μέχρι τῆς προτελευταίας τῆς ἐν Ἑνετίᾳ γενομένης, τύποις Νικολάου Γλυκῆ κατὰ τὸ 1813 — ἧτις παρὰ τοῦ ἐκδότου τῆς τῶν 1847, μνημονεύεται ὡς τρίτη, ἀγνοοῦντος ἴσως ὅτι πρὸ αὐτῆς ὑπάρχει ἡ ἐν τῇ ἰδίᾳ πόλει παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βορτιώλῃ κατὰ τὸ 1764 ἐκδοθεῖσα ἐν ᾗ εἶχε προστεθῇ τὸ πρῶτον καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ κατ' Ἀγαρηνῶν Θαύματος, ἧτις ὄθεν, τρίτη αὐτὴ ἐστὶ κατὰ σειρὰν, ἐν ᾗ πρὸ αὐτῆς ὑπάρχουσι καὶ ἕτεραι δύο ἐκδόσεις, τούτέστιν ἡ κατὰ τὸ 1717 παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ καὶ ἡ κατὰ τὸ 1674 παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ ἐν τῇ ἰδίᾳ τῶν Ἑνετῶν πόλει γενομένη, ὡς ἐκτενέστερον περὶ τούτων πραγματεύεται ὁ ἐκδότης εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς τῶν 1847 ἐκδόσεως.

Ἐκρίναμεν δὲ εὐλογον ἵνα εἰς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν λάβωμεν ὡς ὑπογραμμὸν τὴν ἐν ἔτει 1847 γενομένην καὶ ὁ ἀμέσως προηγουμένη, ἧς μάλιστα, δύναται τις νῦν εἶπῃ, ὅτι

ἡ παρούσα δὲν εἶναι εἰμὴ ἀνατύπωσις, ἐὰν ἐξαίρεσιωμεν προ-
σθήκας τινὰς καὶ τὴν διὰ τοῦ ἐπαυξηθέντος Συναξαρίου ἀν-
τικατάστασιν τοῦ κατ' ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν διάλεκτον ἐν τῇ
ἐκδόσει τῶν 1847 ὑπάρχοντος βίου τοῦ Ἀγίου, ὅστις, μὴ ἀ-
ναγινωσκώμενος ἐπ' Ἐκκλησίας, ἀπέβαινε πλεονασμός, ἐν ᾧ τὸ
Συναξάριον ἀποτελεῖ, οὕτως εἰπεῖν, ὑποχρεωτικὸν τῆς ἀκο-
λουθίας μέρος. Διαγράψαντες ὁμῶς τὸν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλ-
ληνικῇ γραφέντα βίον, διετηρήσαμεν τὴν καὶ ἐν τῇ ῥηθείᾳ ἐκ-
δόσει τῶν 1847 ὑπάρχουσαν αὐτοῦ μετάφρασιν εἰς κοινὴν
διάλεκτον, ἥς προσεπαθήσαμεν ὅσον τὸ δυνατόν νὰ διορθώ-
σωμεν τὸ ὕψος χωρὶς ν' ἀπομακρυνθῶμεν τοῦ σκοποῦ τῆς με-
ταφράσεως, δηλαδὴ τοῦ ἐκ αὐτῆς διὰ τὸν εὐσε-
βῆ ἄλλ' ἀπλοῦκόν ἀκροατὴν ἢ ἀναγνώστην.

Ἀναλαβόντες δὲ τὴν ἐκδοσιν τῆς παρούσης Ἀκολουθίας ἐ-
κρίναμεν ἡμέτερον καθήκον νὰ καταβάλωμεν πᾶσαν προσ-
πάθειαν ὅπως διορθώσωμεν τὸ κείμενον, νὰ ἐκλέξωμεν τοὺς καλ-
λιτέρους χαρακτῆρας καὶ νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν,
πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς τυπογραφικοῦ λάθους, αἰτοῦντες τὴν ἐπι-
είκειαν τῶν εὐσεβῶν ἀναγνωστῶν διὰ τὰ τυχόν διαφυγόντα,
καὶ τὴν τοῦ ἈΓΙΟΥ ἀντίληψιν, οὗ ἡ βοήθεια εἴη μετὰ πάν-
των ἡμῶν. Ἀμήν.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΩ ΙΒ'.

ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ.

Ἐν τῷ μικρῷ Ἑσπερινῷ ἱστώμεν στίχους δ'· καὶ ψάλλομεν
ἐν ἑκτοῦ προσόμοια Ἦχος Πλ. δ'.

Ὡ τοῦ Παράδοξου Θαύματος

Πάτερ Σπυρίδων μακάριε, Θαυμάτων πέλαγος ὢν, καὶ
πηγὴ ἀνεξάντλητος, νόσω κατεχόμενον, καὶ θανάτῳ Κων-
στάντιον, τὸν Βασιλέα τούτων ἀπήλλαξας· καὶ νοουθεσίαις
αὐτὸν κατέπεισας, παρατηρεῖν ἀεὶ, Ἱερεῦσιν ἄπασι ὡς τῷ
Θεῷ, πάντοτε λατρεύουσι, καλῶς προσφέρεσθαι.

Πάτερ Σπυρίδων θαυμάσιε, ταῖς ἀρεταῖς γεγωνὺς, ὑψη-
λὸς καὶ περίβλεπτος, Ἱεράρχης ἄκακος, ἐρημίτις ὅσιε,
καλῶς ποιμάνας Χριστοῦ τὸ ποίμνιον, καὶ πάντα λύκον
πόρρῳ ἀπήλασας, καὶ καθωδήγησας, πρὸς τὴν ἐπουράνιον
μάνδραν πιστῶς, τούτοις προηγούμενος Ποιμὴν ὡς ἄριστος.

Πάτερ Σπυρίδων πανόλβιε, τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν, προ-
σκυνῶν καὶ σεβόμενος, τὴν Ἀρείου ἄθεον, σὺ καθεῖλες διαί-
ρεσιν· καὶ τὸν ἀχρόνως Πατὴρ ἐκλάμψαντα, καὶ ἐκ μὴ

ὄντως τὸν Κόσμον ἅπαντα, δημιουργήσαντα, Λόγον ἀνεκρή-
ρυξας ἴσον Πατρὶ, τούτου τε τὴν δύναμιν τὴν ἐνυπόστατον.

Δόξα. Ὑψος α'.

Ο αἰε Πάτερ μακάριε, Σπυρίδων σοφὲ, τὴν νεκράν ὥσπερ
ζῶσαν, ἐπηρώτας δι' ἀγάπην Θεοῦ. Ὅφιν δὲ μετέβαλες εἰς
χρυσὸν, ὁ πενίαν ἀσκήσας ῥύσιν δὲ ἐπέσχες ποταμοῦ, συμ-
παθήσας λαῶ. Βασιλεῖ δὲ παρέστης Ἰατὴρ τῇ προνοίᾳ Θεοῦ·
νεκροὺς δὲ πάλιν ἤγειρας, ὡς αὐτοῦ Μαθητῆς· τὴν πίστιν
δὲ ἐπράνωσας, ἀναμέσον Πατέρων πολλῶν· πάντα οὖν
ισχύων ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί σε Χριστῷ· αὐτὸν ἱκέτευε, σωθῆ-
ναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Προεόρτιον. Ὑψος α'.

Προεορτάσωμεν λαοὶ Χριστοῦ τὰ Γενέθλια· καὶ τὸν νοῦν
ἐπάραντες ἐπὶ τὴν Βηθλεὲμ, ἀναχθῶμεν τῇ διανοίᾳ, καὶ κα-
τίδωμεν τὸ ἐν Σπηλαίῳ μέγα Μυστήριον· ἤνοικται γὰρ ἡ
Εὐδὲμ, Θεοῦ προερχομένου ἐκ Παρθένου ἀγνῆς, τέλειος ὑ-
πάρχων ὁ αὐτὸς ἐν Θεότητι καὶ ἀνθρωπότητι· διὸ κράζω-
μεν· Ἅγιος ὁ Θεὸς, ὁ Πατὴρ ὁ ἀναρχος· Ἅγιος ἰσχυρὸς,
ὁ Υἱὸς ὁ σαρκωθεὶς· Ἅγιος ἀθάνατος, τὸ παράκλητον πνεῦ-
μα, Τριάς Ἁγία δόξα σοι.

Εἰς τὸν Στίχον Ὑψος β'. Οἶκος τοῦ Εὐφραθῆ.

Χαίροις Ἱεραρχῶν, τὸ κλέος Θεοφόρε, Πατὴρ ἡμῶν Σπυ-
ρίδων, τῆς Οἰκουμένης πρέσβυς, πρὸς τὸν Θεὸν θερμότατος.

Υμνοῖς σου τὴν σεπτὴν, καὶ φωτοφόρον μνήμην, τελοῦντες
ἐπαξίως, δοξάζομεν ἀπαύστως, Χριστὸν τὸν σὲ δοξάσαντα.

Σὺ Πάτερ τὸ τριπτόν, τῆς Θεαρχίας κράτος, ἐν μέσῳ τῆς
Συνόδου, κηρύξας τὸν ληρώδη, Φιλόσοφον κατήσχυνας.

Δόξα. Ὑψος Πλ. δ'.

Εγνώσας μὲν τῇ πολιτείᾳ σου, Θεὸν τὸν βλέποντα τὰ κρύφια,
τὴν δὲ ψυχὴν σου δεκτικὸν τῆς Τριάδος ἀπεργασάμενος σκή-
νωμα, ἀγνώσας ἐδέξω ταύτην Πάτερ Ὅσιε, καὶ νῦν ἀστρά-
πτεις ἐμφορούμενος τοῦ θείου φωτός· διὸ καὶ τὸ τίμιον καὶ
θεοφόρητον Σῶμά σου, ὡς ἱερὸν κειμήλιον ἔχοντες, καὶ πη-
γὴν ὄντως παντοίων θαυμάτων, πίστει συνερχόμενοι, Ἱεράρχα
σὲ δοξάζομεν, ῥῶσιν κομιζόμενοι ψυχῆς καὶ σώματος· ὡς
γὰρ μιμητῆς τοῦ Δεσπότου, τοῖς πιστοῖς νέμεις τὰ πρᾶσφορα.

Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός. Προεόρτιον

Βηθλεὲμ ἐτοιμάζου, εὐτρεπίζεσθω ἡ φάτιν· τὸ σπήλαιον
δεχέσθω· ἡ ἀλήθεια ἦλθεν, ἡ σκιά παρέδραμε· καὶ Θεὸς
ἀνθρώποις ἐκ Παρθένου πεφανέρωται, μορφωθείς τὸ καθ' ἡ-
μᾶς, καὶ θεώσας τὸ πρόσλημμα· διὸ Ἀδὰμ ἀνανεοῦται σὺν
τῇ Εὐᾷ κράζοντες· ἐπὶ γῆς εὐδοκία ἐπεφάνη, σῶσαι τὸ γέ-
νος ἡμῶν.

ΕΝ ΔΕ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΗΕΡΙΝΩ

Τὸ, Μακάριος ἀνὴρ. Εἰς τὸ, Κύριε ἐκέκραξα, ἰστώμεν στίχους ς'.
καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα Στιχηρὰ προσόμοια. Ὑψος α'.

Τῶν Οὐρανίων ταγμάτων.

Εν τῇ τοῦ Πνεύματος αἴγλῃ καταλαμπόμενος, τὸ ζοφερόν
καθεῖλεν, ὁ σοφὸς Ἱεράρχης, Ἀρείου καὶ ληρώδης· ὁθεν ἀ-
πλῶς, δογματίσας Τριάδα σεπτὴν, ὑπὸ σοφῶν ἐδοξάσθη καὶ
συνετῶν, καὶ τὴν Σύνοδον ἐκύρωσε.

Ταῖς οὐρανίαις ἀκτίαι περιλαμπόμενος, τῇ τοῦ Χριστοῦ δυνάμει, τὰς ἰάσεις παρέχεις, ψυχῶν τε καὶ σωμάτων τοῖς πίστει θερμῇ, ἐκτελοῦσι τὴν μνήμην σου, Θεομακάριστε Πάτερ θαυματουργέ, καὶ ὕμνοῦσι τὸν Σωτῆρα Χριστόν.

Τοῦ ἀμπελῶνος ἐργάτης διὰ τῆς πράξεως, τῶν ἐντολῶν ἐδεύχθης τοῦ Χριστοῦ Θεοφόρε, διὰ τῆς Βασιλείας τῆς ἀνυπαλάβων, μυστικῶς τὸ δηνάριον, ἀδιαλείπτως Σπυρίδων ὑπὲρ ἡμῶν, Θεῷ εὐχου τῶν τιμῶντων σε.

Ἔτερα Στιγερὰ προσόμοια. Ἦχος ὁ αὐτός.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Ω τοῦ παραδόξου θαύματος· τῷ λαμπρῷ Φωστῆρι, συμπάλλουσιν Ἄγγελοι, ὡς ζῶσα δὲ ἡ νεκρὰ αὐτῷ προσφέγγεται· ὅς ῥεύματα ποταμοῦ, ἀναχαιτίσας τῷ ῥήματι ἔστησε, καὶ Διακόνου ποτὲ, τὴν ἀφωνίαν ὁ μέγας ἰάσατο· τὸ καυσῶδες τοῦ Ἡλίου, ὡς ἡ παίδων κάμινος, μετεβλήθη εἰς δρόσαν, Τριφυλίνος διασώζεται.

Δεῦρο τῶν Πιστῶν τὸ σύστημα, τὸν ἀπλοῦν καὶ πρῶτον ἀκέραιον ἄκακον, τὸν μέγαν ἐν Ἱεράρχαις προεξάρχοντα, Σπυρίδωνα τὸν Σοφόν, τὸν τῆς Νικαίας Συνόδου ὑπέρμαχον· τὸν καθελόντα νευραῖς, ὀρθῶν δογματίων τὸν ἄθεον Ἀρειον, ἐπαξίως συνεληόντες, λαμπρῶς εὐφημήσωμεν, ὡς φωτίσαντα πᾶσαν, Οἰκουμένην τοῖς διδάγμασι.

Χαίροις ἡ λαμπρὰ καὶ εὐσημος, Κερκυραίων Πόλις, δὲ μῆγυρις ἑνδοξὸς ἡ ἔχουσα τὴν Σοφὸν τὴν τοῦ τρισημάκαρος, Σπυρίδωνος τοῦ Σοφοῦ· ἐξ ἧς πηγάζει πιστοῖς τὰ ἰάματα, τοῖς πόρρω καὶ τοῖς ἐγγύς, πρὸς ἀρρώγην ὀξυτάτη

ὑπάρχουσα· καὶ σὲ Κερκύρα φρουροῦσα, ἀπὸ πάσης θλίψεως, καὶ λιμοῦ καὶ θανάτου, καὶ κινδύνων καὶ κακιώσεων.

Δόξα, καὶ νῦν. Ἦχος α'. (Ὁκτώηχον.)

Ποίημα Ἑμμανουὴλ Χρυσάφη τοῦ Δουκός.

Ἐψάλλετο ἐν τῇ Βασιλίδι τῶν Πόλεων.

Θεαρχεῖω νεύματι, πάντοθεν τὰ τῶν ἀνθρώπων συστήματα, ἀπὸ οἰκείων δωμάτων φερόμενα.

Πλ. α'. — Καταλαβόντα τὴν πανέντιμον τοῦ Λειψάνου σου θήκην, ἀξίως ἀσπάζονται.

β'. — Αἱ δὲ ὑπέρτατοι τῶν ἐπὶ γῆς ἀξίαι, σὺν Βασιλεῖ ἡγεμόνι παραγενόμεναι.

Πλ. β'. — Τὸ Θεοφόρον καὶ ἀξιαίπαινον σκῆνος ἐξάδουσαι, τῷ δέει κρατούμεναι, ὑπὲρ ἐπαίνου δὲ ποιούμεναι· καὶ ὁρατῶς ἐκδοῦσι τὴν τῶν ἁσμάτων σοι μελωδίαν· ἰδοὺ ὁ θαυμαστός Σπυρίδων νῦν προτίθεται.

γ'. — Ἀρωμεν τοίνυν τὸν ὕμνον, καὶ κατὰ δύναμιν ὑμνήσωμεν τῶν Ἀρχιερέων τὸ μέγα κλέος.

Βαρύς. — Διὰ τοῦτου γὰρ ἡ παγγενής, Κωνσταντιανῶν σωτηρία γίνεται· ᾧ ἀτενίζειν οὐκ ἰσχύουσιν ἔθνη πάντα, ἀξίον τε ἀπονέμειν ἐφύμνιον.

δ'. — Τοῦτου γὰρ τὸ τῶν θαυμάτων ὑπερέχει πᾶσαν ἔννοιαν.

Πλ. δ'. — Διὸ πάνσοφε Ἱεράρχα, αἰεὶ σὺν τῇ Μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ μετὰ πότμον πρεῦσθες διηνεκῶς, περιφρουρῆσαι καὶ σῶσαι, ἀπὸ πάσης προβαλῆς ἐναντίας τὴν νεολαίαν σου· τὴν γὰρ ὡμῶν προστασίαν κεκτήμεθα.

α'. — Εἰς τοὺς αἰῶνας ἀγλαοφανῶς μακαρίζοντες.

Εἰσοδος. Τὸ, Φῶς ἱλαρόν.

Τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ Αναγνώσματα.

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα.

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ εὐλόγια Κυρίου ἐπὶ κεφαλῇ αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὅς εὑρε σοφίαν· καὶ θε-

τὸς, ὃς εἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θησαυροῦς· τιμιωτέρα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν· οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτήν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. Ἐκ γὰρ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλαιον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν ἀκούσατέ μου, ὦ τέκνα, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ· καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει. Αἱ γὰρ ἔξοδοί μου, ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν Ἰούις ἀνθρώπων. "Οτι ἐγὼ ἡ Σοφία κατεσκεύασα βουλὴν καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν, ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμοὶ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια, ἐμοὶ φρόνησις, ἐμοὶ δὲ ἰσχύς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρήσουσι χάριν. Νοήσατε τοίνυν ἄκακοι πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαιδευτοὶ ἔνθεσθε καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ· καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χειλέων ὀρθά. "Οτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ λάρυγξ μου· ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου· οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σχολιόν, οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γνῶσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμᾶς ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπίς ὑμῶν, καὶ πλησθῆσεσθε πνεύματος.

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα

Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται. Χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἐπίστανται χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταστρέφεται. Ζυγοὶ δόλιοι βδελυγμα ἐνώπιον Κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτόν αὐτῷ. Οὐ ἐὰν εἰσέλθῃ ὕbris, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν. Τελειότης εὐθέων ὁδηγήσῃ αὐτοὺς, καὶ ὑποσκελισμός ἀθετούντων προνομήσει αὐτούς. Οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχοντα

ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. Ἀποθανῶν δίκαιος ἔλιπε μετὰμελον· πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια. Δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθωτομεῖ ὁδοὺς, ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ. Δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύσεται αὐτοὺς, τῇ δὲ ἀδουλείᾳ ἀλίσκονται παράνομοι. Τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου, οὐκ ὤλутαι ἐλπίς· τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὤλутαι. Δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδεται ὁ ἀσεβής. Ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἰσθησις δὲ δικαίων, εὖοδος. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατὼρθῶται πόλις, καὶ ἐν ἀπολείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. Ἐν εὐλογίᾳ εὐθέων ὑψωθήσεται πόλις, στόματι δὲ ἀσεβῶν κατασκαφήσεται. Μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεής φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται. Πολλὰ δὲ ἐστὶ φρόνησις ἀνθρώποις καὶ ἡλικία γῆρας, βίος ἀκηλίδωτος. Εὐάρεστος Θεῷ γενόμενος, ἡγαπήθη· καὶ ζῶν μεταξὺ ἀμαρτολῶν, μετετέθη. Ἠρπάγη, μὴ κακία ἀλλὰ ξὴ σύνεσιν αὐτοῦ, ἡ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. Βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλὰ, καὶ ῥεμβασμός ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθείς ἐν ὀλίγῳ, ἐπλήρωσε χρόνους μακροὺς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες, μὴδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Εἰς τὴν λιτὴν. Ὑχος α'.

Πνευματικὴ πανήγυρις σήμερον ἀδελφοί· σκιρτάτω ἡ φύσις, χορευέτω ἡ ἀνθρωπότης. Συνεκάλεσε γὰρ ἡμᾶς ὁ θαυμαστός Σπυρίδων, τὸ θειότατον κειμήλιον τῶν Ἀρχιε-

ρέων· ὁ ποταμὸς τῶν θαυμάτων ὁ πλημμυρέστατος· τὸ κατοικητήριον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ἡ ἀκένωτος τῶν ἱαμάτων καὶ ξένη θάλασσα· ὁ στερρότατος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἀκράδαντος πύργος· ἡ ὄντως κριτὶς Ὁσίων, καὶ φωστὴρ Οἰκουμένης ὁ πολύφωτος· αὐτοῦ ταῖς ἰκεσίαις Χριστέ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὁ αὐτός.

Ω θαύματος φρικτοῦ! ἡ νεκρὰ πυθομένη, φωνὴν ζωσάν σοι δέδωκεν· ὁ ῥοῦς δὲ τοῦ ποταμοῦ ἀνεστάλη, διὰ λόγου σου προστακτικοῦ· ἡ τοῦ Ἀνακτος νόσος, εὐχῇ σου φυγαδεύεται· ὁ ὄφις εἰς εἶδος χρυσοῦν ἀντιμετηλλάττετο· νεκροὶ ἐξηγέρθησαν· ἐνεργεῖ γὰρ ἐν σοὶ ὁ τῶν ἀπάντων Ἱεράρχης Χριστὸς ὁ Θεός ἡμῶν, Σπυρίδων Ἱεράρχα σοφέ, ὁ τῆς Τριάδος τὸ δόγμα ἀνακηρύξας τρανῶς.

Ὁ αὐτός.

Τίς μὴ θαυμάσῃ! τῶν σῶν θαυμάτων, Ἱεράρχα Σπυρίδων τὸ ἀκένωτον πέλαγος; ὁμοῖον γὰρ ἐξ Οὐρανοῦ προσευχῇ σου κατήγαγες, καὶ τὰς αὐχμώσας ἀρούρας ἐμέθυσας, καὶ λιμὸν διέλυσας· ὦ τοῦ θαύματος! νεκρὰν ἐξανέστησας ζωοποιῶ σου προσφλέγγματι· ὅφιν εἰς χρυσὸν μετέβαλες. Ἐξαίσια καὶ ἄπειρα ὄντως ὑπάρχει σου τὰ θαυμάσια. Οὕτως οἶδα δοξάζειν Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας. Ἡμεῖς δὲ περικυκλοῦντες τὴν τιμίαν σου Σορὸν, καὶ κατασπαζόμενοι ταύτην ἀναξίοις χεῖλεσι, ῥῶσιν ψυχῶν τε καὶ σωμάτων λαμβάνομεν· μεγαλύνοντες τὸν σὲ δοξάσαντα Κύριον, ὃν παρῥησίᾳ πρεσβεύεις ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ αὐτός.

Οσιε Πάτερ, Ἱεράρχα ἀοίδιμε, Ἀποστολικῆς διδασκαλίας·

γενόμενος ἔμπλεως, καὶ τοῦ θεοῦ Πνεύματος καταχώγιον, δι' ἐναρέτου πολιτείας ἀναδειχθεὶς, τῆς Ἐκκλησίας τοὺς λύκους διὰ δογμάτων ἀπήλασας· καὶ τὴν ὁρθόδοξον Πίστιν σαφῶς τρανώσας, στύλος ἀναδείκνυσαι καὶ εὐσεβείας πρόμαχος· ἀλλ' ὦ Πατέρων ἐγκαλλώπισμα, καὶ Διδασκάλων συνόμιλε, τῷ Σωτῆρι πρεύσβευε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὁ αὐτός.

Πανύγρις παιδρά, Ἱερά πανδαισία· δεῦτε πιστοὶ μεθεξωμεν. Σπυρίδων γὰρ ἡμᾶς συγκαλεῖται, ἐστιάτωρ ὢν πνευματικὸς, οὗ ἡ τράπεζα θεία, ἡδεὰ τὰ θαύματα· αὐτοῦ μιμησώμεθα τὸ πρᾶον, τὸ ἄκακον, τὸ ἀπλοῦν, τὸ φιλόνητον, τὸ περὶ πάντα σῶφρον· ἐφ' οἷς ἐν Ἀρχιερεῦσιν, ὡς φῶς ἐξέλαμψε.

Ὁ αὐτός.

Τῷ Θεῷ φωτὶ κατανασθεῖς τὴν καρδίαν, καὶ νοῦν ἐλαμψθεῖς, τοῖς ἐπὶ γῆς ὡς Ἀγγελος, Σπυρίδων πᾶσιν ἀνεδείχθης· πρᾶός τε καὶ ἀκέραιος, ὅλος κατηγγλαῖσμένος τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν πιστοῖς αὐλῶς χορηγεῖς, σωμάτων ἱερὰν τροφήν, καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ αὐτός.

Ως συμπαθὲς καὶ πρᾶος ἐφάνης ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ Χριστοῦ δοῦλος γνήσιος· καὶ θαυμάτων χάριν ἀφθόνως παρέχεις ἐν τῇ σεπτῇ καὶ παιδρᾷ κοιμήσει σου Πάτερ· δόξα τῶν Ἀρχιερέων, Σπυρίδων Ἱερουργέ, στίφη δαιμόνων ἀφανίζων, καὶ νόσους ἀπελαύνων πάντοτε, πανασίδιμε Ἱεράρχα, Θεσπέσιε σημειοφόρε, Φωστὴρ τῶν πιστῶν διαυγέστατε, Ἐκκλησίας τὸ στήριγμα, φωτὸς δοχεῖον, καὶ παράκλησις τῶν πιστῶν,

Ὁ αὐτός.

Αρετῶν εἰς μέγιστον καὶ αἰσέριον ὕψος, ἀναβὰς Θεοφόρε, τὴν σύμπασαν φωτίζεις ταῖς τῶν θαυμάτων ἀστραπαῖς· ἀπαθείας λάμπων χάρισμασιν, ἀπλότητος αἴγλη, Σπυρίδων Ἱερέ. Διὸ πάντες πίστει καὶ πόθῳ συνελθόντες, καὶ κατασπαζόμενοι τὸ πάνσεπτόν σου Σκῆνος, προσφωνοῦμέν σοι ταῦτα· χαῖρε σύλγε οὐράνιε, τῶν θλιβομένων παραμυθία· χαῖρε στήλη τῶν ἀρετῶν· χαῖρε ἀδιάσειστε πύργε δογματῶν τῆς Πίστεως· ἐν σοὶ ἅπαν χάρισμα τοῦ Πνεύματος πεφανέρωται, Ἱεράρχα πιστῶν ὁ προστάτης, καὶ τῶν ἐν νόσοις ἐτοιμότατος θεραπευτής· χαῖρε τῆς ἐπουρανίου Ἱεραρχίας κανὼν.

Δόξα. Ἦχος Πλ. δ'.

Οσιε Πάτερ, σὺ ἐν ἀρεταῖς διαλάμπας τῷ Χριστῷ εὐχρέστησας· πρότερον μὲν κατὰ τῶν παθῶν ἀνδρισάμενος· τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἡγίασας· ὕστερον δὲ τῆς Ἐκκλησίας ταραττομένης ὑπὸ τοῦ Χριστομάχου Ἀρείου, τὴν Σύνοδον συνηγόρησας, τὰς αἱρέσεις ἐκείνου, καὶ τὸν αὐτοῦ ὁμόφρονα ληρώδη φιλόσοφον, γενναίως κατέβαλες ὑποδείξας δὲ καὶ τὸ Τρισήλιον τῆς Θεαρχίας Κράτος, ἄλλος ἥλιος ὥφθης ἐν μέσῳ τῆς ἱερᾶς ἐκείνης συνάξεως. Διὸ συνελθόντες, Ἀγιώτατε πάτερ, Σπυρίδων Σοφέ, πόθῳ τὴν θείαν περικυκλοῦμέν σου Λάρνακα, καὶ τὸ Ἱερὸν καὶ Ἅγιον Σῶμά σου περιχαρῶς ἀσπαζόμενοι, ῥῶσιν ψυχῶν τε καὶ σωμάτων λαμβάνομεν, μεγαλύνοντες τὸν σὲ δοξάσαντα Κύριον· ὃν παρρησία πρεσβεύεις ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός.

Σπήλαιον εὐτρεπίζου, ἢ Ἀμνὰς γὰρ ἔχει ἔμβρυον φέρουσα

Χριστόν. Φάτνη δὲ ὑποδέχου τὸν τῷ λόγῳ λύσαντα τῆς ἀλόγου πράξεως ἡμᾶς τοὺς γηγενεῖς. Ποιμένες ἀγραυλοῦντες, μαρτυρεῖτε θαῦμα τὸ φρικτὸν, καὶ Μάγοι ἐκ Περσίδος, χρυσὸν καὶ λίθον καὶ σμύρναν τῷ Βασιλεῖ προσάξατε, ὅτι ὥφθη Κύριος ἐκ Παρθένου Μητρός· ὃν περ καὶ κύψασα δουλικῶς ἡ Μήτηρ προσεκύνησε, καὶ προσεφθέγγετο τῷ ἐν ἀγκάλαις αὐτῆς, πῶς ἐνεσπάρης μοι; ἢ πῶς μοι ἐνεφύης, ὁ Λιτωτής μου καὶ Θεός.

Εἰς τὸν Στίχον. Ἦχος Πλ. α'.

Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς.

Χαίροις Ἀρχιερέων κανὼν, τῆς Ἐκκλησίας ἀδιάσειστον ἔρεισμα· τὸ κλέος τῶν ὀρθοδόξων, ἢ τῶν θαυμάτων πηγὴ· ἰαμάτων ῥεῖθρον μὴ κενούμενον· φωστήρ ὁ πολύφωτος· τὸ τοῦ Πνεύματος ὄργανον· ὁ νοῦς ὁ θεῖος, ὁ πραῦς καὶ ἀκέραιος, ὁ ἀπλότητι ἀληθεῖ καλλυνόμενος. Ἀνθρωπε ἐπουράνιε, ἐπίγειε Ἀγγελε, τοῦ ἀμπελῶνος ἐργάτα, ὁ τοῦ Χριστοῦ δοῦλος γνήσιος. Αὐτὸν ἐκδυσώπει, παρασχεῖν τοῖς σὲ τιμῶσι τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου.

Πρᾶτος καὶ κληρονόμος τῆς γῆς, σὺ τῶν πράξεων ἀληθῶς ἀναδέδειξαι Σπυρίδων πατέρων δόξα, ὁ ταῖς νευραῖς τῶν σοφῶν, καὶ ἀπλῶν σου λόγων Θεῖα χάριτι, ἐχθρὸν τὸν παμπόνηρον, καὶ παράφρονα Ἀρείον ἐναποπνίξας, καὶ τὸ δόγμα τὸ ἐνθεον, καὶ σωτήριο, ἀνυψώσας ἐν πνεύματι· πάντας τοὺς ὀρθοδόξους τε, φωτίσας λαμπρότητι, ἐναδοξάζειν τὸν Λόγον, ὡς ἀληθῶς ὁμοούσιον, Πατρὶ προανάρχω, παρεχόμενον τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

ΟΙΚΟΙ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΕΚΡΟΖΩΝΤΑ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ:

ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ.

Τροπάριον

Τὸν ζωοχέα μελωδήσωμεν Σπυρίδωνα,
Τὸν ἐν Κερκύρα, ζῶντα σώματι ὑπάρχοντα,
"Ὅς ἰσχὺν τοῦ σώματος ἀποβάλλει,
"Ἄλλ' ὡς ἔχοντα τὸ σῶμα θεοδόξαστον,
"Τμνωδαίαις οὐρανίαις ὑπαντήσωμεν,
"Ἀνακράζοντες, χαίροις σῶμα αἰίζων.

Ανθρωπος ἀγγελάρχης ἀπεστάλης Σπυρίδων, σπερεῖν σὺν
θεοδόχον γῇ σῶμα· καὶ σὺν τῇ ἀκηράτῳ θανῇ, ἀθανά-
τούμενόν σε θεωρῶν "Οσιε, ἐξίστατο καὶ ἴστατο πᾶς μέρωψ
ἐκφωνῶν τοιαῦτα.

Χαίροις ἐν ᾧ ἡ φθόρᾳ ἐτράπη.
Χαίροις ἐξ οὗ ἡ ζωὴ ἠνγάσθη,
Χαίροις ὁ μὴ ἔχων χρωτὸς τὴν ἀλλοίωσιν.
Χαίροις τῶν πνευμάτων ὁ ἔχων ὁμοίωσιν.
Χαίροις κρᾶμα δυσκατάληπτον ἀνθρωπίνους λογισμοῖς.
Χαίροις πνεῦμα δυσἀπόβλητον ἐν ἀνθρώπων σεβασμοῖς.
Χαίροις ὅτι τυγχάνεις τῆς Τριάδος οἰκία.
Χαίροις ὅτι ἐδέξω πᾶσαν χάριν ἁγίαν.
Χαίροις φωστῆρ, φωτίζων τὸν ἥλιον.
Χαίροις λαμπτῆρ τῆς κόσμου ἐμφαύσεως.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ.

13

Χαίροις δι' οὗ εὐλογεῖται ἡ φύσις.

Χαίροις δι' οὗ ἐκλαμπροῦται ἡ πίστις.

Χαίροις σῶμα αἰίζων

Βλέπουσα ἡ Κερκύρα ἑαυτὴν ἐν ὑγείᾳ, φησὶ τῇ φυσικῇ
θαρσαλέως· τὸ πανθαύμαστόν μου θεωρῶ, δυσπαράδακτόν σου
τοῖς θεσμοῖς πέφυκεν, ἀφθόρου γὰρ χρωτὸς τὴν σύστασιν,
οὐ βλέπεις ὧδε;

"Ἄλλος "Ἀγγελος.

Τὴν ἐβάδισε θεῖαν, καὶ εἰς πόλον ἀνῆλθε, κατέασεν ἐφ'
ἡμᾶς δὲ τὸ σῶμα· ὃ λαμβάνον τιμᾶς, δηλοῖ πῶς ἐστὶ
δειγνῆναι τὸν βροτὸν ἐνθεον, πρὸς ὃν βρωῦμεν ἅπαντες, ἐν
φύσῳ, πλὴν ἐνθέως οὕτως.

Χαίροις Θεοῦ τῶν θαυμάτων σῆμα.

Χαίροις ἐσθλῶν οὐρανίων βῆμα.

Χαίροις ἀναστάσεως ἡμῶν τὸ τεκμήριον.

Χαίροις τῶν θαυμάτων Θεοῦ τὸ μαρτύριον,

Χαίροις σῶμα θεοδόξαστον, δι' οὗ ἀνέβη ἡ χαρὰ.

Χαίροις τίμημα τῆς χάριτος, δι' οὗ πέπτωκε φθορά.

Χαίροις πνευματοφόρον πολυτίμητον γέρας.

Χαίροις τὸ τῶν θαυμάτων εὐζωόδρυτον τέρας.

Χαίροις καὶ γὰρ σοφίαν ἐλάμπρυνας.

Χαίροις καὶ γὰρ καρδίαν ἐκαίνισας.

Χαίροις ἐν σοί, ὁμοῦ ἔχων στοιχεῖα

Χαίροις δι' οὗ, κατεπώθη μωρία.

Χαίροις σῶμα αἰίζων·

Δεῦτε ἐν τῇ Κερκύρᾳ, θεοσύλλεκτα στίφη, πρὸς θέαν
σώματος ἀκηράτου· ὃ ἀπέβαλε στόλον ἀγαρηνῶν, καὶ τὴν

νῆσον ἔδειξε σωζομένην ἅπασι, καὶ στράτευμα τῆς Θράκης συνετρίψατο, ἐν τῷ κόλπῳ πόντου.

Ἄλλος Ἄγγελος.

Θετο ἐν τῷ ὄρει, Μωϋσῆς ἔμελλεν ὄφιν, ἀνέδραμον πρὸς ὃν δεδειγμένοι· ὁ γὰρ ὄφις ὑγείαν διδούς, ἀληθῶς ζωόφιν ἐφορῶ χάριτος, Σπυρίδωνα, ὃ ἄσμασι νῦν ἄδω, ὡς πρὸς εὐεργέτην.

Χαίροις θηρὸς μετουσίαν φέρων.

Χαίροις πτωχῶν ἀρρώστιαν αἴρων.

Χαίροις ὁ θηρὸς μεταλλάξας μισάνθρωπον,

Χαίροις ὁ βροτοῖς ἀναστὰς τὸ φιλόανθρωπον.

Χαίροις νόσημα λεπρόσαρκον, βασιλέως ἐκβαλὼν.

Χαίροις ἔρεισμα πανθαύμαστον, τῶν θαυμάτων τῶν πολλῶν.

Χαίροις ὁ εὐτελείας τὴν ἰσχὺν ἀναδείξας.

Χαίροις ὁ τῆς Τριάδος τὸ τρισσὸν προκηρύξας.

Χαίροις σοφῶν συγγένων τὸ σύστημα.

Χαίροις μωρᾶς σοφίας τὸ σύγγραμμα.

Χαίροις, ἡμῶν πρὸς Θεὸν μεσιτεία,

Χαίροις τῆς γῆς ἢ ἡμῶν εὐτυχία,

Χαίροις σῶμα αἰείζωνον.

Ζήσας ἐν τῇ πενίᾳ, καὶ τοῦ πένητος θέλων, τὴν πενίαν ταχέως διῶξαι· ὅθεν ὄφιν εἰς χρυσοῦν ἀγαγὼν, καὶ τροφό-
πτωχος ἀναδειχθεὶς ἅγιε, λαβὼν δέ σου τὸ δώρημα, εὐχά-
ριστος ὁ πένης, ἔφη.

Ἄλλος Ἄγγελος

Τροπάριον. Τὸν Ζωοχέα μελωδήσωμεν Σπυρίδωνα.

Μετὰ τὴν α'. Στιχολογίαν.

Καθίσματα. Ἦχος α'.

Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ενίσχυσε σαφῶς, ἐντελής ἐν σοὶ χάρις· ἐκήρυξας λαμπρῶς, τὸν ἐν σοὶ Θεὸν ὄντα· διὸ καὶ καθ' ὁμοίωσιν γεγενῆσθαί σε ἔγνωμεν, πρᾶον ἄκακον, καὶ κατὰ χάριν οἰκαῖον, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, θεῖς Σπυρίδων καμμάκαρ, Ποιμένων πανάριστε.

Δόξα.

Σπυρίδων ὁμιλεῖς, τῇ νεκρᾷ ὡς περ ζωῇ· καὶ ὄφιν εἰς χρυσοῦν, μεταβάλλεις καὶ πάλιν, ἡλίου καταφλεξίν ἐν καιρῷ θέρους ἔλυσας, μεταθέμενος εἰς δροσισμόν τὸ καυσῶδες, καταψύχον σου τὴν κεφαλὴν Ἱεράρχα· ὦ χάρις τοῦ Πνεύματος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μαρία τὸ σεπτὸν, τοῦ Δεσπότης δοχεῖον, ἀνάστησον ἡμᾶς, πεπτωκότας εἰς χάος, δεινῆς ἀπογνώσεως, καὶ πταισμάτων καὶ θλίψεων· σὺ γὰρ πέφυκας, ἀμαρτωλῶν σωτηρία, καὶ βοήθεια, καὶ κραταιὰ προστασία, καὶ σῴζεις τοὺς δούλους σου.

Μετὰ τὴν β'. Στιχολογίαν, Καθίσματα, Ἦχος Πλ. δ'.

Τὴν Σοφίαν καὶ λόγον.

Πᾶσαν τέρψιν τοῦ βίου καταλιπὼν, καὶ τὸν νοῦν ἀνυψώσας, ταῖς ἀρεταῖς, τὸ ἄκρον ἐξήτησας, ἐφετῶν παναοῖ.

διμε· τοῦ δὲ Θεοῦ Πνεύματος δοχεῖον γενόμενος, τὰς ἐλ-
λάμψεις τούτου εἰσδεδεῖξαι Ὅσιε· ὅθεν καὶ τὴν χάριν, τῶν
Θαυμάτων πλουτήσας, παρέχεις τὴν ἱασιν, Ἱεράρχα ἐκάστο-
τε, τοῖς πιστῶς σοι προστρέχουσι· πρεσβεύων Χριστῷ τῷ
Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι
πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Δόξα.

Αβραάμ, τὸ φιλόξενον εἰληφώς, Ἰακώβ τε τὸ ἄκακον ἐ-
σχηκώς, καὶ Ἰὼβ τὸ ἄμεμπτον, Μωϋσέως τὸ ἄπλαστον,
Δαβὶδ ὁμοῦ τὸ πρᾶον· ἀξίως τοῦ Πνεύματος, ἀνεδείχθης
Σπυρίδων, δοχεῖον πανθαύμαστον· ὅθεν ὡς Ἡλίας, γῆ
κατήγαγες ὁμῖρους, ποταμῶν τε ρεύματα, Ἐλισσαίου τῇ χά-
ριτι, Ἱεράρχα διέστησας· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν
πταισμάτων ἄφεσιν δορήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ τὴν
ἁγίαν μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τὴν σοφίαν καὶ Λόγον ἐν σοὶ γαστρὶ, συλλαβοῦσα ἁ-
φλέκτως Μήτηρ Θεοῦ, τῷ Κόσμῳ ἐκύησας, τὸν τὸν Κόσμον
ποιήσαντα· καὶ ἐν ἀγκάλαις ἔσχες, τὸν πάντα συνέχοντα,
τὸν τροφοδότην πάντων, καὶ Πλάστην τῆς κτίσεως· ὅθεν
δυσωπῶ σε, Παναγία Παρθένε, καὶ πίστει δοξάζω σε, τοῦ
ῥυσθῆναι πταισμάτων μου, ὅταν μέλλω παρίστασθαι, πρὸ
προσώπου τοῦ Κτίστου μου, Δέσποινα Παρθένε Ἀγνή, τὴν
σὴν βοήθειαν τότε μοι δώρησαι· καὶ γὰρ δύνασαι ὅσα θέ-
λεις Πανύμνητε.

Ὁ Πολυέλεος.

Τροπάριον. Γόν Ζωοχέα μελωδήσωμεν Σπυρίδωνα·

Ηκουσταί μοι Σπυρίδων, δίκην οἴκου Τριάδος, τιμᾶσθαι

παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις· καταλύσας μὲν παρ' ἐκείνῳ, Πατὴρ,
ὁ Λόγος, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον, αὐτὸς Θεὸν κηρύξας σαρκω-
θέντα, δι' ἡμῶν βοῶντων.

Χαίροις Θεοῦ ἀγνωστάτου οὗτης.

Χαίροις Χριστοῦ τῶν ῥημάτων μύστης.

Χαίροις ὡς τὰ ρεῖθρα ποταμοῦ ἀνεχέτισας.

Χαίροις ὡς τὰ κλεῖθρα τῆς ἀβύσσου ἐνίκησας.

Χαίροις ὅτι κατηπάτησας τῶν ὁφείων κεφαλὴν.

Χαίροις ὅτι κατεδίωξας τῶν εἰδώλων τὴν ἀχλύν.

Χαίροις τῶν Κερκυραίων πολυδόξαστον σῶμα.

Χαίροις τὸ τῶν Κυπραίων ἀγιώτατον θρόνον.

Χαίροις λαμπρὸν τῆς φύσεως βλάστημα.

Χαίροις σφοδρὸν ἐγέρσεως γινώρισμα.

Χαίροις δι' οὗ κατεπόθη κακία.

Χαίροις δι' οὗ πέπτωκεν αἵρεσις.

Χαίροις σῶμα ἀειζών

Θαυματέμφορα μέγαν, θεωρήσαντες πάντες, συνόδῳ οἱ
φιλόσοφοι θάμβει· τῇ χειρὶ γὰρ ἐνσφίγγας πηλὸν, δι' αὐτοῦ
ἐδόχλους τὸ Τρισσὸν ἅπασι· καὶ λήψαντες τὸν ἄληπτον, ἐδό-
ξασαν αὐτὸν βοῶντες.

Ἄλλος Ἄγγελος

Δωμεν τῶν Θαυμάτων, ποταμὸν σε Σπυρίδων, τὸν ῥέον·
τα ὑμῖν αἰεὶ ταῦτα· ὅθεν ἔσθῃ πάλαι ποταμός, ὅτε σὴν ἀ-
πείληφεν αὐδὴν· ἔδραμε τὸ θαῦμα πανταχόσε, τοῦ δοξάσαι
τὸν θαυματουργοῦντα.

Χαίροις ὁ κόσμος ἑάσας δόξαν.

Χαίροις μισθὸν οὐρανοῦ ὁ λήψας.

Χαίροις ὃς ἀπάτην ἐν θαύματι ἔσβεσας.

Χαίροις ὃς Τριάδι πιστεύειν ἐφώτισας.

Χαίροις πρόβατον φιλόνητον τῆς ἀγέλης τοῦ Θεοῦ.

Χαίροις ὅτι τὸ φιλεύσπλαγχον σὺ κινεῖς τοῦ ποιητοῦ.

Χαίροις ὁ τῶν πενήτων ζωοτρόφε Σπυρίδων.

Χαίροις ὀρφανοφύλαξ, καὶ οἰκία παροίκων.

Χαίροις Μωσῇ, ὃς δύναμιν εἴληφας.

Χαίροις σοφῶν, μωρίαν ὃς ἡμίλυνας.

Χαίροις ὃς γῆν, ὁμοιοῖς παραδείσῳ.

Χαίροις ἐχθροὺς, κατεῶν ἐν ἀδύσῳ.

Χαίροις σῶμα ἀείζων.

Καταπέτασμα τρίτον, κέκτηται ὁ ναὸς σου, κιβωτὸν σου τὴν λάρνακα φέρον· καὶ λυχνίαν νέμεισε φωτὸς, μάννα δὲ σου τὸ σῶμα ἡμῖν νέμεται, πλαῖι δὲ σῆς καρδίας καθαρῶμεν, γεγραμμένον οὕτως.

"Ἄλλος "Ἀγγελος.

Αῖεις φύσεως ἔρους, τῇ νεκρᾷ φωνῇν στέλλων ἀπέδωκας δὲ πνεῦμα τῷ βρέφει· καὶ γὰρ εἴληφε τέκνον ἐκ σοῦ, μήτηρ θεωροῦσά σου ἰσχὺν ἐφριξε, θανοῦσα δὲ ἀνέστη αὐτίκα πρὸς σὲ ἐκδοῦσα.

Χαίροις ἀνδρῶν τῶν νοσοῦντων,
Χαίροις ἀνάδελφες μὴ ὀρώντων,
Χαίροις ὃς ἐφάνης τῆς πλάνης κατάπτωσις,

Χαίροις τῶν πνευμάτων δικαία ἀνόρθωσις.

Χαίροις θάνατον μιμούμενος, καὶ αὐτὸν ἐκθανατῶν.

Χαίροις πνεῦμα χαριτόδωρον τοῖς ἀνθρώποις δοηθόν.

Χαίροις ἄσειστε κίων ὁ κρατῶν τοὺς ἐν πίστει.

Χαίροις φῶς τὸ σκοτίζον αἰρέσιαν κακίστην.

Χαίροις Μωσῇ θαυμάτων διάδοχε.

Χαίροις ζωῆς τῆς θείας εὐπάροχε.

Χαίροις ὁ σχὼν ἐκ Θεοῦ μεγαλεῖον.

Χαίροις ὁ δοὺς πᾶσι πνεῦμα τὸ θεῖον.

Χαίροις σῶμα ἀείζων.

Μέτοχος ὡς Ἀγγέλων, ἐν τῇ γῇ ὡς Σπυρίδων, μετέστης ἐκ τῆς γῆς εἰς τὰ ἄνω· ἐπεδόθης εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀλλ' ἐγνώσθης ὄντως, καὶ βροτὸς τέλειος, διόπερ ἐξεπλάγησαν οἱ "Ἀγγελοι βοῶντες, οὕτως.

"Ἄλλος "Ἀγγελος.

Τροπάριον. Τὸν ζωοχέα μελωδήσωμεν Σπυρίδωνα.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Καθίσματτα, 'Ηχος γ'.

Τὴν ωραιότητα τῆς Παρθενίας σου.

Οφιν μετέβαλες, εἰς χρυσὸν "Ἄγιε, καὶ ταῖς τῶν λόγων σου, νευραῖς ἀπέπνιξας, τὸν δυσσεβῆ καὶ πονηρόν, "Ἄρειον Θεοφόρε. Βασιλεῖ δὲ γέγονας, ἱατρὸς πανασοῖδιμε, καὶ νεκροὺς ἐξήγειρας, δαίμονάς τε ἀπήλασας· διό σου συνελθόντες ὑμνοῦμεν, Ἱεράρχα τὴν Θεῖαν Κοίμησιν.

Δόξα. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Βασιλεῦσι καὶ μύσταῖς Θεοπρεπῶς, ἐν συλλόγῳ πανσέπτῳ φιλοσοφῶν, τρανῶς διεσάφησας, ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν, ἕνα

Θεὸν λατρεύειν, ὁμότιμον σύνθρονον, καὶ ἐν μιᾷ οὐσίᾳ, σε-
πτῶς ἐδογματίσας· ὅθεν ὑπὲρ λόγον, κατ' ἐπίνοιαν Θεῖαν,
καθεῖλες τὸν φλύαρον, τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος, Ἱεράρ-
χα Θεοπέσιε· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων
ἄφεσιν δωρήσασθαι, ταῖς ἐορτάζουσι πόθῳ τὴν ἀγίαν μνήμην
σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ο χορὸς Θεοτόκε τῶν Προφητῶν, σὲ προήγγειλε πάλαι
σκιογραφῶς, παλάτιον ἔμψυχον, καὶ πυρίμορφον ὄχημα-
καὶ κιβωτὸν καὶ στάμνον, Παρθένε χρυσόμορφον· καὶ φαει-
νὴν λυχνίαν, καὶ ὄρος κατὰ σκιον· πύλην κεκλεισμένην, καὶ
λαβίδα καὶ τόμον, καὶ κλίνην πορφυρόχρυσον· χρυσοπόφυ-
ρον θάλαμον, καὶ νεφέλην ὁλόφωτον. Δέσποινα ἡμεῖς δὲ ἀεὶ,
χεῖλεσι καὶ καρδίᾳ πιστῶς ἀνυμνοῦμέν σε ὡς Θεοτόκον Πανά-
χραντον.

Οἱ Ἀναβαθμοί. Τὸ α'. Αντίφωνον τοῦ δ'. Ἦχος.

Προκείμενον. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν.

Στίχος. Ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη.

Τὸ, Πᾶσα πνοή.

Εὐαγγέλιον, κατὰ Ἰωάννην. Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας.

Δόξα. Ταῖς τοῦ Ἱεράρχου πρεσβείαις.

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις

Καὶ τὸ Ἰδιόμελον, Ἦχος Πλ. β'.

Ἐλεήμων ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Πατέρων ἀγλαΐσμα, Σπυριδων σοφὲ καὶ ἀκροθῆνιον, τῇ τῶν
θαυμάτων σου αἴγλη τῆς οἰκουμένης φωτίζων τὰ πέρατα·
καὶ τῆς Ἀρείου λύσεως καθαιρέτης φανείς, τὸν Σωτῆρα ἱ-
κέτευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Σώσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου. Καὶ τὰ ἐξῆς.

Οἱ Κανόνες τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν Εἰρμῶν εἰς ζ'.

Καὶ τοῦ Ἀγίου οἱ δύο εἰς η'.

Ὁ Κανὼν τῆς Θεοτόκου, οὗ ἡ ἀκροστιχίς,

Ἄδω τὸν αἶνον τῇ φερεσβίῳ Κόρη.

Πλὴν τῶν ἐσχάτων Τροπαρίων τοῦ αὐτοῦ Κανόνος

ᾠδὴ α'. Ἦχος β'. Ὁ Εἰρμός. Δίς.

Ατριπτον ἀσυνήθην, ἀδρόχως θαλαττίαν ἀνύσας τρίβον, ὁ
παλαιὸς ἐδόξα Ἰσραὴλ· τῷ Κυρίῳ ἄσωμεν, ὅτι δεδόξασται.

Στίχ. Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ· ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται.

Αῦλος πάλαι κλίμαξ, καὶ ξένως χερσωθεῖσα ὁδὸς θαλάσ-
σης, τὴν σὴν ἐδήλου γέννησιν Ἀγνή· ἣν ὑμνοῦμεν ἅπαντες,
ὅτι δεδόξασται.

Στίχ. Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι.

Δύναμις τοῦ ὑψίστου, ὑπόστασις τελεία Θεοῦ σοφία, σωμα-
τωθεῖσα Ἀχραντε ἐκ σοῦ· τοῖς ἑροτοῖς ὠμίλησεν, ὅτι
δεδόξασται.

Στίχ. Κύριος συντρίβων πολέμους.

Ωδευσε διὰ πύλης, ἀβάτου κεκλεισμένης τῆς σῆς νηδύος,
δικαιοσύνης Ἥλιος Ἀγνή· καὶ τῷ κόσμῳ ἔλαμψεν ὅτι δε-
δόξασται.

Στίχ. Πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτούς.

Τάγματα τῶν Ἀγγέλων, τῷ Τόκῳ σου Παρθένε τῷ ὑπὲρ

εὔσιν, ὑπηρετοῦσι χαίροντα Σεμνή· τὸν γὰρ τούτων τέτοκας
Κτίστην καὶ Κύριον.

Ὁ Κανὼν τοῦ Ἀγίου. Ἦχος ὁ αὐτός. Εἰρμὸς ἄλλος.

Ἐν βυθῷ κατέστρωσε ποτέ.

Στίχ. Τότε ἐσπευσαν ἡγεμόνες Ἐδώμ.

Τὴν πράεων γῆν καταλαβὼν, Πάτερ ὡς πρῶτατος, καὶ
συμπαθὲς καὶ καθαρὸς γενόμενος, τὸν ἐπανιστάμενον τῇ
καρδίᾳ μου καταπράυνον κλύδωνα, ὅπως ἐν γαλήνῃ, θείᾳ
γεγονὸς ὑμνολογήσω σε.

Στίχ. Ἐπιπέσει ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος.

Γεωργίαις θείαις τὴν ψυχὴν, Πάτερ καθηράμενος, θεοει-
δὴς Σπυρίδων ἐχημάτισας, καὶ τοῦ θείου Πνεύματος, τὴν
ὑπέρλαμπρον κατεπλούτησας ἔλλαμψιν· ὅθεν καταυγάζεις,
τοὺς εἰλικρινῶς σε μακαρίζοντας.

Στίχ. Ἔως ἂν παρέλθῃ ὁ λαὸς σου Κύριε.

Εχ ποιμνίων ὥσπερ τὸν Δαβὶδ, σὲ ἀναλαβόμενος, ὁ πλα-
στουγὸς λογικῆς ποιμνὸς ἔθετο, ποιμένα πανάριστον, τῇ ἀπλό-
τητι καὶ πρᾶτῃ λάμποντα, καὶ τῇ ἀκακίᾳ, Ὅσιε ποιμὴν
καλλωπιζόμενον.

Θεοτοκίον

Στίχ. Ὁ κατειργάσω Κύριε ἀγίασμα.

Παναγία ἄχραντε Ἀγνή, δέομαί σου φώτισον, τὸν λογισμὸν
καὶ τὴν ψυχὴν μου πάντα, τὰ νέφη σκεδάζουσα τῆς ἀγνοί-
ας μου, καὶ τοῦ σκότους ἐξάρουσα, τοῦ τῆς ἀμαρτίας, ὅ-
πως κατὰ χάριν μακαρίζω σε.

Ἄλλος Κανὼν τοῦ Ἀγίου. Ἦχος α'

Χριστὸς γεννᾶται.

Στίχ. Κύριος βασιλεύων τῶν αἰώνων.

Χριστὸς ποιμένα σε Ὅσιε, γαστρὸς ἐκ μητρικῆς ἐξελέξατο,
πρῶτον ἱερὸν καὶ αἰσφρονα, κήρυκά τε δογμάτων, καὶ λειτουρ-
γόν, Πάτερ ἐκκλησίας, καὶ δοχεῖον χαρισμάτων τῶν τοῦ
Πνεύματος.

Στίχ. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν.

Σαρκὸς νεκρώσας τὸ φρόνημα, ψυχῆς δὲ προκαθάρας τὰ
ἔμματα, ὅλον σεαυτὸν τοῦ Πνεύματος, Ὅσιε ἀπειργάσω θεί-
αν ναὸν, λογικαῖς θυσίαις, καθαρῶς ἱερατεύων παμμακά-
ριστε.

Δόξα.

Διψῶσαν Κύπρου τὴν γῆν κατιδὼν, τὸν Θεοδίτην Ἠλίαν
μιμούμενος, σοῦ τῇ προσευχῇ κατήγαγες, Ὅσιε οὐρανόθεν
ἔμβριον πληθύν· καὶ γὰρ εἰσακούει, τῆς δεήσεως Χριστὸς
τῶν θεραπεόντων αὐτοῦ.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Χρυσὴν σε στάμνον καὶ τράπεζαν, λυχνίαν φωτεινὴν καὶ
κατάσκιον, ὄρος καὶ πηγὴν θεόδωρον, κλίμακά τε καὶ πύ-
λην θείας ζωῆς, Κεχαριτωμένη, Θεοτόκε ὑπερένδοξε κη-
ρύττομεν.

Καταβασία

» **Χ**ριστὸς γεννᾶται δοξάσατε, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν ἀ-
» παντήσατε, Χριστὸς ἐπὶ γῆς ὑψώθητε, ἄσατε τῷ Κυρίῳ

» πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ, ἀνυμνήσατε λαοί, ὅτι
» θεοδόξασται.

Ῥδὴ, γ. Ὁ Εἰρμός δὶς.

Τὸν ὄξον συνετρίβη Δυνάστων, τῷ κράτει σου Χριστέ καὶ
» δύνανται ἀσθενεῖς, σὲ περιεζώσαντο.

Στίχ. Ἐστερώθη ἡ καρδιά μου ἐν Κυρίῳ.

Τὸν φύσει ἀχώρητον παντὶ, ἐχώρησας Θεόν, καὶ τέτο-
κας ὑπὲρ νοῦν, Κόρη τὸν ὑπέρχρονον.

Στίχ. Ὅτι οὐκ ἔστιν Ἄγιος ὡς ὁ Κύριος.

Ο χρόνου ἐπέκεινα παντός, ὡς χρόνων Ποιητής, ἐκ σοῦ
Παρθένε ἐκὼν, βρέφος πεπλαστούργηται.

Μὴ καυχᾶσθε, καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλά.

Νηδὺν πλατυτέραν Οὐρανῶν, ὑμνήσωμεν πιστοί, δι' ἧς Ἀδάμ
ἐν τοῖς Οὐρανοῖς, χαίρων πεπολίτευται.

Στίχ. Κύριος βασιλεύων τῶν αἰώνων.

Αρχὴν ὑπὸ χρόνων εἰληφώς, πιστεύεται ἐκ σοῦ, ὁ χρό-
νων Δημιουργός, Μήτηρ Ἀειπαρθενε.

Ἄλλος. Τῆς πίστεως ἐν πέτρᾳ με στερεώσας.

Στίχ. Διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ, καὶ εὐλόγησεν.

Τὸν νοῦν σου ἀπαθεία καταλαμπρύνας, καὶ θεία ταπει-
νώσει καθωραΐσας, χαρίσματα τοῦ Πνεύματος ὑπεδέξω,
διώκειν πνεύματα, λύνει νοσήματα, τῶν πιστῶς τιμῶν-
των σε Ἱερώτατε.

Στίχ. Κύριος ἀσθενῇ ποιήσει τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ.

Τὸν ὄφιν τὸν ἀρχέκακον ἀποκτείνας, τὸν τρόπον τὸν φι-
λάργυρον συμπατήσας, οἰκτεῖρων τὸν δεόμενον Ἱεράρχα, ὁ-
φιν μετέβαλες, χρυσοῦν εἰς κόσμιον, ἱεραῖς ἐντεύξεις Πα-
τερ Ὅσιε.

Στίχ. Μὴ καυχᾶσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ.

Ανῆλθες εἰς τὸ ὄρος τῆς ἀπαθείας, εἰσέδυσ εἰς τὸν
γνόφον τῆς θεωρίας· πλαξὶ δὲ τῆς καρδίας σου εἰσεδέξω,
νόμον σωτήριον, ὡς Ἱερώτατος, καὶ θεράπων γνήσιος τοῦ
Δεσπότη σου.

Στίχ. Ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχᾶσθω ὁ καυχώμενος

Θεράπευσον τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς μου· τὸν νοῦν μου
σκοτιζόμενον ἀμελείᾳ, Θεόνυμφε καταύγασον ἵνα ψάλλω,
οὐκ ἔστιν ἁμερπτος, ὡς σὺ πανάμωμε, καὶ οὐκ ἔστιν
Ἀχραντος πλὴν σου Δέσποινα.

Ἄλλος. Τῷ πρὸ τῶν αἰώνων.

Στίχ. Κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς καὶ ἐθρόντησε.

Τῷ ἐκ τοῦ ποιμνίου, τῶν προβάτων τὸν μέγαν Σπυ-
ρίδωνα, ἀναλαβόντι τοῦ ποιμένειν τὴν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν,
Χριστῷ τῷ Θεῷ βοήσωμεν· ὁ ἀνυψώσας τὸ κέρας ἡμῶν,
Ἄγιος εἰ Κύριε.

Στίχ. Καὶ δώσει ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν.

Ο ἐπερωτήσας, τὴν νεκρὰν ὥσπερ ζῶσαν Σπυρίδων
σοφὲ, καὶ ἀποδοὺς τὴν παρακαταθήκην, γυναικὶ τῇ αὐτοῦ
ση, σαῖς ἱεραῖς δεήσεις, καταπεμφθῆναι τὸ μέγα ἡμῖν, ἔλεος
ἱκέτευε.

Δόξα.

Τὴν πανευκλεῆ σου, καὶ πανίερρον μνήμην Μακάριε, Θεο-
πρεπῶς πάντες ὑμνοῦμεν, μελωδοῦντες συμφῶνως, Χριστῷ
τῷ Θεῷ καὶ λέγοντες· ὁ ἀνυψώσας τὸ κέρας ἡμῶν "Α-
γιος εἰ Κύριε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τῷ ἐκ τῆς Παρθένου, σαρκωθέντι ἀσπύρως βουλήσει
Υἱῷ, καὶ τὴν τεκοῦσαν, μετὰ τόκον Σεῦκῃ δυναστείᾳ, Ἀγνὴν
Παρθένον φυλάξαντι, τῷ ἐπὶ πάντων βοῶμεν Θεῷ. "Αγιος
εἰ Κύριε.

Καταβασία.

Τῷ πρὸ τῶν αἰώνων, ἐκ Πατρὸς γεννηθέντι ἀρρεῦστως
» Υἱῷ, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκ Παρθένου, σαρκωθέντι ἀσπύ-
» ρως, Χριστῷ τῷ Θεῷ βοήσωμεν· ὁ ἀνυψώσας τὸ κέρας
» ἡμῶν, "Αγιος εἰ Κύριε.

Τροπάριον

Τὸν ζωοχέα μελωδήσωμεν Σπυρίδωνα.

Νέον τῶν ἱερέων, θίασον καθορᾶσθαι, καλεῖ πρὸς ἑαυ-
τὸν ὁ Σπυρίδων· ἐξ Ἀγγέλων λειτουργεῖσθαι βροτὸν λει-
τουργοῦντα Τριάδι ἁρτῷ ἐν βήματι, τόδε γὰρ θαῦμα βλέ-
ψαντες οἱ Ἀγγελοι, ἀνύμνουν.

Χαίροις τὸ ἅσμα τὸ τῶν Ἀγγέλων.
Χαίροις τὸ φάσμα τῶν Ἀρχαγγέλων.
Χαίροις ἐπὶ λάμπειν πάντα ἐπλούτεις.
Χαίροις ὁ θανέμπνους, ὃς πλείστους ἐζώωσας.

Χαίροις σκεῦος τὸ τῆς χάριτος, ἐν ᾧ ἵσταται σωτήρ.
Χαίροις κράμα τὸ ἀκήρατον, καὶ τῶν ὁρφανῶν πατήρ.
Χαίροις ὁ κλεπτοφόροις βοηθῶνσε κλοπεύειν.
Χαίροις ὁ ἀσπλαγχοῦντας ὁδηγῶν εὐσπλαγχνία.
Χαίροις βροτὸς τοῦ χόρτου ἐντρύφημα.
Χαίροις θνητῶν ἀγίων ὑπόδειγμα.
Χαίροις στοργή τῶν βροτῶν μικροκόσμων.
Χαίροις πηγὴ πᾶσι χάριν κινῶσα.

Χαίροις σῶμα αείζωνον.

Εύλου γνώσεως πάλαι, ἐφαψάμενος τότε, Ἀδάμ θνητός
ἐν τῷ παραδείσῳ· ἀλλ' ἐκείνῳ μὴ συμφωνήσας βροτὸς, τῇ
βουλῇ ἐφάνη ὑψηλὸς Ἀγγελος, τὴν θέωσιν ἐλκύσας ταπει-
νῶσαι, καὶ βουλὴ τοῦ κτίστου.

"Αλλος Ἀγγελος.

Ολον ἦν ἐν τῷ βίῳ, καὶ θανάτου μετέχει, τὰ νῦν τὸ
σὸν ἀκήρατον σῶμα· προμετάπτωσις γὰρ μυστικῇ, οὐ κα-
τάβρωσις δὲ βροτικῇ γέγονε, καὶ γόνος ἐκ τῶν ἄνω ἀνε-
κλήθης, προσβοῶντων ταῦτα.

Χαίροις βρωτῶν, ἀθανάτων σῆμα.
Χαίροις ζωῆς καὶ θανάτου μίγμα.
Χαίροις Ἰουδαίων ἀμφίβολον ὄραμα.
Χαίροις ἱερέων ἀγλαώτατον δῶρημα.
Χαίροις γέννημα πανθαύμαστον τὸ ἐπὶ τῆς Τριμυθοῦν.
Χαίροις πότισμα πανήδυστον τὸ νοσοῦσι βοηθοῦν
Χαίροις ὁ ἐναντίοις νῦν ἡμᾶς κατευφραίνων.

Χαίροις ὁ εὐποτμίαν, καὶ ζωὴν συζευγνύων.
 Χαίροις ὁλκή χειμάρους κρατήσασα.
 Χαίροις πηγὴ χαρίτων πλουτήσασα.
 Χαίροις λουτρὸν τοῦ ποτὲ Κωνσταντίου.
 Χαίροις ποινὴ πορνικοῦ μὲν γυναιίου.

Χαίροις σῶμα ἀείζων.

Πόλει τῶν Κερκυραίων, καταπλήττεται ἔθνη, ὀρῶντα τὰ βλαστήματα ἄγαρ· ἐδιώχθησαν μὲν ὑπὸ σοῦ, καθεώρου γὰρ ὕλικόν "Αγγελον, φορῶν εἰς χεῖρας φάσγανον, διώκων τοὺς κατὰ γῆς καὶ πόντου.

"Αλλος "Αγγελος.

Ρήτορες καθορῶσι, φωλητῆρος Κερκύρας, ἐν πτύω τυπώ-
 θεῖσαν εἰκόνα· ἐκ φαρμάκων γὰρ σχῆμα λαβὼν, τὴν σὴν ὄψιν ἔβου, καὶ τυφλὸν ὠμμάτωσας, ἡμεῖς δὲ σὺν μητρὶ τοῦτο θαυμάζοντες, σαφῶς βοῶμεν·

Χαίροις χρυσίον πτωχοῖς ἐτάζων,
 Χαίροις ἀνάκτων, πιστῶν ὁ φύλαξ.
 Χαίροις ὅτι δούλου τὴν χεῖρα ἐξήρανας.
 Χαίροις ὅτι κάλλος ἀδόντων ἐμώρανας.
 Χαίροις ὅτι κατεσύγχυσας τοὺς σοφοὺς συζητητάς.
 Χαίροις ὅτι ἀπημαύρωσας τοὺς κακίας ποιητάς.
 Χαίροις τῶν ἐπιγείων τοὺς θεσμοὺς ὁ συγχύσας.
 Χαίροις τῶν οὐρανίων τὰς εὐθύνas κοσμήσας.
 Χαίροις φυτὸν ἐπισκέπτον Κερκύραν
 Χαίροις καρπὸς καταφραίνων καρδίαν.

Χαίροις τρυφὴ τῆς Κερκύρας ὑπάρχων.
 Χαίροις, ὁ ὑγροψυχροθερμοξηράρων.

Χαίροις σῶμα ἀείζων.

Σῶμά σου μὲν τὸ θεῖον, ἴσταται παρρησία, ἐμφέρων θη-
 σαυροὺς τῶν θαυμάτων· καὶ ἐκ γῆς ὑπάρχων ὡς θροτός,
 τὴν δὲ γῆν ἐάσας οὐρανῷ ὄκησας, γηένοις τὰ οὐράνια ἐ-
 νύσας, ἐξ ἡμῶν ἀκούεις·

Αλλος ἄγγελος.

Τροπάριον. Τὸν ζωοχέα μελωδήσωμεν Σπυρίδωνα.

Κάθισμα. "Ηχος, Πλ. δ'.

Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Εκ ποιμνίων προβάτων τὴν τοῦ Χριστοῦ, Ἐκκλησίαν ποι-
 μαίνειν προχειρισθείς, Ποιμὴν Θεοπρόβλητος, ὦ Σπυρίδων
 ἀνέλαμψας· κακοδοξίας λύκους, ἐλάσας τοῖς λόγοις σου,
 ἐν εὐσεβείας πόα πιστοὺς ἐκτρέφόμενος· ὄθεν ἀναμέσον,
 Θεοφόρων Πατέρων, τὴν Πίστιν ἐκράτυνας, τῇ σοφίᾳ τοῦ
 Πνεύματος, Ἱεράρχα μακάριε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ,
 τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρῆσθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ,
 τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Δόξα.

Ως καὶ ζῶν καὶ θανόντων τερατουργῶν, καταπλήττων
 οὐ παύῃ τὸν σὸν λαόν, πηγὴ θαυματόβρυτος, ἀνεδείχθης
 μακάριε· αὐχμοὺς καὶ γὰρ λιμῶδεις, λοιμοὺς τε διέλυσας,
 καὶ τὸν ξηρὸν χαλκέα πιστῶς σοι προστρέξαντα. τρεῖς τε

τυφλοὺς πάμπαν ἐλυτρώσω τοῦ πάθους, πεσόντας ἐκ πυργου τε, ὑπορρόφου ἀκρότητος, κεραυνοῦ βίᾳ ἔσωσας· ἀπαντας ἐκπλήττει Σοφὴ τῶν θαυμάτων τὸ ἄπειρον πέλαγος· διὰ τοῦτό σου πόθῳ τὴν μνήμην γεραίρομεν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ως πανάμωμος Νύμφη τοῦ Ποιητοῦ, ὡς ἀπείρανδρος Μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ, δοχεῖον ὡς ὑπάρχουσα τοῦ Ὑψίστου πανύμνητε, ἀνομιῶν με ὄντα αἰσχρὸν καταγώγιον, καὶ ἐν γνῶσει γενόμενον τοῖς δαίμοσι πατήριον, σπεῦσον καὶ τῆς τούτων, κακουργίας με ῥῦσαι· λαμπρὸν οἰκητήριον, δι' ἀρετῆς ἀπαρτίσασα, φωτοδόχε ἀκήρατε, δίδωσον τὸ νέφος τῶν παθῶν, καὶ τῆς ἁνῶ λαμπρότητος ἀξιώσον καὶ φωτὸς ἀνεσπέρου προσδεΐαις σου.

Ὡδὴ, δ'. Ὁ Εἰρμός δις.

» **Α**κήκοα Κύριε, τὴν ἐνδοξὸν σου οἰκονομίαν· καὶ ἐδόξασα
» φιλόνητον, τὴν ἀκατάληπτόν σου δύναμιν.

Στιχ. Κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου.

Αγγέλων εὐπρέπεια, καὶ τῶν ἀνθρώπων σθένος καὶ δόξα, Παναγία μόνη πέφυκας, τὸν Ποιητὴν τεκοῦσα καὶ Θεὸν ἡμῶν.

Στιχ. Ἐν τῷ ταραχθῆναι τὴν ψυχὴν μου.

Ιδοὺ ὑπερύψωται, τὸ θεῖον ὄρος οἴκῳ Κυρίου, ὑπεράνω τῶν δυνάμεων, ἡ Θεομήτωρ ἐμφανέστατα.

Στιχ. Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαμιὰν ἤξει.

Νομίμων τῆς φύσεως, Παρθένε ἄτερ μόνη ἡ τεκοῦσα, τὸν δεσπόζοντα τῆς κτίσεως, κατηξιώθης θείας κλήσεως.

Στιχ. Ἐκάλυψεν Οὐρανούς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ.

Νοήσας σε πόρρωθεν, Θεὸν Παρθένε σεσαρκωμένον, ἐν ἀγκάλαις σου βαστάσας, ὁ Ἑσαΐας προκατήγγειλε.

Ἄλλος. Ελήλυθας ἐκ Παρθένου.

Στιχ. Διότι συκὴ οὐ καρποφορήσει.

Τοῖς ἀνδραξί, τοῦ σεπτοῦ ἀναπτόμενος Πνεύματος, παθῶν εὐκατάπρηστον, ὕλην Παμμάκαρ ἐνέπρησας· κόσμον δὲ πυρσεύμασι τῶν ἀρετῶν σου Σπυρίδων κατελάμπρυνας.

Στιχ. Ψεύσεται ἔργον ἐλαίας.

Νεκρώσας σου, τῆς σαρκὸς τὰς κινήσεις Θεόπνευστε, νεκροὺς ἐξανέστησας ζωοποιῶ σου προσρήματι· ὅθεν ἱκετεύω σε, τὴν νεκρωθεῖσαν ψυχὴν μου Πάτερ ζώωσον,

Στιχ. Ἐξέλιπον ἀπὸ βρώσεως πρόβατα.

Πυθόμενῳ, ἡ νεκρά σοι φωνὴν Πάτερ δέδωκε· ποτάμια ρεύματα σαῖς ἐπεσχέθη προστάξεσιν· ὥφθης γὰρ μακάριε, τερατουργὸς θείαν χάριν κομισάμενος,

Θεοτοκίον.

Στιχ. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ Κυρίῳ ἀγαλλιάσωμαι.

Προφήται σου, μυστηρίου τὸ βάθος προήγγειλαν, τὸ ἀκατανόητον· μόνη γὰρ ἔτεκες Ἀχραντε, τὸν ἀπερινόητον, σεσαρκωμένον δι' οἶκτον ἀδιήγητον.

Ἄλλος. Ῥάδος ἐκ τῆς ῥίξης Ἰεσσαί,

Στίχ. ὁ Θεός μου δύναμις μου.

Ράδον σε κατέχοντα χειρὶ, καὶ σχῆμα ιερώτατον, ἐστολισμένος θεῖος Ἄγγελος, κατ' ὄναρ ἐπιφανείς, βασιλεῖ δεικνύει σε ἱατρὸν αὐτοῦ θεῖον τοῦ πάθους· ὁ δὲ ἐδόξα πιστῶς· δόξα τῇ δυνάμει σου Κύριε.

Στίχ. Καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβάμε.

Δεσπότην μιμούμενος τὸν σὸν, καὶ πάντων ἱατρὸν Χριστόν, τὸν βασιλέα ἐθεράπευσας Σπυρίδων τερατουργεῖ· θεῖκοις τε, δόγμασι, τοῦτον εὐσεβῶς εἰς θεῖον ζῆλον, καὶ πίστιν θεοπρεπῆ, μάκαρ εὐθυδόλως διήγειρας

Δόξα.

Ρῆσεις ἐντολῶν τῶν Θεϊκῶν, φυλάττων παυμαχάριστε, τοῦ βασιλέως διεσκόρπισας, μεγάλας σὺ δωρεάς, καὶ τοῖς πᾶσι δέδωκας χρυσὸν ἐπὶ γῆς, Σπυρίδων μάκαρ· ἐκτίσω γὰρ οὐδαμῶς, ὄλβον θησαυρίζων τὸν ἄσυχλον.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Σὺ σκηνὴ τοῦ Λόγου καὶ λαμπάς, Παρθένε ἀληθῶς φωτὸς, τοῦ ἀνεσπέρου ἀναδέδειξαι· διό σε πάντες πιστοί, θερμῶς ἱκετεύομεν, ῥῆξαι τοῦ ἐχθροῦ σὺ τὰς ἐνέδρας, ἃς καθ' ἡμῶν μελετᾷ, Κόρη τὸ υἱόν σου δησώπησον.

Καταβασία

Ράδος ἐκ τῆς ῥίξης Ἰεσσαί, καὶ ἄνθος ἐξ αὐτῆς
» Χριστέ, ἐκ τῆς Παρθένου ἀνεβλάστησας· ἐξ ὅρου ὁ αἰ-
» νετός, κατασκήνιον δασέος· ἡλθες σαρκωθείς ἐξ ἀπειράν-
» θρου, ὁ ἄυλος καὶ Θεός· δόξα τῇ δυνάμει σου Κύριε.

Ἰδὲ ε'. Ὁ Εἰρμός. Δίς.

Ο ἄνδραξ τῷ Ησαΐα προσφθεῖς, Ἥλιος Παρθενικῆς ἀπὸ γα-
» στρός ἀνέτειλε, τοῖς ἐν σκότει πεπλανημένοις, Θεογενῶ-
» σίας φωτισμὸν δωρούμενος.

Στίχ. Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου.

Ο πάντων βασιλευόντων Βασιλεὺς Κύριος, σὲ τὴν Ἀγνὴν πάντων πιστῶν Βασίλισσαν, ὡς Μητέρα ὑπερυψώσας, τῶν Ἀγγέλων ὑπερέτερον ἔδειξε.

Στίχ. Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.

Νεφέλαι τῆς εὐφροσύνης γλυκασμὸν ῥάνατε, τοῖς ἐπὶ γῆς, ὅτι παιδίον δέδοται, ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων, ἐκ τῆς Παρθένου σαρκωθείς Θεὸς ὑμῶν.

Στίχ. Ἀρθήτω ὁ ἄσεβης, ἵνα μὴ ἴδῃ.

Τῷ βίῳ καὶ τῷ σαρκίῳ μου τὸ φῶς ἔλαμψε, καὶ τὸ στυγνὸν τῆς ἁμαρτίας ἔλυσεν, ἐπ' ἐσχάτων ἐκ τῆς Παρθένου, ἄνευ σποράς σωματωθεὶς ὁ Ὑψιστος.

Θεοτοκίον. — Στίχ. Ζῆλος λήψεται λαὸν ἀπαίδευτον.

Χαράν σοι τὸ Προπατόρων σκυθρωπὸν λύουσας, ὁ Γαβριὴλ ὁ Ἱερὸς Ἀρχάγγελος, οὐρανόθεν καταφοιτήσας· εὐαγγελίξεται σεμνὴ Θεόνυμφε.

Ἄλλος. Ὁ φωτισμὸς τῶν ἐν σκότει.

Στίχ. Πρόσθετε αὐτοῖς κακὰ Κύριε.

Ο ποταμός, τῶν ἐν σοὶ χαρισμάτων πᾶσαν ἄρδευει, ὅσας καρδίαν, πᾶσι δωρεῖται, ῥώσιν πλουσίαν πάντας· ὁ ἐγείρει,

πρὸς Θεοῦ δόξαν τοῦ σὲ δοξάζοντος, καὶ θαυματουργίας παντοίας πλουτίσαντος.

Στίχ. Κύριε ἐν θλίψει ἐμνήσθημέν σου.

Σὲ βασιλεῦς, ὁ ἐπίγειος Μάκαρ τοῦ Βασιλέως τοῦ ἐπουρανίου, σαφῶς ἐπέγνω, γήσιον δοῦλον, καὶ χαρίσματος Θεοῦ πεπλησμένον, ἐν τῷ παρεῖναι σε, μέγαν ἱατρὸν πρὸς Θεοῦ μνηνόμενον.

Στίχ. Καὶ ὡς ἡ ὠδίνυσσα ἐγγίξει τοῦ τεκεῖν.

Τοῦ Ἀβραάμ, τὸν φιλόξενον τρόπον σὺ ἐμιμήσω, πᾶσι τῆς οἰκίας σου τὰς εισόδους ἀναπετάσας, καὶ τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, χρηματίσας καὶ προμηθεύμενος, τῶν ἐν περιστάσει Σπυρίδων μακάριε.

Θεοτοκίον. — Στίχ. Οὐ πεσούμεθα ἀλλὰ πεσοῦνται.

Νέον ἡμῖν, ἀπεγέννησας Βρέφος τὸν πρὸ αἰώνων, Κόρη γεννηθέντα Πατρὸς ἀνάρχου, ὃν ἐκδυσώπει ὡς Υἱὸν καὶ Θεόν σου, οἰκτειρῆσαι τοὺς Θεοτόκον σε, Πάναγνε ψυχῇ καὶ καρδίᾳ καταγγέλλοντας.

Στίχ. Ἀναστήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται.

Ἄλλος. Θεὸς ὢν εἰρήνης Πατήρ.

Τὴν πίστην ἐν μέσῳ Πατέρων πολλῶν, Ἱεράρχα Σπυρίδων ἐστήριξας, κηρύξας τὸ ὁμόθεον Τριάδος τῆς Μιᾶς· διὸ καὶ ἐπαξίως, τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία, τὴν πανίερον μνήμην, τῆς παναγίας σου κοιμήσεως.

Στίχ. Ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἔαμα αὐτοῖς ἔστω.

Χριστοῦ ὢν καὶ ἀπαξ πιστὸς μαθητῆς, Ἱεράρχα Σπυρίδων

ἀνέστησας νεκροὺς τῇ προσευχῇ σου, καὶ παρέστησας ζώντας· καὶ γὰρ ἰσχύειν πάντα, αὐτὸς δεδωρηταί σοι ἐξ ἰδίας ἰσχύος, ὁ ταμιουῆχος τῆς ζωῆς ἡμῶν.

Δόξα.

Ελπίδος ἀγάπης καὶ πίστεως σὺ, ιδιώματα Πάτερ κτησάμενος, πενήτων ἀντιλήπτωρ τε, νοσοῦντων ἱατρός· καὶ πάντων τῶν ἐν ζάλῃ, λιμὴν γαληνοφόρος, ἀνεδείχθης Θεόφρων, ἀξιοθαύμαστε πιστότατος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Αγίων Ἀγία Παρθένε ἀγνή, τῶν Ἀγίων τὸν Ἅγιον τέτοκας, τὸν πάντα ἀγιάζοντας Χριστὸν τὸν λυτρωτὴν· διὸ σε Βασιλίδα καὶ Δέσποιναν ἀπάντων, ὡς Μητέρα τοῦ Κτίστου, τῶν ποιημάτων καταγγέλλομεν.

Καταβασία.

Θεὸς ὢν εἰρήνης Πατήρ οἰκτιριμῶν, τῆς μεγάλης βουλῆς σου τὸν Ἀγγελον, εἰρήνην παρεχόμενον ἀπέστειλας ἡμῖν· ὅθεν Θεογνωσίας, πρὸς φῶς ὁδηγηθέντες, ἐκ νυκτὸς ὀρβρίζοντες, δοξολογοῦμέν σε φιλόνηρω.

Ὡδή, ς'. Ὁ Εἰρμὸς Δίς.

Ηχοῦ ῥημάτων δεήσεως, ἐκ κατωδύνου Δέσποτα ψυχῆς, ἐπακούσας τῶν δεινῶν με λύτρωσε· μόνος γὰρ εἶ τῆς ἡμῶν σωτηρίας πρόξενος.

Στίχ. Εβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριον τὸν Θεόν μου.

Ηλιον πᾶσιν ἐκύσας, δικαιοσύνης Δέσποινα Χριστὸν· τὸν ἡμᾶς ἐκ σκότους λυτρωσάμενον, ὅθεν σε νῦν ἀληθῆ Θεοτόκον σέβομεν.

Στίχ. Ἀπερρίψας με.

Φύσις ἀνθρώπων δουλεύουσα, τῇ ἀμαρτίᾳ Δέσποινα Ἀγνή, διὰ σοῦ ἐλευθερίας ἔτυχες· σὸς γὰρ Υἱὸς ὡς ἀμνὸς ὑπὲρ πάντων τέθνηται.

Στίχ. Πάντες οἱ μετεωρισμοί σου, καὶ τὰ κύματά σου.

Επιδιδόμεθα πάντες σέ, τὴν ἀληθῆ Μητέρα τοῦ Θεοῦ, παρρησιάζοντας οἰκέτας λύτρωσαι· μόνῃ γὰρ πρὸς τὸν Υἱὸν παρρησίαν κέκτησαι.

Στίχ. Ἀρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναόν.

Ωμοσεν ὡςπερ ὁ Κύριος, ἐν ἀληθείᾳ πάλαι τῷ Δαβὶδ, ἐκ γαστρὸς σου προελθὼν πεπλήρωκε· τέτοκας γὰρ τὸν παντὸς Κόρη Βασιλεύοντα.

Στίχ. Περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς μου.

Ἄλλος. Ἐν ἀδύσῳ πταισμάτων.

Ως πηλὸς ὁ χρυσός σοι λελόγισται, τῇ ὑπὲρ χρυσὸν ἀπαθείᾳ ἀστράπτουσι, καὶ πλουτισθέντι Ὅσιε, δωρεαῖς ταῖς παγχρύσοις τοῦ Πνεύματος.

Στίχ. Ἐδὺ ἡ κεφαλὴ μου εἰς σχισμὰς ὀρέων.

Καθαρῶς λειτουργῶν τῷ Δεσπότη σου, πλήθος ἔσχες Ὅσιε καθυπακούόν σοι Ἀγγελικῶν Δυνάμεων, ἀοράτοις φωναῖς ἱερώτατε.

Στίχ. Καὶ ἀναβήτην ἐκ φθορᾶς ἡ ζωὴ μου.

Οπερίδοξος Πάνσοφες βίος σου, κόσμῳ σε περίδοξον Πάτερ εἰργάσατο, διὰ τὴν θείαν μνήμην σου, γεγηθότες τελοῦμεν ὑμνοῦντές σε.

Θεοτοκίον.

Στίχ. Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὴν ψυχὴν μου.

Οὐρανῶν πλατυτέρα ἡ μήτρα σου, γέγονε, Πανάμωμε, Θεὸν χωρήσασα, τὸν μηδ' αὐτοῦ χωροῦμενον, Παναγία Παρθένα Θεόφυε.

Ἄλλος. Σπλάχνων Ἰωνᾶν.

Στίχ. Φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ.

Αλλον Σαμευὴλ, ἡ χάρις σε ἔχρισε, Σπυρίδων σοφὲ ἱερατεῦειν Θεῷ· καὶ προσήγαγες, ἀναιμάκτους θυσίας πανόλβιε· πιστεῦειν ἀληθῶς ὅτι ἐδέχθη σου, ἄνω ἐν σκιναῖς Θεοῦ ἡμῶν, ἡ φρικτὴ λειτουργία καὶ ἄμωμος.

Στίχ. Ὅσα κῦζάμην ἀποδώσω σοι.

Ράβδον Μωϋσῆς, εἰς ὄφιν μετέβαλε, προστάξει Θεοῦ πάλαι κινούμενος· ἐσὺ δὲ Ὅσιε, εἰς χρυσὸν προσευχῇ σου μετέβαλες, τὸν ὄφιν Ἱεράρχα διὰ φίλον τὸν σὸν· οὕτως θαυμαστά εἰργάσατο, διὰ σοῦ ὁ Θεὸς Πάτερ τέρατα,

Δόξα.

Ως ἱεραρχῶν, κανὼν καὶ ἐδραῖωμα, φωστὴρ οἰκουμένης διαυγέστατε· πύργε ἄσειστε, Ἐκκλησίας θεμέλιε ἀρρήκτε, τῶν θαυμάτων ποταμὸς ὁ ἀνεξάντλητος· ῥῦσαι σαῖς πρεσβείαις πάντοτε, πειρασμῶν τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Κόλπων οὐκ ἑκατὸς, ἀνάρχου Γεννήτορος, ἐν κόλποις ἀγνῆς Κόρης αὐλίζεται· καὶ καθίσταται, ὁ ἀμήτωρ ἀπάτωρ σαρκούμενος, ὁ τῆς δικαιοσύνης βασιλευὼν Χριστὸς· τούτου ἀγενεαλόγητος, ἡ φρικτὴ γενεὰ καὶ ἀπόρρητος.

Καταβασία

« **Σ**πλάγχχνων Ἰωάν, ἔμβρυον ἀπήμεσεν, ἐνάλιος θήρ
 » οἶον ἐδέξατο· τῇ Παρθένῳ δέ, ἐνοικήσας ὁ Λόγος καὶ
 » σάρκα λαβὼν, διεύλυθε φυλάξας ἀδιάφορον· ἥς γὰρ
 » οὐχ ὑπέστη ρεύσεως, τὴν τεκοῦσαν κατέσχευ ἀπήμαντον.

Τροπάριον. Τὸν Ζωοχέα μελωδήσωμεν Σπυρίδωνα.

Τόκος εἶ τῆς Τριάδος ὁ ἐνδείξας Τριάδα, Ἀγγέλοις, καὶ
 κακίας ἀνθρώποις· ὁ γὰρ οὐρανοῦ, καὶ γῆς ἀνεμόρφωσέ σε
 ποιητὴς ἄφθαρτον, ποιήσας σε ἀκήρατον, δεικνύει σε ζων-
 τανὸν τοῖς πᾶσι.

Χαίροις ὁ στύλος ταπεινοφροσύνης.
 Χαίροις ὁ κόσμος τῆς σωφροσύνης.
 Χαίροις ὁ μισῶν Ξησαυροὺς σητοδρόσεως.
 Χαίροις ὁ σωτὴρ λεπρικῆς ἀμαυρώσεως
 Χαίροις θεῖε ὁ τὸν Ἑλληνα συναρμόσας τοῖς πιστοῖς.
 Χαίροις ὅτι τὰ ἀγάλματα καταρρίψας ἐπὶ γῆς.
 Χαίροις Θεοῦ κριμάτων, σῆμα πᾶσι δεικνύων.
 Χαίροις δρόσος θαυμάτων, σὲ κυκλοῖ οὐρανόων.
 Χαίροις ὁχεὺς τῆς μεταμορφώσεως.
 Χαίροις λαμπὰς τῆς θείας αὐγάσεως.
 Χαίροις αὐγὴ ὀρθοδόξου σοφίας.
 Χαίροις ὁσμὴ τῆς ἡμῶν σωτηρίας.

Χαίροις σῶμα αἰείζων.

Υπὸ σκέπην σου πάτερ, ἀνατρέχομεν πάντες ὡς Νῶε
 κιβωτὸν εἰς τὴν θείαν· εἰς ἀνάγκας λοιμοῦς, σεισμοῦς ἑ-
 χομέν σε βοηθὸν ἅπαντες, ἀνθ' ὧν τελούμεν ἄξιον, τὸ δώ-
 ρημα, νυνὶ, πρὸς σὲ βοῶντες.

Ἄλλος Ἀγγελος.

Φωτοβόλον λυχίαν, ἐν τῷ βίῳ φανείσαν, ἐτέθης εἰς
 χαρὰν τοῖς ἀνθρώποις· ζωῆς ἀφθάρτου ἀνάψας φῶς, ὁδη-
 γεῖς πρὸς γινῶσιν μακαριότητος, ἡμᾶς τοὺς νῦν μὴ ἔχοντας,
 χαρὰν τὴν οὐρανίαν ὠδε.

Χαίροις στροφῇ, ἀρᾶς τῶν γενάρχων.
 Χαίροις φυγὰς ἀφῆς παραβάτων.
 Χαίροις ὅς Ἀδάμ. υἱὸν Ἀβελ ἐσήμανας.
 Χαίροις ὅς τοῦ Χάμ. ἁμαρτίας ὠνείδισας.
 Χαίροις Κᾶϊν τὸ ζηλόφθονον, ἀποβάλλων ἀφ' ἡμῶν.
 Χαίροις Ἀδραμ τὸ φιλόφθονον, ὁ δεικνύων μιμητόν.
 Χαίροις Ἀρχιερέων ζωγραφήσας τὸν βίον.
 Χαίροις Ἰωνᾶ πάλιν, ἐρμηνεύσας τὸν τύπον.
 Χαίροις ἀστήρ μηνύων θεότητα.
 Χαίροις ποιμὴν ἐρῶν ἀνθρωπότητα.
 Χαίροις δορκὰς τῶν Θεοῦ μυστηρίων.
 Χαίροις ὁχλὶ ἀγαθῶν αἰωνίων.

Χαίροις σῶμα αἰείζων.

Χάριν πλείστων θαυμάτων, εἰληφῶς ὦ Σπυρίδων, ἑ-
 δόθης εὐεργέτης Κερκύρας· καὶ προσώρμησας κατ' ἐχθρῶν,

προσελυγηθῶτων εἰς αὐτῆς σύνορα, διώξας τὰ στρατεύματα, ἀκούεις παρὰ πάντων οὕτως.

Ἄλλος Ἄγγελος.

Ψ αύοντα σώματός σου, τὰ ἀλλόφυλα ἔθνη, ἀρτίμορος δοκεῖς αὐτοῖς ὄντως· ἐν τῇ σῇ γὰρ ὀρώσιν ὀχλῇ, τὰ βιούντων πάντων ἀδλαβῇ Ὅσιε, κραυγάζουσι, δεξάζουσι, διδάσκουσι, βοᾷν σοι πάντας.

Χ αῖροις ὁσίων φυλακὴ ἁγία.
Χαίροις ὁσίων τῶν ζώντων μεζίων.
Χαίροις ὁ φορῶν ὑγιὲς περικράνιον.
Χαίροις ὁ τηρῶν ζῶν ἀεὶ τὸ ἐγκέφαλον.
Χαίροις ὄμματα ἔχων πρὸς Θεοῦ θεωρίαν.
Χαίροις στόμα ὁ ἀνοίγων, εἰς πιστῶν νουθεσίαν.
Χαίροις ἀθανασίας ὁ ἀκήρατος οἶκος.
Χαίροις τῆς ἀφθαρσίας ὁ αἰώνιος τύπος.
Χαίροις δι' οὗ ἐξέστησαν ἄγγελοι.
Χαίροις δι' οὗ ἐσώθησαν ἄνθρωποι.
Χαίροις χρωτὸς σταθερὰ κουστωδία.
Χαίροις εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἡ ἁγία.

Χαίροις σῶμα ἀείζων.

Ω Εγέμβιον σῶμα, τοῦ θανάτου μὴ ἔχων, τὴν πείραν ἀγιώτατον πάντη· δεξαμένης τῆς νῦν παροχῆς, δὸς μοι Θεῖε τῶν κακῶν μου τὴν ἀφεσιν, καὶ διὰ σοῦ ῥυσθῆϊσαν κακώσεως, οἱ σοὶ βοῶντες.

Ἄλλος Ἄγγελος.

Τροπάριον. Τὸν ζωοχέα μελωδήσωμεν Σπυρίδωνα.

Κοντάκιον. Ἦχος β'.

Τὰ ἄνω ζητῶν.

Τ ὦ πόθῳ τρωθεῖς Χριστοῦ ἱερώτατε, τὸν νοῦν περωθεῖς τῇ αἴγλῃ τοῦ Πνεύματος, πρακτικῇ θεωρίᾳ τὴν πράξιν εὖρες Θεόπνευστε, ψυσιασθήριον θεῖον γενόμενος, αἰτούμενος πᾶσι θεῖαν ἔλλαμψιν.

Ὁ Οἶκος.

Τ ὃν ἐκ κοιλίας ἡγιασμένον ἱεράρχην Κυρίου ἀνευφημῶμεν νῦν Σπυρίδωνα· τὸν τῆς χάριτος πλάκας δεξάμενον θείας δόξης, καὶ ἐν θαύμασι περιδόητον πᾶσι, καὶ ὡς θερμὸν καὶ αὐτόπτην τῆς θείας ἐλλάμψεως, ὡς τῶν πενήτων προστάτην, καὶ τῶν ἀμαρτανόντων ψυχαγωγόν· οὗτος γὰρ θύων τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ, ἱεράρχης πιστὸς ἀναδέδεικται, αἰτούμενος πᾶσι θεῖαν ἔλλαμψιν.

Ἔτερον Κοντάκιον. Ἦχος γ'.

Ἡ Παρθένος σήμερον.

Η Κερκύρα σήμερον λαμπρὰ λαμπρῶς ἐορτάζει. Σὺν αὐτῇ δὲ ἅπανα ἡ οἰκουμένη θαυμάζει. Λάρνακα θαυματοφόρον ἐγκωμιάζει. Ταύτη δὲ φυλαττομένη φαιδρῶς κραυγάζει· Χαίροις φύλαξ ὁ τῆς νήσου, Χπυρίδων, ταύτης ὁμοῦ, καὶ πρόμαχος.

Ὁ Οἶκος.

Τ ὁ τοῦ νοός μου νεκρὸν, καὶ ἀκίνητον ζῶωσον πάτερ, ὁ τὴν νεκρὰν ὡς ζῶσαν ἐπανερόμενος· καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ὀφείως σπαρεῖσαν ἐν ἐμοὶ ἀμαρτίαν μετὰ δαλε εἰς ἀρετῶν κεχρυσωμένην φαιδρότητα, διαλύων μου τὴν πενητεύουσαν

ἀπορίαν, ὡς καὶ τὴν τοῦ πένητος μάκαρ πτωχεῖαν διέλυσας, ἐν τῇ τοῦ ὄψεως εἰς χρυσὸν ἀθρόα μεταβολῇ. Εἰρήνην δέ μοι παράσχου ὁ αὐτήκοος γεγονώς ἀγγέλων συλλειτουργούντων σοι, ἐν τῷ Τὴν Εἰρήνην τῷ λαῷ προσφωνεῖν. Καὶ τῷ πνευματί σου, ἀντιφωνούντων. Δρόσιον δέ μου τὸ ὑπὸ τῶν παθῶν καυσῶδες τῆς κεφαλῆς, ὁ τὴν οὐράνιον δρόσον ἐπὶ τῆς σῆς κορυφῆς ἐν ὥρᾳ θέρους δεξάμενος, προσμαίνουσιν τὴν ἐκ Θεοῦ μέλλουσάν σοι χάριν δι' ἧς γεγονας ἐν θαύμασι περιδόητος, ἐν ἀρχιερεῦσιν ἀμώμητος, τῆς ἐκκλησίας πύργος ἀκλόνητος, τῆς πρώτης συνόδου ὑπέρμαχος, καὶ Κερκυραίων προασπιστὴς πολλυθρύλλητος. Ὅθεν καὶ γὰρ ὁ ἀνάξιος προσπίπτω σοι, αἰτούμενος λόγον ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου. Διάλυσον οὖν μοι τὴν ἀφωνίαν, ὡς καὶ τὴν τοῦ διακόνου ποτὲ, ἵνα πίστει καὶ φόβῳ κραυγάζω σοι. Χαίροις φύλαξ ὁ τῆς νήσου, Σπυρίδων, ταύτης ὁμοῦ, καὶ πρόμαχος.

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ ΜΗΝΙ ΙΒ'.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ

ἐπισκόπου γενομένου Τριμυθοῦντος, πατρὸς
καὶ Προστάτου Κερκύρας.

Στιχ. Ὁ θαυματουργός, κ' ἂν τέθνηκε, Σπυρίδων,
τοῦ θαυματουργεῖν οὐκ ἔληξεν εἰσέτι
Ἄμφι δωδεκάτην Σπυρίδων βιότοιο ἀπῆλθε.

ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΛΕΙΨΑΝΟΝ.

Στιχ. Καὶ ζῆς ἐν μακάρεσσι, καὶ οὐ μακρὸν ὕπνον ἰαύεις.
Ἄλλὰ φέρεις μορφὴν ἀρτιθανοῦς Σπυρίδων.
Ἄσσα δέ σοι φθιμένῳ σταυρογράφα ῥήγεα θῆκαν
Λάτρες, εὐθρύπτου σπητὸς ἄμοιρα πέλει.
Καὶ λιπαρὴν Κερκύραν ἔχεις καὶ θαύματα πρήσσεις.
Λάτρι φίλε Χριστοῦ, λάτρι φίλε Τριάδος.

ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙΟΝ

Οὗτος ὁ μέγας Πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργός Σπυρίδων ἤχμασεν ἐπὶ τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ἦν δὲ τὸν τρόπον ἀπλοῦς, τὴν καρδίαν ταπεινός. Ἐγένετο δὲ ἐξ ἀρχῆς ποιμὴν προβάτων· ἔπειτα γυναικί προσωμίλησε, καὶ μετὰ τὴν αὐτῆς ἀποβίωσιν Ἐπίσκοπος κατέστη. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἦν αὐτῷ ἡ χάρις τῶν ἱαμάτων, ὡς ἐπωνυμίαν αὐτῷ γενέσθαι τὰ θαύματα. Καὶ γὰρ ἐν αὐχμῷ κατήγαγε ὑετὸν, καὶ πάλιν αὐτοῦ τὴν ἀμετρίαν ἐκώλυσε δι' εὐχῆς. Καὶ μελετώμενον λιμὸν παρὰ τῶν οἰτοκαπῆλων ἔλυσε, συμπεσουσῶν αὐτοῖς τῶν ἀποξηκῶν αἰς τὸν σῆτον συνεῖχον. Καὶ ὄφιν μετέβαλεν εἰς χρυσόν· καὶ μετὰ τὸ λῦσαι δι' αὐτοῦ τὴν τοῦ πένητος συμφορὰν, πάλιν τὸν χρυσὸν εἰς ὄφιν ἀπεκατέστησε. Καὶ ποταμῶν ρεύματα ἔστησε· καὶ πόρνην αὐτοῦ προφασῶσαι τολμήσασαν, τὰ κατ' αὐτὴν ἐξαγορεύσαι πεποίηκε. Καὶ τοὺς ἐπὶ λόγοις μέγα φρονούντας ἐν τῇ κατὰ Νικαίαν Συνόδῳ

τῇ δυνάμει τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ἐπεστόμισε. Καὶ παρακα-
ταθήκην χρημάτων γυναικὸς ἐπίζητούσης παρὰ τῆς αὐτοῦ θυ-
γατρὸς, ἥδη νεκρᾶς οὖσης, ἐρωτήσας καὶ μαθὼν ἔνθα κέ-
κρυπται παρ' ἐκείνης, τῇ τούτων κυρία τὰ χρήματα δέδωκε.
Καὶ τὸν Βασιλέα Κωνσταντίον τοῦ συνέχοντος πάθους ἀ-
πήλλαξεν. Ἀνεξώωσε δὲ καὶ παῖδα τινὸς γυναικὸς. Καὶ τὸν
κατὰ πλεονεξίαν αἶγα βουλόμενον λαβεῖν διήλεγξε, τῆς μιᾶς
αἰγὸς πρὸς τὴν μάνδραν ἀπὸ τοῦ ταύτην ἔλκοντος βία με-
ταχωρούσης· μετὰ δὲ τὸ τὴν τιμὴν αὐτῆς ἀποδοῦναι, μεινά-
σης σὺν ταῖς λοιπαῖς. Ἰάσατο δὲ καὶ τοῦ Διακόνου τὴν ἀ-
φωνίαν· ὃς μικρὰν εὐχὴν ἐπιτραπείς εἰπεῖν, μεγάλην ἐξέτει-
νε, καὶ εὐθεὺς εἰς ἀφωνίαν κατέστη. Τούτῳ ποτὲ λειτουργοῦντι
συνυπακούοντες ὤψθησαν ἄγγελοι, καὶ, τῷ Πνεύματί σου λέ-
γοντες, ἐν τῷ τὴν εἰρήνην τῷ λαῷ συνήθως διδόναι· τῶν
γὰρ ἐν λαμπραῖς φώτων ὀλίγων παρὰ τῶν ὑπηρετῶν ἀνα-
φθέντων, καὶ τοῦ Ἀγίου δυσχεραίνοντος ἐπὶ τούτῳ, μὴ πα-
ρεῖναι τινὰς ἔλεγον, καὶ μὴ δεῖσθαι πλείονος δαδουχίας. Ἐ-
μαρτυρήθη οὖν τῷ Ἀγίῳ ἄνωθεν, ὅτι θεατὰς μᾶλλον Ἀγ-
γέλους ἔσχε συνυπακούοντας ἐν ταῖς εὐχαῖς καὶ συμπάλ-
λοντας. Ἡ δὲ ἐν τῷ λύχνῳ, ἥδη μαραινομένου τοῦ ἐν αὐ-
τῷ φωτός, καὶ λήγοντος διὰ τροφῆς ἔνδειαν, ἐξαίφνης τού-
του ἀνάβλυσις, τίνας οὐκ ἐκπλήττει τῷ θαύματι; Πολλοῖς
δὲ καὶ ἐκ προγνώσεως θείας περὶ τῶν μελλόντων ἐ-
θέσπισε. Καὶ τὸν Ἐπίσκοπον Τριφύλλιον νουθετίσας, τοῖς
τοῦ Κόσμου προστετηκότα τερπνοῖς καὶ προκείμενον, ποθεῖν
μᾶλλον τὰ μέλλοντα ἔπεισε. Καὶ τὴν μοιχευθεῖσαν γυναῖκα,
τὴν ἐξομολόγησιν μὴ καταδεχομένην, ἀλλ' ἐν τῷ τίκτειν τὸν
ἴδιον ἄνδρα πείδουσιν ὅτι ἐξ αὐτοῦ εἴη τὸ ἐγγυούμενον,
καίτοι γε μῆνας εἰκοσιν ἀποπλεύσαντα καὶ μὴ συγγυόμενον
αὐτῇ, ἐπιτιμήσας, τῷ θανάτῳ παρέδωκε. Τούτῳ, θέρους ὥρα
ἐν Πλίῳ φλέγοντι, δρόσου πλήρης, ἡ κεφαλὴ ἐπεφαίνετο,
δηλοῦντος τούτου τὴν ἐπ' αὐτῷ τοῦ Θεοῦ γενησομένην τι-

μὴν. Ὅπως δὲ ἦν συμπαθὴς, ἐδήλωσε τὸ συμβάν εἰς τοὺς
τὴν ποιήνην αὐτοῦ συλλῆσαι ἐπιχειρήσαντας· οὐ μόνον γὰρ
αὐτοὺς ὁρασίᾳ κρατουμένους τοῦ πάθους ἀπήλλαξεν, ἀλλὰ
καὶ κριὸν ἕνα δοὺς, ἀπέλυσεν ἐπειπὼν, ἵνα μὴ ὥσι μάτην
ἡγρυπνηκότες. Οὗτος, τὸ πιστευθὲν αὐτῷ ποιήμιον καλῶς
ἰδύνας, πρὸς τὴν τῶν Ἀγγέλων πολιτείαν καὶ διαγωγὴν με-
τετάξατο. Τὸ δὲ τούτου σεβασμώτατον Σκήνος μετὰ τὴν
οἰκτρὰν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἄλωσιν, εἰς Κερκύραν μετη-
νέχθη διὰ τινος εὐγενοῦς τῶν ἐκεῖθεν Καλοχαιρέτη τοῦπί-
κλην· ὃς καὶ Ναὸν εὐρὺν πανευκλεῆ καὶ σεβάσμιον, ἐκεῖς τὸ
πάνσεπτον μετέθηκε Λειψάνον· καὶ τὸν τοῦ ιερατεῦναι αὐτὸς
βαθμὸν ἀναβάς, καθ' ἐκάστην τῷ Κυρίῳ τὰς εὐχαριστίας προ-
σέειπε. Καὶ δὴ τῇ τοῦ Σκήνου καταθέσει, καὶ ἐπισκιάσει
τοῦ παναγίου Πνεύματος, πλείεσι ἰάσεις καὶ θαυματουργίαι
ὑπερεκδύζουσαι διετελοῦντο· ὥς ὁ τῆς Κερκύρας λαὸς ἐκ-
πληττόμενος, διὰ πάσης τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀγίου Τεμένει προσέ-
τρεχεν εὐλαβείας, ὡς τοιαύτου λαχόντος Θησαυροῦ, τοιοῦτου
θεῖα προνοία πολιούχου ἀξιοθέντος. Ἀνακαινισθείσης δὲ μετὰ
ταῦτα τῆς πόλεως καὶ ἐτέρωθι μετακτισθείσης, ἄλλον ἐγεί-
ρουνσι τῷ Ἀγίῳ Ναὸν οἱ τότε ἱεροῦνται, οἱ ἐκ Κερκύρας
δηλαδὴ Βούλγαροι· εἰς οὓς δι' Ἀσιμίνης τῆς Μακαρίτιδος τὸ
κατὰ Κόσμον τῆς δεσποτείας δικαίωμα τοῦ Ἱεροῦ μετέδωκε
Λειψάνου. Ὅς δὴ καὶ διὰ πλουσίῳν τοῦ λαοῦ δώρων, καὶ
πολυτίμων ἀναθημάτων περιδόξος, ὡς τὰ νῦν φαίνεται, τε-
τελείωται. Ἐνθα ἡ τῶν Λειψάνων προκειμένη θήκη περι-
θλεπτος παντοίαις πᾶσι δοξάζεται ταῖς τερατουργίαις, καὶ
ὁ θαυματουργὸς ζῶν Σπυρίδων, θαύμασι πάντας ἐκπλήτ-
τει καὶ μετὰ θάνατον. Ὑστερούση γὰρ ποτε τῇ Κερκυ-
ραίων Νήσῳ τῶν πρὸς τὸ ζῆν, λιμῶτε συνεχομένη βιαίῳ,
αἰτούς διὰ πλοίων ὁ Ἅγιος ἐχαρίσατο, ἐπιφανείς τοῖς ναυ-
κλήροις, καὶ τὴν τῆς νήσου τούτοις ἐν Ἀγίῳ Σαβδάτῳ προ-
μηνυσάμενος χρεῖαν· διὸ καὶ λαμπρὸν καὶ τερπνὸν τῇ στυ-

γερεῖ Νῆσῳ τὸ τότε συνέβη Πάσχα τῇ τοῦ Ἀγίου προμνηθεῖα. Καὶ Θεοδώρῳ τινὶ ἐξ Ἑώας ἐμπόρῳ τέλεον τῶν ὀφθαλμῶν σεργηθέντι ὀράσεως, καὶ τῷ τοῦ Ἀγίου Ναῶ θερμῇ τῇ πίσει δραμόντι, ὁξύτατον τὸ φῶς ἐδωρήσατο. Καὶ λοιμοῦ τὴν τῶν Κερκυραίων λυμαίνοντος Πόλιν, πάντως τε τῷ τοῦ Ἀγίου προστρέχόντων ἀδιαφόρως Τεμένει, ἐν οἷς καὶ βουδῶσι πολλοὶ συνείχοντο, ἐξ οὗ τὴν Πόλιν διὰ μιάσματος διαφθορῆσαι φύσεως, ἔδει νόμοις, οὐδὲν σχεδὸν πέπονθεν ὁ εὐλαβὴς ἐκεῖνος λαός, ἀλλ' ἐν τάχει τῆς προτέρας ὑγιεινῆς ἡξίωτο καταστάσεως τῇ τοῦ Ἀγίου μεσιτείᾳ. Τὸ δὲ τοὺς ἐκ τοῦ ὑποβόρου ἀκρότητος τοῦ Κωδονοσασίου τῆς τοῦ Ἀγίου Ἐκκλησίας κεραυνικῇ βίᾳ κατακρημνηθέντας, ὡς πρὸς τὸ τὴν ἐκεῖσε φλόγα κατασβέσαι εὐλαβείας ζήλῳ ἀδελῶς ἀναδάντας, καὶ μηδὲν παθόντας κακόν, τίνα τῷ θαύματι οὐκ ἐξέπληξε; Προσέτι δὲ καὶ τυφλοὺς τῶν ἀρετῶν δύο, τοὺς καὶ ὡς ἀχρεῖους ἐκ τοῦ τῶν Ἑνετῶν στόλου καταβληθέντας, τὸν μὲν, ἐκ τῆς Ἀντωνίου τοῦ Βερνάρδου (ζῶντος ἔτι) τριήρεος, τὸν δὲ ἐκ τῆς Ἱερωνύμου τοῦ Μαυρικινοῦ ὀλοκλήρῳ τῇ ὀράσει παρέδωκε, καὶ τὸ, μέγας ὁ Κερκυραίων Σπυρίδων, πάντας ἀλαλλάξαι πεποίηκε, τῇ τοῦ τερατουργήματος αὐτοψία καταπλαγέντας. Καὶ τίνα τῶν τῆς Αἰσιοκρατίας Εὐπατριδῶν κενὰ ληροῦντα καὶ φρυαττόμενον, καὶ παιδὶ ἀνιάτως ἔχοντι καταγελῶντα ὡς ὑπὸ τὴν τῶν λειψάνων τοῦ Ἀγίου θήκην θεραπείας χάριν καταπεσόντι, ἐν τῷ προσπορεύεσθαι ὡς ἔσθας αὐτῆς παλαιόν, καὶ πατριος νόμος, τόν τε κλῆρον καὶ τὸν λαὸν μετ' αὐτοῦ τοῦ Ἀγίου, καὶ τῶν Εἰκόνων τῆς Θεομήτορος, ἔτι δὲ καὶ προσκλαίοντας αὐτοῦ χλευάζοντα τοὺς γονεῖς, ἡ θεία δίκη θάπτον ὑπέφθασε· πυροβόλου αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξάπινα διαδράγνεντος, καὶ τὸν τούτου δεξιὸν ὀφθαλμὸν κατωρῦξαντος, οὕγε πολλοὶ καὶ νῦν ἔτι ζῶντες αὐτόπται· καί περ ὁλονύκτιος ἦν αὐτῷ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Σπυρίδωνος ἡ μετάνοια, καὶ παννύχιοι μετὰ δακρύων

καὶ προσευχαί. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, τῷ χιλιεσῷ δεκάτῃ καὶ ἐξακοσιοσῷ ἑβδομηκοσῷ τρίτῳ σωτηρίῳ ἔτει, λοιμώδους πάλιν μιάσματος, ἀγροὺς καὶ Πόλιν καὶ κώμας λυμασμένου, ὥστε πάλιν ἀφύκτως ὠρὸν ἐπικρέμασθαι θάνατον, σχεδόν τε πᾶσαν ἀπολωλέναι τὴν Νῆσον, (καὶ ταῦτά γε δις κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος), ὁ θαυματουργὸς οὗτος τὴν νόσον ἰάσατο, ἐξ ἀσθενείας ὡς τάχιστα πάντας ἀναλαβὼν, ἄρδην τε ἀνερρῶσαι ποιήσας. Καὶ μέγα ἦν, τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πανηγύρεως τοῦ ἐν τῷ τυφλῷ Θεοδώρῳ γεγονότος ὑπὸ τοῦ Ἀγίου θαύματος, δεκάτῃ τρίτῃ τοῦ Ἰουλίου, τοὺς ἤδη ἡμιθανεῖς, μηκέτι λιμώτοντας ἀκαρῇ κατιδεῖν — καὶ τὸ δεύτερον, ταύτῃ τῇ τῶν Βαΐων ἡμέρᾳ τῆς ἐτησίου τοῦ Ἀγίου λιτῆς, πεπαυμένον θαύσασθαι, (ὦ τοῦ θαύματος), τὸν λιμόν. — Ἐν ἔτει δὲ χιλιεσῷ ἑπτακοσιοσῷ δεκάτῳ ἕκτῳ, ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς καὶ πολιορκείας τῶν Ἀγαρηνῶν παραδόξως τὴν νῆσον καὶ πόλιν ἐρρύσατο, ὡς μαρτυρεῖται ἐκ τῆς κατὰ τὴν ἐνδεκάτην αὐγούστου Θεσπισθείσης λιτανείας καὶ ἑορτῆς, καὶ ἐκ τῆς ἀνατεθείσης πολυφώτου ἀργυροτεύκτου λυχνίας, παρὰ τῆς τότε κρατούσης εὐσεβοῦς κυβερνήσεως, — Ταῦτα μὲν ἐκ τῶν ἐν ταῖς παλαιαῖς φυλλάσι συναξαρίων· προσάκις δὲ ἡ τοῦ ἐνδόξου πολιούχου Κερκύρας προσασία ἐναργῶς αὐτὴν λοιμοῦ τε καὶ λιμοῦ, σεισμοῦ, ἐμφυλίων εἰσέσεων καὶ ἄλλων μαφίγων διεσώσατο, ζῶσα καὶ σύγχρονος ἡ μνήμη αἰεὶ τυγχάνει. Τοῖς πίσει δὲ θερμῇ προσρέχουσι, ἡ πρὸς τὸ συμφέρον ἐπιδαφιλεύεις τῶν θαυματουργιῶν αὐτοῦ, ὑφ' ὅλου σχεδόν, τοῦ περὶ τὴν ὑψηλίαν, χριστιανισμοῦ, κηρύττεται· ὥστε Χρυσόστομον ἔδει παρῆναι καὶ πανηγυρεῖσαι Σπυρίδωνος τὰ τεράστια· πλὴν γλώσση οὐ θέμις. — Χριστῷ τῷ Σωτῆρι, ἐν Πατρὶ καὶ Ἀγίῳ Πνεύματι, Δόξα καὶ Κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. ΑΜΗΝ.

ΒΙΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ

ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ.

Ο θαυματουργός κ' αν τέθηκε, Σ π υ ρ ί δ ω ν,
Του θαυματουργείν ουκ ἔληξεν εἰσέτι.

Μεγίστην ωφέλειαν δύναται νὰ προξενήσῃ εἰς τὴν φυγὴν ὁ βίος τῶν γενναίων καὶ φιλοφρέων ἀνδρῶν, καὶ πό-
λὺν τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον· διότι ὄχι μόνον ἀποτρέπει
τὸν ἄνθρωπον τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ καλὸν αὐτὸν
μεταβάλλει. Ἐπειδὴ ἐὰν τις ἦναι ἐπιρρέπης εἰς τὰ πάθη,
ἀκούων, διὰ τῆς ἱστορίας των, τὰ χριστιανικά των παλαιάματα
διορθοῦται καὶ θερμότερος γίνεται· μισεῖ τοῦτέστι τὴν πρῶ-
την κακίαν, ἀσπάζεται τὴν ἀρετὴν, καὶ διὰ τὸν ἔνθεον ζῆ-
λον, τοῦ ὁμοίου του, παρακινεῖται πρὸς τὴν μίμησιν αὐ-
τοῦ. Πόσον δὲ δύναται ἡ μίμησις καὶ ὁ ζῆλος τῶν με-
γάλων καὶ θαυμασίων ἀνδρῶν, ἔδειξαν μὲν καὶ ἄλλοι μιμη-
σάμενοι τὸ περὶ τὴν ἀρετὴν φιλόπονον τῶν προαχμασάντων
ἀγίων· περισσότερον δὲ πάντων ὁ θαυμασιος τὸν βίον Σπυ-
ρίδων, ὅστις εἰς ἄκρον μὲν ἐξήλωσε τὸν Ἰακώβ ὁμοῦ καὶ
τὸν Θεῖον Δαυὶδ, ἀσπαζόμενος ὡς ἐκείνους πολὺ τὴν προό-
τητα καὶ εὐκρίνειαν· ἐμβλέψας δὲ καὶ εἰς τοῦ Ἀβραάμ τὸ φι-
λόξενον, διεμοίρασε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰς τοὺς πένητας· ἐκ
δὲ τούτου, διὰ μὲν τὸ πρᾶον, ἐκκληρονόμησεν τῶν πράξεων τὴν γῆν,
ὡς ὁ Κύριος ἐν εὐαγγελίοις ὑπόσχεται, δηλαδὴ αὐτοὺς τοὺς οὐ-

ρανούς· διὰ δὲ τὸν πρόσκαιρον πλοῦτον τὸν ὁποῖον κατεφρό-
νησεν, ἐμπορευσάμενος ἐξ ὀλοκλήρου τὸν Θεῖον πλοῦτον
τὸν Χριστὸν, ἐπλούτησε ποταμούς θαυμάτων, οἵτινες ἀεί-
ποτε μὲν ἀντλοῦνται, οὐδέποτε δὲ ἐξαντλοῦνται.

Ἦτον οὗτος ἀπὸ τὴν νῆσον Κύπρον· δὲν ἦτον δὲ πολύ-
λογος οὔτε ὑπερήφανος, οὐδὲ εὐχαριστεῖτο εἰς τὸ πλήθος
καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀλλ' ἀπλοῦς καὶ προκρίνων ὑπὲρ
πάντα τὴν φιλησυχίαν· ὅθεν καὶ ὅλως μιμούμενος τὴν πο-
λιτείαν, ὡς εἶπομεν, τοῦ πατριάρχου Ἰακώβ, ἔγεινε καὶ
αὐτὸς ποιμὴν προβάτων. Δὲν ἦτον ὅμως ποιμὴν τόσον ἀνε-
πιτήδευτος ἢ καὶ ἄγροικος κατὰ τὸ ἦθος καὶ ἀκοινώτητος,
ἀλλὰ μάλιστα ἐπιμελητὴς καλῶν ἡθῶν· καὶ ἐνῷ ἀπεμακρύ-
νετο τῆς συναναστροφῆς τῶν πολλῶν, ἦτον πολλὰ εὐκολο-
πλησίαστος καὶ κοινωνικὸς μὲ τοὺς πτωχοὺς, καὶ ξένους
ἄνδρας, τοὺς ὁποίους χαριέστατα ἐδέχετο εἰς τὸν οἶκόν του
καὶ μὲ μεγάλην φιλοτιμίαν ἐφιλοξένει αὐτούς· ἐὰν δέ τις τῶν
παροδιτῶν, δι' ἀδιαφορίαν, δὲν ἐπαρουσιάζετο, ἢ ἀλλαχοῦ ἐ-
φιλεύετο, ἦτο πολλὰ λυπηρὸν δι' αὐτὸν καὶ ἴσον μὲ τὴν
ζημίαν μεγίστου τινὸς πολυτιμοτάτου πράγματός. Καὶ εἰς
μὲν τὰ ἄλλα εἶχεν ἐλεύθερον τὸ φρόνημα, καὶ ξένον πά-
σης ποταπῆς κολακείας καὶ ταπεινότητος· ἐθεράπευε δὲ τοὺς
κόπους τῶν ὁδοιπορούντων, ἐνίπτε τῶν κουρασμένων τοὺς
πόδας, ἠτοίμαζε τράπεζαν, καὶ ὑπηρετεῖ καθ' ὅλα τὰ ἀναγ-
καῖα, μὲ τόσῃν ταπεινώσει καὶ εὐλάβειαν, ὅσῃν δεικνύουσιν
οἱ πιστοὶ ὑπηρετεῖται πρὸς τοὺς κυρίους των· διότι ἡ ἀπλότης
καὶ ἡ εὐκρίνεια αὐτοῦ ἦτον συγκεκριμένη μὲ τὴν σεμνότητα,
ἡ πραότης μὲ τὴν ἀνδρίαν καὶ ἡ υπερβολικὴ καὶ δραστή-
ριος αὐτοῦ ἀγάπη μὲ τὴν σωφροσύνην, τὴν ὁποίαν ἡγάπη-
σεν ὑπὲρ πάντα καὶ προθύμως ἠναγκαλίσθη. Ἐλαβε δὲ νό-
μιμον καὶ σώφρονα γυναῖκα, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐτεκνογόνησε· μετὰ
τὴν ἀποβίωσιν ὅμως ταύτης, ἔζη τιμίως χωρὶς τῆς τοῦ γάμου,
ἢ ἄλλης τινὸς σαρκικῆς ἡδονῆς καὶ ἐπιθυμίας. Ὅθεν ἐρ-

γαζόμενος τὸ φιλοπονώτερον μέλι τῆς ἀρετῆς, καὶ μελετῶν σπουδαίως τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ἔγεινε φιланθρωπάτατος μὲν κατὰ τὴν ψυχὴν, ἐπεικέστατος δὲ τὴν γνώμην· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ὁ Θεὸς Σπυρίδων ἦτον ἀληθοῦς εἰκὼν καὶ ἀρχέτυπον τῶν ἀρετῶν, ἔχων ὅλας ταύτας ιστορισμένας ἐν ἑαυτῷ, ὀλίγοι δὲ ἠδύναντο νὰ μιμηθῶσιν αὐτόν. Οὕτω λοιπὸν, διαλάμπων εἰς τὰ κατορθώματα τοῦ βίου αὐτοῦ, ἀξιοῦται παρὰ Θεοῦ πλουσιωτέρων δωρεῶν· ἐκ τῶν ὁποίων ἐντοσούτῳ ἐδῶ ἀναφέρω, ὅσας δύνανται νὰ φανερώσῃ τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ δόξαν καὶ μεγαλειότητα.—Εἶναι δὲ αὐταί· ἐθεράπευε διαφόρους ἀσθενείας, ἐφώτιζε τυφλοὺς, ἐπέτιμα τὰ πονηρὰ πνεύματα, καὶ τὸ μεταξὺ διάστημα τῆς ἐπιθυμίας καὶ τῆς φυγῆς οὐδὲν ἦτον, ἀλλ'· εὐθὺς ἠλευθερόνοντο· καὶ ἄλλα μὲν θαύματα πολλὰ διέπραττε μεγάλητερα τούτων, συμβοηθούσης αὐτῷ τῆς Θείας δυνάμεως. Διὰ ταῦτα λοιπὸν, ἀντὶ ποιμένος προβάτων, γίνεται ποιμὴν ἀνθρώπων· καὶ ὅτε ὁ μέγας Κωνσταντῖνος βασιλεὺς Ῥωμαίων ἐγένετο, τότε καὶ ὁ θαυματουργὸς Σπυρίδων, ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Τριφυλιούσης γνωρίζεται. Πόσῃν δὲ εἶχε τῆς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν, ἀφοῦ ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος, τὰ μετὰ τὸν θρόνον, αὐτοῦ θαύματα ὁμοίως θέλουσι φανερώσει· ἀλλὰ νὰ διηγηθῶ πάντα τὰ ἐκείνου εἶναι ἀδιάκριτον ὁμοῦ καὶ ἀδύνατον· καθὼς νὰ παραλείψω πάντα, εἶναι τῷ ὄντι ἐπιζήμιον. Ὅθεν θέλω ἀναφέρει ὅσα εἶναι δυνατόν νὰ εἴπω, καὶ ὅσα πολλὰ ὠφέλιμον ἵνα ἀκροασθῇτε.

Ἐπαίδευεν ὁ Θεὸς τὴν νῆσον Κύπρον μὲ ἀνομβρίαν, καὶ ἐκυρίευεν αὐτὴν μεγαλοτάτῃ ξηρασίᾳ, τὴν ὁποίαν παρηκολούθη μὲν πείνα καὶ μετὰ τὴν πείναν θανατικὸν· καὶ πολλοὶ μὲν ἐκ τοῦ πλήθους κατεκράσθη ἀπέθνησκον, ἄλλοι δὲ ἐπλησίαζον νὰ πάθωσι τοῦτο· εἰς τρόπον ὥστε πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ τοιοῦτου μεγάλου δυστυχήματος ἐχρειάζετο ἢ ἓνας Ἡλίας, ἢ ἄλλος εἰς τὰ ἔργα ὅμοιος μὲ ἐκεῖνον, διὰ νὰ ἀ-

νοίξῃ μὲ τὴν προσευχὴν αὐτοῦ τὸν οὐρανόν. Καὶ οὗτος ἦτον ὁ Σπυρίδων. Ὁ ὁποῖος βλέπων τὴν τοιαύτην μάστιγα παιδεύουσιν ἰσχυρῶς τὸ πλήθος, ὑπερλειτουργῶν διὰ τὸ ποιμνιον, καὶ εἰς τὰ πατρικὰ σπλάγχνα διακαίόμενος, δέεται ὡς φιλάνθρωπος τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ· ὁ δὲ εὖσπλαγχος Θεὸς πληρῶναι εὐθὺς, ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς τὸν οὐρανόν, νεφελῶν· καὶ τὸ θαυμασιώτερον, διὰ νὰ μὴν ἤθελε τις νομίσῃ ὅτι ἡ βροχὴ ἠκολούθησε κατὰ τοὺς φυσικοὺς νόμους τῶν στοιχείων, δεικνύει μὲν αὐτὰς μακρόθεν ὁ Θεός, τὰς βασιτᾶς, δὲν ἀφίνει νὰ ἐπιβῶσιν εἰς τὴν νῆσον, πρὶν, παρὰ καὶ πάλιν ὁ ἅγιος δεηθῇ· ἠῤῥατο λοιπὸν πάλιν θερμότερον, καὶ ἅμα ἔτρεξαν τὰ δάκρυα τοῦ Σπυρίδωνος, εὐθὺς ἦλθε τόση βροχὴ, ὥστε χορταίνεται ἡ γῆ, τρέφονται οἱ καρποὶ, αὐξάνουσι τὰ γεννήματα καὶ παύουσιν ὁμοῦ ὅλα τὰ δεινά. Τολμῶ λοιπὸν εἰπεῖν, ὅτι, κατὰ τοῦτο, ὁ Σπυρίδων ἦτον φιλανθρωπότερος καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν Ἡλίαν· διότι ἐκεῖνος μὲν ἐμποδίσας τὴν βροχὴν, ἔπειτα ἐπανέφερεν αὐτήν· οὗτος δὲ ἐνῶ δὲν ἐμιμήθη αὐτόν εἰς τὸ πρῶτον, φαίνεται ἴσος μὲ αὐτόν· εἰς τὸ δεύτερον.—Ἀκούσατε δὲ καὶ ἄλλο θαῦμα παρόμοιον.

Κοινὴ συμφορὰ καὶ μεγάλη πάλιν ἀκαρπία ἐκυρίευε τὴν νῆσον· οἱ δὲ ἐμπορευόμενοι τὸν σῖτον καὶ τὰ ἄλλα γεννήματα ἐντροφεύσαν εἰς τοιαύτην τὴν παρὰ Θεοῦ τιμωρίαν· ὠφελοῦμενοι δὲ ἀπὸ τὴν περίστασιν, ἠῤῥανον περισσότερον τὴν συμφορὰν, ταμιουλκοῦντες, καθὼς λέγει ἡ Θεία Γραφή, τὸν σῖτον, τοῦτέστιν οἰκονομοῦντες αὐτόν, ἐν καιρῷ μετκλητέρας ἀκριβείας, διὰ νὰ κερδίσωσιν οἱ ἀνόσοι περισσότερα χρήματα, μὲ τὴν δυστυχίαν τῶν πενήτων. Προσελθὼν λοιπὸν πτωχὸς τις καὶ ἄπορος εἰς ἓνα τῶν οὕτως πλουτούντων, καὶ μὴ ἔχων χρήματα διὰ νὰ ἀγοράσῃ τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα, ἐδέετο αὐτοῦ μὲ ὅσα, φεῦ!, εἶχε δάκρυα, μὲ φωνὰς λυπηρὰς, μὲ σχῆμα ταπεινόν, μὲ βλέμμα συμπαθείας καὶ κειτόμενος εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ προσπαθῶν οὕτω νὰ κινήσῃ εἰς ἔλεος τὸν ἁ-

σπλαγχνον, προσκλαιόμενος εἰς ὄλοντοῦ τὸν οἶκτον· τί δὲν ἔπραξε; καὶ τί δὲν εἶπε; διὰ νὰ παρακινήσῃ αὐτὸν εἰς σπλάγχνος; ἀλλὰ μ' ὅλα ταῦτα, ἡ λιθίνη ἐκείνη ψυχὴ δὲν ἔκλινε παντελῶς εἰς συμπάθειαν. Εἰς τὴν ἀπελπισίαν του, ἄλλη καταφυγὴ δὲν τῷ ἔρχεται κατὰ νοῦν εἰμὴ ὁ "Θεός. Καὶ παρουσιασθεὶς πρὸς αὐτὸν, ἀνήγγειλε πρῶτον τὴν ἐσχάτην αὐτοῦ πενίαν, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν τοῦ πλουσίου σκληρότητα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἅγιος, τούτου μὲν τὴν συμφορὰν ἐλυπήθη· διὰ δὲ τοῦ πλουσίου τὴν σκληρότητα ἡγανάκτησε καὶ πεφωτισμένος παρὰ Θεοῦ, προεφίτευσεν τὸ ὅτι ἔμελλε νὰ συμβῇ· ὅθεν λέγει πρὸς αὐτόν· μὴ στέναζε, μηδὲ κλαῖε, ἐπειδὴ αὖριον θέλεις ἴδει ἐμπεπλησμένον τὸν οἶκόν σου, τὸν δὲ νῦν πλούσιον ἐλκεῖνολογούμενον καὶ καταγελῶμενον παρὰ πάντων· ἀκουσίως δὲ θέλει σὲ παρακαλεῖ νὰ λάβῃς ὅσον σῖτον χρειάζεσαι. Τότε ὁ πτωχὸς, νομίζων ὅτι μόνον πρὸς παρηγορίαν τῆς συμφορᾶς του εἶπε ταῦτα ὁ ἅγιος, ἀπῆλθε λυπούμενος, βλέπων, ὡς τῷ ἐφαίνετο, ματαίαν καὶ ἄπρακτον τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὴν νύκτα, εὐδοκία Θεοῦ, πίπτει τόσον ῥαγδαία βροχὴ, ὥστε συνέσυρε τὰς ἀποθήκας τοῦ πλουσίου· ὁ δὲ σῖτος καὶ οἱ ἄλλοι καρποὶ ἐχύθησαν εἰς τὴν ὁδὸν, ὄντες ἔτοιμοι εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἀρπάσωσιν αὐτούς· τὸ δὲ πρῶτ' ὁ ἄθλιος πλούσιος θρηνηῶδες περιτρέχων ἔνθεν κάκεισε, ἔκλαιε τὴν δικαίαν αὐτοῦ συμφορὰν· παρεκάλει δὲ τοὺς τυχόντας νὰ τῷ βοηθήσωσιν εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν καρπῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν πολλοὶ χρειάζόμενοι, συνέδραμον εἰς ἀρπαγὴν· ἐξαιρέτως δὲ καὶ ὁ ῥηθεὶς πτωχὸς, ὅστις θαυμάζων τὴν πρόρρησιν τοῦ ἀγίου, περιέπαιζε μὲ δικαιοῦτατον γέλωτα τὸν πλούσιον· καὶ χωρὶς τινόντι νὰ σπείρῃ καρποὺς, ἐνέπλησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Βλέπων δὲ ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος καὶ ἄσπλαγχρος ὅτι συνέτρεχεν ὁ λαός, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ πληρωθῶσι τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Σπυρίδωνος προλεχθέντα, καὶ ἤρπαζον ἀφόδως τὸ πρᾶγμα του, μεταξύ δὲ αὐτῶν καὶ τὸν χθεσινὸν πτωχὸν ἀπολαδόντα, ὡς

εἶπομεν, ἀφθονέστατα τὸν σῖτον, διὰ νὰ δείξῃ γνώμην φιλόχριστον, καὶ ὅτι ἦτον μεταδοτικὸς καὶ μεγαλόδωρος ὁ λίαν φιλόργυρος καὶ ἀκοινώνητος, διώριζε τὸν πτωχὸν νὰ λαμβάνῃ ἀφόδως ὅσον ἐβούλετο· ὁ δὲ πτωχὸς περιγελάσας ἰκανῶς τὴν ἀνοησίαν αὐτοῦ, ἐπορεύετο εἰς τὸν οἶκόν του ἀναγνωρίζων τὴν χάριν πρῶτον εἰς τὸν Θεόν, ἔπειτα δὲ εἰς τὸν Ἅγιον Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἤξευρεν ὁ Σπυρίδων, ὅχι μόνον διὰ πολλοὺς, ἀλλὰ πολλάκις καὶ δι' ἓνα νὰ ἀνοίγῃ τοὺς καταρρύακτας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ διὰ νὰ ὠφελήσῃ πτωχοὺς καὶ νὰ σωφρονήσῃ πλουσίους. Ἀλλ' ὁ προγεγραμμένος φιλόργυρος οὐδὲν ὠφελήθη, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται, πολλοὶ ὅμως ὅμοιοι αὐτῷ ἐδιορθώθησαν. Ταῦτα πῶς τῶν ἀκρατῶν δὲν ἤκουσεν εὐχαρίστως; ποῖος δὲ ἀκούσας, δὲν λαδάνει προθυμότεραν τὴν ἀκοήν πρὸς τὰ ἄλλα, καὶ δὲν ζητεῖ νὰ μάθῃ αὐτά; ἐρωτῶ δὲ, ποῖος ὀκνηρὸς οὕτως ἢ φθονερὸς ἀπαστερεῖ πεινῶσαν ψυχὴν τοιαύτης τροφῆς; (ὅθεν ἀκούσατε.)

Ἄλλος τις γεωργὸς φίλος τοῦ οἰοῦ, τάλαιπωρούμενος ὑπὸ τῆς πείνης, ἀπῆλθε καὶ οὗτος πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν πεινιχρὸν πλούσιον, ὅστις εἶχεν ἀκόμη καὶ ἄλλας πολλὰς βαρυνόμενας ἀποθήκας σίτου, νομίζων ὅτι ἀρκετὰ ἐσωφρόνησεν αὐτὸν ἢ προτέρα συμφορὰ. Ὁ δὲ τὸν μὲν σῖτον ἐξήμιώθη, τὴν δὲ φειδωλίαν καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον σκληρότητα, παντελῶς δὲν μετέβαλεν. Ἐλεγε λοιπὸν πρὸς αὐτόν ὁ πένης, ἵνα δανείσῃ αὐτῷ ὀλίγον καρπὸν, ὑποσχόμενος, ὅτι κατὰ τὸ θέρος νὰ τὸν ἐπιστρέψῃ ὁμοῦ μὲ τὸν τόκον αὐτοῦ· ἀλλ' ἐκεῖνος τῷ ἀπεκρίθη μὲ τὴν αὐτὴν προτέρα σκληρότητα, ὅτι, ἄνευ χρημάτων δὲν θέλει λάβει οὐδ' ἓνα κόκκον, οὐδὲ τὴν σκιάν αὐτοῦ. Ἀπελπισθεὶς λοιπὸν ὁ πένης οὗτος, μιμεῖται τὸν προλαβόντα, καὶ καταφεύγει ὡς εἰς κοινὸν θησαυρὸν εἰς τὸν εὐλογημένον Σπυρίδωνα· ἀπαγγέλλει πρὸς αὐτὸν τὰς περιστάσεις του, τὸ ἄσπλαγχνον τοῦ πλουσίου καὶ τὴν αὐτοῦ ἀπάντησιν. Ὁ δὲ ἅγιος, τότε ἀρκετὰ μὲν παρηγο-

ρήσας αὐτόν, ἀπέστειλεν εἰς τὸν οἶκόν του· ἡ παρηγορία δὲ μὴ δὲν ὑφίστατο εἰς ματαίους λόγους· ἀλλὰ τὸ πρῶτ' ὁ αὐτὸς ἐκεῖνος μέγας ἀρχιερεὺς, φθάνει πρὸς τὸν πένητα ἐπιφέρων εἶδος τι χρυσοῦν ὀγκῶδες, τὸ ὅποιον τί ἦτον, πόθεν καὶ πῶς εὐρέθη εἰς τὸν ἅγιον, μετ' ὀλίγον ὁ λόγος θέλει φανερώσει. Τοῦτο λοιπὸν ἐμβαλὼν ὁ μέγας Σπυρίδων εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πένητος, λάβε εἶπε, δώσον αὐτὸ ἐνέχυρον εἰς τὸν πλούσιον, καὶ παρ' αὐτοῦ ὅσα σοῦ ἀναγκαιοῦσι χρήματα λάμβανε· ὁ δὲ πτωχὸς ἐπορεύθη μὲ μεγάλην χαρὰν πρὸς τὸν πλούσιον, ὅστις ἰδὼν τὸ χρυσίον, ἐνῶ πρὸ ὀλίγου ἦτον σκληρὸς, ἀδυσώπητος καὶ κωφὸς τὰ ὦτα πρὸς δέησιν, εὐθὺς ταπεινοῦται καὶ γίνεται γλυκὺς καὶ φιλόφρων. Λαβὼν δὲ ἐκεῖνο, τόσον ἀφθόνηως ἔδωκε αὐτὸν πρὸ αὐτόν, ὥς ἐξήρκεσε νὰ σπείρῃ τοὺς ἀγρούς του, καὶ τὴν οἰκογένειάν του νὰ ἐκθρέψῃ μέχρι τοῦ θέρους, ὅτε τόσον ἀπῆλause καρπὸν, ὥς καὶ τὸ χρέος αὐτοῦ ἐπλήρωσεν εἰς τὸν δανειστήν, καὶ τὸ χρυσοῦν ἐνέχυρον ἐκεῖθεν ἀνέλαβε, καὶ μετ' εὐγνωμοσύνης πάλιν ἐπέστρεψεν αὐτὸ πρὸς τὸν Ἅγιον. Ἄλλ' ὁ μὲν πένης οὕτως ἐπλήρωσε τὸ χρέος του· βούλεται δὲ καὶ ὁ λόγος νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἰδικόν του καὶ νὰ φανερώσῃ τὸ τί ἦτο δηλαδὴ αὐτὸς ὁ χρυσός, καὶ πόθεν ἐλήφθη. Τῷντι ἀφοῦ ἔλαβεν ὁ ἅγιος τὸ δοθὲν, ἔλθε, λέγει, πρὸς τὸν πένητα, νὰ ἀποδώσωμεν αὐτὸ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, ὅστις σὲ τὸ ἐδάνεισεν. Οὕτως εἶπε, καὶ λαβὼν αὐτόν, φέρει εἰς τινα κῆπον, τὸν ὅποιον εἶχε, διὰ νὰ προμηθεύεται τὰ ὀλίγα πρὸς τροφήν λάχανα, καὶ σταθεῖς πλησίον εἰς τὴν λιθίαν καὶ ἐγγίξας τὸν φραγμόν, τὰ δὲ ὄμματα πρὸς τὸν οὐρανὸν ὑψώσας, μεγαλοφώνως ἐξεφώνει· Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ πάντα ποιῶν καὶ μετασκευάζων μόνῳ τῷ βούλεσθαι, ὁ ἐπὶ Μωϋσέως ποτὲ τὴν ῥάβδον εἰς ὄφιν μεταβάλλων ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, Αὐτὸς καὶ τὸ χρυσίον τοῦτο, καθὼς ἐκ ζώου πρότερον μετέβαλες εἰς τὴν

μορφὴν ταύτην, οὕτω καὶ νῦν μετέτρεψον εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ εἶδος, ὅπως καὶ οὗτος ὁ δοῦλος σου μάθῃ τὴν περὶ ἡμᾶς σου πρόνοιαν, καὶ διδαχθῇ ἐμπράκτως τὸ ἐν τῇ Θεῇ Γραφῇ λόγιον, ὅτι « πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὁ Κύριος ἐποίησε ». Ταῦτα ἀφοῦ εὐχήθη ὁ ἅγιος, ὦ, τίς νὰ εἶπῃ τὴν ὑπερβολὴν τῶν θαυμασίων σου Δέσποτα!, εὐθὺς ἔγινεν ὄφιν ζῶν τὸ ἄψυχον ἐκεῖνο χρυσίον, ἐρπόμενος περὶ τὴν λιθίαν, ἐξ ἧς πρότερον ὁ δοῦλος τὸν εἶχε λάβεи καὶ εἶχε μεταβάλλει ὑπὲρ φύσιν εἰς χρυσόν. Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα ἰδὼν ὁ γεωργός, ὅλος ἐντρομος ἀπὸ τὸ θαμβὸς καὶ ἐκπληττόμενος, πίπτει μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, κατακονιτινιάζει τὴν κεφαλὴν, χύνει θερμότατα δάκρυα, καὶ ὁμολογεῖ ἐαυτὸν ἀνάξιον ὄχι μόνον νὰ ἀπολαύσῃ ταιαύτης δωρεᾶς καὶ χάριτος, ἀλλ' οὐδὲ νὰ ἴδῃ ἢ κἄν ν' ἀκούσῃ. Ἄλλ' ὁ ἅγιος διεγείρει αὐτόν καὶ ἐνδυναμῶναι ψυχικῶς ὁμοῦ καὶ σωματικῶς· ὁ δὲ ὄφιν ἐντοσσούτω διαπεράσας τὸν φραγμόν, ἐμβῆκεν εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῦ φωλεάν. Τὸ θαῦμα τοῦτο οὐδένα ἀπαιτεῖ λόγον πρὸς αὐξήσιν· ἐπεὶ δὲ ἀφ' ἐαυτοῦ φαίνεται πόσον εἶναι παράδοξον. Ἄς εἰπώμεν δὲ καὶ τὸ ἐφεξῆς τὸ ὅποιον, ὁμοιάζον μὲ τὰ παραβόντα, ἔχει τὴν αὐτὴν μὲ ἐκεῖνα χάριν καὶ δύναμιν.

Ἄλλος τις ἐνάρετος, φίλος καὶ αὐτὸς τοῦ ἁγίου, φθονούμενος ἀπὸ τινος πονηροῦς ἀνδρὸς διὰ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ, καὶ συκοφαντηθεὶς περὶ τινῶν ἐγκλημάτων, δεσμεύεται ὑπὸ τοῦ ἀρχοντος τῆς ἐπαρχίας καὶ καταδικάζεται εἰς ἀδικὸν θάνατον. Ἐνῶ λοιπὸν ἐπλησίαζεν ὁ πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν καιρὸς, προγινώσκων τοῦτο ὁ ἅγιος, τρέχει προθύμως διὰ νὰ λυτρώσῃ τὸν φίλον αὐτοῦ ἀπὸ τὴν συμφορὰν. Ἦτον δὲ τότε ἀκμὴ τοῦ χειμῶνος· καὶ ὁ παρατρέχων ποταμὸς, (ἀπὸ τὸν ὅποιον ἀφεύκτως ἔπρεπε νὰ διαβῇ), ἐπλημμύρει ἐνεκα τῶν πολλῶν καὶ ῥαγδαίων βροχῶν, ὥς δὲν εἶχεν οὐδαμοῦ κἀνὲν πέρασμα. Ὁ δὲ ἅγιος, ἐνθυμούμενος τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ καὶ τὰ ἐκεῖνου τὴν διαβάσιν τῆς κιβωτοῦ λογιζόμενος καὶ πιστεύων ἀδιστακτικῶς, ὅτι

ὑπάρχει ὁ ἴδιος Θεός, ὅς τις ἐνήργησε τὰ τοιαῦτα τεράσια, καὶ ἔτι δύναται νὰ ἐνεργήσῃ παρόμοια, προστάζει τὸν χειμαρρὸν, τρόπον τινὰ ὡς ὑπηρετήν· στήθι εἶπε σὲ διορίζει ὁ Δεσπότης τῶν ἀπάντων· καὶ ἐγὼ μὲν θελω διαβῆ, ὁ δὲ ἄνθρωπος περὶ τοῦ ὁποίου πολλὰ τοῦ Θεοῦ ἐδεήθημεν θελεῖ ἐλευθερωθῆ. Οὕτως εἶπε, καὶ ὁ λόγος παρευθὺς ἔργον γίνεται· ἴσεται τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ, καὶ παραχωρεῖ πέρασμα ὅχι μόνον εἰς τὸν Σπυρίδωνα, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ὁδίτας, χωρὶς τοῦ λοιποῦ νὰ τύχῃ κἀνὲν κακὸν ἢ ἀδιάδοτον συνάντημα. Τὸ μὲν λοιπὸν πάρεργον οὐδὲν ὀλιγώτερον ἔγινε θυμασθὸν ἀπὸ τὴν καθ' αὐτὸ ἐργασίαν· μάλιστα ἐκ τούτου κατορθώθη ταχύτερον ἐκεῖνο· ἐπειδὴ ὡς εἶδον οἱ συμπορευόμενοι τοιοῦτον θεάμα, προδραμόντες καὶ εἰς τὴν πόλιν τάχιστα ἐλθόντες, ἐκήρυξαν μεγαλοφώνως τὸ τερατοῦργημα. Ὁ δὲ ἄρχων ἐκπλαγείς, καὶ φοβηθεὶς ὅθεν μήπως ἐναντιωθῇ εἰς τοιοῦτον χαριτωμένον ἄνδρα, ἐλευθερώνει εὐθὺς τὸν φίλον αὐτοῦ ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ χαρίζει τοῦτον εἰς τὸν ἴδιον ἅγιον· ὁ δὲ, λαβὼν αὐτόν, ἐπέσρεψε χαίρων· καὶ ἀπὸ μίαν αἰτίαν ἔκαμε δύο θαύματα διότι ἔσχε μὲν τὴν ὁρμὴν τοῦ χειμαρρῶ, ἔσωσε δὲ φιланθρωπῶς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν συμφορὰν. Ἐκ τῶν εἰρημένων φαίνεται πόσῃ χάριν προφητείας καὶ θαυματουργείας εἶχεν ὁ ἅγιος καὶ πόσῃ συμπάθειαν πρὸς τοὺς ἐν συμφοραῖς· ὁ δὲ λόγος εἶναι ἔτοιμος νὰ φανερώσῃ τι περισσότερον τῶν εἰρημένων εἰς προφητείαν ὁμοῦ καὶ συμπάθειαν· τὸ πῶς ἐναπέβλεπεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ προέτρπεν αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν, μὲ φιανθρωπίαν συμβουλῆς καὶ ἀφρονίαν χάριτος.

Πανταχοῦ ὁ μέγας Σπυρίδων ἐφύλαττε τὴν ταπεινώσιν, μάλιστα δὲ εὐχαρισεῖτο εἰς τὴν ὀλιγάρκειαν, μιμούμενος τὸν Δεσπότην Χριστόν· οὔτε ἐμεταχειρίζετο ποτὲ ἱππὸν εἰς τὰς ὁδοιπορίας αὐτοῦ. Ὁδοιπορήσας λοιπὸν ποτε μὲ συνεχῇ καὶ ἀδιάκοπον προσπάθειαν, καὶ πολ-

λὰ κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ὑπῆγε εἰς ἓνα τῶν φίλων αὐτοῦ, ἵνα λάβῃ μικρὰν ἀναψυχὴν, ὅς τις ὑπεδέχθη αὐτόν εὐχαρίστως, ὡς ἔπρεπεν εἰς πρόσдатον, τὸν ἀγαθὸν αὐτοῦ ποιμένα φιλοξενούμενον. Ἀποβλέπων δὲ ὡς εἰς κάλλιστον ἀρχέτυπον εἰς τὸν βίον αὐτοῦ, ἐδείκνυε πρὸς αὐτόν, τὴν τοῦ Δεσπότη καὶ πρώτου διδασκάλου Χριστοῦ μετριοφροσύνην· διότι λαβὼν ὕδωρ καὶ βαλὼν αὐτὸ εἰς τὸν νιπτῆρα, ἡτοιμάζετο νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου· οἱ δὲ γείτονες ἀκούσαντες ὅτι ὁ μέγας Σπυρίδων ἦτον ἐκεῖ, ἔτρεχον πάντες καὶ συνερίζοντο ποῖος νὰ κάμῃ περισσότεραν ὑπηρεσίαν πρὸς αὐτόν, ἀμφισβητοῦντες μετ' ἀλλήλων περὶ τῆς εὐλογίας αὐτοῦ. Μεταξὺ λοιπὸν τῶν πολλῶν ἦλθε καὶ γυνή τις ἀμαρτωλὸς διὰ νὰ νίψῃ τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἀλλ' ἐκεῖνος γνωρίσας τὴν ἀπόκρυφον ἀμαρτίαν αὐτῆς, ἡσυχῶς μὲν ἀποσρέφει τὸ ἡμέρον ἐκεῖνο καὶ ἡδὺ πρόσωπον, καὶ σιγᾷ λέγει πρὸς αὐτήν: «μὴ μοῦ ἅπτου ὦ γύναι»· εἶπε δὲ τοῦτο ὅχι ποτὲ μεγαλοφρονούμενος ἢ τὴν γυναῖκα ἀποσρεφόμενος· διότι πῶς! μαθητὴς ὢν ἐκείνου, ὅς τις συνέσθι με τελώνας καὶ πόρνas καὶ ἀμαρτωλοὺς, ἤθελε τοῦτο πράξει! ἀλλὰ διὰ νὰ παρακινήσῃ αὐτὴν νὰ ἔλθῃ εἰς μετάνοιαν, καὶ νὰ μισήσῃ τὴν πονηρὰν ἐργασίαν· ὅπερ καὶ ἐγένετο· ἐπειδὴ μᾶλλον σπουδάζουσα αὕτη νὰ πλησιάσῃ, ἤλεγξεν αὐτὴν ἐκφώνως ὁ ἅγιος, καὶ φανερῶς τὴν ἀμαρτίαν αὐτῆς ἐθροιάμβευσε. Τότε δὲ καὶ αὕτη, πληγωμένη ἀπὸ τὸν τῆς συνειδήσεως ἔλεγχον, καὶ ἐκπληττομένη διότι εἶδε τὰς ἀθεάτους πληγὰς τῆς ψυχῆς αὐτῆς, ὅχι πλέον μὲ ὕδωρ, ἀλλὰ μὲ δάκρυα ἐνιπτε τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ μὲ συντριβὴν καρδίας, ἐξομολογεῖται δημοσίως τὸ πεπραγμένον ἀμάρτημα. Τί λοιπόν; ἢ μὲν ἐμιμήθη τὰ τῆς πόρνης· ὁ δὲ τὰ τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ μιμούμενος, λέγει πρὸς αὐτήν: «Θάρσει θυγατερ, ἀφένονται σοι αἱ ἀμαρτίαι σου»· καὶ πάλιν: «Ἴδε, ὑγιὲς γέγονας, μηκέτι ἀμάρτανε» καὶ ἤν νόσον μὲν θεραπεύσας, κατὰ τοὺς σοφοὺς τῶν ἱα-

τρῶν, ἐνταυτῷ δὲ καὶ τὴν ἐπανακύλισιν εἰς τὰ αὐτὰ ἐμπόδι-
σεν. Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ἐκείνη κάλλιστα καὶ ὠφελιμώτατα
ἐθεραπεύθη· διότι ὄχι μόνον αὕτη ἔγεινεν εἰς ἀμετάβλη-
τον ψυχικὴν υἱείαν, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἤκουον ταύτην διηγου-
μένην, ἐδιορθώνοντο. Ἐπειδὴ δὲ τὸν βίον φανερώουσι τὰ
θαύματα, πρέπει νὰ γνωστοποιήσωμεν ὅποιος τις καὶ περὶ τὴν
πίσιν ἦτον ὁ ζῆλος τοῦ Σπυρίδωνος. Τὸ ἀκόλουθον δὲ
δεῖλει δείξει.

Ὅτε ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ πρῶτος ἐν βασιλεῦσι Χρι-
σιανὸς ἐξουσίαζε τοὺς Ῥωμαίους, ὑπάτευσεν δὲ Παυλῖνος καὶ
Ἰουλιανὸς, κατὰ τὸ ἑξακοσιοστὸν τριακοστὸν ἔκτον ἔτος
ἀπὸ τῆς Βασιλείας Ἀλεξάνδρου τοῦ υἱοῦ τοῦ Φιλίππου· τότε δὴ
καὶ ἡ ἐν Νικαίᾳ περιώνυμος τῶν Ἀγίων Πατέρων ἡθροίζετο
σύνοδος, διὰ νὰ καθείρῃ μὲν τὸν Ἀρειὸν, ὅστις ἔλεγε δυσσεβῶς
τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ κτίσμα, νὰ δογματίσῃ δὲ τὸν Υἱὸν ὁμοού-
σιον μὲ τὸν Πατέρα. Ἦσαν δὲ τῆς βλασφημίας οἱ πρῶτοι
μάλιστα καὶ ἐπισημότατοι ὑπέρμαχοι, Εὐσεβείος ὁ Νικομη-
δείας, Θεόγνης ὁ Νικαίας καὶ ὁ Χαλκηδόνος Μάρις. Οὗτοι ἔ-
χοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν μακρὸν Ἀρειὸν, ἐδογματίζον, ὡς τῆς
μανίας αὐτῶν! τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸν εἶναι κτίσμα,
τὰ πονηρὰ ὄντως κτίσματα. Οἱ δὲ ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς Εὐσεβείας
διαγωνιζομένων πρόμαχοι, τῶν ὁποίων ἡ παιδεία καὶ ἡ ἀ-
ρετὴ ὑπερεῖχε τῶν ἄλλων, ἦσαν ὁ μέγας καὶ ἅγιος Ἀλέ-
ξανδρος, εἶτι πρεσβύτερος ὢν, ἀλλ' ἐπέχων τὸν τόπον τοῦ
μακαρίου Μητροφάνους πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, οὗ
τινος ἡ ἀπουσία ἐγένετο ἐνεκα ἀσθενείας, ὁ καὶ ἐνδοξος Ἀθα-
νάσιος, ὅστις ἀκόμη τότε δὲν διεκόσμηκε τὸν ἱερατικὸν θρόνον,
ἀλλ' ἀπεπλήρει τάξιν διακόνου τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐκκλησίας.
Ὁθεν ὄχι καὶ μικρὸς φόβος κατ' αὐτῶν ὑπείσχυρσεν, διότι
μὴν ἔχοντες ἀκόμη τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, ἦσαν ὁμῶς ἱκα-
νώτεροι τῶν ἄλλων εἰς τὸν περὶ πίσεως λόγον. Ἦτον λοι-
πὸν μὲ τούτους καὶ ὁ μέγας Σπυρίδων· τοῦ ὁποίου ἡ ἀ-

ρετὴ καὶ ἡ συνοικουσα αὐτῷ θεία χάρις ἦτον περισσότερον
ὠφέλιμος εἰς πειθῶ, παρὰ αἱ γλῶσσαι τῶν ἄλλων, αἱ ἀρε-
κτοὶ τῶν συλλογισμῶν λαβαί, καὶ αἱ κομφαὶ τῶν λό-
γων περίοδοι. Παρευρίσκοντο δὲ εἰς τὴν σύνοδον καὶ φι-
λόσοφοι, μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ βασιλέως, ἔχοντες τὴν πε-
ριπατητικὴν ἀλαζονείαν καὶ πολλὰ πεπαιδευμένοι τὴν σο-
φιστικὴν ψυχαγωγίαν· εἰς δὲ τούτων ἦτον ἱκανώτατος εἰς
τὸ λέγειν· ἐπειδὴ εἶχεν ἄμαχον δύναμιν εἰς κατάπεισιν,
καὶ διὰ τὴν εὐγλωττίαν αὐτοῦ, ἐφημιζετο παρὰ πάντων.
Οὗτος συνδιαλεγόμενος μὲ τοὺς ἐπισκόπους, ἐβοήθη ἰσχυ-
ρῶς τὸν Ἀρειὸν καὶ συνηγορῶν σφοδρῶς ἐναντιόνητο εἰς
τοὺς λόγους τῶν Ὀρθοδόξων. Πολλοὶ δὲ συνεπιούροντο
εἰς ἀκράσιν, ἐπιθυμοῦντες νὰ μάθωσι· ποιοὶ τῶν ἀντιτε-
γόντων ἤθελον νικήσει. Διότι δὲν ἦτον κἀνὲν, δύσκα-
λον πρὸς λύσιν, ἐπιχείρημα τῶν ὀρθοδόξων, τὸ ὅποιον ἐ-
κείνος νὰ μὴν ἔλυσεν μὲ τὴν πολλὴν αὐτοῦ μάθησιν· καὶ ἐ-
νῷ πολλάκις κατήντει εἰς στενὸν ἢ ἀπολογία, αὐτὸς ἐξέ-
φευγε μὲ τὰ καταπειστικά σρατηγήματα καὶ τὰς σοφιστικὰς
αὐτοῦ ἀπάτας. Ἦτο λοιπὸν ἀμίλλα ἀληθείας καὶ τέχνης·
καὶ οἱ μὲν τ' ἀληθῆ λέγοντες, προσέβαλον τὸν σοφιστὴν
μὲ ἀρραδιούργητα νοήματα ὁ δὲ, ὡς ὄπλις προβαλλόμενος
τὸ ποικίλον καὶ παραλογιστικὸν καὶ κακότεχνον τοῦ λόγου,
ἐπειρᾶτο μὲ τοῦτο νὰ νικήσῃ. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἐπέλθῃ ἡ νίκη
διὰ τῶν λόγων ἀλλὰ διὰ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ Χριστοῦ,
παρέδλεψεν αὕτη ὅλους τοὺς λογίους πατέρας, ἐπέδλεψε δὲ
εἰς τὸν ἀπλοῦν Σπυρίδωνα ὅστις δὲν ἤξευρεν ἄλλο τι περισσότε-
ρον εἰμὴ Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον, καθὼς
λέγει ὁ Παῦλος. Ὅτε λοιπὸν εἶδε τὸν φιλόσοφον θερμαινό-
μενον εἰς τὰ σοφίσματα του, καὶ κινδύντα κατὰ τοῦ Χρι-
στοῦ φιλολοιδωρον γλῶσσαν, προσπαθοῦντα δὲ νὰ διαχλευά-
ξῃ τὰ τῶν ὀρθοδόξων, πλησιάσας, ἐζήτην μικρόν τι νὰ συ-
νομιλήσῃ μὲ αὐτόν. Οἱ δὲ εὐσεβεῖς γινώσκοντες τὴν ἀπλότητα

καὶ τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ, προσέτι δὲ τὴν παντελῆ ἀμάθειαν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ἐμπόδιζον αὐτὸν νὰ παρῇσιασθῇ εἰς τὸ μέσον καὶ νὰ πολεμήσῃ μετὰ τὸν φιλόσοφον. Ὁ δὲ Σπυρίδων δὲν ὑπήκουσεν ἐκείνους· διότι ἤξευρε πόσον μὲν δύναται ἡ ἀνωθεν τοῦ Θεοῦ ἀναλλοίωτος σοφία, τί δὲ ἡ ἀνθρώπινος καὶ καταργουμένη. Πλησιάζας λοιπὸν εἰς τὸν ἄνδρα εἶπεν· Ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὦ φιλόσοφε, πρόσεξε τώρα καὶ εἰς ἐμὲ, καὶ δὸς ἀκρόασιν καὶ εἰς τοὺς λόγους μου. Ὁ δὲ εἶπε· Σὺ μὲν ὁμίλησον, ἐγὼ δὲ θελω ἀκροασθῇ. « Εἰς εἶναι, « εἶπεν ὁ Σπυρίδων, ὁ Θεός, οὐρανοῦ τε καὶ γῆς, καὶ « τῶν ἄλλων πάντων τῶν ἐν μέσῳ δημιουργός. Οὗτος διὰ « τοῦ Λόγου καὶ μετὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ παρήγαγε « τὰς οὐρανίους δυνάμεις· καὶ ἐποίησε πάντα τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ « ἀόρατα· παρήχθη δι' αὐτοῦ ὁ οὐρανός, ἡ γῆ, ἀνεχέθη « ἡ θάλασσα, ἐτάθη ὁ ἀήρ· ἔγειναν ὅλα, ἀστέρες, φωστῆ- « ρες, ἡμέρα, νύξ, ἐγεννήθησαν τὰ ζῶα, διεπλάσθη ἐκ « τῆς γῆς ὁ ἄνθρωπος, τὸ μέγα τοῦτο καὶ θαυμαστὸν δη- « μιούργημα. — Τοῦτον λοιπὸν τὸν Λόγον, γινώσκοντες « ἡμεῖς ὅτι εἶναι υἱὸς Θεοῦ, καὶ Θεός, πιστεύομεν ὅτι « ἐγεννήθη δι' ἡμᾶς ἐκ Παρθένου, καὶ ἐσταυρώθη καὶ τέ- « λος ἐτάφη· ἔπειτα δὲ ἀνέστη καὶ συνήγειρεν ἡμᾶς, προ- « ξενήσας ἡμῖν ἀφθαρτον καὶ αἰώνιον ζωὴν. Τοῦτον λέγο- « μεν ὅτι θέλει ἔλθει πάλιν κριτὴς πάντων, ἐταστής τῶν « ἡμετέρων ἔργων, καὶ λόγων καὶ λογισμῶν. Τοῦτον πιστεύο- « μεν ὁμοούσιον, τοῦτον σύνθρονον, τοῦτον ὁμότιμον μετὰ τὸν « Πατέρα, τοῦτον ἐν τῷ Πατρί. » Δὲν φαίνονται λοιπὸν καὶ εἰς ἐσέ, ὦ φιλόσοφε, ταῦτα; Οὕτως μὲν εἶπεν ὁ Σπυρίδων· (Δὲν φαί- νεται δὲ ἀπὸ σκοποῦ, νὰ γίνῃ ἐνταῦθα μνεῖα τις τοῦ ἀνα- φερομένου θαύματος τῆς κεραμίδος· ὅτι δηλαδὴ ὁ ἅγιος μετὰ τὰ ῥηθέντα, λαβὼν εἰς τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ κεραμίδα, ἐ- σφίγγεν αὐτὴν καὶ, (ὦ τοῦ θαύματος!) εὐθὺς ἀνέβη τὸ πῦρ εἰς τὸν ἀέρα, τὸ ὕδωρ ἐχύθη εἰς τὴν γῆν, ὁ δὲ πηλὸς ἔμεινεν

εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἀναδείξας οὕτω τὸν τύπον τῆς Ζωαρχικῆς καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος· καὶ οἱ μὲν ὁρῶντες ἐξέστησαν). (*) Ταῦτα μὲν ὁ ἅγιος, ὁ δὲ φιλόσοφος, ὥς νὰ μὴν εἶχε τὴν αὐτὴν πρότερον φυγὴν, οὐδὲ τὴν αὐτὴν φρένα καὶ γλῶσσαν οὕτω εὐκόλως ἀντι- ταττομένην καὶ ἀντιλέγουσαν, ἐπλήγῃ μὲν τὴν ἀκοήν, ἐξεπλόγη δὲ τὴν φυγὴν καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐσθέθη· καὶ ἀποσιωπήσας ὤραν πολὺν, οὐδὲν ἄλλο ἠδυνήθη νὰ ἀποκριθῇ, παρὰ, ὅτι καὶ εἰς ἐμὲ φαίνεται ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχουν. Ὁ δὲ Ἅγιος λέγει πρὸς αὐτόν· Ἐλθέ λοιπὸν, ἐπειδὴ καὶ ταῦτά μοι συνομολογεῖς χωρὶς νὰ διαφωνεῖς, καὶ μετὰ ἔργα, καὶ γνωρίσας ποῖός τις εἶναι ὁ Θεός, ὃς τις ἐποίησε τὰ πάντα, ἀναστὰς πρόσελθε εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὸ σημεῖον τῆς ὀρθοδόξου πίστεως λάβε. Ταῦτα ἀφοῦ ἤκουσεν ὁ φιλόσοφος εὐθὺς μὲν μετετρέπη εἰς ἀκριβῆ θεοσεβείαν. Ἐπιστραφεὶς δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐ- τοῦ, καὶ τοὺς ἄλλους τῶν λεγομένων ἀκροατάς, εἶπεν· ἕως τώρα μὲν, ὦ ἄνδρες, ὁ ἀγὼν ἦτον εἰς λόγους, καὶ ἐγὼ ἐναντιονόμην μετὰ τὴν τέχνην· ἀλλ' ἀφοῦ θεῖα τις δύναμις ἐ- ναγλία ἐπέδειξεν εἰς τὴν ἀπλότητα τῶν λόγων ἀρρήτῳ τινα καὶ ἀκατανόητον ἰσχύϊ, δὲν ἐντρέπομαι νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἐνίκηθην· εὐχαρίσως δὲ ἤθελα συμβουλευέσθαι καὶ ἐμαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους, ἐάν τις δὲν εἶναι τόσον ἀπαίσιος, ἢ δὲν θέλει περὶ τὴν ἀλήθειαν νὰ κακουργῇ, νὰ πιστεύωσιν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ νὰ ἀκολουθήσωσι τοῦ ἀγίου τούτου γέροντος· τοῦ ὁποῦ ἡ μὲν γλῶσσα ἐξάπαντος εἶναι ἀνθρώπινος, οἱ δὲ λόγοι τοῦ Θεοῦ. Πόσῃν αἰσχύνην νομίζετε ὅτι ἐπροξένησε τοῦτο εἰς τοὺς Ἀρειανούς, καὶ πόσῃν τιμὴν ὁμοῦ καὶ εὐ- χαρίστησιν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς; τοιουτοτρόπως οἱ μὲν ὀρθόδο- ξοὶ ἐνίκησαν, οἱ δὲ ἀρειανίζοντες ἐνίκηθησαν καὶ ἐπέσρεψαν σχεδὸν ἅπαντες εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίσιν, ἐκτὸς μόνον ἑξ,

* Οἱ « Ἱερὰ Κατήχ. Ν. Βουλγάρως περὶ Συνόδ. σελ. 121, καὶ Παρά- δεισον Ἀγαπίου Βίου Ἀγ. Σπυρίδ. σελ. 289,

οἵτινες ἐνέμειναν μὲ τὸν Ἄρειον διὰ τὴν ἡμετέραν μερίδα φαύλη καὶ μοχθηρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ ἐξ ἀρχῆς ἀσπὸνδου τῆς ἀληθείας ἐχθροῦ. Οὕτω λοιπὸν φανερώς ἀτιμαζομένων τῶν κακοδόξων, ὑπέστρεφον οἱ ἐπίσκοποι εὐφραϊνόμενοι μὲν διὰ τὴν νίκην, ἐκθαμβούμενοι δὲ διὰ τὸ θαῦμα, καὶ δοξάζοντες τὸν Θεὸν διὰ τὰ παράδοξα τὰ ὁποῖα εἶδον· καὶ διὰ τὴν ἡτταν τῆς Ἀρειανικῆς μαρτίας. Καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ὅλος ἐκπληττόμενος εἰς τὸ θαῦμα, τιμᾷ τὸν Ἄρειον ἄνδρα, μὲ πᾶσαν τιμὴν, παρακαλέσας αὐτὸν νὰ δέσται τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐν ὅσῳ δὲ διεπράττοντο ταῦτα, ἀποθνήσκει ἐξαίφνης ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀγίου, ὀνομαζομένη Εἰρήνη· αὕτη, ἐπιδείξασα πολὺ ὠραιότεραν τὴν σωφροσύνην εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας, ἐφύλαξε τῷ νυμφίῳ Χριστῷ ἁσπιδὸν τὴν παρθενίαν αὐτῆς, καὶ ἔγεινεν ἄξιον ἀπόκτημα τῶν οὐρανίων θαλάμων. Ἐπιστρέψας δὲ ὁ μέγας Σπυρίδων, καὶ ὑπομείνας γενναίως τὴν συμφορὰν, ὡς ἔπρεπε εἰς τὸν τοιοῦτον, μετ' ὀλίγον τῆς ἐκεῖ ἀφίξεώς του, προσῆλθε γυνὴ τις μὲ μεγάλην ταραχὴν ψυχῆς δακρυρροοῦσα, καὶ λέγουσα πρὸς αὐτόν· ὅτι ἐνῷ ἀκόμη ἔζη ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἔλαβεν εἰς παρακαταθήκην ἐν χρυσοῦν σολίδιον, καὶ ἐπειδὴ αἰφνιδίως κατέλαβέ την ὁ θάνατος, ἐνέμεινε τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτήν. Εὐφρόντισεν ὁ δοῖος, διότι πῶς ὅχι; ἐνῷ εἶχε τοιαύτην φιλόανθρωπον ψυχὴν· διότι ἐὰν δὲν ἐσώζετο τὸ ἴδιον πρᾶγμα εἰς τὴν γυναῖκα, ἤθελε κρίνει καὶ σοφισθῆναι ὅτι καὶ αὐτὴ κλονεῖται περὶ τὸ δίκαιον. Διερευνήσας λοιπὸν ἐπιμελῶς ὅλον τῆς θυγατρὸς τὸν οἶκον, καὶ μὴ εὐρών τὸ ζητούμενον, τί γίνεται, καὶ ποῖον τέλος φέρει ἡ πολυμήχανος τοῦ Θεοῦ σοφία; πορεύεται ὁ Σπυρίδων εἰς τὸν τάφον τῆς θυγατρὸς, καθὼς πρότερον ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ Λαζάρῳ, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἦτον μαθητῆς τούτου, καὶ ἐμμεῖτο ὅσον τὸ δυνατόν τὰ τοῦ ἰδίου. Πηκολούθουν δὲ καὶ πολλοὶ τῶν παρευρεθέντων· καὶ ὡς νὰ μὴ ἦτον ἡ θυγάτηρ εἰς τὸν τάφον, ἀλλ' ἀκόμη ζῶσα εἰς τὸν κοιτῶνα,

καλέσας αὐτὴν κατ' ὄνομα εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν ἐκεῖ παρευρεθέντων εἶπεν· Εἰρήνη, τέκνον μου, ποῦ ἔβαλες τὸ ἐμπιστευθὲν σοι τοῦτο σολίδιον; ἡ δὲ νεκρὰ εὐθέως, ὡς ἔκ τινος ἐλαφροῦ ὕπνου ἐξυπνοῦσα, σώζουσα δὲ ὑγιᾶ καὶ πνοὴν καὶ φωνήν· Κύριέ μου, λέγει, εἰς τὸ δεῖνα τοῦ οἴκου μέρος, ἐφύλαξα τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο κόσμιον. Ἐκπληξίς δὲ διὰ τὰ παράδοξα ταῦτα ἐκυρίευσεν τοὺς παρόντας, καὶ πολλῷ μᾶλλον διότι ἄλλο τι θαῦμα ἐπηκολούθει τῷ θαύματι. Διότι ὡς νὰ ἦτο ἐκεῖνος κύριος καὶ ζωῆς καὶ θανάτου, ὁ διὰ τοιαύτης δωρεᾶς τοῦ ποθουμένου Χριστοῦ τιμηθεὶς, καὶ ὁ διὰ τὴν χρεῖαν πρὸς ὀλίγον ζωώσας αὐτήν, εἶπεν αὐτῇ· κοιμήθητι λοιπὸν τέκνον, ἕως οὗ ὁ κοινὸς Δεσπότης σὲ ἀναστήσῃ εἰς τὴν κοινὴν ἀνάστασιν, καὶ εὐθὺς ἔμεινε νεκρὰ ὡς πρότερον! Αὐτὸς δὲ πορευθεὶς εἰς ἐκεῖνον τὸν οἰκίσκον τῆς θυγατρὸς, ὅπου τῷ εἶπεν, εὗρε τὸ χρυσίον, καὶ ἐνεχείρισεν αὐτὸ τῆς γυναικὸς, καὶ οὕτως ἔλαβεν αὐξήσιν καὶ βεβαίωσιν τὸ θαῦμα. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν τῇ Κύπρῳ.

Ἵνα δὲ μὴ μείνῃ καὶ ἡ Ἀντιόχεια ἀθέατος, μὴδ' ἀναπόδεκτος τῆς ἀρετῆς καὶ χάριτος τοῦ Σπυρίδωνος, γίνεται παραδόξως καὶ θαυμαστῶς τὸ ἀκόλουθον. Ἀποθνήσκει ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, οἱ δὲ τούτου υἱοὶ διεμεύρασαν τὸ βασίλειον· ἔλαβε δὲ τὴν ἀνατολὴν ὁ Κωνσταντῖος, καὶ διέτριβε εἰς τὴν μεγάλην πόλιν τῆς Κοίλης Συρίας, λέγω τὴν Ἀντιόχου, ὅπου προσεβλήθη ἀπὸ βαρεῖαν καὶ δεινὴν ἀσθενειαν τὴν ὁποίαν οὐδεὶς τῶν ἰατρῶν ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ. Ἀπελπισθεὶς λοιπὸν ἐκ παντός ἀνθρωπίνου μέσου, παρεκάλει μόνον τὸν Θεόν, ὅς τις ἡξέουρῃ νὰ θεραπεύσῃ καὶ ψυχὰς καὶ σώματα. Θερμότερον δὲ προσευχηθεὶς, βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν του ἄγγελον, ὅς τις ὑπεδείκνυσεν αὐτῷ χορὸν πολλῶν ἀγίων ἐπισκόπων τοὺς ὁποίους θεωρήσας ὁ βασιλεὺς, βλέπει ἐν μέσῳ αὐτῶν δύο τινὰς ἰσταμένους, ἐπισκόπους καὶ αὐτούς, ἀλλ' ἐφαίνοντο ὅτι ἦσαν ἐπιστάται καὶ ἀρχηγοὶ τῶν

ἄλλων· τούτους ὁ ἄγγελος ἐπιδείξας αὐτῷ ἔλεγεν, ὅτι αὐτοὶ μόνοι εἶναι οἱ θεραπευταὶ τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ. Ἐγερθεὶς λοιπὸν διελογίζετο τίνες ἦσαν ἐκεῖνοι, ἀλλὰ δὲν ἦν δυνατόν παντελῶς νὰ καταλάβῃ· καὶ πῶς; ἀφοῦ δὲν ἐφανερώσε πρὸς αὐτὸν μήτε ὄνομα, μήτε πατρίδα; καὶ ἐκτὸς τούτου, ὁ εἰς τῶν δύο ἐφάνη πρὸς αὐτὸν ἐν σχήματι ἐπισκόπου, ἐνῷ ἀκόμη τότε δὲν ἦτο, ἀλλὰ παρεστάθη αὐτῷ τὸ μέλλον ὡς ἤδη γεγονός. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἀμυχανίαν εὐρισκόμενος, καὶ κινούμενος μὲν ἀπὸ τὸ ὄνειρον, νικώμενος δὲ ἀπὸ τοὺς πόνους, δὲν ἤξευρεν τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ· ἡ δὲ ἐνθερμος αὐτοῦ πίστις κάλλιστα τῷ ὑπηγόρευε, ὅτι ἡ ὀψιτασία δὲν ἔγινεν οὕτω ματαιίως· ὅθεν ἀποφασίζει καὶ ἐκδίδει βασιλικὸν πρόσταγμα διὰ τοῦ ὁποίου διεστέλλοντο νὰ συναθροισθῶσι πάντες οἱ ὑπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐξουσίαν φιλάρετοι ἐπίσκοποι εἰς Ἀντιόχειαν, ἵνα μεταξὺ αὐτῶν ἀναγνωρίσῃ τοὺς ὁραθέντας. Ὑπακούοντες οὖν εἰς τὴν βασιλικὴν προσαγὴν συναθροίσθησαν βαθμηδὸν οἱ ἐπίσκοποι· ἀλλ' εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν ἀνεγνώρισεν ὁ βασιλεὺς τὸν ποθοῦμενον· ἐπεὶ δὲ ὅμως ἐξ αὐτῶν ἔλλειπεν ὁ Τριμυθούντος, πέμπει ἰδιαιτέρως καὶ εἰς τὴν νῆσον τῶν Κυπρίων διὰ νὰ προσκαλέσῃ τὸν Σπυρίδωνα, καὶ τὴν ἐκεῖνου χάριν· ὅς τις καὶ προεγνώριζε ἐν πνεύματι πάντα τὰ περὶ τοῦ βασιλέως· διότι ἡ χάρις προσῆκεν εἰς αὐτὸν ὅλα δι' ὀνειρίων. Ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ τοῦ βασιλέως λόγοι συνεφώνουν, ἐπορεύθη εὐχαρίστως πρὸς αὐτὸν, φέρων ὁμοῦ καὶ τὸν ἄνδρα μὲ τὸν ὁποῖον συμπαραερίσχετο εἰς τὴν φανείσαν ὀψιαν τοῦ βασιλέως, ὀνομαζόμενον Τριφύλλον, ὅς τις δὲν ἦτο ἡξιωμένος ἀκόμη τῆς ἱερωσύνης, εἶχε δὲ λάβῃ ἄνωθεν πλὴν χειροτονίαν καὶ πρὶν τῆς ἀνθρωπίνης φήφου. Εἰσῆρχετο λοιπὸν ὁμοῦ μὲ τούτον ὁ Σπυρίδων εἰς τὰ βασίλεια, ἐνδεδυμένος πολὺ ταπεινὰ καὶ πτωχὰ· διότι ἡ ἐνδυμασία αὐτοῦ ἦτο ποταποτάτη· εἶχε βράννην ῥάβδον εἰς τὴν δεξιάν, καὶ τιάραν εἰς τὴν κεφαλὴν· προσέτι δὲ εἶχε κρεμ-

νόμενον περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἀργεῖόν τι πῆλινον, καθὼς συνηθίζουσιν οἱ κάτοικοι τῆς ἀγίας πόλεως, φέροντες τὸ ἐκ τοῦ θείου σταυροῦ ἔλαιον. Ἐπεὶ δὲ ἔπρεπε νὰ μιμηθῇ τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην, ὅχι μόνον κατὰ τὴν ὀλιγόκειαν καὶ εὐτέλειαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν πραότητα πρὸς τὰς ὕβρεις, κάποιος ἐκ τῶν τῆς αὐλῆς περιγελῶν αὐτὸν διὰ τὴν εὐτέλειαν, καὶ νομίζων αὐτὸν ἀνάξιον νὰ ἐμφανισθῇ οὕτω εἰς τὸν βασιλέα, ἐκτύπησε μὲ ῥάπισμα τὴν ἱεράν αὐτοῦ σιαγόνα· κεραυνὸς δὲ ἄνωθεν κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ κτυπήσαντος δὲν ἔπεσεν· ἀλλὰ παρεχώρησε βέδαια καὶ τοῦτο ἐκεῖνος, ὅστις καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ ὑπέφερεν. Ὁ δὲ ἅγιος, ὃ τῆς γενναίας ἐκείνης ψυχῆς καὶ φιλοτιμοσύνης πρὸς τὸ παθεῖν! ἔστρεψε καὶ τὴν ἄλλην σιαγόνα πρὸς τὸν ὕβριστήν, ἐπεὶ δὲ ἦτο πρόθυμος πληρωτῆς τοῦ δεσποτικοῦ νόμου, νικῶν τοιοιτοτρόπως διὰ τῆς μεγάλης ταπεινώσεως, τὴν μεγάλην αὐθάδειαν· διότι τοιαύτην συμπεριφορὰν βλέπων ὁ ὕβριστής, ὑπερβολικῶς ἐλυπήθη, μάλιστα δὲ ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἦτο ἐπίσκοπος· ὅθεν ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν καὶ μεταμεληθεὶς, γίνεται ἱκέτης, καὶ ζητεῖ συγχώρησιν, προσπαθῶν νὰ θεραπεύσῃ τὸ ἁμάρτημα τῆς ἀπερισκέπτου αὐθαδείας μὲ τὴν θερμότητα τῆς μετάνοίας· ὁ δὲ ἅγιος ἐπεὶ δὲ ἔμαθε, καθὼς νὰ ὑποφέρῃ τὰς ὕβρεις, οὕτω καὶ νὰ συγχωρῇ καὶ τὰ ἐγκλήματα, μᾶλλον δὲ ν' ἀνταμείβῃ μὲ ἀγαθὰ τὸν πταίστην, εὐεργετῇ αὐτὸν μὲ νοουετικὰς, ψυχωφελεῖς καὶ πατρικὰς συμβουλὰς· ἐκ τοῦ ὁποίου συμβόλῃτος, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ βασιλέως ἀξιωματικοὶ εὐλαβούμενοι τὸν ἄνδρα, προσεμπον καὶ ἔφερον αὐτὸν, ὡς ἔπρεπε, πρὸς τὸν βασιλέα. Δὲν εἶναι δὲ δίκαιον καὶ τὰ ἐν τῷ μεταξὺ νὰ παρατρέξωμεν, ἐπεὶ δὲ εἶναι ἀξιοσπούδαστα, καὶ δύνανται νὰ προξενίσωσι πολλὴν ὠφέλειαν εἰς τὰς φιλομαθεῖς ψυχὰς. Βλέπων ὁ μέγας Σπυρίδων ὅτι ὁ ἑαυτοῦ μαθητὴς Τριφύλλιος, ἔμελλε νὰ γίνῃ τέλειος κατ' αὐτὸν, ἀλλὰ τότε ἐθαύμαζε τὰ μεγάλα τοῦ βίου καὶ παρὰ πολλῶν περιμάχητα πράγματα ὡς ὄντα χρήσιμα

ἐπειδὴ ἀκόμη ἦτο νέος καὶ εἶχε τὴν ἡλικίαν πρὸς τοῦτο κλίνουσαν· ἐθαύμαζε δὲ ἔτι τὰ βασιλικὰ πράγματα, τὰς λαμπρὰς λέγω, ἐνδυμασίας, τὰς περιλάμψεις τοῦ χρυσοῦ, καὶ πρὸ πάντων αὐτὸν τὸν βασιλέα καθήμενον εἰς ὑψηλὸν θρόνον, καὶ θεωρούμενον φοβερόν καὶ περιδοξὸν εἰς τὸ σχῆμα. Εἰς ὅλα ταῦτα λοιπὸν βλέπων αὐτὸν ἀδύνατον καὶ τόσον ἐκπεπληγμένον, ὥς νὰ ἐξύπναι αὐτὸν καὶ νὰ τοῦ ἔλυσεν ὅσα, ἔξυπνος ὢν, ἔβλεπεν ὀνείρατα, ἐγγίξας αὐτοῦ τὴν χεῖρα καὶ σαλεύσας, εἶπεν· Ἄλλ' εἰς ἐμέ, ὦ Τριφύλλιε, δεῖξον τὸν βασιλέα, διότι δὲν ἤξεύρω ποῖος εἶναι οὗτος. Καὶ αὐτὸς ἀγνοῶν τὸ ὅτι ἐσκόπευεν ὁ ἅγιος· « οὗτος » εἶπε, δεῖξας μὲ τὴν χεῖρα τὸν βασιλέα. Τί λοιπὸν; εἶπεν ὁ Σπυρίδων· οὗτος, ἐὰν δὲν εἶναι δικαιοτέρος, εἶναι ἄρα θαυμασιώτερος τῶν ἄλλων, διὰ τὴν κενοδοξίαν καὶ ματαιότητα· δὲν θέλει ἀποθάνῃ ὁμοίως καὶ αὐτὸς ὡς ἄγνωστος καὶ εὐτελῆς πένης; δὲν θέλει ὁμοίως παραδοθῇ εἰς τὸν τάφον καὶ εἰς τὴν φθοράν; δὲν θέλει ὁμοίως παρασταθῇ εἰς τὸν ἀδέκαστον κριτὴν; διατί τιμᾷς τὰ ῥέοντα ὡς ἐστῶτα, καὶ στοχάζεσαι τὰ μὴ ὄντα ἄξια θαύματος, καὶ δὲν ζητεῖς μᾶλλον τὰ ἐσόμενα αὔλα καὶ αἰώνια, καὶ δὲν ἐπιθυμεῖς μόνην τὴν ἀφθαρτον καὶ οὐράνιον δόξαν; Ἐνῶ δὲ ἔλεγε ταῦτα πρὸς τὸν Τριφύλλον, ὁ βασιλεὺς θεωρεῖ μετὰ προσοχῆς ἀπὸ τὸν ὑψηλὸν θρόνον τὸν ἅγιον, καὶ πρῶτον μὲν τὸ σχῆμα καὶ ἡ ἐνδυμασία εἴλκυσαν αὐτὸν, συμφωνοῦντα μὲ τὴν ὀραθεῖσαν μορφήν· διότι οὕτω τῷ ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον του, καὶ ἦσαν πάντα τὰ αὐτά, ἡ ῥάβδος, ἡ τιάρα, τὸ κρεμνύμενον εἰς τὸν τράχηλον σκεῦος καὶ ἡ ἐνδυμασία. Τοῦτον λοιπὸν εὐθὺς ἀπὸ τὸν ἴδιον θρόνον ἀνεγνώρισε· τὸν δὲ Τριφύλλον δὲν παρωμοίασε· διότι οὔτε ἐφρόντιζε νὰ περιεργασθῇ αὐτοῦ τὴν μορφήν· ἐπειδὴ δὲν ἔβλεπεν αὐτὸν ἐπίσκοπον, ὡς τῷ ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον. Ὅθεν παρευθὺς σκηθεῖς ἀπὸ τὸν θρόνον, ῥέχει πρὸς τὸν μέγαν Σπυρίδωνα· διότι ἡ ἐπιθυμία τῆς

θεραπείας ἔκαμνε νὰ καταφρονῇ τὰ ἄλλα, τοῦτέστι, τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἐξουσίας· καὶ θεωρῶν ταῦτα μὲν καὶ δευτερεύοντα τῆς πρὸς τὸν ἅγιον τιμῆς, προσέρχεται λίαν ἀδόξως καὶ ταπεινῶς πρὸς αὐτόν, κινῶν εἰς ἔλεος μὲ τὴν εὐτέλειαν καὶ δεικνύων πόση διαφορὰ ὑπάρχει, μετὰ προσκαιροῦ βασιλέως καὶ ἀνδρὸς ὅς τις ὑπηρετεῖ τὸν αἰώνιον Βασιλέα. Ὑποκλίνας λοιπὸν τὴν κεφαλὴν, ἐξήτει μετὰ δακρύων τὴν τοῦ ἁγίου εὐχήν, ὡς νὰ ἦτο ισχυρότατόν τι φάρμακον, τὸ ὁποῖον εὐκόλως ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ τὰς λύπας του. Ἀμα λοιπὸν ἡ χεὶρ τοῦ Σπυρίδωνος ἤγγιξε τὴν βασιλικὴν κεφαλὴν, παρευθὺς ἡ νόσος ἀπῆλθε καὶ ὁ βασιλεὺς ἀνέλαβε. Ποῖος ἤθελεν ἐκδηγήσῃ τὸν τῶν παρευρισκομένων διὰ ταῦτα θαυμασμόν; οἵτινες ἐώρταζον καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ σχεδὸν ἐσκήρτων ἀπὸ τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν. Μόνος ὁ Σπυρίδων ἦτο εἰς τὰ χεῖλη πάντων, μόνος ὁ Σπυρίδων ἐλέγετο, ὁ Σπυρίδων ἐφαίνετο, ὁ Σπυρίδων ἦτο διὰ πάντας τὸ σπουδαζόμενον. Θεραπεύσας δὲ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, τὴν ψυχὴν τούτου δὲν παρέδωκε, ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτην ἔδωκε τὸ πάντῃ κατάλληλον φάρμακον, συμβουλεύσας αὐτὸν νὰ ἐνθυμῇται τὰς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ, νὰ ἦναι δὲ πρὸς τοὺς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ διατελοῦντας συμπαθητικὸς καὶ εὖσπλαγχνος· καὶ πρὸς τοὺς πένητας εὐεργετικὸς καὶ μεγαλόδωρος· εἰς ὅσους δὲ στεροῦνται τῶν ἀναγκαίων πραγμάτων νὰ ἐκπληρόνῃ καθήμενος πατρός καὶ ἐπιτρόπου, ἐκτείνων εἰς αὐτοὺς χεῖρα φιλανθρωπίας ὑπενθυμῶν αὐτῷ, ὅτι ὅσον εἰς τὸ κοσμικὸν ἀξίωμα ὑπερβαίνει τις τοὺς ἄλλους, τόσον ἀκόμη πρέπει νὰ ὑπερτερῇ τὴν ἀρετὴν· ἐπειδὴ ὅς τις δὲν εἶναι τοιοῦτος πρὸς τοὺς ὑποτελεῖς αὐτοῦ, πρέπει νὰ ὀνομάζεται μᾶλλον τύραννος παρὰ βασιλεὺς, μὴ μακαρίζομενος διὰ τὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ καὶ κακρινόμενος καὶ μισούμενος, ὡς ἄλλιος διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν.

Πρὸ πάντων δὲ ἐνουθέτει αὐτὸν νὰ ἦναι ἀκριβὴς εἰς τὰ περὶ τὴν εὐσέβειαν, χωρὶς ποτὲ νὰ παραδεχθῇ οὐδὲ κἄν παραμικρόν τι, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ φαίνεται ὀρθόν καὶ εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν. Καὶ ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ ἅγιος· ὁ δὲ βασιλεὺς, θέλων ν' ἀνταμείψῃ τοῦτον διὰ τὴν θεραπείαν, ἐπέδιδεν αὐτῷ ὄχι εὐάριθμον χρυσίον· ὁ δὲ εἶπε χαριέντως πρὸς αὐτόν. Δὲν ἔπρεπεν οὕτω νὰ ἀνταμείψῃς τὴν φιλίαν μὲ τὸ μῖσος· διότι τὰ ὅσα ἔπραξα διὰ σέ, εἶναι τῶντι διὰ φιλίαν· διότι σοὶ φαίνεται εὐλογον ν' ἀφήσω τὴν οἰκίαν, καὶ νὰ διαπλεύσω τοσοῦτον πέλαγος, νὰ ὑπομείνω τὴν ὀριμύτητα τοῦ χειμῶνος, καὶ ἐν τοῖς ὕδασι τὴν ἀγριότητα τῶν ἀνέμων; καὶ διὰ ταῦτα λοιπὸν ἐγὼ νὰ παραδεχθῶ χρυσίον εἰς ἀμοιβήν; τὸ αἷτιον παντὸς κακοῦ, καὶ πρόξενον πάσης, ἀδικίας καὶ νὰ κατηγορήσω προφανέστατα ἑμαυτὸν, τὴν κακίαν ἀσπαζόμενος; Ταῦτα λέγων, καὶ ἐπιμένων νὰ μὴ λάβῃ οὐδὲν, ὁ βασιλεὺς ἔτι περισσότερον ἐβίαζεν αὐτόν νὰ τὸ δεχθῇ· ἐπειδὴ ἐνόμιζεν αἰσχύνῃν, ἀφοῦ ἀπῆλause τοιοῦτον καλόν, νὰ μὴ ἀνταμείψῃ τὴν εὐεργεσίαν· διὰ τοῦτο περισσότερον ἐδέετο, ἐπειδὴ οὕτω πῶς τῷ ἐφαίνετο, νὰ νικήσῃ τὸν ἀήτητον· ὅθεν καὶ ὁ ἅγιος γνωρίσας τὴν εἰλικρίνειαν τῆς προσφορᾶς του, καὶ ἵνα μὴ λογισθῇ ἡ ἄρνησίς του, ὡς προῖόν ὑπερηφανείας κατεπείσθη νὰ τὸ λάβῃ· δὲν ἔμεινεν ὅμως εἰς αὐτόν τὸ δοθέν· διότι ἀφ' οὗ ἀποχαιρετήσας τὸν βασιλέα, ἀνεχώρει, διανοήσας ὅλον αὐτὸ πρὸς τοὺς βασιλικοὺς ἀνθρώπους, διδάσκων ἐμπράκτως πῶς πρέπει νὰ φέρονται πρὸς τὸν πλοῦτον καὶ τὰ χρήματα, ἐὰν θέλωσι νὰ ἦναι ἐλεύθεροι· διότι ἡ πολλὴ πρὸς ταῦτα ῥοπὴ καὶ ἡ μεγάλη προσπάθεια πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῶν, τί ἄλλο εἶναι παρὰ φανερά ἐπιλοδοῦλεϊα; Καὶ ὁ βασιλεὺς ἀφοῦ ἔμαθε τοῦτο, «δὲν θαυμάζω πλέον, εἶπεν, ἐὰν ὁ ἀνθρώπος οὗτος, ζῆσας τοιουτοτρόπως, φαίνεται αὐτουργὸς τόσων μεγάλων θαυμάτων.» Τοῦτο λοιπὸν ἀπῆλause ὁ βασιλεὺς

ἐκ τῶν λόγων τοῦ Σπυρίδωνος· καὶ τόσον ἀπέβλεπε πρὸς φιλανθρωπίαν καὶ χρηστότητα, ὥστε ὅλους τοὺς χρειάζομενους, καὶ χήρας καὶ ὀρφανὰ παρηγόρει καὶ περιέθαλπε ἀνακουφίζων κατὰ δύναμιν τὰ δεινὰ των. Καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικούς, ἱερεῖς τε καὶ διακόνους, πρῶτος οὗτος νομοθετεῖ τὴν ἀτέλειαν, νομίσας ἄτοπον ὅτι οἱ διωρισμένοι πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ ἀθανάτου βασιλέως, νὰ πληρώνωσι φόρον εἰς τὸν θνητόν, ἐν ᾧ μάλιστα πρέπει οὗτοι ν' ἀπολαμβάνωσιν. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔγειναν· ὁ δὲ λόγος θέλει νὰ ὑπενθυμίσωμεν καὶ ἄλλα θαύματα, ἅτινα κεκοσμημένα μὲ τῶν χαρίτων τὰ ἄνθη, ἐμπνέουσι πολλὴν ὠφέλειαν καὶ ἡδονήν.

Ἀφοῦ ὁ ἅγιος ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὰ βασιλεία, ἐπιξενίζεται εἰς τινα φιλόχριστον ἄνθρωπον, ἐνθα προσῆλθε γυνὴ τις βάρβαρος καὶ ἀμαθὴς τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης· ἥτις φέρουσα τὸ παιδίον αὐτῆς νεκρὸν εἰς τὰς χεῖρας, θέτει αὐτὸ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου· καὶ αὐτὴ μὲν ὁμοῦ προσέπιπτε λυπηρῶς κλαίουσα καὶ ὁμιλοῦσα ἀκαταλήπτως εἰς τοὺς παρόντας διὰ τὸ βάρβαρον τῆς γλώσσης· διὰ δὲ τῶν δακρύων της, ἐφαίνετο, ὅτι ὁ θρήνος ἐγένετο διὰ τὸ παιδίον, καὶ ὅτι ζητεῖ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως τὴν ἀναβίωσιν. Λυπεῖται τούτους ὁ συμπάθεστος τὴν ψυχὴν, καὶ διστάζει καὶ ἀμφιταλαντεύεται διὰ τὴν μετριότητα τοῦ φρονήματος, καὶ διὰ τὴν πρὸς τὴν γυναῖκα συμπάθειαν· διότι ὅτε μὲν ἀπέβλεπεν εἰς τὴν λύπην αὐτῆς καὶ τὴν κατάφλεξιν τῶν σπλάγχχνων της, ἦναπτεν ἀπὸ τὴν προθυμίαν νὰ δεηθῇ πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀναβίωσιν τοῦ παιδιοῦ, ὅταν δὲ πάλιν ἐσκέπτετο τὸ μέγεθος τῆς παρακλήσεως, ὑπεχώρει καὶ ἀνεβάλλετο, κείμενον τολμηρὸν τὸ ἐπιχείρημα. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐστοχάσθη νὰ συμβουλευθῇ ἓνα τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, τῶν ἐν διακόνις Ἀρτεμιδωρον· ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος εἶχε κατορθώσῃ φιλοπνευσίας τὰς ἀρετάς· μία δὲ ἠνόητο πρὸς πάσας ὡς κοινόν τι χρῶμα, τὸ νὰ μὴ γίνονται φανερά παντελῶς εἰς

οὐδέν· τὰ κατωρθώματα αὐτοῦ. Τοῦτον λοιπὸν ἠρώτησεν ὁ
 ὁσιος περὶ τοῦ τί εἶχε νὰ πράξῃ, οὗτος δὲ ἀπήντησεν πρὸς
 τὸν ἅγιον τὰ ἐπόμενα: Διατί, λέγει, ὦ πάτερ, με ἠρώ-
 τησες; τί ἄλλο ἔχεις νὰ πράξῃς παρὰ νὰ παρακαλέσῃς τὸν
 ζωοδότῃν Χριστὸν, ὁ ὁποῖος εἰς πολλὰς ἄλλας περιστάσεις
 ἀπέδειξεν ὅτι σοῦ μάλιστα εἰσακούει τὰς δεήσεις; καὶ ἄλ-
 λως ἐὰν ὁ βασιλεὺς ἡλευθερώθῃ διὰ σοῦ, οἱ πένητες καὶ
 οἱ ἀδοξοὶ τιμῶντι δὲν θέλουν στοχασθῇ ὅτι παραβλέπονται;
 Πείθεται λοιπὸν ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὴν καλλίστην συμβουλὴν·
 εὐσπλαγχνίζεται, δακρύζει, κλίνει τὰ γόνατα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ
 καταβρέχει αὐτὴν με τὰ δάκρυα· βοᾷ με πολλὰ θερμὴν κα-
 τάνυξιν, καὶ δέεται τοῦ φιλανθρώπου Χριστοῦ νὰ ἀναβιώσῃ
 τὸ παιδίον τῆς ταλαιπώρου γυναικὸς, καὶ νὰ δεῖξῃ αὐτὴν
 μητέρα, κατὰ τὸ ἱερὸν λόγιον, εὐφραينوμένην ἐπὶ τέκνῳ. Ὁ
 δὲ Θεὸς ὁ ἀναστήσας δι' Ἑλισσαίου καὶ Ἡλιοῦ τὸ παιδίον
 τῆς Σαραφθίας καὶ τῆς Σωμαντιδος, καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ
 χαρισάμενος, αὐτὸς πάλιν ἤκουσε καὶ τοῦ Σπυρίδωνος,
 καὶ τὸ παιδίον νεκρὸν κείμενον, ἐφάνη παραδόξως ζῶν
 κινούμενον, κατὰ τὸ φυσικὸν κλαυθμυρίζων, καὶ ἀτενίζων
 εἰς τοὺς μητρικοὺς ὀφθαλμούς· ἀλλ' ὡς εἶδεν ἡ μήτηρ τὸ φίλ-
 τατον αὐτῆς παιδίον ζῶν, ὦ τῶν ἀρρήτων σου κριμάτων
 Χριστέ! μὴ δυναμένη νὰ ὑποφέρῃ τὴν ὑπερβολικὴν χαρὰν, πίπ-
 τοῦσα ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπέπνευσεν· ἔδειξε δὲ τὸ πραχθὲν ὅτι τὸ
 ἄκρον εἶναι ἐπικίνδυνον, διότι ὅχι μόνον ἡ ὑπερβολὴ τῆς λύ-
 πης εἶναι θανάσιμος ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμετρία τῆς χαρᾶς. Ὑπο-
 φέρετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὴν ψυχὴν, τὸ ἡξεύρω, μεταπεσόντες ἐξ
 ἡδονῆς εἰς λύπην, ἐπειδὴ εἶναι φυσικὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους
 τὸ συμπαθὲς καὶ φιλόθρωπον, ἀλλ' ἰδοὺ ὁ μέγας Σπυρίδων
 ἔτοιμος νὰ μεταβάλλῃ τὴν θλίψιν εἰς χαρὰν διότι πείθεται
 καὶ πάλιν ἀπὸ τὸν Ἀρτεμίδωρον, καὶ ἀποφασίζει ὁ μετρί-
 φρων νὰ ἱκετεύσῃ, ὅπως καὶ ἡ μήτηρ δοθῇ εἰς τὸ παιδίον,
 ὡς πρὶν τὸ παιδίον εἰς τὴν μητέρα. Ὑψώσας λοιπὸν πρὸς οὐρανὸν

τὰ ὄρματα, λαβὼν δὲ εἰς καρδίαν τὸν ἐν αὐτῷ κατοικοῦντα
 Κύριον, καὶ δεηθεὶς ἐκείνου, ὃς τις ζωοποιεῖ τοὺς νεκροὺς,
 μεταποιεῖ δὲ καὶ μεταβάλλει μόνῳ τῷ θεῷ αὐτοῦ βουλή-
 ματι τὰ πάντα, λέγει πρὸς τὴν νεκρὰν· ἀνάστηθι καὶ στήθι
 ἐπὶ τοὺς πόδας σου· ἡ δὲ παρעוּת, ὡς νὰ κατήγετο ἀπὸ ὕ-
 πνον μᾶλλον ἢ ἀπὸ θάνατον, ἀνέστη καὶ ἐκάθησε πλησίον τοῦ
 ἑλαβε δὲ καὶ τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς, τὸ ὁποῖον
 ζῶν καὶ ἐκεῖνο, ὡς εἵπομεν, ἐσχίρτα εἰς τὸν μητρικὸν κόλπον.
 Ταῦτα μὲν ὁ μέγας Σπυρίδων διὰ τὴν ὑπερβολικὴν τοῦ μετριο-
 φροσύνης, ἣν προανέφερα, ἤθελε νὰ μείνωσιν εἰς τὸν κόσμον ἀδη-
 μοσίετα. Ὅθεν παραγγέλλει ἄκραν σιωπὴν εἰς τὸν Ἀρτεμί-
 δωρον καὶ δι' ἐκείνου εἰς τὴν γυναῖκα· ἀλλ' ὁ Ἀρτεμίδωρος,
 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἁγίου, μὴ κρίνας δίκαιον νὰ ἀποκρύψῃ
 εἰς τοὺς φιλοθέους τοιοῦτον ψυχοφελὲς τεράστιον, ἐκονολόγη-
 σεν αὐτὸ, πρὸς οἰκοδομὴν τῶν χριστιανῶν· καὶ τοιαῦτα μὲν
 περὶ τούτου.

Ἀφοῦ καὶ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν ἐπέστρεψεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν
 Κύπρον, ἀνθρωπὸς τις ἦλθε πρὸς αὐτὸν ἵνα ἀγοράσῃ ἑκα-
 τὸν αἶγας ἐκ τῆς ποιμνῆς αὐτοῦ· ἐμπιστευθεὶς δὲ αὐτὸν
 ὁ ἅγιος ἵνα καταθέσῃ τὴν συμφωνηθεῖσαν τιμὴν, χωρὶς νὰ
 ἐξακριβώσῃ τὸ ποσόν, αὐτὸς πληρώσας μόνον τὴν τιμὴν
 τῶν ἐννεμήκοντα ἐννέα, ὑπεκράτησεν ἐκείνην τῆς μιᾶς, ἐνθυμη-
 θεὶς τὸ κοινὸν λόγιον «κἀλλιον κέρδος με αἰσχύνῃ, παρὰ τιμὴ
 με ζημίαν» καὶ νομίζων ὅτι με τοῦτο ἤθελεν ἀπατήσῃ τὸ ἀ-
 κλοικὸν καὶ πολλὰ ἀμέριμνον τοῦ ἁγίου. Ἀφοῦ λοιπὸν καὶ
 οἱ δύο ἐμδῆκαν εἰς τὴν μάνδραν, ὁ μὲν ὁσιος ἡξιωμένος τῆς
 χάριτος τοῦ προσορατικοῦ, ἐδιώριζεν αὐτὸν νὰ λάβῃ ὅσας αἰ-
 γας ἐπλήρωσεν· ὁ δὲ, μὴδὲ οὕτω συναισθανθεὶς, ἐξήγαγε
 τῆς μάνδρας ἑκατόν. Ἀλλὰ μία τῶν αἰγῶν, ὡς καλὴ θε-
 ράπαινα, αἰσθανομένη ὅτι ὁ κύριος αὐτῆς δὲν τὴν ἔδωκε,
 ταχέως, ἐπιστρέφει εἰς τὴν μάνδραν· ὁ ἀναιδὴς ὁμως ἀ-
 γοραστὴς καὶ πάλιν ἔσυρεν αὐτὴν ἔξω. Δὶς πλέον καὶ

τρὶς ἔγινε τὸ θαυμασίον τοῦτο· καὶ τὸ μὲν ζῶον ἐπέστρεφεν πάντοτε, ὁ δὲ ἐμπόδιζεν αὐτὸ πάσαις δυνάμεσι. Ὅμως μὴ κατορθόνων μηδὲν τοιοῦτοτρόπως, ἤρπασεν αὐτὸ, καὶ βαλὼν εἰς τοὺς ὠμούς τοῦ ἔφερεν. Αὐτὸ δὲ μεγάλως καὶ τραχύτατα βελάζον καὶ κτυπῶν αὐτὸν μετὰ τὰ κέρατα, καὶ τὴν κεφαλὴν του πλήττουσα, ἐκέρυττε φανερώς τὴν βίαν· καὶ τόσον ἐτιμώρισε τὸν πλεονέκτην διὰ τὴν ἀδικίαν, ὥστε οἱ παρόντες ἐθαύμαζον, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐννοήσωσι τὴν αἰτίαν. Ὁ δὲ ἅγιος μὴ θέλων νὰ ἐλέγξῃ τὸν ἀδικοῦντα παρόρησι, ἡσυχῶς εἶπε πρὸς αὐτόν. Ἰδὲ τέκνον μου, μήπως τὸ ζῶον δὲν κάμνει ταῦτα ματαίως, οὔτε ἀλόγως λυπεῖται διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτοῦ· ἀλλὰ μήπως σὺ λησμονήσας δὲν ἐπλήρωσας τὴν τιμὴν του. Τοιοῦτοτρόπως ἐκεῖνος ἐκπλαγείς καὶ ἐλθὼν εἰς συναίσθησιν τοῦ πεπραγμένου, ὡμολόγει αὐτὸ καὶ ἐζήτηε συγχώρησιν· ἀφ' οὗ δὲ ἐπλήρωσε καὶ τὴν τιμὴν τῆς αἰγὸς, αὕτη δὲν ἐφώναζε πλέον, οὐδὲ ἀντέβαινεν, ἀλλ' ἡσυχῶς συνηκολούθει τὰς ἄλλας. Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τοῦτου. Ἰδοὺ δὲ ἕτερον ἐξίσου νοητικόν.

Εἰς τὴν αὐτὴν νῆσον ὑπῆρχε κώμη τις ὀνομαζομένη Ἐρυθρά, ἀπέχουσα τῆς μητροπόλεως Κωνσταντίας ὄχι πλέον τῶν τριάκοντα σταδίων. Ἐνταῦθα ἐλθὼν ὁ ἅγιος εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ προσευχηθῇ· ἐδιόρισε δὲ ἓνα τῶν ἐντοπίων διακόνων νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ἀκολουθίαν· διότι ἦτο πολλὰ κεκοπιανῶς ἐκ τῆς ὁδοπορίας, καὶ μάλιστα τότε, ἐπειδὴ ἦτο θέρος, καὶ ὁ καύσιον εἶχε προξενήσει εἰς αὐτόν πολλὸν κόπον. Ὁ δὲ διάκονος ἔψαλλεν ἀργῶς, καὶ ἐκουσίως διὰ φιλοτιμίαν του παρέτεινε τὴν ψαλμωδίαν διὰ νὰ ἀποκτήσῃ, ὥς φαίνεται, τὴν ἐκ τούτου ματαίαν φήμην. Ἐμβλέψας λοιπὸν μετ' ἀγανακτήσεως πρὸς αὐτόν ὁ φύσει πραότητος, μετ' ἐρεθισμὸν λέγει· «οὐάπα» καὶ αὐτὸς χάσας ὥς ἐκ θαύματος εὐθὺς τὴν λαλλίαν, ἔμεινεν ἄφωνος, διακόψας τὸ ἐπόμενον τῆς ψαλλομένης εὐχῆς, τὸ ὁποῖον ἀνεπλήρω-

σεν ὁ ἅγιος. Προσπίπτει τέλος πάντων ταπεινῶς ὁ πρὸ ὀλίγου δι' ἑαυτὸν ὑψηλοφρονῶν ἄφωνος, ὁ πρότερον μεγαλόφωνος καὶ μὴ ἀρκοῦμενος εἰς εὐκαιρὸν διατριβήν· φόβος τότε ἐκυρίευσεν τοὺς παρόντας ἢ δὲ φήμῃ πολλοὺς ἐκ τῶν ἀπόντων, συνήθροισεν, ὅτι· νες πρῶτον μὲν διὰ τὸ μέγα θαῦμα, δεύτερον δὲ εἰς εὐπλαγχνίαν κινούμενοι ὑπὲρ τοῦ παθόντος, ἐδεήθησαν τῆς μὴ ἀνάγκῃ ἐχούσης δεήσεως ἁγίας ἐκείνης ψυχῆς νὰ συγχωρήσῃ εἰς τὸν κατακριθέντα τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ λύσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ. Ἰδὲ τί πράττει ὁ φιλόκαλος ἐκεῖνος καὶ πολλὰ κατὰ τὴν ἀρετὴν εὐαρμοστός! εὐπλαγχνιζόμενος μὲν διὰ τὰς δεήσεις, ἀλλὰ προβλέπων διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἐνοικρήσεως χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ὅτι ἐχρειάζεται ἀκόμη παιδεία εἰς τὸν διάκονον, χωρίζεται συνετῶς τὴν τιμωρίαν, καὶ ἀφίνει μὲν αὐτόν νὰ μεταχειρίζεται τὴν γλῶσσαν πρὸς πάντα λόγον, ὅχι ὅμως ἀλλως διόλου ἐλευθέραν, οὐδ' ὡς πρότερον τόσον εὐλαλὸν καὶ μελωδικήν, ἀλλὰ μετὰ τινὰ νάρκωσιν καὶ βραδύτητα καὶ μετὰ μικρὰ ἐμπόδια· τιμωρήσας αὐτόν ἵνα μὴ ὑπερηφανεύηται πλέον διὰ τὴν εὐφωνίαν, μηδὲ νὰ ἐπαίρεται διὰ λόγους.

Ἦθελον τώρα νὰ δώσω τέλος εἰς τὸν λόγον καὶ νὰ προκρίνω τὴν σιωπὴν· πρὸ πάντων δὲ διότι δὲν ἔχω γλῶσσαν δυναμένην ἀξίως νὰ συνανυψωθῇ μετὰ ταῦτα θαύματα· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ προσπαθῶ νὰ ἐξιστορίσω αὐτὰ διὰ τὴν πρὸς τὸν μέγαν Σπυρίδωνα ἀγάπην· καὶ ἐπειδὴ βλέπω ὑμᾶς ὄχι ὀλιγώτερον προσηλωμένους εἰς τὴν τούτων ἀκρόασιν, θέλω ἐξακολουθήσει τὸν λόγον προτιμῶν μᾶλλον κατὰ δύναμιν νὰ διηγηθῶ ταῦτα παρὰ νὰ ἀφήσω αὐτὰ ἀμνημόνευτα, ἐνῶ δύνανται νὰ παρέξωσιν εἰς ὑμᾶς πολλὴν ὠφέλειαν.

Εἰσῆλθέ ποτε ὁ θεῖος οὗτος ἄνθρωπος εἰς τινὰ ἐκκλησίαν τῆς αὐτοῦ πόλεως διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ, κατὰ τὸ σῦνθηες, τὸν ἑσπερινὸν ὕμνον. Συνέβη δὲ ὥστε νὰ μὴ ἡναίκατος εἰς τὴν ἐκ-

κλησίαν. Ἐνῷ λοιπὸν δὲν παρευρίσκειτο ἄλλος τις εἰμὴ μόνον οἱ ὑπηρεταὶ καὶ ὁ διάκονος, διορίζει ν' ἀνάψωσι περισσότερα τῶν συνήθων φῶτα· καὶ αὐτὸς μὲν ἴστατο φαιδρὸς ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, ἐπιφωνῶν τὴν ἡθαισμένην εἰρήνην· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦσαν εἰμὴ ὀλίγοι ἄνθρωποι διὰ νὰ ψάλλωσι (ὥς τότε ἐπεκράτει συνήθειαν) τὴν ἀπόκρισιν, φωνή τις, ὥς φωνὴ μυριάδων πολλῶν, ἀκούεται ἄνωθεν ἀντιφωνοῦσα « Καὶ τῷ πνεύματί σου » ἡ δὲ φωνὴ ἦτο ἔμμουσος καὶ ἐναρμόνιος, καὶ τόσοι γλυκεῖα, ὥστε δὲν ὁμοίαζε μὲ ἀνθρωπίνην. Ἄμα δὲ καὶ ὁ διάκονος ἐτελείωνε τὴν εὐχὴν, μὲ φόβον καὶ ἔκστασιν, ἤκουε πάλιν, ὦ τοῦ θαύματος! τὸ « Κύριε ἐλέησον » οὕτω θεσπεσίως ὑποφωνοῦμενον. Καὶ ἐπειδὴ ἡ βοή αὕτη ἤκούετο καὶ εἰς τὰ ἔξω, συνέτρεχον πάντες φοβούμενοι ὁμοῦ καὶ θαυμάζοντες· καὶ πρὸ τοῦ μὲν νὰ εἰσέλθωσιν, ἐπλήττετο αὐτῶν ἡ ἀκοὴ ἀπὸ τὴν βοή· ἀφοῦ δὲ εἰσῆλθον, δὲν ἤκουον πλέον κανένα, οὐδὲ ἔβλεπον τινα, εἰμὴ μόνον τὸν δίκαιον Σπυρίδωνα, καὶ ὀλίγους τοὺς περὶ αὐτόν· οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἔλεγον, ὅτι οὐδένα μὲν ἕως τότε εἶχον ἰδῆ, ἐνῷ ἤκουον φωνὴν θείας ἀγαλλιάσεως.

Οὐδὲ τὸ ἐξῆς πρέπει νὰ σιωπήσω· ὥς θέλετε πεισθῆ ἀφοῦ τὸ ἀκούσθε.

Ἐνῷ πάλιν ἄλλοτε ἦτο περὶ τὰ μέσα τῆς ἐσπερινῆς αὐτοῦ ἀκολουθίας, ἔλειψε τὸ ἔλαιον τοῦ λύχνου· οὕτε ἐγκαίρως ἀλλαγῆς εὐρίσκειτο. Ἐνῷ δὲ ὁ λύχνος ἐπλησίαζε νὰ σβεσθῇ, καὶ ὁ ἅγιος ἐλυπεῖτο διότι δὲν ἐπεθύμει ν' ἀφήσῃ τὴν ἀκολουθίαν του ἀτελεῖ, εὐθὺς δι' ἀσπράτου δυνάμειος ἀναβλύζει ὁ λύχνος ἔλαιον, καὶ ὑπερχύνεται κρουνηδόν εἰς τὴν γῆν· οἱ δὲ ὑπηρεταὶ θέσαντες ἀγχεῖα, ἐδέχοντο τὸ χυνόμενον. Τόσον πλουσιοπάροχον εἶχε τὴν χάριν ὁ μέγας Σπυρίδων, ἡ ὁποία ἐπλημμήρει τὴν ψυχὴν του ὥς τὸ ἔλαιον εἰς τὸν λύχνον.

Ὅτι μὲν λοιπὸν καὶ τὰ ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς ἀνεμποδίστως ἔβλεπε, καὶ πρότερον ὁ λόγος πολλάκις ἐφανέρωσεν· ἐξαιρέτως δὲ ὅτε εἶπομεν πῶς ἡ πόρνη μὲ τοὺς ἐλέγχους ἐδιορθώθη· θέλει δὲ ἐπιβεβαιώσει τοῦτο καὶ τὸ ἀκόλουθον ἀξιοσημεῖον γεγονός.

Ἐπάρχει πόλις εἰς τὴν Κύπρον ὀνόματι μὲ τὴν ἐν Λιβύῃ Κυρήνην. Εἰς ταύτην ἐπορεύθη ὁ ἅγιος ἐκ τῆς τῶν Τριφυλλίων, διὰ τὰ αὐτοῦ ὑπόθεσιν· συνηκολούθει δὲ αὐτῷ καὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Τριφύλλιος· ὅς τις πλέον, κατὰ τὸ ὄνειρον ἀρχιερατεύσας, εἶχε τὴν προεδρίαν τῆς τῶν Καλλινικησέων. Διελθόντες ἀπὸ τὴν Κυθέρειαν πόλιν, καὶ ἀπὸ τὸ Πενταδάκτυλον ὄρος, ἦλθον εἰς τὴν λεγομένην Παρόμνην· ἦτο αὕτη χώρα ὠραία καὶ τερπνὴ καὶ στολισμένη μὲ πολλὰ εὐάρεστα πράγματα. Ὁ Τριφύλλιος ἰδὼν τὸν τόπον τοῦτον, ἀνεφλέχθη ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ν' ἀποκτήσῃ καὶ αὐτὸς ἀγρόν τινα ἐν αὐτῷ, διὰ ν' ἀφιερώσῃ τοῦτον εἰς τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ. Ταῦτα ἐφρόντιζεν ὁ Τριφύλλιος, καὶ ἔβαλλεν κατὰ νοῦν, ἅτινα οὐδόλως ἦσαν ἀθέατα εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Σπυρίδωνος, ὅστις καλῶς εἰδὼς τὰ πάντα, στρεφόμενος εἰς τὸν μαθητὴν, ἡσυχῶς τὸν ἤλεγξε, λέγων· διατί ὦ Τριφύλλιε, βάλλεις εἰς τὴν καρδίαν τὰ κενὰ ταῦτα καὶ μάταια, ἐπιθυμῶν ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας, τὰ ὁποῖα εἶναι μὲν οὐδὲν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, φαίνονται δὲ μόνον καὶ εὐχαριστοῦσι μὲ τὸ ὄνομα; Ἐχομεν ἀγαθὰ εἰς τοὺς οὐρανοὺς αἰώνια, καὶ οἰκίαν ἀχειροποιήτων· ταῦτα ἔχε κατὰ νοῦν καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ ἀπολάμβανε αὐτῶν μὲ τὰς ἐλπίδας, τὰ ὁποῖα δὲν μεταβαίνουσιν ἀπὸ ἑνα εἰς ἄλλον ἀλλ' ὅστις μίαν φορὰν ἀπολαύσῃ αὐτά, μένει διὰ παντός κύριος. Ταῦτα ὁ Τριφύλλιος δὲν ἤκουσεν ἀπλῶς· ἀλλὰ ἐδιορθώθη καὶ ἐφύλαξεν αὐτὰ εἰς τὰ ταμεῖα τῆς καρδίας του, καὶ ἐδεήθη πρὸς τὸν ἅγιον καὶ τόσοι ἐναρέτως ἔζησεν, ὥστε καὶ σκεῦος ἐκλογῆς, κατὰ τὸν Παῦλον, ἔγεινε τοῦ Χριστοῦ, καὶ μερῶν χαρισμάτων ἡξιώθη. Τοιοῦ-

τοτρόπως ὁ μέγας Σπυρίδων, ἄλλους μὲν ἰεχουσίως ἐνουθεῖται, ἄλλους δὲ ἀχουσίως· οἱ δὲ μὴ δεχόμενοι τὰς νουθεσίας αὐτοῦ δὲν ἐλάμβανον καλὸν τέλος, ὡς ἐκ τοῦ ἀκοινοῦ σου θέλομεν ἰδεῖ.

Θαλασσινός τις συμπολίτης τοῦ ἁγίου ἀποδημήσας, μετὰ παρέλευσιν δύο ὁλοκλήρων ἐτῶν, ἐπέστρεψε· — ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν πατρίδα, εὔρε τὴν οἰκίαν του πολλὰ τετάρραγμένην· διότι ἡ γυνὴ του φανερώς εἶχε ὑποπέσῃ εἰς τὸ ἔγκλημα τῆς μοιχείας· μάρτυς δὲ τούτου ἀψευδὴς ἦτον ὁ ὄγκος τῆς γαστροῦ, καὶ τὸ κυοφορούμενον ἔμβρυον. «Πλήρης ζήλου ὁ θυμὸς ἀνδρός» ὡς λέγει καὶ ἡ γραφή· διὸ μόλις οὗτος ἔγεινεν ἐγκρατὴς ἀπὸ τοῦ νὰ φονεύσῃ αὐτὴν· σκεφθεῖς ὅτι τοῦτο ἤθελεν εἶθε διὰ ἐκείνην ἀπίστω, καὶ δι' αὐτὸν ἁμαρτία, ὡς ἀκόμη ὅτι αἷσχος ἀνεξάληπτον δι' αὐτὸν καὶ ἀνιάτος μαρτύριος τῆς καρδίας του ἦθελεν εἶθε τοῦ νὰ συζήσῃ πλέον μετ' αὐτῆς. Εἰς τοιαύτην ἀμνησίαν, ἡ παραίτησις, φαίνεται εἰς αὐτόν, τὸ ἀρμοδιότερον καὶ συμβιβαστικότερον μέσον ὅπερ καὶ θέτει εὐθὺς ἐν πράξει, ἀναχωρῶν ἀπ' αὐτῆς. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη ἦτο ἀρκετὰ σπουδαία, ὑπάγει ταυτοχρόνως πρὸς τὸν ἅγιον, πρὸς τὸν ὁποῖον κατὰ μέρος φανερώνει τὰ πάντα· τὸ ταξείδιον, τὸν χρόνον, τὴν μοιχείαν καὶ τὴν ταύτης ἐκ τῆς γαστροῦ μαρτυρίαν· ἔπειτα ἐρωτᾷ· τί ἤθελε πάθει, πῶς ἤθελεν ὑποφέρει, καὶ τί περὶ τούτου ἤθελε πράξει τις· καὶ ὅτι αὐτὸς ἐστοχάσθη νὰ παραιτήσῃ τὴν γυναῖκα· ἐπεθύμει δὲ νὰ μάθῃ, ἐὰν τοῦτο φαίνεται εὐλογον καὶ εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ ἅγιος θαυμάσας μὲν ἐκείνον διὰ τὴν ἀπόφασιν, ἐλεεινολογῶν δὲ διὰ τὴν συμφορὰν, προσκαλεῖ ἐκεῖ τὴν γυναῖκα, εἰς τὴν ὁποίαν, περιττῆς οὔσης ἄλλης ἐρωτήσεως, ἀπ' εὐθείας, ὁποῖα, λέγει, συμφορὰ σοὶ συνέβη ἵνα περιπέσῃς εἰς τοιοῦτον φοβερὸν ἁμάρτημα καὶ νὰ ἐντροπιάσῃς τὸν ἑαυτὸν σου καὶ τὸν ἄνδρα σου; ἀλλ' ἐκείνη, ἐπειδὴ τῷ ὄντι ἡ γυνὴ εἶναι ἀδιάντροπος, αὐθάδης καὶ ἀναισχυντος, ἀφ' οὗ ἄπαξ ἀποβάλλει τὴν ἐντροπήν, δὲν

ἔλαβε συστολὴν ψευδομένη νὰ ἀρνῇται τὸ ἔγκλημα καὶ ἐνάντιως νὰ δι'αχυρίζεται, ὅτι οὐδένα ἄλλον ἐπλησίωσε. Καὶ μολοντοὶ ὁ ἅγιος προέβαλε τὸν καιρὸν τῆς ἀπουσίας τοῦ ἀνδρός της, διότι οὕτως ἡδύνατο νὰ ἐλεγχθῇ τὸ ψῆδος, αὕτη εὐδέποτε ἄφινε τὴν ἀδιάντροπίαν, ἀλλ' ἐθορύβει ἡ ἀληθής, καὶ ἐπροσπάθει νὰ ἐναντιόνηται ἡ πάντολμος, ὥστε οἱ ἀκούοντες ὀργίζοντο κατ' αὐτῆς περισσότερον διὰ τὴν ἀπολογίαν παρά διὰ τὴν μοιχείαν· διότι ἔλεγε καὶ ἐπέμενε ὅτι ὁ καιρὸς τῆς ἀπουσίας τοῦ ἀνδρός της, ἦτο καὶ ὁ τῆς ἐγγυμοσύνης, ἡ ὁποία τόσον παρετάθη ἵνα προέλθῃ καὶ οἱ δύο ὁμοῦ, ὁ ἀνὴρ μὲν ἐκ τῆς ἀποδημίας, τὸ βρέφος δὲ ἐκ τῆς γαστροῦ.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ταῦτα, καὶ τούτων μεγαλῆτερα χωρὶς αἰσχύνῃν ἔλεγε πρὸς τὸν ἅγιον, καὶ κατεπλήρει τὴν πόλιν βοῆς, καὶ ὡς μεγάλως ἀδικουμένη συνεχάλει τοὺς παρόντας εἰς βοήθειαν, ὁ πρᾶτατος ἐκεῖνος διστάζων εἰσέτι νὰ τὴν καταδικάσῃ, καὶ προσπαθῶν μᾶλλον μὲ τὸν φόβον νὰ τὴν παρηκινήσῃ εἰς μετάνοιαν, λέγει πρὸς αὐτὴν· ἐὰν μὲν, ὦ γύναι, καθὼς περιέπεσας εἰς μεγάλην ἁμαρτίαν, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἤθελες προσφέρει καὶ μεγάλην μετάνοιαν, ἴσως δὲν ἤθελε σοὶ λείπει καὶ σωτηρίας ἐλπίς· διότι οὐδεμία μεγάλη δύναμις ἁμαρτίας νικᾷ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ ὁμοῦ μὲ τὴν μοιχείαν, ἐπισυνήψας καὶ τὴν ἀπόγνωσιν, μὲ τὴν ἀπόγνωσιν δὲ τὴν ἀναισχυντίαν, ἦτο δίκαιον νὰ καταλάβῃς ἐμπράτως, τὰς ἀνταμοιβὰς τούτων, καὶ νὰ ὑποστῇς μεγάλην τιμωρίαν. Πλὴν καὶ τώρα προβάλλων σοὶ χῶραν μετανοίας σοὶ προλέγω καθαρῶς ταῦτα· ὅτι ποτέ τὸ κυοφορούμενον βρέφος δὲν θέλει ἐξέλθῃ εἰς τὸ φῶς, ἕως ὅτου καὶ σὺ δὲν παύσῃς ἀπὸ τοῦ νὰ καλύπτῃς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας μὲ τὸ βαθύτατον σκότος τοῦ ψεύδους, ἐπιμένουσα νὰ κρύπτῃς τὰ καὶ παρά τῶν τυφλῶν, ὡς λέγουσι, βλεπόμενα. Οἱ λόγοι οὗτοι μετ' ὀλίγον γίνονται ἔργα εἰς τὴν γυναῖκα· καὶ πρὸ τῆς ὥρας

τῆς γεννήσεως προλαβόντες αὐτὴν δριμύτατοι πόνοι, ἔστρεφον βιαίως τὴν γαστέρα της, ἐμποδίζοντες τὸ τικτόμενον νὰ ἐξέλθῃ· καὶ τὸ ἔσχατον τῶν κακῶν ὑπῆρξε ὅτι μήτε οὕτω καταπειθομένη ν' ἀφήσῃ τὴν θρασύτητα, φέρουσιν αὐτὴν εἰς ἐλκεϊνὸν καὶ λυπηρότατον θάνατον. Τὴν τοιαύτην μὲν ἄλλος τις ἤθελεν λυπηθῇ διὰ τὴν δυστηγίαν, ἐγὼ δὲ λυποῦμαι αὐτὴν περισσότερο διὰ τὴν πονηρὰν καὶ ἀθεράπευτον γνώμην· διὰ τὸ ὅποιον γεγονός, λέγουσιν, ὅτι καὶ ὁ ἅγιος ἐλυπήθη εἰς ἄκρον χύσας δάκρυα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ὅτι προσέθεσεν, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θέλει πλέον καταδικάσαι ἄνθρωπον, ἀφοῦ τόσον ταχέως ἐκτελεῖται ἡ ἀπόφασις. Ὅσοι δὲ εἶδον καὶ ἤκουσαν ταῦτα, ἔφερον μεγάλην εὐλάβειαν πρὸς τὸν ἅγιον· καὶ διὰ τοῦτο μὲ σέβας ἐφέροντο πρὸς αὐτόν, καὶ μὲ φόβον προσέδλεπον, καθὼς ποτε τοὺς Ἀποστόλους, ἀφοῦ ἐθαυματούργησαν τὰ περὶ τὸν Ἀνανίαν καὶ Σαμφείραν. Ἀλλὰ τὸ διηγηθὲν ἀπέβλεπεν πονηρὰν καὶ κακὴν γυναῖκα, ἧς ἀναφέρωμεν καὶ περὶ ἐναρέτου, ἥτις ὡς ὤφειλε ἡγάπα τὸν ἄνδρα.

Γυνὴ τις Σωφρονία τοῦνομα καὶ σώφρων καὶ εὐλαβὴς τὸν τρόπον, δὲν εἶχεν ἄνδρα ὁμόδοξον τὴν πίστιν, ἀλλ' εἰδολολάτρην· αὕτη δὲν ἔπαυε νὰ πηγαίνει, καὶ νὰ δέεται πρὸς τὸν ἅγιον, ἵνα ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς πλάνης τὸν ἄνδρα της· οὐδὲ οὗτος ἐμπόδιζεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ νὰ πηγαίνει· πρῶτον, διότι ἡγνόει τὸ κύριον τέλος τῶν ἐπισκεψείων της, ἀποδίδων αὐτὸ μᾶλλον εἰς ἀπλὴν εὐλάβειαν, δεῦτερον δὲ, διότι καὶ αὐτὸς εἶχε μεγάλον σεβασμὸν πρὸς τὸν ἅγιον καὶ ἐσύχναζε εἰς τὸν οἶκον του, καὶ μετεχειρίζετο αὐτόν ὡς φίλον, καὶ ἐστοχάζετο ἰδίαν του τὴν τιμὴν ἐκείνην τὴν ὁποίαν εἰς τὸν ἅγιον προσέφερε· ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ μέγας Σπυρίδων τὸν ἀντεπισκέπτετο. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν φιλοξενούμενοι μεταξύ των, συνέπεσεν ὥστε μίαν φορὰν καὶ ἦν ἐσυγεύοντο, ὁ ἅγιος, κρίνων ἀρμοδίαι τὴν περίστασιν ἵνα

σαχηνεύσῃ τὸν φίλον Ἑλληνα, στραφεὶς πρὸς ἓνα τῶν ὑπηρετούντων, εἶπεν εἰς ἐπὶ ἅκρον πάντων· ὁ μικρὸς ὑπηρετής, πρὸς ὃν ἐνεπιστεύθη νὰ βοσκήσῃ τὸ ποῖμνιον, ἀπεκοιμήθη, καὶ ἔχασε τὰ πρόβατα· ἀφοῦ δὲ ἐξύπνησεν, ἐρευνήσας κατὰ πολλὰ, εὔρε πάντα ὁμοῦ κεκρυμμένα εἰς ἓν σπήλαιον· πρὶν δὲ τὰ εὔρη ἀπέστειλε μηνυτὴν ἐνταῦθα, διὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ τὸ συμβάν· ὅστις καὶ φθάσας ἴσταται πρὸ τῶν θυρῶν· ἀλλ' ὕπαγε ἀγαπητέ, φανέρωσον εἰς τὸν μηνυτὴν ὅτι εὑρέθησαν πάντα ἀκριδῶς, καὶ ὅτι δὲν λείπει κανὲν ἀπὸ τῶ ποίμνιόν. Ἦκουσεν ὁ ὑπηρετής ταῦτα, καὶ ἀναχωρήσας ταχέως, τὰ ἐδήλωσεν εἰς τὸν πρὸ τῶν θυρῶν εὐρισκόμενον μηνυτὴν. Ἐνῷ ἀκόμη δὲν εἶχον σηκώσει τὴν τράπεζαν, ἰδοὺ πάλιν καὶ ἕτερος μηνυτὴς ὅστις ἀπήγγειλε παρομοίως, τὴν ἀνέυρεσιν τοῦ ποιμνίου, τὸν τόπον τῆς εὐρέσεως καὶ τὸν πλήρη ἀριθμὸν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ σύμφωνα τὰ πάντα μὲ τὴν πρόρρησιν τοῦ ἁγίου ἐπαληθεύθησαν, μεγάλως ἐξεπλάγη ὁ εἰδωλαλάτρης, καὶ ὡς θεὸν ἐσεβάσθη αὐτόν, θέλων νὰ κάμῃ τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα ἅτινα οἱ Λυκάονες ἔκαμνον πρὸς Βαρνάβαν καὶ Παῦλον, δηλαδὴ νὰ θυσιάσῃ ταύρους πρὸς αὐτόν καὶ νὰ κρεμάσῃ στέμματα εἰς τὸ πρόθυρον· ἀλλ' ὁ ἅγιος ὡς ἐκεῖνοι ἐμπόδισεν αὐτόν λέγων· ἐγὼ δὲν εἶμαι θεὸς ἀλλὰ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ἄνθρωπος ὁμοιοπαθὴς μὲ σέ· ἐπειδὴ δὲ γνωρίζω τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, μοῦ δίδει τὴν χάριν νὰ προγνωρίζω ταῦτα· τὸν ὅποιον ἐὰν καὶ σὺ ὁμολογήσῃς ὡς μόνον ἀληθινὸν Θεόν, θέλεις γνωρίσῃ ὅποιον εἶναι τὸ κράτος αὐτοῦ καὶ ἡ ἀμαχος αὐτοῦ δύναμις. Καὶ ὁ μὲν ὅστις εἶπε ταῦτα· ἡ δὲ φιλόχριστος μᾶλλον, ἢ φίλανδρος γυνή, ἀπὸ τῶ παραδόξου τοῦτο γεγονός λαβοῦσα ἀφορμὴν καὶ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι προσθέτους ἐκ τῶν ἰδικῶν της ἐπιχειρημάτων, καταπειθεὶ τὸν ἄνδρα της ν' ἀρνηθῇ πᾶσαν μὲν τὴν μάταιαν πλάνην, καὶ τὸ τῶν εἰδωλῶν σέβας νὰ ἐκκληυσάσῃ, νὰ μημηθῇ δὲ τὴν εὐσέβειαν καὶ νὰ ἐνδυθῇ διὰ τοῦ βαπτίσματος τὸν Χριστόν.

Ἐὰν τὸ ἀκολουθοῦν διὰ τῆς σιωπῆς κρύψωμεν θελομεν

ὑστερήσει τοὺς ἀκρατὰς διηγήματος ὠφελιμοτάτου, συνάμα δὲ καὶ πολὺ χαριέντος. "Ὡς τὸ εἰπωμεν λοιπὸν ἔν' ἀπολαύσωσι αὐτοῦ αἱ φιλόκαλοι ἀκοαί.

Λέγουσιν ὅτι ὁ μέγας Σπυρίδων, κατὰ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν πολλὴν μετριότητα καὶ ταπεινότητα, ἐπεμελείτο μὲν θεαρέστως τὰ τῆς ἐπισκοπῆς, ἀλλὰ διὰ τοῦτο οὐδόλως ἡμέλει καὶ τὰ αἰσθητὰ ποιμνία. Συνέβη δὲ, ὥστε μίαν φορὰν, κλέπται ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰσῆλθον εἰς τὰς μάνδρας ἵνα κλέψωσιν ἐκ τῶν θρεμμάτων του· ὁ δὲ Θεὸς ἐπιμελούμενος τὸν ποιμένα, δὲν ἡμέλει οὐδὲ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ποιμενόμενα· καὶ οἱ κλέπται ἐν ᾧ ἔκλεπτον, ἐδεσμεύθησαν ἀοράτως τὰς χεῖρας καὶ ἀπέβαιναν εἰς αὐτοὺς ἀδύνατον ν' ἀναχωρήσωσιν. Κατὰ τὸ πρῶτ' οὖν γινώσκας ὁ ἅγιος τὸ γεγονός, καὶ ἰδὼν αὐτοὺς ἔχοντας τὰς χεῖρας εἰς τὰ ὀπίσω ἐστραμμένας καὶ δεδεμένας, τοὺς εὐσπλαγχνίσθη καὶ ἐδεήθη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔλυσεν αὐτοὺς ἀπὸ τὰ δεσμά. Κατὰ πολλὰ δὲ συμβουλευσας αὐτοὺς, ὅτι νὰ προσπορίζωνται μὲ δικαίους κόπους τὴν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, φιμοδωρεῖ εἰς αὐτοὺς καὶ κριὸν· λάβετε, λέγει χαριέντως, τοῦτο διὰ τὸν κόπον τῆς ἀγρυπνίας. Ἄλλ' ἰδοὺ καὶ ἕτερον, ὅχι ὀλιγώτερον τούτου εὐάρεστον.

"Ἀνθρωπὸς τις Τριφυλούτιος, πλοίαρχος τὸ ἐπάγγελμα, λαβὼν ἀνάγκην χρυσίου διὰ τὸ ἐμπόριόν του, ἦλθε πρὸς τὸν ἅγιον, ὁ δὲ ἅγιος πληρωτὴς ὢν μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ τῆς ἐντολῆς, τοῦ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀποστρεφώμεθα τοὺς θέλοντας νὰ δανεισθῶσιν ἀπὸ ἡμᾶς, ἐκείνο τὸ ὀλίγον τὸ ὅποιον ἐφύλαττε διὰ τὰς ἀναγκαῖας χρεῖας τῆς ἐπισκοπῆς, τὸ ἐγγχειρίζει εἰς αὐτὸν προθύμως. Αὐτὸς δὲ λαβὼν τοῦτο, κατευοδοθεὶς εἰς τὸ ταξιδίον του καὶ ἐπιστρέψας μὲ κέρδος, ἦλθε πρὸς τὸν ἅγιον διὰ νὰ ἀποδώσῃ τὸ ὀφειλόμενον· ὁ δὲ ἅγιος χωρὶς νὰ περιεργασθῇ τίποτε, οὔτε νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ ποσόν, καθὼς οἱ περισσώτεροι συνειθίζουσι, διορίζει αὐτὸν νὰ τὸ ἐναποθέσῃ εἰς ἐκεῖνο τὸ ἴδιον σκεῦος ἀπὸ τὸ ὅποιον πρότερον τὸ εἶχε λά-

βει. Τότε σεβασθεὶς ὁ ἔμπορος τὴν ἀγαθότητα καὶ ἀμεριμνησίαν τοῦ ἁγίου, ἐναπέθεσε τὸν χρυσὸν ἐκεῖ ὁποῦ τοῦ ἐδιωρίσθη· καὶ ἅμα πάλιν παραινέει αὐτὸν ἡ ἀνάγκη ἐτοίμως τὸν ἐλάμβανε, ὡς ἀδόλως πάλιν κατὰ τὴν πληρωμὴν ἐναπέθετε αὐτόν. Καὶ ἐνῷ πολλάκις τὸ αὐτὸ ἐπανελαμβάνετο, κυριεύει τέλος τὸν ἔμπορον τὸ πάθος τῆς πλεονεξίας καὶ βουλεύεται κακῶς καὶ πονηρῶς ν' ἀπατήσῃ τὸν δανειστήν· ὅθεν καταχρώμενος τῆς ἐλευθερίας ἣν ἐχορήγει πρὸς αὐτόν ὁ ἅγιος, ὑποκρίνεται μὲν ὅτι κατέθεσε τὸ χρυσίον χωρὶς μηδὲν νὰ καταθέσῃ, σφαλίσας δὲ ἄδειον τὸ σκεῦος ἀνεχώρησεν. Ἄλλ' ὁ νικῶν τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν, ὡς λέγουσιν αἱ θεῖαι γραφαί, δὲν ἠθέλησε νὰ ἀφήσῃ νὰ τιμωρηθῇ ὁ ἅγιος, διὰ νὰ μὴ ᾔηται ὁ ἀπλοῦκος καὶ ἐλευθέριος ἄνθρωπος εὐαπάτητος καὶ νὰ καταφρονῇται εὐκόλως ὑπὸ τῶν πανουργωτέρων καὶ νὰ ἀτιμάζηται. "Ἰδετε λοιπὸν πῶς ἡ σοφὴ καὶ δικαία τοῦ Θεοῦ πρόνοια οἰκονομεῖ, ὥστε ὁ ἐπιχειρήσας νὰ ἀδικήσῃ ἄλλον, νὰ ἀδικήσῃ ἀντὶ τὸν ἑαυτὸν του. Διότι ὡς φαίνεται ὁ ἀπατεῶν ἐκεῖνος, ἐξοδεύσας τὸ χρυσίον εἰς ἐπιζημίους δαπάνας καὶ καταντήσας ἀκολούθως εἰς ἐνδειαν, ἐνθυμεῖται πάλιν τὴν προτέραν ὁδὸν, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν μέγαν Σπυρίδωνα, ἐπεζήτει τὸ χρυσίον τὸ ὅποιον δὲν εἶχε καταθέσει, ὡς πραγματικῶς νὰ εἶχε κατὰ τὸ σῶνθηδες τοῦτο ἐπιτελέσῃ. Ὁ ἅγιος, ἂν καὶ δὲν ἠγνόη τὸ κακούργημα, ἡσύχως ὁμῶς διορίζει αὐτόν ὡς καὶ ἄλλοτε νὰ ὑπάγῃ νὰ λάβῃ τὸ χρυσίον ἀπὸ τὸ γνωστὸν σκεῦος, ὁ δὲ ἔμπορος, ὡς νὰ μὴν εἶχε πράξῃ μηδὲν ἀπαίσιον καὶ χαμερπές, ἐπορεύθη ἵνα λάβῃ τρόπον τινα τὸ ἐναποτελὲν· ἀνοίξας δὲ καὶ εὐρὼν ἄδειον τὸ σκεῦος, καθὼς καὶ πράγματι τὸ εἶχεν ἀφήσει, ἀπαγγέλλει τοῦτο εἰς τὸν ἅγιον, νομίζων νὰ τὸν ἀπατήσῃ· ὁ δὲ ἅγιος λέγει πρὸς αὐτόν : ἐρευνήσον ἀκριβέστερον· διότι, ἀποῦ κατέθεσας σὺ τὸ χρυσίον ἐκεῖ, οὐδενὸς ἄλλου χεῖρες ἐπλησίασαν. "Ὅθεν ἐκεῖνος προσποιούμενος πάλιν ὅτι ἐρεῦνα, ἐπειδὴ ἀδύνατον ἦτο νὰ

εὐρη ὅ,τι δὲν ὑπῆρχε, ἀπεκρίθη πρὸς τὸν ἅγιον, προφασίζόμενος ἄνοιαν, ὅτι καὶ πάλιν οὐδὲν εὔρε. Πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ ἀγαθὸς καὶ πρᾶος, βλέπων ὅτι ἀλλέως ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸν κάμῃ νὰ ἔλθῃ εἰς συναΐσθησιν, λέγει παρρησία, ἐάν μὲν, ὦ φίλτατε, ἀληθῶς τὸ εἶχες καταθέσει, εὐκόλως ἤθελες τὸ εὔρει· ἐάν δὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔμεινεν εἰς σέ, ζητεῖς τῶρα ἀπὸ ἐμέ, ἥξευρε ὅτι περισσότερον ἀπατᾷς τὸν ἑαυτὸν σου παρὰ ἐμέ. Τοῦτο ἀφοῦ ἤκουσεν ἐκεῖνος καὶ ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῆς κεκρυμμένης συνειδήσεως, δὲν ἠδυνήθη πλέον ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν πονηρὰν ὑποκρισίαν· ἀλλ' εὐθὺς προσπεσὼν εἰς τοὺς ἱεροὺς πόδας τοῦ ὁσίου ζητεῖ θερμῶς συγχώρησιν, τὴν ὁποῖαν ἐτοιμότερος εὐρέθη οὗτος νὰ δώσῃ, παρ' ἐκεῖνος νὰ τὴν ζητήσῃ. Ἐνουθετήσε δὲ αὐτὸν νὰ μὴν ἐπιθυμῇ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ ξένα πράγματα, μηδὲ νὰ καταμολύνῃ μὲ δόλους καὶ ψεύματα τὴν συνειδήσιν του, καθότι τὸ ἐκ τούτων ἀποκτινόμενον κέρδος, δὲν εἶναι κέρδος ἀλλὰ φανερά ζημία.

Ἀφοῦ ἀκόμη ἐνός ἐκ τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου κάμει μνεῖαν ὁ λόγος, θέλει προσεγγίσει τὸ τέρμα του.

Λέγουσιν, ὅτι ἐνῷ ἀκόμη ἔζη ὁ ἅγιος καὶ τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ προέδρευεν, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας συνήθροισε Σύνοδον, καλέσας πάντας τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἐπισκόπους ἵνα παρακαλέσωσι ὁμοθυμαδὸν τὸν Θεόν, ὅπως κατακρημνίσῃ τὰ ἐλληνικὰ ξόανα καὶ ἀγάλματα, ὧν ἀκόμη ἡ πόλις ἦτο πλήρης. Ὁ Πατριάρχης οὗτος, καθὼς καὶ ὁ Παῦλος, ἦτο πλήρης θερμοῦ κατὰ τῆς ἀσεβείας ζήλου. Ἀφοῦ λοιπὸν πάντες οἱ συναθροισθέντες συνήλθον καὶ προσηυχήθησαν, νεύματι Θεοῦ ἐκλονίσθησαν καὶ εἰς γῆν συντετριμμένα κατέπεσον τὰ εἰδωλα ἅπαντα ἐκτὸς ἐνός. Καὶ μολοντί ὁ καθείς τῶν ἐπισκόπων ἰδιαίτερος καὶ ἅπαντες ὁμοῦ μετὰ τοῦ Πατριάρχου ἐνθέρμως ἐδέοντο, τὸ μιᾶρον ἐκεῖνο εἶδωλον ἔμενεν ἀκίνητον εἰς τὴν θέσιν του· οὐχὶ μὲν διότι ὁ Θεός δὲν εἰσέχουεν ἢ κατεφρόνει τὰς ἱεράς ἐκείνων προσευχάς, ἀλλὰ διὰ τῆς

οἰκονομίας ταύτης, ἤθελε νὰ δοξάσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ καὶ νὰ δείξῃ τὸ παρὰ πολλῶν ἀγνοούμενον, πόσον μέγας δηλαδὴ ἦτο ἐν ἐπισκόποις ὁ Σπυρίδων. Ἐν μιᾷ λοιπὸν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ἐνῷ εἶχεν ἐπέλθῃ ἡ νύξ καὶ ὁ Πατριάρχης ἦτον ἀκόμη προσηλωμένος εἰς τὴν προσευχὴν, εἶδε θεῖαν τινὰ ὄπτασίαν, ἐν ἣ ἀπεκαλύπτετο εἰς αὐτὸν, νὰ μὴ λυπῆται ἐάν δὲν εἶχε καταπέσῃ ἀκόμη τὸ εἶδωλον· ἐπειδὴ τὸ θαυμάσιον τοῦτο ἐπεφυλάττετο διὰ τὸν Σπυρίδωνα τὸν ἐπίσκοπον Τριμυθοῦντος τῆς Κύπρου, ἵνα παρ' αὐτοῦ μόνου ἐξαφανισθῇ καὶ ὅτι ἐάν ἤθελε νὰ ἰδῇ τὸ ποθούμενον νὰ σπεύσῃ ὅπως προσκαλέσῃ αὐτὸν ἐκ τῆς ἐπισκοπῆς του. Ἐγρηγορήσας ὁ Πατριάρχης, πράττει κατὰ τὸ εἰς αὐτὸν ἀποκαλυφθέν, προσκαλὼν ἀμέσως τὸν ἅγιον, καὶ δι' ἐπιστολῆς δηλῶν τὴν αἰτίαν τῆς προσκλήσεως, καὶ τὴν φανείσαν αὐτῷ ὄπτασίαν, ἵνα κατ' οὐδένα τρόπον ὁ ἅγιος παραιτηθῇ τῆς ἐκεῖσε μεταβάσεώς του. Πείθεται εὐθὺς ὁ ἅγιος καὶ ἅμα ἐτελείωσε τῶν προσκλητηρίων ἐπιστολῶν τὴν ἀνάγνωσιν, χωρὶς ποσῶς νὰ ἀργοπορήσῃ ἀπέπλευσε διὰ τὴν Ἀλεξανδρείαν· ἐνθα καὶ φθάσαν τὸ πλοῖον προσορμίζεται εἰς τὴν λεγομένην Νέαν πόλιν, διάσημον τότε λειμῆνα τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ δὲ ἅγιος ἀποβιβαζόμενος τοῦ πλοίου, προσήχετο νοερῶς, καὶ ἅμα ἐπάτησαν οἱ πόδες του τὴν γῆν, εὐθὺς τὸ μιᾶρον ἐκεῖνο εἶδωλον, τὸ ὁποῖον ἐφάνη ἰσχυρότερον τῆς προσευχῆς τόσων ἐπισκόπων, κατέπεσεν, συνετρίβη, καὶ εἰς κόνιν μετετράπη, καταπατουμένη εἰς τὸ ἴδιον ἔδαφος τοῦ παμβεβήλου ναοῦ του. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐφανερώσε τὴν παντελῶς ἀγνοουμένην ἀφίξιν τοῦ Ἀγίου, διότι ἅμα ἀπηγγέλθη εἰς τὸν Πατριάρχην ὅτι τὸ εἶδωλον καταπεσὼν ἠφανίσθη, οὗτος εὐθὺς εἶπεν· ὦ φίλοι, ὁ μέγας Σπυρίδων ὁ ἐκ Τριμυθοῦντος ἦλθεν καὶ ὑπάγετε χωρὶς ἀναβολὴν εἰς συναπάντησίν του. Δραμόντες δὲ εὔρον τὸν ἅγιον σχεδὸν ἀκόμη ἀποβιβαζόμενον. Ποῖος δὲ καὶ τοὶ κατοικῶν τὰ ἔσχατα τῆς γῆς δὲν ἤκουσε μετ' ἐκπλήξεως

τὸ τοιοῦτον θαῦμα; Ἐμαθον τοῦτο οἱ Βυζαντινοί, ἦλθεν εἰς γυνῶσιν τοῦ βασιλέως· ἔκαμε ἐντύπωσιν εἰς τὰς διαμέσους πόλεις, καὶ ἡ φήμη του διεδόθη εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν οἰκουμένην· ἀδυνατοῦμεν δὲ νὰ ἐκφράσωμεν ὁπόσῃ ὠφέλειαν ἔφερεν εἰς τοὺς πιστοὺς καὶ εἰς τοὺς ἀπίστους· διότι οὗτοι μὲν συνέτρεχον εἰς τὴν πίστιν καὶ ἐδέχοντο τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἐκεῖνοι δὲ οἰκοδομοῦμενοι εἰς τὴν εὐσέβειαν, ἐστηρίζοντο μᾶλλον εἰς τὸ θεμέλιον τῆς πίστεως. Ταῦτα ὅχι μόνον ἐξ ἀπλῆς ἱερᾶς παραδόσεως, ἀλλὰ μαρτυροῦνται καὶ ἐπικυροῦνται παρὰ τῆς εἰκόνος ἡ ὁποία ἴστανται μεταξὺ τοῦ ἀρχοντικοῦ λεγομένου πυλῶνος καὶ τοῦ ναοῦ, ἐν τῇ πόλει Τριφυλοῦντος, ἔνθα καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Σπυρίδωνος λείψανον ὑπάρχει· ἡ ὁποία καὶ τοῦτο καὶ ἕτερα ἐξιστορεῖ· ἀλλ' ἡμεῖς ἀφίνοντες τὰ ἕτερα κατὰ μέρος, ὡς ὑπεσχέθημεν, ἄς ποιήσωμεν λόγον περὶ τῆς θείας αὐτοῦ τελευτῆς.

Ἦτο ὁ καιρὸς τοῦ θέρους, καὶ οἱ ἀγροὶ ἔβαλον γεννημάτων, ὁ τοῦ ἁγίου δὲ διεκρίνετο, διὰ τὴν τῶν σταχυῶν ἀφθονίαν καὶ καλὴν ποιότητα· οὕτω δὲ συνειθισμένος ὡς ἦτο νὰ ἐργάζεται, λαμβάνει δρέπανον εἰς τὴν δεξιὰν καὶ ἔρχεται ἵνα θερίσῃ· ἀλλ' αἰφνης ἐνῶ ὑπὸ αἴθριον οὐρανὸν εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος πέριξ αὐτοῦ ἔβρεχε, ῥανίδες ὕδατος πίπτουσιν εἰς μόνην τὴν ἱεράν του κεφαλὴν, δεικνύουσαι διὰ τούτου ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἀνθεῖ εἰς τὰς ἀρετάς, καὶ ὡς καλὸν βλάστημα ἐδέχετο τὴν οὐράνιον δρόσον καὶ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ὁ καρπὸς οὗτος ἤθελε θησαυρισθῇ ἀπὸ τὸν οὐράνιον δεσπότην καὶ γεωργόν. Τοῦτο δὲ τὸ παράδοξον ἠκολούθησε καὶ ἄλλο τι παραδοξότερον, διότι ἐν ᾧ ὁ ἅγιος, θέττων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν δεξιάν, ἐδείκνυνεν εἰς τοὺς παρευρεθέντας τὴν δρόσον ἀμέσως ἀπανθοῦσαν τρίχες ξανθαί, μελαναί καὶ λευκαί· δὲν ἤξεύρωμεν ὅμως τί ὁ Θεὸς διὰ τούτων ὑπεσημείωνε. Ὁ ἅγιος ὅμως ἐνόησεν αὐτὸ ὡς φαίνεται, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς παρόντας· Μάθετε ὦ ἀγαπητοί μου, ὅτι ἡγγικε πλέον

ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἡ ψυχὴ μου ὅ' ἀποχωρισθῇ τοῦ σώματός μου, ὁ δὲ Κύριος μετὰ δόξης πολλῆς θέλει τιμῆσαι τὴν μνήμην τῆς ἀποδημίας μου, καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἐπέτειος ἡμέρα θέλει εἶσθαι αἰτία ἑορτῆς εἰς πολλὰ ἔθνη καὶ πάσης ἡλικίας ἀνθρώποι θέλουσι φιλοτιμηθῇ ποῖος περισσότερο νὰ τὴν τιμήσῃ. Ταῦτα καὶ πλείστα ἄλλα εἰπὼν καὶ προφητεύσας, νουθετήσας δὲ τὰ δέοντα καὶ ὑπομνήσας κεφαλαιωδῶς πρὸς τοὺς ἐκεῖ παρόντας πᾶν καλὸν καὶ σωτήριον, καὶ ἀφοῦ ἔτι μᾶλλον ἐνδιέτριψε ἐπὶ τῆς γενικωτάτης καὶ μεγαλητέρας παστῶν τῶν ἁλίων ἀρετῶν δηλαδὴ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης, μετ' ὀλίγον καθὼς καὶ εἶχε εἰπεῖ ἀφῆκε τὴν πασπαρὰν ἐκείνην ψυχὴν, ἄξιος τοῦ χοροῦ τῶν ἀγγέλων γεινόμενος. Μόλον τοῦτο δὲν ἀπεμακρύνθη τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μάλιστα καὶ κατὰ τὸ παρὸν προΐσταται αὐτῶν ὡς ὢν πλησιέστερος πρὸς τὸν Θεὸν καὶ περισσοτέραν ἔχων πρὸς αὐτὸν παρόρησιαν. Πολλὰ δὲ εἶναι τὰ θαύματα τὰ ὁποία καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσίν του ὁ θεῖος Σπυρίδων ἐτέλεσε καὶ καθ' ἡμέραν τελεῖ. Ἡμεῖς δὲ ἵνα μὴ εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ βίου συμπεριγράψωμεν καὶ ταῦτα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα μὴ πολὺ ἐπεκτανωθῶμεν, ἀφοῦ κάμωμεν μνησθῆναι ἐνὸς ἢ δύο θελομεν τελειώσαι σὺν Θεῷ τὸν λόγον.

Εἰς φιλόχριστος καὶ ἐνθέρμως ἀγαπῶν τὸν ἅγιον καὶ ὅχι ὀλιγότερον ἀγαπῶν τὴν ἀλήθειαν, εἶπεν ὅτι κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς, ἡμέρα καθ' ἣν τελεῖται ἡ τοῦ ἁγίου, ἑορτὴ, προσῆλθε καὶ οὗτος μὲ ἄκραν εὐλάβειαν καὶ σέβας εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ, ἐλπίζων ν' ἀπολαύσῃ αὐτὸν ἐν πνεύματι, καθὼς ἀπῆλθεν αὐτοῦ ζῶντος. Ἀφοῦ δὲ ἐπλησίασε καὶ ἤρχιζε νὰ προσηλῶνεται, τσαούτην, ἔλεγεν, ἡσθάνθη θείαν ἐπισκοπὴν, ἔσωθεν τοῦ τάφου ἐνεργουμένην, καὶ τόσον διεπέρασε τὴν καρδίαν μου, ὥστε ἐπήρθη τὸ πνεῦμα μου, καὶ μόνον τὰ οὐράνια ἀγαθὰ ἐφανταζόμην, καὶ λησμονήσας πᾶντα τὰ ἐπίγεια ὁμοῦ καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ σῶμα μου, ἔμεινα σχεδὸν ἄφωνος

ὥς καὶ ἄσιτος ἦμην, μὴ αἰσθανθεὶς ἀνάγκην καθ' ἑλπὴν τὴν ἡμέραν συνομιλίας ἢ τροφῆς, οὔτε παντελῶς ἐγεύθην βρώσεως ἢ πόσεως, εἰμὴ τοῦ θείου σώματος τοῦ ὁποίου εἶχα κοινωνήσῃ. Ἄλλην φοράν πάλιν, ἐναργέστερον θαῦμα ἠκολούθησε, εἰς τὸν διηγούμενον, καὶ ἡ τοῦ τοιούτου ἐξιστόρησις θέλει τέρψει ὑμᾶς. Αὐτὸς μὲν, ὡς εἶπεν, πάλιν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου ἐπορεύθη εἰς τὴν Τριμυθοῦντα· ἐν ᾧ δὲ προσεκύνη καὶ ἠσπάζετο τὸν τάφον ὁ ὁποῖος περιεῖχε τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου, ἐπληρώθη ὁμοίως ἡ καρδιά του ἐκ φωτὸς καὶ ἡ ψυχὴ του θείας ἡδονῆς, καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα περιμένουν τοὺς ἁγίους ὡς ἤδη ἐνυπάρχοντα τῷ ἐφαίνοντο· ἀκολούθως ἐπορεύθη εἰς τὴν ἀγορὰν ἵνα ἀγοράσῃ ἐπιπλάτινα καὶ φορέματα ὅπως ἐνδύσῃ πτωχοὺς καὶ πένητας διότι ἦτο χειμῶν καὶ ψύχος. Καὶ ἐνῷ εἶχεν ἐτοιμασθῇ νὰ κινήσῃ διὰ τὸν τόπον του, ὅπου ἀνάγκη μεγάλη τὸν προσεκάλει, συνέπεσεν ὥς, καθὼς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀκολουθεῖ τὸν χειμῶνα, ὅτι συμπυκνῶμενα νέφη ἐπαπειλοῦν σφοδρὰν καταφοράν βροχῆς· πράγμα τὸ ὁποῖον τὸν ἔθετε εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν, διότι ἀφ' ἐνός μὲν ἔβλεπεν ὅτι ἐὰν ἐκίνηι ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ παραδώσῃ τὸ φορτίον του εἰς τὴν βροχὴν· ἀφ' ἑτέρου, ὡς εἶπομεν τὸ ταξιδιδόν του δὲν ἐπεδέχετο ἀναβολὴν. Εἰς τοιαύτην ἀπορίαν, ἐναποθέττει τὴν ἐλπίδα του εἰς τὸν Θεόν, ἐπιθέττει τὰ πράγματα του εἰς τὰ ὑποζύγια, προστρέχει εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου, ἐναγκαλίζεται τὴν θήκην τοῦ λειψάνου, καὶ προσηλωμένος θερμῶς ὡς εἰς ζῶντα, ἱκετεύει νὰ τὸν συνοδεύσῃ καὶ νὰ γίνῃ ὁδηγὸς αὐτοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, νὰ κάμῃ εὐπορον αὐτοῖς τὴν ὁδόν, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀπειλὴν τῶν βροχῶν καὶ τῶν ἀνέμων· καὶ ἄφου ταῦτα ἠγυχῶθη ἀνεχώρησε διὰ τὴν Τριμυθοῦντα. Ὁ δὲ ἅγιος, ὡς ἐκεῖνος εἶχεν εὐχυθῇ ὅχι μόνον ἀοράτως, ἀλλὰ καὶ ὁρατῶς συμπαρευρίσκετο ὡς εἰς τῶν ὁδοιπόρων, ἡ δὲ βροχὴ μὲ τὴν σύγχυσιν τοῦ ἀνέμου καὶ τὴν συμπύκνωσιν τῶν νεφῶν, ἐκρέματο· διὰ ὑπερ-

φυσικῆς δὲ δυνάμεως ἐκρατεῖτο καὶ ἐδιώκετο. Ἀφού δὲ ἔφθασεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν του, ὁ μὲν ἅγιος εὐθὺς ἐγένετο ἄφαντος· τοῦ δὲ ἀνθρώπου ἡ καρδιά περιέλαμπεν ἀπὸ ἄρρητον φῶς, καὶ εὐφραίνεται ὡς νὰ ἤγγιζεν αὐτὴν ὁ ἅγιος καὶ νὰ μετεδίδεν τῆς αὐτοῦ εὐφροσύνης καὶ χάριτος. Ὅταν δὲ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του, εὐθὺς κατέπεσε ῥαγδαία βροχὴ καὶ τόσον ἐπεκράτησε, ὥς δὲν ἔπαυσε διὰ τρεῖς ὁλοκλήρους ἡμέρας. Καὶ τότε μὲν ἔσωσεν αὐτὸν ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν κακοπάθειαν τῆς καταιγίδος, ἄλλοτε δὲ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἀπὸ μεγάλην ἀθυρίαν καὶ λύπην. Ἦγγιζε πάλιν ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ μεγάλου Σπυρίδωνος· ἀλλὰ ὁ εὐλαδὴς αὐτοῦ δοῦλος δὲν ἠδύνατο νὰ παρευρεθῇ, ὡς συνείθιζε πάντοτε, εἰς τὴν Τριμυθοῦντα· τοῦτο δὲ ἐπροξένει εἰς αὐτὸν μεγάλην θλίψιν· προσευχόμενος ὅθεν παρεκάλει μετὰ ζέσεως τὸν ἅγιον ὅπως καταξιώσῃ αὐτὸν τῆς συνήθους χάριτος. Τί λοιπόν; ἀκόμη δὲν εἶχε τελειώσει τὴν δέησιν καὶ ἐπῆρθη ἐν πνεύματι, καὶ εἶδεν ὅτι ἐπορεύετο εἰς τὸν ναόν, καὶ ἅμα παρευρεθῇ ἐκεῖ μετέλαβε τῆς συνήθους ἐλλάμψεως καὶ γλυκότητος· τῷ ἐφάνη δὲ ὅτι ὁ ἅγιος συμπαρευρίσκετο καθ' ἑλπὴν τὴν δοξολογίαν· καὶ ὅτι ἔπειτα εὐλογήσας πάντας ἀνεχώρησεν.

Ὁ λόγος μου ἀνέφερεν ἐὰν καὶ ὅχι πάντα τὰ τοῦ ἁγίου ἀλλ' ὅσα ἦσαν ἀρκετὰ διὰ τοὺς φιλαρέτους. Πῶς δὲ καθεκαστὴν βοηθεῖ τοὺς ἐπιδοσμένους αὐτοῦ, ἄλλος δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὸ εἶπῃ δεόντως, εἰμὴ οἱ ἀπολαμβάνοντες καθημέραν τῶν θαυμάτων καὶ τῆς χάριτος αὐτοῦ. Πρέπει δὲ μηδὲ εἰς τοῦτο νὰ ζημειώσωμεν τοὺς φιλοθεοὺς· δηλαδὴ ἐὰν τις ἐξ αὐτῶν ἀπορῶν ἤθελε ζητήσῃ, πόθεν ἡ τοσαύτη θάλασσα θαυμάτων εἰς τὸν Σπυρίδωνα, καὶ τί τάχα κατορθώσας ἔλαβεν ἀπὸ τὸν δεσπότην Χριστὸν τοσαύτην χάριν, ἔστω γνωστὸν ὅτι πάντα τὰ ἀγαθὰ, ὡς ἐκ συμφωνίας, συνέδραμον εἰς αὐτὸν· καὶ ὅτι ἐγένετο τὸ μὴ περαιτέρω, τῆς κατὰ Χριστὸν ἀρίστης πολιτείας. Ἐκείνο δὲ τὸ ὁποῖον κατ' ἐξοχὴν διέ-

κρινε τόν Σπυρίδιωνα, καὶ οὕτως εἰπεῖν, ἦτο τὸ παράσημόν του, ἦτον ἡ ἄκρα αὐτοῦ ταπεινοφροσύνη καὶ μετριοτήτης· διότι ἐφφώνει ὅτι κατ' οὐδὲν διέφερε τῶν ἐντελῶς ἀμαρτωλῶν· ἐνῶ, διὰ τὴν πίστιν καὶ τὰς ἀρετὰς του, ὑπερέβη σχεδὸν πάντας ὅσοι ἠξιώθησαν τῆς χάριτος τῶν θαυμάτων.

Τοιαῦτα εἶναι ἀδελφοὶ τὰ κατορθώματα τοῦ Σπυρίδωνος, τοιαῦτα καὶ τὰ θαύματά του· εἶδε νὰ ἐπιτύχωμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τὴν βοήθειάν του, νὰ μιμηθῶμεν τινὲς τῶν προτερημάτων του, διότι νὰ εἴπωμεν τὰ πάντα εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον· ἵνα καὶ συμμέτοχοι γίνωμεν τῶν ἡτοιμασμένων αὐτῷ ἀγαθῶν· χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ Ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ Ἀγαθῷ καὶ Ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

(Ταῦτα ἐκ τοῦ Ἀγίου Συμεῶνος τοῦ Μεταφραστοῦ.)

Ὁ δὲ Θεός, ὅστις διασώζει τὰ ὁσπᾶ τῶν δικαίων πρὸς ἀπόδειξιν καὶ στήριγμα τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, καὶ πρὸς παντοτινὸν παράδειγμα ἀρετῆς, διετήρησε καὶ διέσωσε τὸ σεβασμιώτατον τοῦ Σπυρίδωνος σῶμα ἀκέραιον, ἐναντίον τῶν ἀμεταθέτων τῆς φύσεως ὄρων· ἐπειδὴ ὅπου βούλεται Θεὸς νικᾷται φύσεως τάξεις. Καὶ ὑπὸ τὴν γῆν πρότερον ἔτη πολλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς, τιμώμενον καὶ σεβόμενον, ὡς ἡγιασμένον παρὰ Θεοῦ, ὑπὸ πάντων μὲν τῶν ὀρθοδόξων, μάλιστα δὲ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων, οἵτινες εὐλαβῶς ἠσπάζοντο καθ' ἐκάστην τὸ ἱερὸν τοῦτο λείψανον· εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἐκθεσιν παρενρίσκοντο καὶ αὐτοὶ οἱ αὐτοκράτορες, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τοῦ ὀκτώηχου δοξαστικοῦ τοῦ ἐσπερινοῦ.

Μετὰ δὲ τὴν ἀξιοπρόσητον ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μετεκομίσθη εἰς Κέρκυραν, ὑπὸ τινος τῶν ἐκεῖθεν ἱερέων

Γεωργίου Καλοχαϊρέτου τοῦνομα· ὅστις καὶ εὐρὺν πανευκλεῆ καὶ σεβάσιμον ναόν, μετέθηκεν ἐκεῖ τὸ πάνσεπτον λείψανον· καὶ αὐτὸς μὲν ἔχων τὸν ὑψηλὸν τῆς ἱερωσύνης βαθμόν, προσέφερε καθ' ἐκάστην τῷ Κυρίῳ τὰς εὐχαριστείας. Ἐνθα δὲ μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ ἱεροῦ λειψάνου, καὶ μετὰ τὴν ἐπισκίασιν τοῦ παναγίου Πνεύματος, συνέβαινον πολλότατοι ἰάσεις καὶ θαυματουργίαι· διὰ τὰς ὁποίας ὁ τῆς Κερκύρας χριστεπώνυμος λαὸς ἐκπληττόμενος, προσέτρεχε μετὰ πάσης εὐλαβείας εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀγίου τέμενος, εὐχαριστῶν τὸν δοξάσαντα αὐτὸν Κύριον, διὰ τὴν ἀπολαυσιν τοιοῦτου θησαυροῦ, τοιοῦτου πολιοῦχου καὶ τοιοῦτου ὑπερασπιστοῦ. Ἀνακαινισθείσης δὲ μετὰ ταῦτα τῆς πόλεως, καὶ εἰς ἕτερον μέρος μετατεθείσης, ἄλλον ναὸν ἐγείρουσι τῷ Ἀγίῳ οἱ τότε ἱερεῖς, οἱ ἐκ Κερκύρας δηλαδὴ Βουλγάρεις, εἰς τοὺς ὁποίους, διὰ τῆς μακαρίτιδος Ἀσιμίνης, εἶχε μεταβῆ τὸ κατὰ κόσμον τῆς ἐξουσίας δικαίωμα τοῦ ἱεροῦ τούτου λειψάνου ὁ ὁποῖος ναὸς καὶ διὰ πλουσίων δώρων καὶ πολιτίμων ἀφιερωμάτων τοῦ τε Κερκυραϊκοῦ λαοῦ καὶ τῶν ξένων ἔγεινε περίδοξος, καθὼς καὶ τῶρα φαίνεται· ἔνθα ἡ ἀξιοθέατος τῶν λειψάνων θήκη δοξάζεται παρὰ πάντων διὰ τὰς διαφόρους τερατουργίας, καὶ ὁ θαυματουργὸς ζῶν Σπυρίδων μετὰ θαύματα ἐκπλήττει πάντας καὶ μετὰ θάνατον. Ἐκ τῶν ὁποίων τινὰ ἐνταῦθα ἀναφέρωμεν.

Τὸ πάλαι ποτὲ, εἰς τὴν τῶν Κερκυραίων νῆσον στερουμένην τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, καὶ κατακεκυριευμένην ἀπὸ βριαίαν πείναν, ὁ ἅγιος ἐχάρισε, διὰ πλοίων, σίτους, ἐπιφανεῖς εἰς τοὺς πλοιάρχους καὶ προμηνύσας εἰς τούτους τὴν τῆς νήσου ἀνάγκην, κατὰ τὸ ἅγιον μέγα Σάββατον· διὰ τοῦτο λαμπρὸν καὶ τερπνὸν ἐτελέσθη τὸ τότε Πάσχα εἰς τὴν πρῶην τεθλιμμένην νῆσον, μετὰ τὴν τοῦ ἁγίου προμήθειαν.

Καὶ πάλιν. Εἰς τινὰ Θεόδωρον ἔμπορον ἐκ τῆς Ἀνατολῆς ὅστις ἐστερηθῇ παντελῶς τὴν ὄρασιν, προσέτρεξε δὲ μετὰ θερμῆς πίστεως εἰς τὸν τοῦ ἁγίου ναόν, ἐχάρισεν αὐτῷ ὁξύτατον τὸ φῶς.*

(*) Σημ. Θαῦμα πανηγυριζόμενον τῇ 13 Ἰουλίου.

Καὶ ἄλλοτε· Ἐνῷ λοιμὸς διέφθειρε τὴν τῶν Κερκυραίων πόλιν, προσέτρεχον δὲ πάντες ἀδιακρίτως εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ ἁγίου τέμενος, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πολλοὶ μεμολυσμένοι ὑπῆρχον, διὰ τὸ ὅποιον ἔπρεπε, ἕνεκα τοῦ μιάσματος, κατὰ τοὺς νόμους τῆς φύσεως νὰ διαφθαρή ἡ πόλις, οὐδὲν σχεδὸν ὑπέφερεν ὁ εὐλαδὴς ἐκεῖνος λαὸς· ἀλλὰ ταχέως πάλιν τῇ οὐ̐ ἁγίου με σιτεία ἤξιώθη τῆς προτέρας ὑγιεινῆς καταστάσεως.

Προσέτι δὲ εἰς δύο τυφλοὺς κωπηλάτας, οἵτινες καὶ ὡς ἀνίκανοι ἀπεπέμφθησαν ἐκ τοῦ στόλου τῶν Ἐνετῶν, ὁ μὲν ἐκ τοῦ πλοίου τοῦ Ἀντωνίου τοῦ Βερνάρδου, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰερωνύμου τοῦ Μαυρικηνοῦ, ὁ μέγας Σπυρίδων ἐχωρήγησεν ὁλόκληρον τὴν ὁρασιν. — Τίνα δὲ τὸ θαῦμα δὲν ἐξέπληξεν, ὅταν ἄνθρωποι τινὲς ἀπὸ ζῆλον εὐλαδείας, ἀφόβως ἀναθάντες εἰς τὴν ὑψόρροφον κορυφὴν τοῦ κωδωνοστασίου τῆς τοῦ ἁγίου ἐκκλησίας, διὰ νὰ σβέσασιν τὴν ἐκεῖ φλόγα, ἐξ ἐκείνης δὲ διὰ κεραυνικῆς βίας κατακρυμνισθέντες, δὲν ἔπαθον οὐδὲν κακόν, ἀλλ' ἀβλαβῶς διεσώθησαν;

Ἄλλοτε πάλιν· Κᾶποιος τῶν τῆς ἄριστοκρατείας εὐπατριδῶν, μάταια φλυαρῶν καὶ φρυαττόμενος, κατεγέλα παιδίων τὸ ὅποιον ἐπειδὴ εἶχεν ἀνίατον ἀσθένειαν, κατέπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν χάριν θεραπείας ὑπὸ τὴν τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου θήκην ἐνῷ ἐλιτανεύετο κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν καὶ τὸν πάτριον νόμον (διότι λιτανεύει ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς τὸ ἱερὸν λείψανον τοῦ ἁγίου) προσέτι δὲ χλευάζων τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, οἵτινες προσέκλαιον, ἡ θεία δίκη ταχέως ὑπέφθασεν αὐτόν· καὶ ἐξαίφνης τὴν αὐτὴν ὥραν διαρράγέντος πυροβόλου τὸ πῦρ κατέσκαψε τὸν τούτου δεξιὸν ὀφθαλμόν· οὕτινος καὶ πολλοὶ τότε ζῶντες αὐτόπται καὶ μάρτυρες ἐχορημάτισαν. Διὸ μετὰ ταῦτα ὁλονύκτιος ἐστάθη ἡ μετάνοια αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σπυρίδωνος· καὶ παννύχιοι μετὰ δακρύων αἱ προσευχαί.

Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας, τὸ χιλιεστὸν καὶ ἐξακοσιοστὸν ἑβδομηκοστὸν τρίτον σωτήριον ἔτος, ἐνῷ πάλιν λοιμῶδες μί-

ασμα διέφθειρε καὶ ἀγροὺς καὶ πόλιν καὶ κώμας, ὥστε τοῖς πᾶσιν ἀφεύκτως ἐπεκρέματο ὁ σκληρὸς θάνατος, καὶ σχεδὸν εἶχεν κατακυριεύσει πᾶσαν τὴν νῆσον (καὶ τοῦτο δις κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος) ὁ θαυματουργὸς αὐτός τὴν νόσον ἐθεράπευσεν καὶ ἀναλαβὼν πάντας ὅσον τάχιστα ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἔκαμιν αὐτοὺς διὰ μιᾶς νὰ ἰατρευθῶσι· — καὶ τῶντι μέγα ἦτο τὸ θαῦμα· διότι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πανυγίρειος τοῦ ὑπὸ τοῦ ἁγίου γενομένου θαύματος εἰς τὸν παραδόξως, ὡς εἴπομεν, ὁρματωθέντα τυφλὸν Θεόδωρον, τῇ δεκάτῃ τρίτῃ τοῦ Ἰουλίου μηνός, νὰ ἴδῃ τις τοὺς ἡμιθανεῖς ἐν τῷ ἄμα μὴ λοιμώττοντας πλέον· τὸ δὲ δεύτερον· κατ' αὐτὴν τὴν τῶν βατῶν ἡμέραν τῆς ἐτησίου λιτῆς τοῦ μεγάλου Σπυρίδωνος, νὰ ἴδωσι πάλιν, ὡς τοῦ θαύματος, πεπαυμένον τὸν λοιμόν. Ακούσατε δὲ καὶ ἄλλο μέγα τῶντι καὶ ἐξαίσιον τοῦ Σπυρίδωνος τερατούργημα, τὸ ὅποιον ἡ Κέρκυρα θαυμάζει, καὶ τοῦ ὁποίου με λαμπρὰν φωνὴν ἀνακηρύττει τὸ παράδοξον.

Πολέμου καὶ μάχης ὑπαρχούσης μεταξὺ Ἐνετῶν καὶ Ὀθωμανῶν, μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Πελοποννήσου, ἐφάνη εὐλογον εἰς τὴν εὐτολμίαν τοῦ στρατηγοῦ τῶν δυσσεβῶν Ἀγαρηνῶν νὰ καταδουλώσῃ καὶ τὴν Κέρκυραν· Ὅθεν κατὰ τὸ χιλιεστὸν ἐπτακοσιοστὸν δέκατον ἕκτον σωτήριον ἔτος, τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ Ἰουλίου, ἐπιδραμόντες οἱ σκληροὶ οὗτοι ἐπολιόρχησαν ἐξαίφνης τὴν πόλιν διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης. Ἀφοῦ δὲ ἤρχισεν ὁ βαρβαρικὸς πόλεμος, με πῦρ καὶ με σίδηρον κατέθλιβον τὴν πόλιν καὶ τοὺς πολίτας· καὶ μετὰ παρέλευσιν πεντήκοντα ἡμερῶν, ἐν αἷς σφοδραὶ μάχαι εἶχον γίνεαι, οἱ βάρβαροι ἐβουλεύθησαν νὰ συγκεντρώσῃ τὰς δυνάμεις των, καὶ νὰ ἐπανέλθωσιν ἐπὶ τὸ τῆς Κερκύρας ἄστυ. Πάντες δὲ οἱ πιστοὶ με ξαναγμούς καὶ δάκρυα ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρα, τὸν ἱεράρχην ἐκέτευον. Ὅθεν τὰ τῶν Ἀγαρηνῶν στρατεύματα, ἐπανελθόντα ἐπὶ τὸ ἀκρότειχον τῆς πόλεως, μετ' ὀλίγον πολλοὶ ἐξ αὐτῶν

κακῶς ἡφανίσθησαν, καὶ, διὰ τῶν πρεσβειῶν τοῦ ἱεράρχου διεσκορπίσθησαν· μετὰ τοῦτο δὲ μεγαλητέραν σκληρότητα καὶ ἀπάνθρωπον φόνον ἔπνεον οἱ βάρβαροι ἐπαπειλοῦντες τῇ πόλει ἄλλην ἐπιδρομὴν καὶ πανόλεθρον αἰχμαλωσίαν καὶ θάνατον. Αἱ δεήσεις δὲ καὶ αἱ προσευχαὶ ἀπὸ τοῦ πιστοῦ δὲν ἔλειψαν, διὰ τῶν ὁποίων μετὰ πολλῆς εὐλαβείας, ἐπεκαλοῦντο τὴν τοῦ κοινοῦ πατρὸς προστασίαν καὶ σκέπην· διὸ καὶ τοῦ σκοποῦ δὲν ἀπέτυχον. Ἐνῷ λοιπὸν οἱ Κερκυραῖοι περιέμενον τὴν ἐκ τῶν βαρβάρων παντελεῖ ἀπώλειαν, φαίνεται, ὄρθρου βαθείας, πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Σπυρίδων μετὰ πλήθους στρατιᾶς οὐρανίου, καὶ ἐπέχων εἰς τὴν δεξιὰν ἀστραπόμορφον ξίφος, ἐδίωκε μὲ θυμὸν αὐτούς. Τοιοῦτον λοιπὸν παράδοξον ἰδόντες οἱ Ὀθωμανικοὶ στρατιῶται, εὐθὺς ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ σπρωγνόμενοι μεταξύ των ἐφοβοῦντο μήπως ἀοράτως πληγωθῶσιν. Ἐφυγον λοιπὸν καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ φόβου, ἄνευ πολέμου, ἢ πυρός, ἢ μαχαίρας, ἢ ἄλλου τινὸς διώκοντος εἰμὴ μόνης τῆς ἀοράτου δυνάμεως τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, διὰ τῶν θερμότητων εὐχῶν τοῦ θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀνεχώρησαν τὰ περὶ καὶ ἱππικὰ τάγματα, ἀπέπλευσε καὶ ὁ στόλος αὐτῶν· οὕτως δὲ διέμενεν ἐλευθέρᾳ ἡ Κέρκυρα. Τὸ δὲ πρῶτ' ἐνῷ περιέμενον οἱ πολῖται τὴν συνήθη μάχην, δὲν εἶδον οὐδένα, εἰμὴ σιωπὴν καὶ ἀσχύλειαν. Περίεργοι λοιπὸν ἐπελθόντες εἰς τὰς σκηνὰς τῶν ἐχθρῶν, ἐνόησαν τὸ θαῦμα· καὶ σκιρτῶντες μετ' εὐφροσύνης, ἠγάλλοντο διὰ τὸ καινόν καὶ παράδοξον· ἐπειδὴ ὄχι μόνον ἔβλεπον τοὺς Ἰσραηλίτας φυγόντας ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν ἐλαφυραγώγησαν· οἷτινες καὶ ἐν τῷ φεύγειν, ἀναφανδὸν ὡμολόγουν, ὅτι ἀπὸ τινος σεβάσμιου μοναχῶν, δηλαδὴ τὸν Σπυρίδωνα, ὅς τις ἀνεφάνη εἰς τὸν αἰθέρα μὲ ἐνδοξον στόλον στρατιᾶς οὐρανόθεν, ἐτράπησαν εἰς ταχυτάτην φυγὴν. Ἐδραμον δὲ πάντες

μετ' εὐλαβείας, εἰς τὸν τοῦ ἁγίου ναόν, δοξάσαντες τὸν Θεὸν καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν ἱεράρχην. Ἡ δὲ εὐγνώμων ἀριστοκρατία τῶν Ἑνετῶν ἐπιγινώσκουσα αὐτὸν ἐλευθερωτὴν τῆς νήσου καὶ τῶν φιλοχρίστων ὅπλων ὑπερασπιστὴν, εὐθὺς ἀπέστειλεν ἀργυρὰν πολὺφωτον κανδήλαν εἰς τὸν πάνσεπτον αὐτοῦ ναόν· καὶ διὰ ψηφίσματος διώρισε νὰ γίνηται λιτανεῖα ἐνιαυτοῦ μετὰ τοῦ σεσπεσιότατου λειψάνου κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἐλευθερώσεως. Εἶναι δὲ αὕτη ἡ δεκάτη πρώτη τοῦ Αὐγούστου μηνός. (Ἐως ὥδε ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων τριῶν ἐκδόσεων τῆς φυλλ.)

Ὅτε ὁ ἀρχιναύαρχος τοῦ Ἑνετικοῦ στόλου καὶ διοικητῆς τῆς νήσου Κερκύρας Ἀνδρέας ὁ Πιζάνης, διανοήθη νὰ ἀνεγείρῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου θυσιαστήριον διὰ νὰ τελεῖται ἐν αὐτῷ καθ' ἐκάστην ὑπὸ Λατίνου ἱερέως λειτουργία, νομίσας διὰ τούτου ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἅγιον εὐχαριστίαν, διὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς τῶν βαρβάρων καταδυναστείας. Ἀλλὰ πῶς ποτὲ ὁ τῆς ὀρθοδοξίας πρόμαχος ἤθελε συγχωρήσει, ἐν τῇ σεπτῇ αὐτοῦ ἐκκλησίᾳ, νὰ θυσιάζεται ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑπὸ ἑτεροδόξων ἱερέων μὲ ἄζυμον; Ὅθεν δις φανερωθεὶς ὁ ἅγιος εἰς τὸν ὕπνον αὐτοῦ, διέταξεν αὐτὸν ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸ ἐπιχειρήμα τοῦτο. Ἀλλ' οὗτος δὲν κατεπείθετο, διότι ἐπίστευε περισσότερον εἰς τὸν θεόλογον αὐτοῦ, ὅστις τῷ ἔλεγεν ὅτι τὸ ὄνειρον ἔγινεν ἐκ συνεργείας διαβολικῆς· ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἱερεῖς τοὺς δικαιοῦχους τοῦ ἁγίου λειψάνου ἠπειλεῖ, διότι δὲν ἔστεργον εἰς τοιοῦτον καινοτόμημα. Ἀφοῦ λοιπὸν διὰ τῆς ὁπτασίας δὲν ἀπετράπη τοῦ ἐπιχειρήματος ἦναψε παραδόξως ἐν καιρῷ νυκτὸς ἢ ἐν τῷ παλαιῷ φρουρίῳ πυριτοθήκη· καὶ ἀνατρέψασα τὰς ἐν τῇ ἀκροπόλει οἰκίας, ἐφόβησε πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ πολλοὺς τῶν ἄλλων Λατίνων· καὶ ὁ μὲν Ἀνδρέας ὁ Πιζάνης ἐπνίγει μεταξύ δύο ξύλων περισφιγξάντων τὸν τράχυλον αὐτοῦ· ὁ δὲ κακόβουλος αὐτοῦ θεολόγος εὐρέθη νεκρὸς κείμενος εἰς τινα αὐλακα· ὁ δὲ πρὸ τῆς πυριτοθήκης διωρισμένος φύλαξ, ἔβλεπε μὲ δάδα

προσερχόμενον τὸν ἄγιον ὑπὸ τοῦ ὁποίου μετεφέρθη σῶος πλησίον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἑσταυρωμένου. Κάποιος δὲ τῶν ἐν τῷ ἄστει Ἑνετιῶν, εὐρισκόμενος κατὰ τὴν ἰδίαν ὥραν εἰς τὸ ὑπερῶν αὐτοῦ, εἶδε τρεῖς φλόγας ἐξερχομένας ἀπὸ τοῦ κωδωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, καὶ διευθυνομένας εἰς τὴν ἀκρόπολιν· μετὰ τὸ ὁποῖον εὐθὺς καὶ ἡ πυριτοθήκη ἐτινάχθη. Εἰς δὲ τὴν Ἑνετίαν, κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα, κεραυνὸς ἐπιπεσὼν ἐπὶ τῆς εἰκόνος τοῦ Πιζάνου κατέκαυσεν αὐτήν, χωρὶς ἄλλον τινὰ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, νὰ βλάψῃ. Πάντα δὲ τὰ παράδοξα ταῦτα ἐτελέσθησαν εἰς τὸ χιλιεστὸν ἑπτακοσιοστὸν δέκατον ὄγδωρον ἔτος τῇ δωδεκάτῃ Νοεμβρίου. "Ω θαῦμα, ὦ κλέος τῶν ὁρμηδῶδων!

Ποῖος λοιπὸν τώρα καὶ ἀπὸ ταύτην τοῦ οὐρανοῦ τὴν κρίσιν, δὲν βλέπει βλασφήμους καὶ βδελυκτάς πρὸς τὸν Θεὸν πάς καινοτομίας τῆς παπικῆς ἐκκλησίας; ἀλλ' εἴθε νὰ φωτίσῃ αὐτοὺς ὁ Θεὸς νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν παρεξέτράπησαν! Τοιοῦτος λοιπὸν καὶ μετὰ θάνατον, περὶ τὴν πίστιν ὁ θεὸς Σπυρίδων. Ἀλλὰ ποῖος δύναται καθ' ἑκάστον νὰ διηγηθῇ τὰ διὰ τοῦ πολιούχου πατρὸς ἡμῶν καθεκτάστην τερατουργούμενα;

Τὴν Κυριακὴν τῶν βαΐων, τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ ἀείμνητος Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης, ὁ νέος τῆς ἐκκλησίας φωστὴρ, ἐδίδασκεν ἐν Κερκύρᾳ, ἀπαριθμῶν τὰ διάφορα θαύματα τοῦ Σπυρίδωνος, εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ὁποίου ἀφιέρωνε τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ, ὁμιλῶν πρὸς αὐτότητας καὶ μάρτυρας, μετὰ δύο ἐβδομάδας, λέγει· (*) "Ὅτι ἐνῶ τὸ χαριτόβρυτον τοῦ ἁγίου λείψانون ἐλιτανεύετο, ἔφερον γυναῖκα τινὰ δαιμονῶσαν, ἥτις ἤφριζε καὶ ἔτριζε τοὺς ὁδόντας αὐτῆς· καὶ μόλονότι αὕτη ἦτο χεῖρας καὶ πόδας δεδεμένη, μόλις δύο ἢ τρεῖς ἄνθρωποι ἠδύναντο νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ὁρμὴν τῶν κινήματων αὐτῆς. Τὸ πρόσωπόν της δὲν εἶχεν μορφὴν ἀνθρώπου·

(*) Ν. Θεοτόκης. Λόγος περὶ ἀρετῆς ἔκδοσ. Λειψίας ἔτει 1766).

ἡ φωνὴ αὐτῆς ἦτον ἡλλουωμένη καὶ διάφορος· διότι πότε μὲν ὡς βοῦς ἐμήκιζε, πότε δὲ ὡς σκύλαξ ὑλάκει, καὶ ἄλλοτε ὡς μικρὸν βρέφος ἐκλαυμύριζεν. Ἀφοῦ δὲ τρεῖς φορὰς ἐξήπλωσαν αὐτὴν χαμαὶ, καὶ τρεῖς ἐπὶ αὐτῆς τὸ λείψانون τοῦ θαυματουργοῦ διήλθεν εἰς τύπον τῆς ἁγίας Τριάδος, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐν μέσῳ τῆς συνόδου ἐκήρυξε, εὐθὺς, ὦ τοῦ θαύματος! ἡ γυνὴ ἦλθεν εἰς ἑαυτήν, ἔπαυσε τοῦ νὰ ὀδεῖρηται καὶ νὰ ἐκπέμπῃ τὰς ἄλλοκότους ἐκείνας φωνάς, καὶ ὠμίλησεν ὡς ἄνθρωπος. "Ὅθεν ἐν τῷ ἄμα ἡλευθέρωσαν αὐτὴν ἀπὸ τὰ δεσμά, καὶ ἐγερθεῖσα μόνη, μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου καὶ προσκυνοῦσα ἠὲ χαρίζεται αὐτὸν διὰ τὸ μέγα αὐτοῦ ἔλεος.

Κατὰ τὸ 1769 ἔτος παραδόξως ἐθεράπευσε παραλυτικὸν τινα Γερμανὸν στρατιώτην, ἀπόμαχον διὰ αὐτὴν του τὴν παραλυσίαν, ὅτε μετὰ πίστεως καὶ θερμότητων δακρύων προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου· ὁ δὲ τότε Κυβερνήτης τῆς νήσου Ἀνδρέας Δονᾶς, ἀκούσας τὸν πόρον τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν κωδῶγων διὰ τὸ ἐξαίσιον τοῦτο θαῦμα, προσεκάλεσε τοὺς ἰατροὺς τῶν δημοσίων νοσοκομείων, καὶ παρ' αὐτῶν περὶ τούτου πληροφορηθεὶς ἐπορεύθη εἰς τὴν τοῦ ἁγίου ἐκκλησίαν ἐνθα ἔψαλον εὐχαριστήριον ὕμνον πρὸς τὸν ἄγιον.

(Ταῦτα τὰ προστεθέντα εἰς τὴν ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τὸ 1847 παρὰ τοῦ Τζεϊμπέντη ἐκδοθεῖσαν φυλλάδα.)

Ἡ Νῆσος τῆς Κερκύρας ἡ ἔχουσα τὸν Θαυματουργὸν Σπυρίδωνα Προστάτην, καὶ ἐν ταῖς περιστάσεσιν βοηθὸν, πανδῆμως διακηρύττει τὴν περὶ τὰ τέλη τοῦ 1855 ἔτους χορηγηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἁγίου προστασίαν, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἐσώθη ἀπὸ τῆς λαοφθόρου καὶ καταστρεπτικῆς χολέρας, ἥτις ὁσάκις ἐμφανίζεται ἐν Εὐρώπῃ, ἀποδεκατίζει πολυανθρώπους πόλεις, καὶ οὐδεμία ἀνθρώπινος ἀρωγὴ ἢ ἰατρικὴ βοήθεια δύναται αὐτὴν νὰ ἀναχαιτίσῃ, ὀδεύουσιν πάντοτε πρὸς τὸ

ἔργον τῆς καταστροφῆς. Ὄντως, περὶ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1855 ἡ τότε τὴν Εὐρώπην καταμαστίζουσα χολέρα ἐνακῆπτει αἰφνης εἰς Κέρκυραν, καὶ πρῶτον κρούσμα ἀναφαίνεται εἰς τὸ προάστειον Μανδουκίου. Τρόμος μέγας καταλαμβάνει τὴν πόλιν καὶ ἅπασαν τὴν νῆσον. Καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, καὶ ὡς ἐκ τῆς τότε καταστάσεως τῆς τε πόλεως καὶ τῶν προσσείων, καὶ ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς πόλεως, καὶ μάλιστα τινῶν συνοικιῶν αὐτῆς, μανιώδης ἐφαίνετο ὅτι ἤθελεν ἐπιπέσει εἰς τοὺς κατοίκους, καὶ σχεδὸν ἅπασαι αἱ οἰκογένειαι ὤφειλον νὰ ἐτοιμασθῶσιν ἵνα πενηθορήσωσι καὶ πλήθος τάφων ὤφειλον νὰ ἀνεωχθῶσιν. Ἄπας λοιπὸν ὁ λαὸς ὁμοθυμαδὸν, ἅμα τὸ πρῶτον ἠκούσθη κρούσμα, κατὰ τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου προσφεύγει, καὶ μετὰ δακρύων καὶ γονυπετῆς τὴν ἀρωγὴν αὐτοῦ ἐπικαλεῖται, ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς ἑσπέρας παρακλήσεις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν ἅγιον ἐναποτείνων.

Ὡς ἐκ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ὁθεν μεσιτείας τοῦ ἁγίου, ἡ Κέρκυρα δὲν ὑπέκυψεν εἰς τὴν κοινὴν τύχην ὅλων τῶν ἄλλων πόλεων εἰς ἃς ἡ χολέρα ἐνεφανίσθη· καὶ τῶντι ὁ ἀριθμὸς τῶν κρουσμάτων καὶ τῶν θανάτων μυριάκις ἐλάσσων ἀπέβη ἀφ' ὅ, τι ἀναποφεύκτως περιεμένετο. Ἡ δὲ τότε συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τῶν κκ. Γ. Θ. Βῶεν, Α. Α. Δούσμανη, Κ. Σ. Βούλγαρη καὶ Τ. Ε. Λώρενς, ἐν τῇ ἀπὸ 16 Ἰανουαρίου 1856 διακοινώσκει αὐτῆς πρὸς τὸν Ἀρμοστὴν Ι. Ὑδύγγ ἀπορεῖ πῶς ἡ νόσος δὲν ἐξεπεραίωσε τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς τῆς, καὶ ἀποδίδει εἰς τὴν Θεῖαν ἀντίληψιν τὸ ἥπιον καὶ τὴν ταχεῖαν αὐτῆς παῦσιν.

Ἀλλὰ ποῖος ἡδύνατο νὰ ἐξιλεώσῃ τὸν καθ' ἡμῶν παροργισθέντα Ὑψιστον ὅπως τὴν κατατρεπτικὴν νόσον καταπραΰνῃ; Βεβαίως μόναι αἱ μεσιτεῖαι τοῦ Εὐσπλάγγνου ἡμῶ, Προστάτου, τοῦ Καλοκαγάθου Πατρός μας, τοῦ Ὑπερασπιστοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, τοῦ προμα-

χου τῆς Εὐσεβείας, τοῦ θαυματουργοῦ λέγομεν Σπυρίδωνος.

Κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους γίνεται, ὡς γνωστὸν, λιτανεῖα τοῦ Ἱεροῦ λειψάνου, καθ' ἣν συνέρχεται πολυάριθμος λαὸς. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, τινὲς, καὶ μάλιστα οἱ ἱατροὶ ἐνόμιζον ὅτι ἕνεκα τῆς συρροῆς τοῦ λαοῦ ἡ νόσος ἤθελεν ἔτι μᾶλλον ἐξαγριωθῇ καὶ οἱ νεκροθάπται ἀδιακόπως νὰ ἐργασθῶσιν. Οὐδεὶς ὅμως συμμερίζεται τὸν φόβον, καὶ τὰς μόνας ἐλπίδας του εἰς τὸν ἅγιον ἀναθέμενος, ἕκαστος πράγματι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἅπας σχεδὸν ὁ λαὸς τῆς ἐξοχῆς συρρέει εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἅπασα ἡ πόλις καὶ ἡ ἐξοχὴ συγκεντροῦται εἰς τὴν Πλατεῖαν δι' ἧς τὸ Ἱερὸν Λείψανον ἐμελλε νὰ διέλθῃ. Γίνεται μετὰ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου δέησις καὶ παράκλησις πρὸς τὸν θαυματουργὸν Σπυρίδωνα, καὶ ἅπαντες γονυπετοῦντες καὶ δακρύνοντες, ἐπικαλοῦνται τὴν βοήθειαν αὐτοῦ καὶ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν μεσιτείαν του. Συγκίνησις μεγάλη καταλαμβάνει τότε τὸ πλῆθος, καὶ θέαμα καταπληκτικώτατον ἦτο νὰ παρατηρήσῃ τις τὴν πρὸς τὸν ἅγιον σεβασμὸν καὶ πίστιν τοῦ λαοῦ τούτου. Καὶ ὄντως, μέγας ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ! ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης λίαν ἐπαίσθητὴ γίνεται ἡ ἐλάττωσις τῶν κρουσμάτων, οἱ θάνατοι σχεδὸν ἐκλείπουσιν, ἡ νόσος ῥύεται τῆς ἐπελθούσης Θεῖας ὀργῆς, καὶ ἡ βροτοκτόνος χολέρα ἀρχεται νὰ μηδενίζεται ἀπέναντι τῆς ἰσχύος τῶν μεσιτειῶν τοῦ ἁγίου, καὶ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην Δεκεμβρίου ὁλοτελῶς τὰ κρούσματα παύουσιν.

Οὐδεὶς κάλαμος, οὐδεμία γλῶσσα, δύναται νὰ περιγράψῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ λαοῦ τούτου πρὸς τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ Σεβασμιώτατος Ἀρχιερεὺς Ἀθανάσιος συντάττει ἐπίτηδες πρὸς τὸν Ὑψιστον εὐχαριστίαν, καὶ διατάττει νὰ ἐκφωνηθῇ αὕτη εἰς ἀπάσας τὰς Ἐκκλησίας. Θεάμα δὲ ἐπίσης ἦτο νὰ ἴδῃ τις τὸν λαὸν συγκινητικὸν εἰς τὰς Ἐκκλησίας γονυκλινῇ

καὶ θαυροῦντα ν' ἀναπέμπῃ τὰς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν ἅγιον εὐχαριστίας του.

Ὁ Ἱερομόναχος Γρηγόριος Βάλλης, ἐν τινι φυλλαδίῳ ἐκδοθέντι κατὰ τὸ 1856, ἱστορεῖ τὸ ἀκόλουθον τερατοῦργημα.

Γυνὴ τις, Βασίλῳ ὀνόματι, ἐκ Ζαγορίου τῆς Ἠπείρου, θυγάτηρ τοῦ Κωνσταντίνου Σίμου καὶ τῆς Χριστίνης Κυρίτζη, συμβία Ἰωάννου Ἀνδρέου, ἐκ Βούνου τῆς Χειμάρρας, χωρίου ἐνθα κατοικοῦν, πορευθεῖσα ἐν ἔτει 1853 Ἰουνίου 13.ῃ μετ' ἄλλων ἐγγωρίων γυναικῶν εἰς Λογαρᾶν ὄρος, δύο ἡμέρας μακρὰν, ὅπως προμηθευθῶσιν, ὡς ἔθος αὐταῖς, ξύλον τι εὐκαυστον ὅπερ ὡς δάδαν, οἱ ἐν Ἠπείρῳ Ἕλληνες μεταχειρίζονται, ἐπανήλθε τὴν 16. Ὡς ἐπόμενον δὲ, κεκοπιασμένη ἐκ τῆς μακρινῆς ὁδοπορίας καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς ὑπερόγκου βάρους ἐκάθισε νὰ γευματίσῃ, καὶ οὕσα καθιδρωμένη ἀκολούθως ἀπέλουσε τοὺς ἐκ τῆς ὁδοπορίας λερωμένους πόδας καὶ χεῖρας εἰς ψυχρὸν ὕδωρ· τὴν ἐργασίαν ταύτην δὲν ἔφθασε νὰ ἀποπερατώσῃ καὶ ἀμέσως ἐξηράνθησαν ὁ ἀριστερὸς αὐτῆς ποὺς καὶ ἡ χεὶρ καὶ ἐμαζώχθησαν μετ' ἐκείνην θλίψιν καὶ πικρὰ δάκρυα ταύτης καὶ τῶν περιοικούντων γειτόνων. Τὰ ὅσα δὲ ἡ τάλαινα ἔπραξεν εἰς διάστημα δύο καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν, ὅπως ἱατρευθῇ καὶ ἀπαλλαχθῇ τῆς βασανιστικῆς ταύτης μάστιγος ἅπαντα ἐματαιώθησαν· ἀρκεῖ τοῦτο μόνον νὰ εἰπωμεν ὅτι ὑπὸ μανιώδους θλίψεως καὶ ἀπελπισίας ὠρμωμένη κατέφυγε καὶ εἰς τινὰ Ἀγαρηνὸν (χόντζαν) πρὸς θεραπείαν, ἀλλὰ πολλὰ εἰς τὴν πλάνην αὐτοῦ δαπανήσασα, ἐγκατελείφθη, ὀδυρομένη τὴν ἀθεράπευτον συμφορὰν τῆς.

Διάγουσα λοιπὸν τοιαύτην, ὡς δύναται τις νὰ συμπεράνῃ, ἀξιοδάκρυτον ζωὴν, ἔλαβε τὸν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς χωρισμὸν τῆς μετ' ἐκείνην συμφωνίαν τούτου καὶ τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας. Ἐπαθὴς ἤδη καταντήσασα εἰς ἑαυτὴν καὶ πρὸς πάντας συγγενεῖς τε καὶ γνωστοὺς, οἵτινες εἶχον βαρυνθῇ πλέον νὰ ὑπηρετῶσι μίαν χεὶρὶ καὶ ποδὶ ὅλως κεκρατημένην

εἰς πάσας τὰς ἐπιγούσας ἀνάγκας τῆς, παρεδόθη εἰς τοὺς κλαυθμούς καὶ ὀδυροὺς, μετὰ μετανόιας καὶ συντριβῆς καρδίας δεσμένη τοῦ Πανοικτίρμονος Θεοῦ καὶ τῶν Ἀγίων του, ὅπως συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας τῆς καὶ ἀπαλλάξῃ αὐτὴν τῆς ὀδυνηρᾶς ταύτης ἀσθενείας. Βλέπει ὁθεν κατ' ὄναρ κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1855, κληρικῶς τινὰ ἐνδεδυμένον, ὅστις τὸν ἐξηραμμένον αὐτῆς πόδα πατήσας τῇ ἔλεγε· « μὴ γράψῃς « πρὸς τὸν ἐν Κερκύρᾳ ἀδελφόν σου, ὡς κατὰ νοῦν ἔχεις, ἀλλ' αὐτοπροσώπως ἐλθέ »· εἰς ἑκαστὴν οὕτω διαμείνας καὶ περιεργεῖα κινηθεῖσα, ἠρώτησε « τίς σὺ εἶσαι; » πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ κληρικὸς ἀπεκρίνατο, « ὁ ἅγιος ἐγὼ εἰμὶ, ὃν τοσάκις ἐπεκαλέσθης ». Ἐγερθεῖσα ἔντρομος ἐκ τῆς ὀπτασίας ταύτης, καὶ τὸ ὄραμα τοῦτο τοῖς παροικοῦσι μετ' ἐκπλήξεως διηγηθεῖσα, συνεφώνησαν πάντες, νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ἐν τῷ ὁράματι διαταχθέντα πρὸς αὐτήν. Τοῦτο λοιπὸν μετ' ἐνθέρμου πίστεως ἀσμένως διετέθη νὰ ἐκπληρώσῃ· καὶ φερθεῖσα μέχρι τοῦ τῆς Ἠπείρου παραθαλασίου ἐντὸς κοφίνου ἐφ' ἵππου δεδεμένοι, καὶ οὕτω ἀποδιβασθεῖσα εἰς τὴν Κερκυραϊκὴν προκουαίαν εἰς πάντας διήγειρε φρίκην καὶ εἰς αὐτὸν τοῦ Ὑγειονομείου τὸν ἱατρὸν Κύριον Δ.ρα Ἀλεξάκην, βλέπωντας τὴν φρικτὴν κατάστασιν τοῦ ἐλεεινοῦ ἐκείνου σώματος καὶ τὸ ἀνίατον τῆς νόσου αὐτῆς. Ἐνθεν ἐφ' ἀμάξης μέχρι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, μετακομισθεῖσα, ἐντεῦθεν ἐπὶ καθήκλας μετεφέρθη μέχρι τῆς Λάρνακος τοῦ Θαυματοῦργοῦ Σπυρίδωνος, ἐνθα προσέσασα μετ' ἀπαρηγορήτου κλαυθμοῦ, ἀκαταπαύστως ἐδέετο τοῦ Ἀγίου, ὅπως πρεσβεύσῃ πρὸς τὸν Πολυεύσπλαγγον καὶ Παντοδύναμον Θεὸν ἡμῶν καὶ ἀπολάυσῃ οὕτω τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν τῆς, τὴν σωματικὴν ὑγίαν καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῆς τὴν αἰώνιον σωτηρίαν. Μέγας ὁ Κύριος ἐν τοῖς Ἀγίοις αὐτοῦ! Τὰ θερμὰ τῆς πίστεώς τῆς δάκρυα καὶ τοῦ Προστάτου ἡμῶν ἁγίου ἡ πρεσβεῖα, ἐκίνησαν τὴν Θεῖαν συμπάθειαν· διὸ εἰς τὸ δεῦτερον

τῶν τριῶν ὁλονυκτίων τῆς, πλησίον τῆς Λάρνακος τοῦ ἁγίου κατακειμένη, ἐκάλεσε περὶ τὸ μεσονύκτιον τὸν Ἐφημέριον τοῦ Ναοῦ, κηρύττουσα μετὰ θαυμάτων εὐγνωμοσύνης καὶ χαρᾶς ἀνεκφράστου ὅτι ὁ ἅγιος τὴν ἰάτρευσεν, ὡς φερμανθέντων τῶν ἀπολελιθμένων μελῶν αὐτῆς καὶ κινουμένων τῶν πρότερον ἐξηραμμένων ὄντων ποδῶν. Ἐξομολογηθεῖσα ὅθεν μετ' ἀληθοῦς μετανοίας καὶ κατανύξεως, κατὰ παραίνεσιν τοῦ Ἐφημερίου Κόμ. Γεωργίου Ἱερομ. Βουλγάρως εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Γ. Ἱερέα Πρήφτην τὴν Ἀλβανῶν γλῶσσαν ὁμιλοῦντα, τὴν πρωτὰν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας ἦλθε μόνη περιπατοῦσα, καὶ ὁρθία ἐνώπιον τῆς ὡραίας Πύλης ἤξειώθη τῶν Ἀχράντων καὶ Ζωοποιῶν Μυστηρίων· σῶα δὲ καὶ ὑγιής ἐν ἡμῖν διαδοιστεύει δοξάζουσα τὸν Ὑψίστον καὶ κηρύττουσα τὴν ἀνεκλάλητον δόξαν, ἣν ὁ Μέγας Θαυματουργὸς Σπυρίδων παρὰ Θεοῦ ἀπῆλαυσεν.

Ἦθελεν ἐπιλείψει ἡμᾶς ὁ χρόνος διηγούμενος, ἐὰν ἠθέλαμεν νῦν συμπληρώσωμεν τὰ γνωστὰ τοῦ ἁγίου θαύματα τὰ ἐν τῇ παρούσῃ διηγήσει παραλείπομενα· καὶ πολὺ μᾶλλον ἐὰν εἰς αὐτὰ ἤθελαμεν προσθέσει καὶ τὰ μετὰ ταῦτα. Πολλὰ μὲν ἐξ αὐτῶν εἶναι τὰ μεταξὺ ἡμῶν διαπραχθέντα, τῶν ὁπίστων σύγχρονος καὶ ζῶσα ἡ μνήμη, πλεῖστα δὲ τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, παρὰ ἀξιόπιστων καὶ αὐθεντικῶν πηγῶν μαρτυρούμενα. Ἀλλὰ εἰς πᾶσαν ἐξιστόρησιν τὸ προσανῆκον αὐτῇ ὄριον, τὸ περικλείον τὸ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἀναγκαῖον, ὡς περὶ τούτου διδάσκει ἐν τοῖς τελευταίοις λόγοις τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ Εὐαγγελίου, ὁ πεφιλημένος μαθητής.

Ἵνα ὅμως καὶ ἡμεῖς μὴ παραλλάξωμεν τὴν πορείαν τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοτῶν, καὶ ἵνα ἀποδείξωμεν ὅτι ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Προστάτης ἀκολουθεῖ εἰσέτι ν' ἀξιοῦν ἡμᾶς τῶν ἀνεξαντλήτων αὐτοῦ θαυμάτων, ἐπισυνάπτομεν τὸ ἀκολουθον τοῦ ὁποίου ἔτυχε οἰκογένειά τις, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μὲν διαμένουσα, συσχετιζομένη ὅμως μετὰ τῶν ἐνταῦθα ὡς θέλει ἀποδείξει ἡ αὐτῶν καταχωρουμένη αὐτόγραφος κατάθεσις.

Ἰωάννης Πάλλιος, υἱὸς μονάχριβος Σπυρίδωνος καὶ Αἰκατερίνης Ζ. Βρίκου, Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων, διαμενόντων πρὸ χρόνων ἐν Βαρλέττῃ πόλει τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, περὶ τὰς ἀρχὰς Νοεμβρίου τοῦ 1861, διὰ τῶν τῶν ἔτος τῆς ἡλικίας, προσεδλήθη ὑπὸ θαυμάτου τυφοειδοῦς πυρετοῦ, ὅστις προσέβαινεν ἤδη ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀπέναντι ὅλων τῶν μέσων τῆς ἰατρικῆς μέχρι τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐνακύψεως αὐτοῦ.

Τὴν πρωτὰν τῆς ἡμέρας ταύτης ὁ νέος ἔκειτο πολλὰ βαρέως. Ἡ ὄψις αὐτοῦ παρίστατο ἱπποκρατική, οἱ σφυγμοὶ νηματώδεις καὶ σχεδὸν ἐλλείποντες, τὰ ἄκρα ἀκίνητα καὶ ψυχρά, ἡ φωνὴ ἐλλείπουσα ἐντελῶς καὶ ἡ ἀναπνοὴ βραγχώδης. Ἐν γένει ἡ κατάστασις αὐτοῦ παρίστανεν ἅπαντα ἐκείνα τὰ σημεῖα, ἅτινα δεικνύουσι τὸν θάνατον ἐπικείμενον.

Ὅθεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἥτις καὶ ὅλον τὸ διάστημα τῆς νόσου δὲν ἔπαυσε κλαίουσα καὶ ἱκετεύουσα γονυκλιτῶς τὸν ἅγιον Σπυρίδωνα, κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην σιγμὴν ἐπολλαπλασίασε τοὺς κλαθμοὺς καὶ τὰς δεήσεις τῆς, καὶ αἰφνης ὡς ἐκ θαίσεως τινος ἐμπνεύσεως κινουμένη ἀνέκραξε· «Θέλω νὰ τηλεγραφηθῇ ἀμέσως πρὸς τοὺς ἐν Κερκύρᾳ συγγενεῖς, ὅπως ἀνοίξωσι τὸν Ἅγιον καὶ κάμουν παράκλησιν διὰ τὸν Γιαννάκην μου. Ὁ Ἅγιος βέβαια διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν μεσητείας του θὰ μοῦ τὸν σώσῃ καὶ θὰ μοῦ τὸν χαρίσῃ, διότι τὸν παρεκάλεσα καὶ τὸν παρακαλῶ μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν μου.»

Τὸ τηλεγράφημα ἐγένετο εὐθὺς, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ὁ νέος περὶ τὴν ἐνδεκάτην πρὸ μεσημβρίας, καὶ ἦν ὥραν ἡνοίχθη ὁ Ἅγιος καὶ ἐγένετο ἡ παράκλησις, ἐνῷ ἔκειτο εἰς τὴν αὐτὴν καὶ χεῖρονα τῆς πρωτῆς κατάστασιν, καταλαμβάνεται αἰφνης ὑπὸ κινήσεώς τινος σπασμωδικῆς ὅλου τοῦ σώματος, ἥτις ὑπὸ τῶν ἐκεῖ παρόντων ἰατρῶν ἐξελήφθη ὡς τελευταία ἀπόπειρα τῆς ζωῆς, ἀλλ' ἦτο ἀληθῶς ἡ διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν μεσητείας τοῦ Ἁγίου ἐκτείναντος καὶ ἀποδιώχης τῆς θανατηφό-

ρου νόσου, διότι μετ' ὀλίγον τὸ φαινόμενον τοῦτο παρήλθε, καὶ παρουσιάσθη ἡ σωτήριος κρίσις δι' ἀφρόνων ἰδρώτων, ὁ δὲ νέος ἤνοιξεν εὐθὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀνέλαβε καὶ ὄψιν καὶ σφυγμοὺς καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ζωῆς, ὥστε ἅπαντες οἱ περιεστῶτες, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ αὐτῶν τῶν ἱατρῶν, ἐξέστησαν καὶ ἀνέκραξαν «Ὅντως Θαῦμα, καὶ θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ!» Μετὰ τοῦτο ἤρξατο ἡ ἀνάρρωσις, ἥτις ὁμως ἐδαινεῖν ὀπωσοῦν βραδέως, καὶ ὁ νέος ἔμενεν εἰσέτι ἄφωνος, ὅπερ ἐλύπει οὐκ' ὀλίγον τοὺς γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ ταύτης συμπληρωθείσης τέλος διὰ τῶν πρεσβειῶν τοῦ αὐτοῦ Ἀγίου καὶ θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος κατὰ τὴν ἐνδεκάτην Δεκεμβρίου, παραμονὴν τῆς ἐορτῆς αὐτοῦ, ἐλύθη καὶ ἡ γλῶσσα τοῦ νέου, καὶ ὠμίλησε, καὶ οὕτως ἀνέλαβε καθ' ὅλα τὴν ὑγίαν αὐτοῦ πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ θεράποντος καὶ θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος.

Οὗτος εἶναι ὁ βίος, ταῦτα τὰ μᾶλλον γνωστά καὶ περιγραφέντα θαύματα τοῦ Σπυρίδωνος. Ἀλλὰ τίς δύναται ὡς εἴπομεν ν' ἀπαριθμῇ ἀκριβῶς τῶν θαυματουργιῶν αὐτοῦ τὸ πλῆθος;

Ἡ Κέρκυρα θεατὴς εἶναι τῶν ἀπείρων αὐτοῦ θαυμάτων. Ὅλοι οἱ ἀπανταχοῦ Ὀρθόδοξοι καὶ οἱ Λυτικοὶ εἰσέτι, μαρτυροῦσι καὶ κηρύττουσι τὴν θαυματουργὴν χάριτα τοῦ Σπυρίδωνος. Οἱ θαλασσοποροῦντες δὲ ἰδιαιτέρως καὶ οἱ ἐν θλίψεσιν εὐρισκόμενοι πρὸς τὸν Σπυρίδωνα καταφεύγουσι. Τὰ πολλὰ καὶ πολύτιμα ἀφιερῶματα τὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εὐρισκόμενα τρανὴ ἀπόδειξις εἰσι τῶν θαυματουργιῶν αὐτοῦ· οὐδεὶς μετὰ πίστεως καὶ κατανύξεως προσφεύγων πρὸς τὸν Σπυρίδωνα ἀποτυγχάνει τῶν προσδοκιῶν του. Ὅθεν ἅς ἀναπέμφωμεν οἱ Κερκυραῖοι ὁμοφώνως δόξαν καὶ εὐχαριστίαν πρὸς τὸν πανάγαθον Θεὸν τὸν παραχωρήσαντα εἰς τὴν φιλότιμον ἡμῶν Πατρίδα τοιοῦτον ἱερὸν Κειμήλιον, καὶ ἅς ἐκφωνήσωμεν· Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ! οὐ ἡ δόξα καὶ τὸ Κράτος, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Ἦδῃ, ζ'. Ὁ Εἰσμός. Δίς.

Ρήτορες ἀνεδείχθησαν Παῖδες, φιλοσοφώτατοι ποτέ· ἐκ Θεολήπτου ψυχῆς γὰρ, θεολογοῦντες χεῖλεσιν ἔμελλον· ὁ ὑπέρθεος τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν Θεὸς εὐλογητός εἶ.

Στίχ. Εὐλογητός εἶ Κύριε ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Ε

Στίχ. Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν.

Σύμβολα τῆς ἐν σοὶ ἀπορρήτου, προκαταγγέλων συμπλοκῆς, τῷ Ἰακώβ προσπαλαίει, δι' ἧς ἐκὼν ἡνῶθη ἀνθρώποις Ἀγνή, ὁ ὑπέρθεος τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν Θεὸς εὐλογητός εἶ.

Στίχ. Καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς.

Βέβηλος ὁ μὴ ἕνα κηρύττων, τὸν τῆς Παρθένου σου Υἱόν, τῆς Πανυμνήτου Τριάδος, καὶ ἀδιστάκτω γνώμῃ καὶ γλώσσει βοῶν· ὁ ὑπέρθεος τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν Θεὸς εὐλογητός εἶ.

Στίχ. Καὶ ἐπὶ τὴν Πόλιν τὴν Ἀγίαν!

Νόμου σε τὸ κεφάλαιον Κόρη, καὶ Προφητῶν ὁ Γαβριήλ, ὑποδεικνύων ἐδόξα, ἰδοὺ σὺ τίκτις μόνῃ πανύμνητε τὸν ὑπέρθεον τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν Θεὸν Εὐλογημένην.

Ἄλλος. Ἀντίθεον πρόσταγμα.

Στίχ. Εὐλογητός εἶ Κύριε ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Μωσέως τὸ ἄπλαστον, Δαβὶδ τὸ πρᾶον, Ἰωὴ τοῦ Αὐσι-

τιδος, τὸ ἄμεμπτον κτησάμενος, τοῦ Πνεύματος γέγονας κατοικητήριον, μέλπων Ἱερῶτατε· ὁ ὢν εὐλογημένος καὶ ὑπερένδοξος.

Στίχ. Καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου.

Ψεκάδες τῇ κάρᾳ σου ἐν ὕψι θέρους, οὐράνιαι στάζουσαι, τὸ μέλλον προεκήρυττον, Θεὸς γὰρ ὡς ἔφησας τὴν θείαν μνήμην σου, ἔνδοξε ἐδόξασε πιστοὺς, καθαγιαζὼν τῇ μεσιτείᾳ σου.

Στίχ. Εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ Ναῶ.

Συνόδι Πατέρων σε Θεὸς δοξάζει, ἐν κρίσει φυλάξαντα, τοὺς λόγους σου μακάριε· οὗς πίστει προσήγαγες τὸν ἀλογώτατον, Ἄρειον μωραίνοντας σαφῶς, καὶ καταργοῦντας τὴν τούτου ἔνστασιν.

Στίχ. Εὐλογημένος εἶ ὁ βλέπων ἀβύσσους.

Θεοτοκίον.

Τὸν δότριν ἐδλάστησας ἀρόρητῳ λόγῳ, Παρθένε ὡς ἀμπελος, τὸν μόνον ἀναβλύζοντα, οἶνον ἀγεώργητον πάντας εὐφραίνοντα, πάντας ἀγιαζόντα βροτοὺς, καὶ πᾶσαν μέθην δεινῶν ἐξαίροντα.

Ἄλλος. Οἱ παῖδες εὐσεβεῖα.

Στίχ. Εὐλογημένος εἶ ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης.

Δαδὶδ μὲν βασιλεύει, ἐκ ποιμνίου ἐκλεχθεὶς ὡς γέγραπται, σὺ δὲ θαυμάσιε πιστός, ἐκ ποιμένος ἀναδέδειξαι Ἱερούργος πανευκρεπῆς, βοῶν τῷ Κτίστῃ σου, ὁ τῶν Πατέρων Θεὸς εὐλογητός εἶ.

Στίχ. Εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ στερεώματι.

Εξίσταντο οἱ ὄχλοι, μὴ ὁρῶντες νοερῶν Δυνάμεων, θεῖα στρατεύματα Χριστοῦ, ἐν Ναῶ ἀλλὰ τὸν Δίκαιον, σὺν αὐτοῖς συλλειτουργοῦντα καὶ συμφάλλοντα, ὁ τῶν Πατέρων Θεὸς εὐλογητός εἶ.

Δόξα.

Ως λόγον ἀληθείας, σὺ ἐκφαίνων εὐσεβῶς ἐκήρυττες, τὸ ὁμοούσιον λαμπρῶς, ἀφιστῶν τῆς πλάνης Ἄρειον· τὴν Τριάδα πείθων δὲ κηρύττειν μέλποντα, τοῖς τῶν Πατέρων ὁρθοῖς ἐπόμενον λογίσις.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Η Θεῖα μυροθήκη, τὸ εὐῶδες μῦρον ἔνδον φέρουσα, ἐν τῷ σπηλαίῳ Βηθλεὲμ, ἐκκενῶσαι τοῦτο ἔρχεται, εὐωδίας μυστικῆς πληροῦν τοὺς μέλποντας· ὁ τῶν Πατέρων Θεὸς εὐλογητός εἶ.

Καταβασία.

Οἱ παῖδες εὐσεβεῖα συντραφέντες, δυσσεβοὺς προστάγματος καταφρονήσαντες, πυρὸς ἀπειλὴν οὐκ ἐπτοήθησαν, ἄλλ' ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς ἐστῶτες ἔψαλλον· ὁ τῶν Πατέρων Θεὸς εὐλογητός εἶ.

ᾠδὴ, γ'. Ὁ Εἰρμός. Δίς.

Ινδάλμαχος χρυσοῦ, καταπτύσαντες, τρισόλβιοι Νεανίαί, τὴν ἀπαράλλακτον καὶ ζῶσαν Θεοῦ Εἰκόνα, τεθεαμένοι μέσον τοῦ πυρὸς ἀνέμελπον· ἡ οὐσιωθεῖσα ὑμνεῖτω τὸν Κύριον πᾶσα Κτίσις, καὶ ὑπερυψούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Στίχ. Εὐλογεῖται πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Ισχύν σε κραταιάν, καὶ ἀντίληψιν κεκτήμεθα Θεοτόκε· καὶ τὴν κακίαν ἐκτρέψόμεθα, τῶν μισούντων τῇ σῇ δυνάμει, πίστει μελωδοῦντες ἅπαντες· ἡ οὐσιωθεῖσα ὑμνεῖτω τὸν Κύριον πᾶσα Κτίσις, καὶ ὑπερυψούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Στίχ. Εὐλογεῖται Ἀγγελοι Κυρίου.

Ωράθη ἐπὶ γῆς, διὰ σοῦ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη, ὁ ἀγαθότητι ἀσύγκριτος, καὶ δυνάμει, ὃ μελωδοῦντες, πάντες οἱ πιστοὶ κραυγάζομεν· ἡ οὐσιωθεῖσα ὑμνεῖτω τὸν Κύριον πᾶσα Κτίσις, καὶ ὑπερυψούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Στίχ. Εὐλογεῖτε ὕδατα πάντα τὰ ὑπὲρ ἄνω.

Κυρίως σε Ἀγνήν, καταγγέλλοντες δοξάζομεν Θεοτόκε, σὺ γὰρ τὸν ἕνα ἀπεκύησας, τῆς Τριάδος σεσαρκωμένον, ὃ σὺν τῷ Πατρὶ καὶ Πνεύματι πάντες μελωδοῦμεν· ὑμνεῖτω τὸν Κύριον πᾶσα Κτίσις, καὶ ὑπεριψούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Στίχ. Εὐλογεῖτε Ἥλιος καὶ Σελήνη.

Εὐθύτης ἡ σοφῶς, τὸ πᾶν διευθύνουσα, ἡγάπησεν ἐπαξίως· σὲ τὴν πανάμωμον καὶ Πανάχραντον Θεοτόκον, ἀνερμηνεύτως Πάναγνε ἐν σοὶ σκηνώσασα· ἣν δοξολογοῦμεν, ὑμνεῖτω κραυγάζοντες πᾶσα Κτίσις, καὶ ὑπεριψούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἄλλος. Κάμινος ποτὲ πυρός.

Στίχ. Εὐλογεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ Οὐρανοῦ.

Κάμινον παθῶν, ταῖς θείαις ἐπομβρίαις τοῦ Θεοῦ Πνεύ-

ματος κατέσβεσας· καὶ δρόσον ἐπήγασας νοσημάτων Πάτερ καύσωνα, ἐξαίρουσαν τῶν πίστει σοι, πάντοτε προσιόντων, μάκαρ Σπυρίδων πανόλδιε.

Στίχ. Εὐλογεῖτε Υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

Ακαχὸς εὐθύς, καὶ πρᾶος συμπαθὴς τε καὶ ἀνεξίκακος γεγένησαι, ἀγάπης φιλόξενος, Ἱεράρχης Ἱερώσατος. φρονήματι κοσμούμενος, Ὅσιε ὀρθοδόξῳ, θθεν σε πίστει γεραίρομεν,

Στίχ. Εὐλογεῖτε Ἱερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου.

Πάλαι σοι φωνήν, ὡς ζῶσα ἡ θανοῦσα, διερωτῶντι Πάτερ δέδωκεν, ὃ θαῦμα ἐξαίσιον, ὃ παράδοξον μυστήριον, ὃ χάριτος ἥς ἔτυχες, βίῳ κεκοσμημένος, Ἀγγελικῶς ἀξιόγαστε.

Θεοτοκίον.

Στίχ. Εὐλογεῖτε Πνεύματα καὶ ψυχὰι δικαίων.

Πάθη τῆς ἐμῆς, καρδίας Θεοτόκε, τῇ συμπαθείᾳ σου θερράπυσσον, τὸν νοῦν μου εἰρήνευσσον, τὴν ψυχὴν μου φωταγώγησον, καὶ βαίνειν με εὐόδωσον, τρίβους πρὸς σωτηρίους, ὅπως αἰεὶ μεγαλύνωσες.

Ἄλλος. Θαύματος ὑπερφυοῦς.

Στίχ. Εὐλογεῖτε Ἀνανία, Ἀζαρία.

Τίς σου τὰς θαυματουργίας ἀριθμήσει, Ἱεράρχα Σπυρίδων Θεόφρων; ὑετοὺς κατήγαγες οὐρανίους σῇ προσευχῇ· προσφονοῦντί σοι Σοφὲ παῖς ἀποκρίνεται· καὶ ῥοὺν ποταμῶν σὺ ἀνεχαίτισας, καὶ σὺν φίλον ἐν τάχει Μάκαρ διέσωσας, Ἀναχτα ἰάσω, καὶ ξένα ἐπετέλεις.

Στίχ. Εὐλογεῖτε Ἀπόστολοι, Προφῆται καὶ Μάρτυρες

Ηλεγξας Αἰρετικῶν τὰς κακονοίας, τῶν ἀπλῶν σου δογμάτων τοῖς λόγοις, πίστιν γὰρ ὀρθόδοξον, Ἱεράρχα καὶ ἀκλινῇ, Θεοφάντιω ἐκδιδάξας ἀνεκήρυξας διὸ ἀνυμνοῦντες ἀναμέλπομεν· εὐλογεῖτω ἡ Κτίσις πᾶσα τὸν Κύριον καὶ ὑπερσφούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Στίχ. Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα.

Θαύματα ὑπερφυῶς τοῖς ἀσθενοῦσιν, ἀναβλύζει σου Πάτερ ἡ Θήκη, ἐπαξίως ὤφθης γὰρ, σκεῦος Θεῖον τῆς ἐκλογῆς, καὶ λειμῶν τῆς ἀπαθείας εὐωδέστατος, πιστοὺς καθηδύνων τοὺς τιμῶντάς σου, τὴν ἁγίαν καὶ Θεῖαν φαιδρὰν καὶ ἐνδοξον, κοίμησιν ἀξίως Σπυρίδων Θεοφόρε.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Ακουσμα καινόν σὺ ὦ Παρθένε Κόρη, μόνη τίχτεις γὰρ ἄφραστον τόκον, τὸν Σωτῆρα Κύριον, ἀπειράνδρως τὴν σὴν νηδὺν, τὴν πανάχραντον σφραγίσαντα ὡς οἶδεν Αὐτός, διὸ γεγηθότες ἐκδοῶμέν σοι· χαῖρε πάντων τῶν εὐσεβῶν τὸ διάσωμα· μὴ παύσῃ πρεσβεῦειν ἡμᾶς ἐλεηθῆναι.

Καταβασία.

Θαύματος ὑπερφυοῦς ἡ δροσοβόλος, ἐξεικόνισε κάμινος
» τύπον, οὐ γὰρ οὕς ἐδέξατο φλέγει νέους, ὡς οὐδὲ Πῦρ,
» τῆς Θεότητος Παρθένε ἦν ὑπέδω Νηδύν, διὸ ἀνυμνοῦντες
» ἀναμέλψομεν, εὐλογεῖτω ἡ Κτίσις πᾶσα τὸν Κύριον, καὶ
» ὑπερσφούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

ᾠδὴ, θ'. Ὁ Εἰρμός. Δίς.

Θλος ὑπάρχεις ἔφεσις, ὅλος γλυκασμός, Λόγε Θεοῦ,

» Παρθένου Υἱέ, Θεὲ Θεῶν, Κύριε, Ἀγίων Ὑπεράγιε, διό σε
» ἅπαντες, σὺν τῇ Τεκούσῃ μεγαλύνομεν,

Στίχ. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ.

Θλη ὑπάρχεις ἄμωμος, ὅλη καθαρὰ, Μήτηρ Θεοῦ Παρθένε Ἀγνή, λαοῦ πιστοῦ κήρυγμα, Ἀγγέλων ὑπερέχουσα, διό σε ἅπαντες, ὡς Θεοτόκον μεγαλύνομεν.

Στίχ. Καὶ ἡγεῖρε κέρασ σωτηρίας ἡμῖν.

Ράβδος ἰσχύος δέδοται, φύσει τῇ σαθεῇ, Λόγος Θεοῦ ἐν μήτρᾳ σου Ἀγνή, καὶ ταύτην ἀνέστησε πρὸς ἄδην ὀλισθήσαν, διό σε ἅπαντες ὡς Θεοτόκον μεγαλύνομεν.

Στίχ. Καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν Ἀγίων.

Ην ἡρετίσω Δέσποτα, δέξαι συμπαθῶς, πρέσβιν Μητέρα σὴν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ σοῦ τῆς χρηστότητος τὰ σύμπαντα πλησθήσονται, ἵνα σε ἅπαντες, ὡς εὐεργέτην μεγαλύνωμεν.

Στίχ. Ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν Πατέρων ἡμῶν

Νενοχικῶς σου Πάναγνε, τὸ φωτεινὸν τῆς Παρθενίας καὶ καταπλαγείς, χαρὰν σοι ἐβόησεν, ὁ Θεῖος Ἀρχιστράτηγος, διό σε ἅπαντες, ὡς Θεοτόκον μεγαλύνομεν.

Ἄλλος. Ἀνάρχου Γεννήτορος Υἱὸς Θεός.

Στίχ. Ὁρκον, ὥμοσε πρὸς Ἀβραάμ τὸν Πατέρα.

Ανάρχου Γεννήτορος, τρανῶς Υἱὸν ἐκήρυξας, ὁμοούσιον Πάτερ καὶ συναΐδιον, μέσον Θεοφώρων Πατέρων, μεγαλυνθεῖς, καὶ τῶν ἀνομούντων ἐμφοράξας τὰ στόματα Ἱεράρχα καμινάκτιστε.

Στίχ. Λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι.

Πολύφωτε Ἥλιε, Πατέρων ἐγκαλώπισμα, Ἱερέων τὸ κλέος Ἀγγέλων, σύσκηε, τοὺς τὴν φωτοφόρον σου μνήμην, χαρμοσυνῶς, νῦν ἐπιτελοῦντας, φωτὸς καταξίωσον ἀνεσπέρου ταῖς πρεσβείαις σου.

Στίχ. Καὶ σὺ πεδίον Προφήτης Ὑψίστου κληθήσῃ.

Τὰ θεῖα σκηνώματα, ἡ Πόλις ἡ Οὐράνιος, ἡ τῶν ἐορταζόντων τερπνὴ ὁμήγουρις, τὴν ἡγιασμένην ψυχὴν σου, καὶ ἀρεταῖς καθωραϊσμένην, παμμάκαρ ἐδέξαντο ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως.

Στίχ. Τοῦ δοῦνε γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ.

Θεοτοκίον.

Τὸ μέγα μυστήριον, τῆς ὑπὲρ νοῦν λοχείας σου, καταπλήττει Ἀγγέλους Θεοχαρίτωτε, θέλγει τῶν Ὁσίων τὸν δῆμον, τοὺς ἱεροὺς εὐφραίνει Πατέρας, ἐνθές ὑμνοῦντάς σε τὴν ἐλπίδα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἄλλος. Μυστήριον ξένον ὁρῶ.

Στίχ. Ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολή:

Μεγάλυνον ψυχὴ μου, τὸν ἐν τοῖς κινδύνοις ῥύστην καὶ προστάτην, Σπυρίδωνα τὸν μέγαν.

Χορεύσωμεν, πνευματικῶς, ὦ φιλέορτοι, καὶ χεῖρας κροτήσωμεν, ᾄσμασιν ἀνυμνοῦντες τὸν μέγαν, καὶ θεῖον Ποιμένα, οὗ νῦν Σᾶντος, πᾶσι τὸ πανίερον, πιστοῖς χορηγεῖ, ῥῶσιν φυγῆς ὁμοῦ καὶ σώματος.

Στίχ. Τοῦ κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν.

Μεγάλυνον ψυχὴ μου, τὸν ἐν τοῖς κινδύνοις ῥύστην καὶ προστάτην Σπυρίδωνα τὸν μέγαν.

Εκήρυξας, μέσον Συνόδου Θεόσοφε, Λόγον τὸν συνάνταρχον, ἅμα δὲ καὶ ληρώδῃ καθεῖλες Ἀρείου τὴν δόξαν Σοφῆ, καὶ τὴν Σύνοδον ἐκύρωσας, καὶ γὰρ ὤφθης σὺ, ὄντως τῆς Πίστεως ὑπέρμαχος.

Δόξα:

Μεγάλυνον ψυχὴ μου, τῆς Τρισυποστάτου, καὶ ἀδιαιρέτου Θεότητος τὸ κράτος.

Θρόνῳ Θεοῦ, παρεστηκὼς παμμακάριστε, σὺν θεοῖς στρατεύμασι, πάντων τῶν νοερῶν Ἀσωμάτων, μὴ παύσῃ πρεσβεύειν ἅει τὸν φιλόνηρον καὶ Κύριον Χριστὸν τὸν Θεόν, ὑπὲρ τῶν πίστει ἀνυμνούντων σε.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Μεγάλυνον ψυχὴ μου, τὴν Τιμιωτέραν, καὶ Ἐνδοξοτέραν τῶν ἄνω Στρατευμάτων.

Υμνοῦμέν σε, εὐλογημένη Πανύμνητε· ἦν ὑμνοῦσιν Ἀγγελοι πάντες, καὶ Θεοφόροι Πατέρες, καὶ πᾶσα ἡ Κτίσις, Θεὸν Ὑπεράγιον ὡς τέξασαν, αὐτὸν ἐλεεῖν, τοὺς σὲ ὑμνοῦντας καθικέτευε.

Καταβασία.

Μεγάλυνον ψυχὴ μου, τὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ, καὶ ἐκ τῆς Παρθένου τεχθέντα Βασιλέα.

Μυστήριον, ξένον ὁρῶ καὶ παράδοξον· Οὐρανὸν τὸ

» σπήλαιον· Θρόνον Χερουβικόν τὴν Παρθένον· τὴν φάτιν
» χωρίον, ἐν ᾧ ἀνεκλίθη ὁ ἀχώρητος, Χριστὸς ὁ Θεός·
» ὃν ἀνυμνοῦντες μεγαλύνομεν.

Ἐξαποστειλάριον.

Γυναῖκες ἀκούσθητε.

Σπυρίδωνα τὸν μέγιστον, καὶ Ἱεράρχην ἅπαντες, νῦν
οἱ πιστοὶ συνελθόντες, ἀξίως ἀνευφημοῦμεν, πηγὴ γὰρ χα-
ριτόδωτος, πολλῶν θαυμάτων πέφηνεν· ἐν μέσῳ δὲ διελαμ-
ψε, τῆς τε Συνόδου τῆς Σεΐας, τὸν Ἄρειον κατασχίνας.

Δίς.

Θεοτοκίον.

Προφῆται προεκήρυξαν, Ἀπόστολοι ἐδίδαξαν, τὸν σὺν
Υἱὸν Θεοτόκε, τρανῶς καθομολογοῦντες, Θεὸν τῶν ὅλων
Πάναργε· μεθ' ὧν σε μεγαλύνομεν, καὶ πιστεῖ σε δοξάζο-
μεν, οἱ διὰ σοῦ λυτρωθέντες, τῆς παλαιᾶς καταδίκης.

Εἰς τοὺς Αἶνους ἱστώμεν Στίχους δ'· καὶ ψάλλομεν

τὰ παρόντα προσόμοιχ. Ἦχος, α'.

Τῶν Οὐρανίων Ταγμάτων.

Τῆς Ἐκκλησίας τὰ ἄνθη περιπτάμενος, ὡς νεοσσός
τῆς ἁνῶ, καλλιᾶς τῶν Ἀγγέλων, Σπυρίδων Θεοφόρε,
σώζεις αἰ, τοὺς θερμῶς δεσμένους σου, καὶ ἐκ κινδύνων
λυτροῦσαι, καὶ πειρασμῶν, τὸν Θεὸν ἐξιλεούμενος.

Τῆς ἱερᾶς διπλοῖδος τὴν ὠραιότητα, ταῖς πρακτικαῖς
εἰργάσω, ἀρεταῖς λαμπροτέραν, Πάτερ Θεοφόρε, ὅθεν ἡμῖν,
ἐκτελεῖς τὰ τεράστια, τῶν ἀοιδίμων θαυμάτων ἱερουργε,
τῶν δεινῶν ἡμᾶς λυτρούμενος.

Τῶν ἀθανάτων τὰ κάλλη περιερχόμενος, τὴν φοδερὰν
ἐκείνην, κατενόησας δόξαν, Σεῖτε Ἱεράρχα· ὅθεν καὶ νῦν,
τὰ ἀπόρρητα Ἄγιε, τῶν ὑπὲρ λόγον ἐκείνων Σεωριῶν, ἐ-
ποπεύεις Ἱερώτατε.

Δόξα. Ἦχος Πλ. α'.

Σαλπίσσωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων· χορεύσωμεν ἐόρτια,
καὶ σκιρτήσωμεν ἀγαλλόμενοι, ἐπὶ τῇ σεδασμῇ μνήμῃ τοῦ
Ἱεράρχου πιστοί. Βασιλεῖς καὶ Ἀρχοντες συντρεχέτωσαν, καὶ
τὸν Θεοφόρον κοσμεῖτωσαν ἐν ὕμνοις· ὡς δογμάτων βλύ-
σαντα, ποταμούς υπερμεγέθεις, αἰεζώους τοῦ Πνεύματος·
Ποιμένες καὶ Διδάσκαλοι, τὸν τῆς Σεπτῆς Τριάδος Σεῖον
Ἱερομύστην, συνελθόντες εὐφημήσωμεν· οἱ φιλόσοφοι τὸν
Σοφόν· οἱ Ἱερεῖς τὸν Ποιμένα· οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸν προστά-
την· οἱ πένητες τὸν πλουτιστήν· οἱ ἐν θλίψεσι τὸν παρα-
μυθῶντα· τὸν συνοδίτην οἱ ὁδοιπόροι· οἱ ἐν θαλάσῃ τὸν
κυβερνήτην· οἱ πάντες τὸν πανταχοῦ θερμῶς προφθάνοντα·
Σπυρίδωνα τὸν Ἱεράρχην ἐγκωμιάζοντες, οὕτως εἰπωμεν·
Πανάγιε Διδάσκαλε, σπεῦσον ἐξελοῦ σοὺς δούλους ἐκ τῶν
τοῦ βίου σκανδάλων, καὶ ῥῦσαι κολάσεων τῶν αἰωνίων ἡμᾶς.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Ο αὐτός.

Σαλπίσσωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων· προκύψασα γὰρ ἄνω-
θεν ἡ Παντάνασσα Μητροπάρθενος, ταῖς εὐλογίαις κατα-
στέφει τοὺς ἀνυμνοῦντας αὐτήν. Βασιλεῖς καὶ Αρχοντες
συντρεχέτωσαν, καὶ τὴν Βασιλίδαν κροτεῖτωσαν ἐν ὕμνοις,
Βασιλέα τέξασαν, τοὺς θανάτῳ κρατούμενους πρὶν, ἀπο-
λῦσαι φιλανθρωπῶς εὐδοκήσαντα. Ποιμένες καὶ διδάσκα-
λοι, τὴν τοῦ καλοῦ Ποιμένος ὑπέραργνον Μητέρα, συνελ-
θόντες εὐφημήσωμεν· τὴν λυχνίαν τὴν χρυσαυγὴν· τὴν φωτο-
φόρον νεφέλην· τὴν τῶν Οὐρανῶν πλατυτέραν· τὴν ἐμφυ-

χόντες κιβωτόν· τὸν πυρίμορφον τοῦ Δεσπότης θρόνον· τὴν
μάνναδόχον χρυσεάν στάμνον· τὴν κεκλεισμένην τοῦ Λόγου
πύλιν· τὴν πάντων τῶν Χριστιανῶν τὸ καταφύγιον, ἅσματος
Σεληρόροις ἐγκωμιάζοντες οὕτως εἰπόμεν· Παλάτιον τοῦ Λό-
γου, ἀξίωσον τοὺς ταπεινοὺς ἡμᾶς τῆς Οὐρανῶν Βασι-
λείας· οὐδὲν γὰρ ἀδύνατον τῇ μεσιτείᾳ σου.

Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ!

‘Ωδὴ, γ’. καὶ ε’.

‘Ο Ἀπόστολος εἰς Ἱεράρχην· Πρὸς Ἑβραίους·

Ἀδελφοί, τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἄρχιερεὺς·

Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην.

Εἶπεν ὁ Κύριος, ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα.

Κοινωνικόν, Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.

ΤΕΛΟΣ

Καὶ τῷ Θεῷ χάρις.

ΕΚΓΩΜΙΑ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ

ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ

ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ

ΕΝ ΤΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΓΡΥΨΝΙΑΣ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΝΗΜΗΣ ΑΥΤΟΥ, ΚΑΙ ΕΝ ΤΑΙΣ ΑΙΤΑΙΣ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΥ.

Μακαρίζομέν σε, Ἱεράρχα Χριστοῦ, τῆς Κερκύρας ὡς
Σπυρίδων τὸ καύχημα, καὶ δοξάζομεν τὴν θείαν σου
ταφήν.

Μακαρίζομέν σε, καθορῶντες τρανῶς, ὥσπερ ζῶντά σε
τῷ θείῳ Λειψάνῳ σου, ἐξ οὗ βρῦει τῶν θαυμάτων ἡ
πληθὺς.

Ἡ ἀκροστοίχis κατὰ Ἀλφάβητον.

Απνούς οὐχ ὑπάρχεις, ὁ χερσὶ τοῦ Θεοῦ, τὴν ψυχὴν σου
ἀναθήσας Θεσπέσις, ἀλλὰ ζῆς χοροῖς Μακάρων καὶ
σχηναῖς.

Βαίνεις παραδόξως, πρὸς τὸν ἄνω χορόν, καὶ τὰ τάγματα Ἀγγέλων προσδέχεται, σοῦ τὴν θεϊαν καὶ ἀμώμητον ψυχὴν.

Γῆ, καὶ πόλος, ἄστρα, καὶ στοιχεῖα ὁμοῦ, ἡ σελήνη, καὶ ὁ ἥλιος σήμερον, ἄνδρες, Ἀγγελοι αἰνοῦσί σε σοφέ.

Δὸς μοι τῷ σῷ δούλῳ τῶν χαρίτων τῶν σῶν, τὰς πεκάδας ὅπως ἄσω τὰ θαύματα, κατ' ἀξίαν ἃ ἐποίησας εὐχῇ.

Ἐχει τὸ σὸν Σῶμα, ὡς κειμήλιον γῆ, τῆς Κερκύρας ἡ πολύφημος Πάνσοφε, δι' οὗ σώζεται πασῶν ἐξ ἀναγκῶν.

Ζῆς θεῖτε Σπυρίδων, εἰ καὶ ἄπνους δοκεῖς· οὐδενὸς γὰρ ἐνδεές σου τὸ Λεῖψανον, εἰμὴ μόνον τοῦ λαλῆσαι ζωηρώς.

Ἡμέλυνας Τρισμάκαρ, τῶν ἀθείων ἐχθρῶν, ἐν Συνόδῳ τὰ κεντρῶδη ληρήματα, τὴν Τριάδα παραστήσας προφανῶς.

Θεῖά σου σοφία, οὐ σοφία φθαρτοῦ, τοῦ παράφρονος Ἀρείου ἀπήλεγας φλυαρίας καὶ κατήσχυνας αὐτόν.

Ἰθυνας τὸ βέλος, πρὸς καρδίαν ἐχθρῶν, καὶ κατέβαλες αὐτοὺς καὶ τὸ τρόπαιον ἐν Συνόδῳ ἐπανέθηκας πιστοῖς.

Κάτω ὑποκύψας, Κεραμίδα ἐκ γῆς, ἐπανείληφας δι' ἧς τὸ Τρισήλιον, φῶς ἀνέδειξας Θεότητος μιᾶς.

Λίαν ἐν παλάμῃ, σφίγγας θεῖτε φωστὴρ, Κεραμίδα πῦρ καὶ ὕδωρ ἅμα καὶ γῆν, διεχώρισας, Τριάδα φανερώων.

Μόνῃ σου δεήσει, οὐρανόθεν ἐν γῇ, ὑετὸν Σπυρίδων θεῖτε κατήγαγες, καὶ ἐκόρεσας διψῶσαν πᾶσαν γῆν.

Νάματα διψῶση, σὺ κατὰγεις ἐν γῇ, καὶ τὰ πλήθη τῶν ὑδάτων κυλύεις σὺ, παρρησία, ἣν σὺ ἔχεις πρὸς Θεόν.

Ξένως ἐνηλλάξω, εἰς χρυσεόν λαμπρόν, σὺ τὸν Ὅφιν ἀλλά πάλιν ἐποίησας, εἶναι ὄφιν τὸν χρυσοῦν ὡς καὶ πρὸ τοῦ.

Ὅμβρους τῇ αὐχμῶδει, σὺ κατήγαγες γῇ, ὡς Ἡλίας ὁ Θεοδίτης Θεσπέσιε, καὶ ἐθαύμασε βροτῶν πᾶσα πληθὺς.

Πᾶσας ἀποθήκας, σὺ καθεῖλες Σοφέ, τῶν σιτοκαπῆλων τέ τε καὶ ἔλυσας, ψυχολέτηρα, καὶ κάκιστον λιμόν.

Ῥεύματα ῥοώδη, ὡς Ἡλίας ποτέ, Ἑλισσαῖος Ἰησοῦς τε ὁ τοῦ Ναυῆ, λόγῳ ἔστησας Σπυρίδων ἐν τῷ σῷ.

Σῶσαι θέλων Πάτερ, ἐκ λιμοῦ τὸν Λαόν, ἀποθήκας οὐ ὁ αἶτος, κατέρραξας, καὶ ἀπέλαβον οἱ χρήζοντες αὐτοῦ.

Τάφος σου ὁ θεῖτος, οὐ κατέχει νεκρὸν, ὁδωδότη, ἀλλὰ ζῶντα καὶ τέρατα, καθεκάστην ἐκτελοῦντα προφανῶς.

Ἵδραν πολλὰς κάρας, ἔχουσας τῶν κακῶν, καὶ ἀθείων θεῖτε Μύστα αἰρέσεις, ἐν τῷ μέσῳ τῆς Συνόδου ἐξολεῖς.

Φρυκτωροῦσι Πάτερ, ἐν τῷ Κόσμῳ τὰ σὰ, τερατώδη καὶ ξενάκουστα θαύματα, καὶ θαμβοῦσιν ἱεράρχα πάντα νοῦν.

Χαίρουσι τὰ στίφη, τῶν Ἀγγέλων σοφέ, καὶ Ἀγίων, καὶ Μαρτύρων Δικαίων τε, συνοικοῦντά σε νῦν ἔχοντα αὐτοῖς.

Ψάλλομεν ἐν πίστει, ἀσιγήτοις φωναῖς, καὶ ταχέως τὰς αἰτήσεις λαμβάνομεν· τῶν θαυμάτων γὰρ ὑπάρχεις ἡ πηγὴ.

Ὡφθης ὦ Σπυρίδων, Ἀγγελος ἐπὶ γῆς· ὅθεν νῦν ἐν Οὐρανοῖς εὐφραινόμενος, σὺν Ἀγγέλοις, καὶ Ἀγίοις κοιχεῖς.

Δόξα:

Προσκυνοῦμέν πάντες, τὴν Τριάδα πιστοὶ, τὴν Ἁγίαν τὸν Πατέρα, καὶ Υἱόν, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ πανάγιον ὁμοῦ.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον:

Μήτηρ καὶ Παρθένη, προστασία πιστῶν, τὸν Θεάνθρωπον Υἱόν σου ἰκέτευε, ὅπως λύσιν ἀποδῷ μοι τῶν παθῶν.

Καὶ πάλιν τὸ πρῶτον.

Μακαρίζομέν σε Ἱεράρχα Χριστοῦ, τῆς Κερκύρας ὧ Σπυρίδων τὸ καύχημα, καὶ δοξάζομεν τὴν θείαν σου ταφὴν.

ΣΤΑΣΙΣ Β.

Πρὸς τό, "Ἀξιον ἐστὶ.

Ἀξιον ἐστὶ, μακαρίζειν σε τὸν Ἱεράρχην Τριμυθοῦντος τὸν Θεῖον Σπυρίδωνα, καὶ Κερκύρας ἀντιλήπτορα θερμόν.

Ἀξιον ἐστὶ, τὸν Σπυρίδωνα δοξολογῆσαι. "Ἀγγελον ὡς ὄντα ἐπίγειον, καὶ Οὐράνιον βροτὸν ὑπερφυῶς.

"Ἡ Ἀκροστοιχίς κατὰ Ἀλφάβητον.

Ἀπαντες πιστοὶ, προσενέγκωμεν τῷ Ἱεράρχῃ, ὕμνους, καὶ ᾠδὰς, νῦν χρεωστικῶς, τὰ παράδοξα κηρύττοντες αὐτοῦ.

Βλέποντες τὸ σόν, ἀξιάγαστε Θεῖε Σπυρίδων, Λείψανον ὁρῶμέν σε προφανῶς, ὡς περ ζῶντα, καὶ λαλῶντα μετ' ἡμῶν.

Γεῦσιν ἦν τρυφᾶς, Ἱερώτατε ἐν οὐρανίαις, νῦν χοροστασίαις πάντας ἡμᾶς, ἀπολαῦσαι σαῖς ἀξίωσον εὐχαῖς.

Δέλεαρ σοφόν, προσενήνοχας ταῖς διδασκαῖς σου, ὅτε τοῦ Ἀρείου τὸ ἄθεον, ἐνστηλίτευσας ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.

"Ελυσας παθῶν, Κωνσταντίου Πάτερ ἀλγηδόνας, καὶ ὑγείαν τούτῳ ἐπόρισας, παραχρῆμα ἐν αὐτῷ θαυματουργῶν.

Ζῶσαν παριστᾶς, τὴν Εἰρήνην, καὶ αὐτὴν ἡρώτας, παρακαταλήκην ποῦ ἔθηκας; καὶ ὡς ζῶσα ἀπεκρίνατο ποῦ ἦν.

"Ἦκουσεν εὐθύς, ὁ νεκρὸς Υἱὸς ἀπὸ τοῦ ἄδου, γυναικὸς τινὸς τοῦ σοῦ ῥήματος, καὶ ἀνέστη ὡς περ ζῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

Θάνατος ἐν σοὶ, οὐ κατίσχυσεν Ἀρχιεράρχα, ζῇ γὰρ ἡ ψυχὴ σου ἐν Οὐρανῷ, καὶ τὸ Σῶμά σου ζῶν ἔστι ἐν τῇ γῇ.

"Ιθυνας καλῶς, τὸ σὸν ποίμνιον Ἱερομύστα, ὅθεν τῷ Θεῷ παριστάμενος, δεῦρο ἤκουσας εὐδοῦλε ἀγαθέ.

Καύματι εὐχὴν, ὁ Διάκονος κενοδοξία, πράξας ἀφωνία κολάζεται, ἀλλὰ σὺ αὐτὸν ἰάσω θαυματῶς.

Λύων τῶν παθῶν, ἀσθενήματα Ἱερομύστα, πᾶσι τὰς ἰάσεις ἀπένειμάς, ἀφρονέστατα ἐν πᾶσι γενεᾷ.

Μάρτυρας πιστοὺς, ἐν ταῖς θείαις σου Μυσταγωγίαις, ἔσχες τοὺς Ἀγγέλους ἐξ οὐρανοῦ, λειτουργοῦντάς σοι Σπυρίδων εὐλαδῶς.

Νέμεις τὸν κριόν, τοῖς συλήσασί τὸ ποίμνιόν σου, καὶ ἀορασίᾳ τυφλώττοντας ἡλευθέρωσας τοῦ πάθους τοῦ δαινοῦ.

Ξόανα κωφά, καὶ ἀναίσθητα σοφῇ εἰδώλων, κατὰ γῆς εὐδῶς κατέρραξας, καὶ ἐκήρυξας Τριάδα τὴν σεπτὴν.

Ὅπως τῶν παθῶν, ἀπολαύσωμεν ἐλευθερίαν, τῇ σῇ νῦν
προστρέχονεν Ἀάρνακι, ἀξιάχαστε Σπυρίδων οἱ πιστοί.

Ἰᾶσιν εὐμενῶς, ἐξαπόστειλον Θεῖε Σπυρίδων, τὰς αἰ-
τήσεις πίστει γεραίρουσι, τὴν πανέορτόν σου μνήμην, καὶ
σεπτὴν.

Ῥῶσαι σαῖς εὐχαῖς, τοὺς προστρέχοντας τῷ σῷ Τεμένει,
καὶ παρὰ τοῦ Θείου Λειψάνου σου αἰτουμένους τὰ ἰάματα
πιστῶς.

Σῶσον ἱεραῖς, καὶ ἐλέησον σαῖς μεσιτείαις, τὸν πιστὸν λαὸν
τὸν προστρέχοντα, τῷ Λειψάνῳ σου Σπυρίδων τῷ
σεπτῷ.

Τεῖχος βοηθόν, καταφύγιον καὶ προστασίαν, Κερκυραῖοι
πάντες σὲ ἔχοντες, σοὶ προστρέχονεν ἐν ἑλίψει δεινῶν.

Υἱάλον δεινὴν, καὶ παράνομον κακοδοξίαν, θεία σου σο-
φία ἐδίωξας, τοῦ Ἀρείου Ἱεράρχα θαυμαστέ.

Φάνηθι κήμοι, ταχινὸς Θεσπέσιε Προστάτης, καὶ πυρὸς
παθῶν με ἐξάρπασον, ψυχοφθόρων, καὶ δολίων τῶν
χειρῶν.

Χάριτας Χριστὸς, ἀμειδόμενος τὰς ἀρετάς σου, σοὶ πο-
λυτελεῖς ἐχαρίσατο, σὲ θανόντα γὰρ ὡς ζῶντα συν-
τηρεῖ.

Ψέλλισμα τοῦμόν, Ἱεράρχα δέχου ἐτησίως, τοῦ ἁμαρτω-
λοῦ, πάντων τε πιστῶν, προστρεχόντων τῷ Τεμένει σου
Σοφέ.

Ὡκῆσας αὐλαῖς, Οὐρανῶν πανένδοξε Σπυρίδων, καὶ
Ἱεραρχῶν θεῖος ὄμιλλος, σὲ προσδέχεται χορᾷ τῷ
ἐαυτοῦ.

Δόξα.

Σὲ Τριάς Ἀγνή, καὶ Ὑπέρβες, δοξολογοῦμεν, ῥῶσαι τὰς
πρεσβείαις Σπυρίδωνος, τοὺς πιστεύοντας εἰς Σὲ κα-
νευσεβῶς.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Πάνσαμνε Θεόν, ἡ κυήσασα Παρθενομήτορ, ὑπὲρ τῶν ὁν
δούλων ἰκέτευε, σὲ τιμώντων καὶ ὃν ἔτεκες Ἰῖόν.

Καὶ πάλιν τὸ πρῶτον.

Αξιον ἐστὶ, μακαρίζειν σε τὸν Ἱεράρχην, Τριμυθοῦντος
Θεῖον Σπυρίδωνα, καὶ Κερκύρας ἀντιλήπτορα θερμόν.

ΣΤΑΣΙΣ Γ΄.

Πρὸς τὸ, Αἱ γενεαὶ πᾶσαι.

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, μακαρίζομέν σε τὸν Θεῖον Ἱεράρχην.

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, σὲ μακαριοῦμεν, Σπυρίδωνα τὸν
μέγαν.

Ἡ Ἀκροστιχὶς κατὰ Ἀλφάβητον.

Αρειον καθεῖλες, ἐν μέσῳ τῆς Συνόδου σαῖς διδασκαῖς
Θεόπτα.

Βλέπεις τὴν Τριάδα, ἣν ἐν Κεραμίδι, ἐκήρυξας τοῖς
πᾶσι.

Γῇ σε οὐ κατέχει, ἀλλὰ Πόλος Μύστα, καὶ Θεῖε Ἱε-
ράρχα.

Δύναμις σοῦ λόγου, τὴν νεκρὰν ὡς ζῶσαν, ἔδειξε παραδόξως.

Ἐδειξεν Εἰρήνη, τὴν παρακαταθήκην, ποῦ ἦν καίπερ ἦν ἄπνους.

Ζῶσαν ἐπηρώτας, τεθνηκυῖαν Μάκαρ, ποῦ ἦν ἡ καταθήκη;

Ἦκουσε φωνῆς σου ἐν ἄδου ἡ Εἰρήνη, κάκειθεν ἀπεκρίθη.

Θυμῷ ἀπηλέγξω, τὸν ἄρπαγα, ὦ Πάτερ, αἰγὸς καὶ πλεονέκτην.

Ἰχωρι καὶ ἔλκει, ἡ αἰξ ἀπετμήθη, τῆς μάνδρας τοῦ ἀδίκου.

Κύματα κατέσχες, τῶν Ποταμῶν Τρισμακάρ, μόνῳ τῷ φθέγματί σου.

Λύεις ἀφωνίαν, σὺ τοῦ ξενοδόχου Σπυρίδων Διακόνου.

Μέλος τῶν Ἀγγέλων, ὅτε ἱερούργεις, ἠκούετο Τρισμακάρ.

Νέμεις τὰς ἰάσεις, παντοδαπέσι νόσοις, Θαυματουργέ Σπυρίδων.

Ξένως ὑπουργοῖσι, σοὶ Ἀγγέλων δῆμοι, ἐν ἑδραῖς Οὐρανίαις.

Ὅμβρους ἐν αὐχμῶδει, γῇ κατάχεις Πάτερ, ἐξ Οὐρανοῦ σοῖς λόγοις.

Πῶς σε ἀνυμνήσω, Σπυρίδων κατ' ἀξίαν, ὃν Ἀγγελοι ὕμνοῦσι;

Ῥήσεις σου αἱ θεῖαι, Ἀρείου τὰς ἀθέους, ἡμῶν φληναφίας.

Σῶμά σου κατέχει, ὡς θησαυρὸν καὶ πλοῦτον, ἡ Κερκυραίων Πόλις.

Τυφλοῦ μὲν ἐξ Ἑώας, ὠμμάτωσας τὰς κόρας, Σπυρίδων παραδόξως.

ὑπὸ τῶν πολλῶν μου, ἁμαρτιῶν προστρέχω, τῇ σκέπῃ σου τῇ θεῖα.

Φίλος ὢν Κυρίου, ἐφύλαξας Κερκύραν, ἐπιδρομῆς βαρβάρων.

Χάριν σοι Τρισμακάρ, οἱ διὰ σοῦ σωθέντες, νέμομεν κατὰ χρέος.

Ψάλλομεν προθύμως, τὰς εὐχαριστηρίους, ᾧ δός σοι Ἱεράρχα.

Ὡφθης θερμὸς ῥύστης, ἡμῶν ἐκ πάσης βλάβης, ψυχῶν τε καὶ σωμάτων.

Δόξα.

Τρισήλιε Θεέ μου, διὰ τοῦ Ἱεράρχου, δός μοι πταισμάτων λύσιν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μήτηρ Θεοτόκε, Σπυρίδωνος ἐν μνήμῃ, μεσίτρια γενοῦ μοι.

Καὶ πάλιν τὸ πρῶτον.

Αἰ γενεαὶ πᾶσαι μακαρίζομέν σε, τὸν Θεῖον Ἱεράρχην,

ΕΥΛΟΓΗΤΑΡΙΑ

Εἰς Ἦχον πλ. α'.

Εὐλογητός εἰ Κύριε, διδάξόν με Σπυρίδωνα ὑμνῆσαι.

Τῶν Ἀγγέλων τὰ πλήθη, καὶ χοροὶ τῶν ἀνθρώπων θαμβηθέντες βοῶσι τοῦ θανάτου τὴν ἰσχὺν ὁ Σπυρίδων

καθεῖλε· καὶ γὰρ ἐν τάφῳ ἐνεργεῖ τὰ θαύματα, καὶ ἐξ ἀπόντων ζῇ, ὡς ἀθάνατος.

Εὐλογητὸς εἰ Κύριε, διδάξόν με Σπυρίδωνα
ὕμνησαι.

Τὶ δακρύων, ὀχετοὺς προχέετε οἱ πιστοὶ πρὸς Ἱεράρχην· Οὐρανόθεν τῶν Ἀγγέλων ὁ χορὸς, προσεφθέγγετο τοῖς Κερκυραίοις, ἴδετε αὐτόν νῦν ἡμεῖς καὶ ἤσθητε, ὥσπερ ζῶν μὲν γὰρ ὁράται τῷ μνήματι.

Εὐλογητὸς εἰ Κύριε, διδάξόν με Σπυρίδωνα
ὕμνησαι.

Λίαν θερμῶς, ὁ Σπυρίδων ἔδραμε, πρὸς τὴν Σύνοδον τὴν ἐν Νικαίᾳ, καὶ ἐπέστη εὐθαρσῶς, πρὸς Ἀρειον καὶ εἶπε· μύθων ὁ καιρὸς, πέπαυται, ὦ ἄθεε, τὴν Τριάδα δὲ ὡς ἡμεῖς νῦν πίστευε.

Εὐλογητὸς εἰ Κύριε, διδάξόν με Σπυρίδωνα
ὕμνησαι.

Μυροθήκη Λειψάνου, ὑπὲρ νάρκον Σπυρίδων, σοῦ Θεσπέσιε εὐοδιᾷ. Ἀγγελοι γὰρ πρὸς αὐτὸ ὑπουργοῦσι· τί οὖν ὡς νεκρὸν τὸν ζῶντα νομίζομεν; οὐ νεκρὸς γὰρ, ἀλλὰ ζῶν ἡμῖν δεικνύται.

Δόξα.

Προσκυνοῦμεν Πατέρα, καὶ τὸν Ἀχραντὸν Λόγον, ἐξ αὐτοῦ γεννηθέντα, καὶ Παράκλητόν Θεῖον ἐκ Πατρὸς προελθόντα, καὶ σὺν τοῖς Ἀγγέλοις βοήσωμεν· Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος εἰ Κύριε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ζωοδότῃν γαστρίσου Ἀειπάρθενε κόρη, τὸν Υἱόν καὶ Θεόν σου συλλαβοῦσα ἀφράστως, καὶ κυήσασα μόνῃ, ῥεύσαντας ἡμᾶς ἱθύνον πρὸς τὴν ζωὴν, μεσιτείαις ταῖς σαῖς πρὸς Θεὸν καὶ ἄνθρωπον.

Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Δόξα σοι ὁ Θεός.

ΤΕΛΟΣ

Καὶ τῷ Θεῷ Δόξα.

Τῆς ΙΑ'. ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ ΚΑΤ' ΑΓΑΡΗΝΩΝ

ΘΑΥΜΑΤΟΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ

Ἐσπέρας, ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἐσπερινῷ, μετὰ τὸν Προοιμιακόν.

τὸ α'. Ἀντίφωνον, τὸ, Μακάριος ἀνὴρ.

Εἰς δὲ τὸ, Κύριε ἐκέκραξα, ἰστώμεν Στίχους 5'.

καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα Προσόμεια.

Ἦχος, δ'.

Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυρσιν

Αγαθὼν τὸ ἀκρότατον, σὺ Σπυρίδων ἐπέγνωκας, ὃ καὶ κέντρον εἴληφας ἀξιάγαστε, ἀρθεῖς πυρὶ τῷ τοῦ Πνεύματος, ἐξ οὗ καὶ τῆς χάριτος, ἡξιώθης ὑπὲρ νοῦν· ἀλλ' ἐν γῇ τὸ ἀείζων, Σῶμα ἔδωκας, ἐν τῇ πόλει Κερκύρας ὁ διώκει, ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν παντοίων συστήματα.

Κερκυραίων τὸ καύχημα, σὲ Σπυρίδων γινώσκομεν, ἀσθενῶν παράκλησιν πνευματέμφορε, καὶ τῶν θανάτων

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

129

πολύρροον, πηγὴν χαριτόδρυτον, νοσημάτων ἱατρῶν, τῶν ψυχῶν ἐπανόρθωσιν, καὶ στερέωμα· ἀσεβῶν καὶ βαρβάρων καταλύπτῃν, τῶν τὴν πόλιν σου φρονούντων, πολιορκεῖν ἀξιάγαστε.

Νοερώς ἀπεδίωξας, Στόλον πάμπολον Ἄγιε, Ἰσμαὴλ σὺν ἅπασιν τοῖς Στρατεύμασι, καὶ τοὺς δοκοῦντας αἰχμάλωτον, τὴν πόλιν σου πάνσοφε, σὺν τῇ ποιμνῇ σου λαβεῖν· καὶ ἐθραύσθησαν ἄθλιοι αἰσχυρόμενοι, σὺν τοῖς ἄρμασιν, ἵπποι, ἀναβάταις, καὶ ἐρρύσω ἐκ πολέμου, τοὺς σοὺς ἱκέτας πανόλβιε.

Δόξα Ἦχον πλ. β'.

Πῶς οὐκ ἔδεισε Ἱεράρχα αἰοῖμιν, σῶσαι ἡμᾶς ἐκ τῆς τῶν ἀλλοφύλων ἐπιδρομῆς, ρυσάμενον ποτὲ ἐκ τῆς τοῦ λιμοῦ περιστάσεως; σὺ ὁ τυφλὸν ὁμμάτωσας, τυφλοὺς τοὺς βαρβάρους ἐδίωξας· σὺ ὁ νεκρὸν ἐξεγείρας, θανόντας τοὺς Αἰθίοπας ἔδειξας· καὶ ὁ τὸν ὄφιν εἰς χρυσοῦν μετουσιώσας, τὴν ἡμῶν καρδίαν ταραττομένην εἰς χαρὰν μετέβαλες· Σπυρίδων Πατὴρ ἡμῶν, μὴ παύσῃ φυλάττειν πάσης ἀντικειμένης προσβολῆς τὴν πόλιν σου ἁγρίων.

Καὶ νῦν· τῆς Εορτῆς.

Εἵσοδος· τὸ, Φῶς ἱλαρόν·

Τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ Ἀναγνώσματα.

Τῆς Ἐξόδου τὸ Ἀνάγνωσμα.

Εἶπε Μωσῆς τῷ Ἰησοῦ· ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας δυνατοὺς, καὶ ἐξελθὼν παράταξαι τῷ Ἀμαλήκ αὐρίον· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἔστηκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, καὶ ἡ ῥάδιος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ χειρί μου· καὶ ἐποίησεν Ἰησοὺς καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Μωϋσῆς· καὶ ἐξελθὼν παρετάξατο τὸν Ἀμαλήκ· καὶ

Μωϋσῆς, καὶ ὦρ ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνού· καὶ ἐγένετο ὅταν ἐπῆρα Μωϋσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, κατίσχυεν Ἰσραὴλ· ὅταν δὲ καθῆκε τὰς χεῖρας, κατίσχυεν Ἀμαλῆκ. Αἱ δὲ χεῖρες Μωϋσῆ βαρεῖται· καὶ λαβόντες λίθον ὑπέβησαν ὑπ' αὐτόν, καὶ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ· καὶ Ἀαρὼν καὶ ὦρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐντεῦθεν εἰς, καὶ ἐντεῦθεν εἰς· καὶ ἐγένοντο αἱ χεῖρες Μωϋσέως ἐστηριγμέναι ἕως δυσμῶν ἡλίου. Καὶ ἐτρέφοντο Ἰησοῦς τὸν Ἀμαλῆκ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν φόνῳ μαχαίρας. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· κατάγραφον τοῦτο εἰς μνημόσυνον ἐν βιβλίῳ· καὶ δός εἰς τὰ ὦτα Ἰησοῦ, ὅτι ἀλοιφὴ ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον Ἀμαλῆκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Καὶ ὤκοδόμησε Μωϋσῆς θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ· καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Κύριός μου καταφυγή· ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαῖα πολεμεῖ· Κύριος ἐπὶ Ἀμαλῆκ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς.

Προφητείας Ἡσαίου τὸ Ἀνάγνωσμα.

Τὰδε λέγει Κύριος· ἐξ Ἱερουσαλήμ ἐξελεύσονται οἱ καταλειμμένοι, καὶ οἱ σωζόμενοι ἐξ ὅρους Σιών. Ὁ ζῆλος Κυρίου Σαβαώθ ποιήσει ταῦτα. Διὰ τοῦτο οὕτω λέγει Κύριος ἐπὶ βασιλείᾳ Ἀσσυρίων· οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, οὐδὲ μὴ βάλλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος, οὐδὲ μὴ ἐπιβάλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεόν, οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα, ἀλλὰ τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποστραφῆσεται. καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐ μὴ εἰσέλθῃ. Τὰδε λέγει Κύριος· ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης· τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμέ, καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν παῖδά μου. Καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας· καὶ ἀναστάντες τὸ πρωὶ, εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά. Καὶ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς καὶ ἀπέστρεψε Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων καὶ ὤκνησεν ἐν Νι-

νευῇ. Καὶ ἐν τῷ αὐτὸν προσκυνεῖν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαράχ θεοῦ αὐτοῦ, Ἀδραμέλεχ, καὶ Σαρασάρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις, αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσορδάν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντίς αὐτῶν παρὰ ὑψίστῳ. Διὰ τοῦτο λήφονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπειᾶς, καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ σκεπάσει αὐτούς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. Λήφεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν· ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον· λήφεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα· ὀξυνεῖ δὲ ἀπτόμον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν· συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονas. Πορεύονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται, καὶ ἐκ πετροδόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται γάλαζαι· ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμως. Ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ ἐλκμήσει αὐτούς· καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν· ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικασταὶ περάτων γῆς. Ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους, καὶ γεγυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν· ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτης ἡμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου.

Εἰς τὴν Αἰτὴν. Ἰδιόμ. Ἦχος β'.

Ταῖς ἀρεταῖς διαπρέψας Σπυρίδων πανένδοξε· ἐν βίῳ οὐρανίων ἐφρόνεις, τῶν φαρτῶν καὶ γεγυρῶν ἀμελήσας·

Ἀρχιερωσύνης τὸ στέφος ἀναλαβὼν, γενναιοστάτως ὑπὲρ τοῦ σοῦ ἐνήθλησας ποιμνίου, μὴ τῆς ψυχῆς σου φεισάμενος ὑπὲρ τῶν σὸν προβάτων ἀείμνηστε.

Ὁ Αὐτός.

Αρχιερέων καλλονή, σῶμα σὸν τὸ ζωηφόρον Κερκύρα ἐκτήσατο· καὶ αὕτη σοι χαίρει τὰς ἰάσεις λαμβάνουσα, καὶ τὰ παράδοξα τῶν θαυμάτων κηρύττουσα· ὡς ἀνδρικός γὰρ ἀντίστοιχος τῷ ἐχθρῷ τῆς εὐσεβείας ἀήτητε.

Ὁ αὐτός.

Τὰς ἀρετὰς ἐποιήσω τρισόλβιε, βαθμοὺς πρὸς λῆξιν οὐράνιον. Χριστὸς δέ σε μάκαρ τῷ τῆς Ἀρχιερωσύνης θρόνῳ ἀνεδίδαξε, Τριμθυδῶντος ποιμένα ἀξίως δεικνύων σε· νῦν δὲ τὸ σὸν ζωσπάροχον σκῆνος, Θεόδοτον δῶρον ἢ Κερκύρα θαυμάζεται, καὶ ἐν τοῖς ὑπερφύσει θαύμασι καθ' ἐκάστην ἀγάλλεται, ὕμνους σοι τῷ λυτρωτῇ ἡμῶν, παννυχίους ἐκπέμπουσα.

Δόξα. Ἦχος δ'.

Τίς σοι κατ' ἀξίαν τοὺς αἶνους προσφέρει, Σπυρίδων θαυμάσιε; ἢ τίς τῶν θαυμάτων σου σεμνῶς διηγῆσεται; ἔμπρῃς ἐν τῷ βίῳ ἀγγελικῶς ἐκδιώσας· ἄγρυπνος μετὰ πότμον τοὺς πιστοὺς περισκέπεις. Χαίρει Νίκαια Τροπαιοῦχον αἰρετικῶν σε δοξάζουσα· χαίρει Κέρκυρα ὀλετήρα Ἰσμαηλιτῶν σε γνωρίζουσα. Τίς γὰρ ἀόπλοις χερσὶν ἀπώσατο τοὺς βαρβάρους; Σπυρίδων ὁ τῆς Νήσου φρουρὸς, καὶ τοῦ Χριστοῦ ἱεράρχης γνήσιος· ᾧ καὶ πρεσβεύει δωρηθῆναι τῇ τῶν πιστῶν πολιτείᾳ εἰρήνῃ καὶ ἔλεος.

Καὶ νῦν. τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τὸν Στίχον Στιχηρὰ Προσόμοια Ἦχος α'.

Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Εν ταῖς τοῦ πνεύματος θείαις, λελαμπρυσμένους αὐγαῖς, σαφῶς ἀνακηρύττεις, τῶν θαυμάτων τὰ ξένα, τὴν δύναμιν τοῦ λόγου διατρανῶν, ἐν τοῖς ἔθνεσι σήμερον, τοὺς ἐν βυθῷ ἀσεβείας ἀποσοδῶν, περισκέπεις τὸ σὸν ποιμνιον.

Στίχ. Οἱ Ἰσρεῖς σου Κύριε ἐνδύσονται.

Σὺ τοῖς τοῦ Πνεύματος ὅπλοις, ὑπερμαχήσας σοφῇ, ἀπεδιώξω Ἄγαρ, τοῦ υἱοῦ τοὺς αὐθάδεις, θεῖον δὲ στρατιώτην καὶ στερεόν, τῆς Κερκύρας ἀδάμαντα, καὶ Θεοκλήρυκα ἅμα τῶν τοῦ Χριστοῦ, θαυμασίων σε δοξάζομεν.

Στίχ. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος.

Χαρίτων Πάτερ ἀρρήτων, γεγονόςς ἔμπλεως· σοῦ γὰρ τὸ θεῖον Σκῆνος, ἐπιχέει χειμάρρους, μάκαρ παραδόξως τὰ τῶν ἐχθρῶν καταπνίγων συστήματα· τῶν δὲ πιστῶν τὰς καρδίας φωταγωγεῖ, ταῖς ἐμπνεύσει τῆς χάριτος.

Δόξα. Ἦχος Πλ. δ'.

Τὴν πνευματικὴν ὀπλισάμενος μάχαιραν ὁ μέγας τῶν Κερκυραίων στρατηγός, τῶν τῆς Ἄγαρ παίδων τὸ κράτος διέλυσε, καὶ τὸν πιστὸν λαὸν ὡς ποιμὴν ἀληθινὸς διέσωσατο· διὸ καὶ νικητὴν ἀνέδειξε τροπαιοῦχον, εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην διαδραμὼν ὁ φθόγγος τοῦ θαύματος· ὑπὸ δὲ πάντων δεχόμενος τὰ βραβεῖα, ἐν ὕμνοις καθ' ἐκάστην γεραίρεται, πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ τῆς ποιμνῆς αὐτοῦ ὁ θαυμάσιος.

Καὶ νῦν, τῆς Εορτῆς.

Ως τῶν ὀρθοδόξων ὑπέρμαχον, καὶ πάντων τῶν ἀπίστων ἀντίπαλον, παμμακάριστε Σπυρίδων ὑμνοῦμέν σε, καὶ δυσωποῦμέν σε, φυλάττειν τὴν πόλιν σου, πάσης ὁρμῆς βαρβάρων ἀμέτοχον.

Καὶ τῆς ἑορτῆς.

Ἐν τῷ Ὁρθρῷ. Μετὰ τὸ, Θεὸς Κύριος.
τὸ Τροπάριον τοῦ Ἁγίου καὶ τῆς ἑορτῆς,
Μετὰ δὲ τὴν α'. Στιχολογίαν, Κάθισμα, Ἦχος α'.

Τὸν Τάφον σου Σωτήρ.

Ως φρίνξ ἀληθῶς, σὺ ὑπάρχεις τρισμάκαρ, τῶν χρόνων τῷ πυρὶ, μὴ βλαφθεὶς θαυμασίως· ὡς κέδρος δὲ διήνευθας ἐν Κερκύρᾳ μακάριε, τοῖς σοῖς θαύμασι, ψυχὴν ἡμῶν περισκέπτων· ὁ νεκρῶσαν μὲν, ἔμπνουν ζωῇ προσενέγκας, Σπυρίδων ἀείμνηστε.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς.

Μετὰ τὴν β'. Στιχολογίαν Κάθισμ. Ὅμοιον.

Δοχεῖον καθαρὸν, τῆς τοῦ Πνεύματος αἵγλης, παμμακάκαρ ἀληθῶς, ἀνεδείχθης καὶ πᾶσαν ἐχθρῶν τὴν ὠμότητα, ὁρατῶν τε κατέβραυσας· ὅθεν ἅπαντας, τοὺς τῶν θαυμάτων τὴν μνήμην, ἐκτελοῦντάς σου, πάσης ἐχθρῶν ἐπηρείας, σῶζε πανθαύμαστε.

Δόξα. τὸ αὐτό. Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς

Μετὰ τὸν Πολυέλεον. Κάθισμα. Ἦχος δ'.

Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Εορτάσωμεν φαιδρῶς, θεῖον ποιμένα καὶ σεπτὸν· ἄγει σήμερον χαρὰν τῶν ὀρθοδόξων ὁ χορὸς, ἀπαλλαχθεὶς παραδόξως ἐκ τῶν κινδύνων, ἀγάλλεται λαμπρῶς, πόλις Κερ-

κύρας καὶ σκιρτᾷ, κομπᾷουσα σεμνῶς, τοῦ Ἱεράρχου ταῖς λιταῖς· καὶ προσιόντες χαίρουσι, καμάτων καὶ νοσημάτων, καὶ συμφορῶν, λάρνακι θεῖα ἐκδυσωποῦντες, διὰ θαυμάτων τὴν λύτρωσιν.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς.

Οἱ Ἀναβαθμοί. Τὸ α'. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. Ἦχου.

Προκείμενον. Τίμιος ἐναντίου Κυρίου. Στίχ. Τί ἀνταποδώσομεν.

Τὸ, Πᾶσα πνοή, Εὐαγγέλιον εἰς Ἱεράρχην· καὶ ὁ Ν'.

Δόξα. Ταῖς τοῦ Ἱεράρχου πρεσβείαις.

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις.

Ελέησόν με ὁ Θεός.

Καὶ τὸ παρὸν Ἰδιόμελον, Ἦχος Πλ. α'.

Θησαυρὸν ἀσύλητον ἔδωκας ἡμῖν Σπυρίδων μακάριε, καὶ δῶρον ἔνθεον σῶμα σὸν ζωηφόρον· θαύματα βρῦει ἐκαστοτε, τοῖς πίστει τῷ ναθῷ σου προστρέχουσι, καὶ τὰς νόσους διώκον ψυχῶν καὶ σωμάτων, τοῖς ὀρθοδόξοις παρέχει παντοῖα δωρήματα. Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε πατὴρ ἡμῶν, ἡμῖν τοῖς ἄμετρα πταίουσιν, ἱλασμὸν δοῦναι καὶ ἄφεσιν.

Εἶτα οἱ Κανόνες τῆς ἑορτῆς, καὶ τοῦ Ἁγίου

Ἰωδὴ, α'. Ἦχος, β'.

Δεῦτε Λαοί.

Σὲ τὴν ἡμῶν, ἀκαταμάχητον δύναμιν, καθικετεύω πάνσοφε, τὴν μολυνθεῖσάν μου πονηραῖς διανοίαις, ἀπόσμηξον καρδίαν, ὅπως ὑμνήσω σε.

Πάντες πιστοί, σὲ βοηθὸν ἀπροσμάχητον, καὶ προστατὴν κεκτῆμεθα, καὶ φρουρὸν ἀμαχον, καὶ πρέσβυν Σπυρίδων θερμότατον, ὅθεν σε ἀξίως γεραίρομεν.

Θαῦμα τὸ σὸν, ἡ Κέρκυρα τεθαύμασται, Ἰσμαηλίτην βλέπουσα, ὡς ψάμμον παράλιον, κακῶς δὲ ἀπολελυμένον, τῷ εἴφει τῆς πρεσβείας σου ἀξιάγαστε.

Θεοτοκίον.

Μόνη Θεόν, πᾶσι τὸν ὄντα ἀχώρητον, σοὶ χωρητὸν γενόμενον, δι' ἀγαθότητα, ἀπεκύησας Κόρη, ὃν αἰτησάιναι σωθῆναι, τοὺς ἐν πίστει καὶ πόθῳ ἀνυμνοῦντάς σε.

Καταβασία

Σταυρὸν χαράζας.

Ῥδὴ, γ'.

Ἐν πέτρα με

Θρὸς ὁ καὶ τὴν φύσιν μεταποιήσας, πενίας τὸν αἰτοῦντα θέλων λυτρῶσαι, θηρία τὰ τῆς Ἄγαρ νῦν ἀπεκρούσω, αἰχμαλωσίης δὲ, καὶ πικροῦ θανάτου, τοὺς σὲ προσκαλουμένους διέσωσας.

Εν πόντῳ σὲ γινώσκωμεν εὐεργέτην, τοῖς θαύμασι σοῖς Ἄγιοι ἀφορῶντες· τὰ φύλα δ' ἀπιστήσαντα τῶν βαρβάρων, κατασχυνόμενα ἔφυγον, ἡμεῖς δὲ σε πάτερ σωτῆρα κηρύττομεν.

Πηλὸν ἀποσφίγξας τῇ δεξιᾷ σου, τοῦ πλάσαντος τὸν ἄνθρωπον ἐπενόεις, τριμόρφου ἀγλαΐαις τὸ ἐνιαῖον, Σύνοδος δὲ Θεὸν τὸν Υἱόν, καὶ οὐ κτίσμα τοῖς ὀρθοδόξοις ἐκήρυξε.

Θεοτοκίον.

Τὰ πάθη τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ σωμάτων, ἰάτρευσον παρ' νύμνητε καὶ βαδίζειν, τὰς τρίβους κατευόδωσον τὰς φερούσας, πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν, καὶ τρυχὴν τὴν ἄρρευστον καὶ ἀνώλεθρον.

Καταβασία.

Ῥάβδος εἰς τύπον.

Κάθισμα. Ἦχος. γ'.

Θείας πίστεως.

Λύχον ἄσβεστον ἡ Ἐκκλησία, λίθον τίμιον τῶν Κερκυραίων, πόλις παρμάκαρ Σπυρίδων ἐδέξατο· καὶ διαυγάσας ἡλίου λαμπρότερον, τὰ τῶν ἀπίστων ἀπήμύλυνας ὄμματα, ἀξιάγαστε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ θεῖον ἔλεος.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς]

Ῥδὴ, δ'.

Ἐλήλυθας.

Σχιρτήσατε, τῶν πιστῶν οἱ χοροὶ καὶ βοήσατε, γῇ μὲν καὶ οὐρανοὶ εὐφρανέσθωσαν· Σκῆνος γὰρ τὸ ἅγιον, τοῦ Ἱεράρχου χαρίζεται, τοῖς προστρέχουσι πίστει, φωτισμὸν καὶ ἀντίληψιν.

ΘἈβραάμ, λειτουργὸς τῶν Ἀγγέλων λελόγισται, ἀλλὰ σὺ θαυμάσιε, τοὺς Ἀγγέλους λειτουργοὺς ἔσχες ἐν λιταῖς καὶ ὁμοσκήνους, διὸ καὶ τῶν Ἀγγέλων ὁμοδίατος γέγονας πάνσοφε.

Θὺκ εὐδοκεῖ, ἐν τῇ δυνάμει ἱππου καὶ ἄρχοντος, θαυμαστός δὲ ὁ Κύριος τῶν στρατευμάτων, ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτοῦ τὸ ὄνομα, διὸ καὶ ἔσωσεν ἐν σοὶ τὴν ποιμήνην σου Ἄγιο.

Θεοτοκίον.

Εέσον, ἐλεήμονος Λόγου Λοχεύτρια, τὸν ἀνελεήμονα καὶ τοῦ ἐλέους ἀνάξιον, ἐμαυτὸν ποιήσαντα, ὡς τὰς ἐντολάς τοῦ Δεσπότη ἀπάσας ἀμελήσαντα.

Καταβάσια.

Εἰσακήκοα Κύριε.

Ὡδὴ, ε'.

Ὁ φωτισμός.

Ο Μωϋσῆς, ἀνορθούμενος χεῖρας ἐπὶ τῷ ὕψει, πανστρατὶ τὸν Ἰσραὴλ ἀνετρόπωσεν· αὐτὸς δὲ τῷ ἰδίῳ βραχίονι, πληθὺς Ἰσραὴλ κατηδάφισας, καὶ τὸν σὸν λαὸν Σπυρίδων διέσωσας.

Ο Ἰσραὴλ, τὴν ἐρυθρὰν ἀδρόχως διέδραμε· ποταμοῦ δὲ νάματα οὐ ἀπεξήρυνας, τῇ προσευχῇ σου, ἔρους ὑπερβαίνοντα φύσεως· ὅθεν διέδραμες, ἀνίκμοις τοῖς ποσὶ πολυθαύματα.

Θ αυματουργῶν, κατήγαγες θυμους εἰς ξηρασίαν, τὴν στεριωθεῖσαν γῆν καρποφόρον ἀναδεικνύων· τὴν ψυχὴν μου νῦν διψῶσαν ἀνάψυξον, τῇ δρόσῳ τῆς χάριτος, καὶ αἰθαλῇ τῶν ἀρετῶν λειμῶνα ἀνάδειξον.

Θεοτοκίον.

Τῆς σῆς ἐκτός, βοηθείας Παρθένε καὶ συνεργείας, μάταιος ὁ πόνος, κενός ὁ κόπος ὁ τῶν ἀνθρώπων, ὁ ἰδρῶς καὶ ὁ μόχθος, καὶ ὁ σύμπας ἀγὼν ἀνίσχυρος· ὅθεν μοι παθοῦντι σωθῆναι συνέργησον.

Καταβάσια.

Ὡ Τρισμακάριστον.

Ὡδὴ, ς'.

Ἐν Ἀδύσσω.

Επὶ σὲ καταφεύγομεν πάνσοφε, τὴν ἀκαταμάχητον τῆς βοηθείας σου, ἐπικαλούμενοι δύναμιν, ἐξ ἐχθρῶν ἡμᾶς παντοίων καὶ κινδύνῳ διάσωσον.

Εν τῷ ναῷ σου τὸ Σκῆνός σου σέβοντες, τῶν θαυμάτων τῶν σὼν ἐμπιπλάμεθα, καὶ ἐπὶ σὲ καταφεύγοντες, τὰς ἰάσεις τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων λαμβάνομεν.

Τοὺς σοφοὺς ἐν Νικαίᾳ κατέπηξας, καὶ Ἰσραηλίτας ἐν Κερκύρᾳ κατέθραυσας, ἐν ξηρᾷ καὶ ὑγρᾷ συντριβόμενοι, καὶ τραυματῖαι ἀθλίως γενόμενοι.

Θεοτοκίον.

Τὴν πολλὴν μου γινώσκεις ἀσθένειαν, καὶ τὴν ῥαθυμίαν ἐπίστασαι Δέσποινα, ὡς οἶδας αὐτὴ σῶσόν με, καὶ ὡς θέλεις γεέννης με λύτρωσαι.

Καταβάσια.

Νοτίου Θηρός.

Κοντάκιον. Ἦχος, Πλ. δ'.

Τῇ ὑπερμάχῳ.

Τῷ τῆς Κερκύρας λυτρωτῇ νῦν ὑπανοίγομεν, ὡς τροπαιοῦχῳ νικητῇ τὰ αἰσθητήρια, ἀνακράζοντες οἱ δοῦλοί σου Θεοφῶρε, σοὶ τῷ ἔχοντι αἰεὶ τὸ εὐσυνπάθητον· ἐκ βαρβάρων ὧ Σπυρίδων περιφρούρησον, τοὺς κραυγάζοντας, χαίροις Πάτερ ἀήτητε.

Ὁ Οἶκος.

Αγγελον ἢ Κερκύρα, ὑπεδέξατο Πάτερ, Σῶμα τὸ σὸν Ἱεράρχα τὸ Θεῖον· ἐν δὲ τῇ ὑποστάσει σαρκὸς, ἀθανατούμενόν σε θαυμαστῶς βλέπουσα, ἐξίσταται, καὶ ἵσταται βοῶσα πρὸς σὲ τοιαῦτα.

Χαίροις ἀδάμας τῆς Ἐκκλησίας.

Χαίροις τὸ σέλας τῆς εὐσεβείας.

Χαίροις Κερκύρας Θεοφρούρητον τεῖχος,

Χαίροις πολεμουμένων κραταιότατον ξίφος.
 Χαίροις ἀνδρείας θεότερπνον ἄγαλμα.
 Χαίροις σωφροσύνης οὐρανόδοτον ἔρεισμα.
 Χαίροις ὀρθοδοξίας ἀδιάσειστος στύλος.
 Χαίροις Χριστοῦ γνησιώτατος φίλος.
 Χαίροις κανὼν πρακτικῆς ἐμπειρίας.
 Χαίροις λαμπτήρ εὐσεβοῦς θεωρίας.
 Χαίροις τῶν θηρίων ὁρατῶν καθαιρέτης.
 Χαίροις τῶν θηρίων ἀοράτων ὁλέστης.

Χαίροις Πάτερ ἀήττητε.

Μηνὶ Αὐγούστῳ ια'. Τὴν ἀνάμνησιν ἐορτάζομεν τοῦ ἐν Κερ-
 κύρα ὑπερφυοῦς κατὰ Ἀγαρηνῶν Θαύματος τοῦ ἐν Ἀγίοις
 Πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος τοῦ Θαυματουργοῦ.

Ἐρίξε[παίδας] στρατιάς ἀλλοφύλλων
 Πόλιν τ' ἔσωσε Κερκύρας ὁ Προστάτης

Ῥδὴ ζ'.

Εἰκόνος χρυσοῦς.

Εἰς σέ τῆς ἐμῆς, ἀνατίθηναι ψυχῆς ὀφθαλμοῦς Πάτερ, καὶ
 ἀτενίσας προσδέχομαι, τὴν κραταιάν σου βοήθειαν· πρόφθα-
 σσον σοφὲ Ἱεράρχα, καὶ εὐδόωσον τρίτους μοι διαβιβάζουσας
 πρὸς λῆξιν οὐράνιον.

Νεκρὰν εἰς ζωὴν, ὡς ἐξ ὕπνου ἐνεγκὼν μετ' ἐξουσίας, καὶ
 ἱερόβλον μὴ πτοούμενος, ἐκ βίου φέρεις εἰς θάνατον, ὅφιν
 πάνσοφε παλαιμναῖον· διὸ ἐν τούτῳ ἐγνώσθη σου λαμπροτέ-
 ρα χρυσοῦ ἢ διάθεσις.

Αθῶος χερσὶ, καθαρὸς δὲ σὺ σοφὲ τῇ διανοίᾳ, ἀνελήλυ-
 θας εἰς ὅρος Κυρίου, καὶ ἔατης ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ταῖς
 αὐλοῖς Ἱεραρχίαις, συναυλιζόμενος πάνσοφε, ἀθανάτῳ ἐν-
 τρυφῶν μακαριότητι.

Θεοτοκίον.

Ερρύσω ἡμᾶς, κατακρίσεως δεινῆς ἀμπλακημάτων, καὶ
 τὴν ἀρχαίαν λύπην ἔλυσας, τῶν πρωτοπλάστων Πανύμνητε,
 τὸν Δημιουργὸν τῶν ἀπάντων, ὑπὲρ φύσιν κυήσασα, διὸ ἀ-
 ξίως οἱ πιστοὶ σὲ μακαρίζομεν.

Καταβασία.

Ἐκνοον πρόσταγμα Τυράννου.

Ῥδὴ η'.

Κάμινος ποτέ.

Νόσους τῆς ἐμῆς, ἰάτρευσον ἀνοίας· φύσει γὰρ κέκτησαι
 πάνσοφε, τὸ εὐσυμπάθητον· καὶ τὴν ζωὴν μου πρὸς σωτηρίαν
 ὁδήγησον, ἵνα κράζω σωζόμενος· εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα
 Κυρίου τὸν Κύριον.

Φάσανον φρικτὸν, κατέχων ἐπεφάνης, τοῖς ἀλλοφύλοις
 ἀήττητος στρατάρχης δυνάμειν, Οὐρανίων παμμακάριστε,
 τοὺς δὲ πιστοὺς διέσωσας ψάλλοντας· εὐλογεῖτε πάντα τὰ
 ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Μύστης τοῦ Χριστοῦ, ὑπάρχων Θεοφόρε, αἰρετικῶν μὲν
 ἐτράνωσας ἀφρόως τὸ ἄλσος, τῆς Τριάδος τριαυγάζουσας,
 ὀρθοδόξως ἐδίδασκας, ἐνότητά τοῖς κραυγάζουσιν· εὐλογεῖτε
 πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Θεοτοκίον.

Υπιστον Θεὸν, σαρκὶ ἀποτεκοῦσα, ἀπὸ κοπρίας με ἀνύ-
 ψωσον, παθῶν τῶν θλιβόντων με καὶ δεινῶς ὅλον πτωχεύ-
 σαντά, ταῖς θείαις καταπλούτισον Πάναγνε ἀρεταῖς με, ὅ-
 πως ὑμνῶ σε σωζόμενος.

Καταβασία.

Εὐλογεῖτε Παῖδες.

ᾠδὴ, θ'.

Ἀνάρχου Γεννήτορος.

Αξίως γεραίρει σε, ἡ σὴ ποιμνὴ Ἀοίδιμε, λυτρωθεῖσα θανάτου, λιμοῦ πολέμου, καὶ τῶν δεινῶν περιστάσεων· ὅθεν ἀνακράζει σοι τῷ αὐτῆς φύλακι, αἰνους εὐχαριστηρίους, λαμπροφανῶς ἀναπέμπουσα.

Αμέμπτως ἐδίωσας, πρῶτος χρηστὸς καὶ δίκαιος, ὀρφανῶν εὐεργέτης, λιμὴν τοῖς πλέουσι, τοῖς δεομένοις ἐπικούρος, καὶ πολεμουμένων ἀντιλήπτωρ, Σπυρίδων πανθαύμαστε, καὶ θλιβομένων παράκλησις.

Ανάρχως Γεννήσαντα, γῖδν ὁμοῦ συναῖδιον, ἐκπορευτὸν δὲ τὸ Πνεῦμα ἡμῖν ἐγνώρισας, τοῖς ἐν σκότει διακειμένοις, ἀγνωσίας Θεομακάριστε· διὸ ὡς πάνσοφον σὲ Σπυρίδων μακαρίζομεν.

Θεοτοκίον.

Χαρᾶς τὴν καρδίαν μου, Παρθενομήτωρ πλήρωσον, ἡ χάριν δεξαμένη ἐν τῇ νηδύϊ σου· φώτισον Ἀγνή, τῆς ψυχῆς μου τὴν πύρωσιν, ζῶφ κρατουμένης πολλῶν παράπτωσεων.

Καταβασία.

Μυστικὸς εἶ Θεοτόκε.

Εἰς ἀποστείλαριον.

Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Εν ᾅσμασι γεραίροντες, εὐθύμως εὐφημοῦμέν σου θαυμάτων πάτερ τὴν μνήμην, Σπυρίδων νῦν Ἱεράρχα, πνευματικῶς γεγηθότες· τὸ χαῖρε σὺν βοῶμέν σοι, τῶν Κερκυραίων σύλλογος· ἡμᾶς γὰρ ἔσωσας πάντας, ἐκ τῶν βαρβάρων Τρισμάχαρ.

Καὶ τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τοὺς Αἶνους Στιχ. Ηχ' α', Πλ. α'.

Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίροις ὁ Τριμυθοῦντος Ποιμὴν, ὁ τῇ καρδίᾳ καθαρὸς καὶ θερμότατος, χερσὶ δὲ ἀθωοτάταις ὄρος προφθάσας Θεοῦ, καὶ ἐν τόπῳ θείῳ μάκαρ ἔστησας· σαυτὸν ἀκηλίδωτον, ἀρετῶν ἐκθησαύρισμα, Ἱεραρχίας ὠραϊσμένον σεμνότητι, καὶ τὴν ἄρρητον ἀπολαῦσαι λαμπρότητα, παμμάκαρ ἡξίωσαι· Σπυρίδων σεβάσμιε, συνδιαίτην Ἀσωμάτοις· ταῖς σαῖς εὐχαῖς μὲν σὺν Ἀγίῃ, Χριστὸν ἐκδυσώπει, τοῖς ὑμνοῦσί σε δοῶντι χάριν καὶ ἔλεος.

Στύλος τῆς Ἐκκλησίας φανείς, τοὺς τὴν Τριάδα ἀσεβῶς ἀθετήσαντας, μισήσας τέλειον μῖσος, καὶ κατασχύνας αὐτοὺς, εὐσεβείας τρόποις ἀνεκέρυξας· καὶ ρίψας τὸν Ἀραῖον, τοῖς ἰδίῳις θεσπίσμασι, καταπατήσας, ὡς κοπρίαν καὶ βόρβορον, καὶ ἐξέστησας τοῖς οἰκίοις σου θαύμασιν· ὅθεν καὶ ἐδογματίσας, Τριάδα μὲν σέβεσθαι, καὶ τροπαιοῦχος ἐφάνης, τῷ σὺ Δεσπότη δὲ γνήσιος· αὐτὸν σὺν δυσώπει, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοῦναι τὸ θεῖον ἔλεος.

Χαίροις ὁ τῆς Κερκύρας φωστήρ, προστάτης θεῖος, ἱατρὸς καὶ διδάσκαλος, ὁ λύκους ἐκ μέσου πέμψας, τῶν σῶν προβάτων σοφὲ, ὡς φρουρὸς ποιμνίου ἀληθέστατος· τὴν μάνδραν τηρήσας σου, ἀνεπίδατον ἔθνεσι, τοῖς ἀλλοκότοις κραταιῶς ἐνστησάμενος, κακοδοξοῦντας ἀποσεισάμενος· ὅμα γὰρ τὸ ἀκοίμητον, καὶ λύχνος καίόμενος ταύτης Σπυρίδων ὑπάρχεις, καταφυγὴ καὶ ἀντίληψις· μὴ παύσῃ φυλάττειν, ἐξ ἐχθρῶν ἡμᾶς παντοίων τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε.

Δόξα. Ἦχος β'.

Θαυμάσατε ἔθνη ἑτεροδοξα, ὑμεῖς Ἰσραηλῆτες λαὸς τὸ

παράδοξον· οὐ πυρὸς ἰσχὺς, οὐ σιδήρου σκληρότης ὑμᾶς κατέπηξεν, ἀλλὰ τοῦ ἡμετέρου Ἱεράρχου ἡ δύναμις· θάμβος οὖν ἐχέτω ὑμῶν τὰς καρδίας· ἡμεῖς δὲ χαρᾶς ἐνεπλήσθημεν καὶ εὐφροσύνης· εὐχαριστήρια ἀναμέλποντες τῷ ἡμετέρῳ Ποι- μένι, τῷ λυτρῶσαντι ἡμᾶς καὶ ποιήσαντι ἔλεος.

Καὶ νῦν. τῆς Ἑορτῆς.

Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν Τυπικά, καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τῆς Ἑορτῆς,

ᾠδὴ, γ'. καὶ τοῦ Ἀγίου ᾠδὴ ζ'.

Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον εἰς Ἱεράρχην.

Μεγαλυνάριον τοῦ Ἀγίου.

Τῶν θαυμάτων πέλαγος γεγονώς, πάσης τρικυμίας ἐν θαλάσῃ τε καὶ ἐν γῇ, μέγιστε Σπυρίδων, διάσωζε εὐχαῖς σου, τοὺς ἐπικαλουμένους μέγα σὸν ὄνομα.

Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.

ΤΕΛΟΣ.

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ

ΤΟΥ ΘΑΤΜΑΤΟΥΡΓΟΥ.

Εὐλογήσαντος τοῦ Ἱερέως, ἀρχόμεθα στιχολογεῖν τὸ, Κύριε εἰσάκουσον, τὸ, Θεὸς Κύριος· καὶ τὰ παρόντα Τροπάρια.

Ἦχος, δ'.

Τῷ Θεοφόρῳ εὐλαδῶς προσπελάσωμεν, οἱ χαλεπῶν ὑπὸ δεινῶν κατεχόμενοι, ἐν κατανύξει κράζοντες ψυχῆς πρὸς αὐτόν, Ἄγιε βοήθησον, Ἱεράρχα Σπυρίδων, πρόφραστον καὶ λύτρωσαι λυπηρῶν σους ἰκέτας, ὡς παρρησίαν ἔχων πρὸς Θεόν· σὲ γὰρ Προστάτην οἱ πάντες κεκτήμεθα.

Δόξα, Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Οὐ σιωπήσομεν αἰεὶ Θεοτόκε, τὰς δυναστείας σου λαλεῖν οἱ ἀνδρίζοι· εἰ μὴ γὰρ σὺ προΐστασο πρεσβεύουσα, τίς ἡμᾶς ἐρρύσατο ἐκ τοσούτων κινδύνων; τίς δὲ διεφύλαξεν ἕως νῦν ἐλευθέρους; οὐκ ἀποσιτῶμεν Δέσποινα ἐκ σοῦ· σους γὰρ δούλους σώξεις αἰεὶ ἐκ παντοίων δεινῶν.

Εἴτα ὁ Ν'. καὶ εὐθὺς ὁ Κανὼν τοῦ Ἀγίου.

ᾠδὴ α'. Ἦχος Πλ. δ'. Ἀρματηλατὴν Φαρκῶ.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Απὸ χειλέων ἐναγίων προσάδω σοι, ὕμνον Σπυρίδων σοφέ· ἀλλ' εὐμενῶς τοῦτον, Ἱεράρχα πρόσδεξαι, καὶ τὸν

Χριστὸν δυσώπησον, συμπαθέστατε Πάτερ, τοῦ οἰκτειρῆσαί με τάχιον· βέδλημαι γὰρ ὅλος τοῖς πάθεσιν.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Αγαλλομένη ἡ Κερκύρα ἅπασα, τὴν σὴν φαιδρὰν ἐορτὴν, ἄγει ἐτησίως, Πάτερ παμμακάριστε, Σπυρίδων ἁγιοτάτε, ἣν αἰεὶ περιέπειν, μὴ διαλείπης θεσπέσιε, πρέσβυν σε κλυτοῦσαν ἀκοίμητον.

Δόξα.

Θεόθεν δῶρον τὸ σὸν σκῆνος ἐνδοξε, ὦφθη Σπυρίδων ἡμῖν, ὃ προφανῶς βρῦει, ἱαμάτων χάριτας, καὶ παύει τὰ δυσίατα, τῶν ψυχῶν ἡμῶν πάθη, Θαυματουργέ Ἱερώτατε, ἔθεν εὐφροσύνως τιμῶμέν σε.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Λόγον μοι Λόγε τοῦ Θεοῦ πρυτάνευσον, ὅπως τὸ χαῖρε τῇ σῇ, μητρονάνδρῳ λέξω, χαῖρε ὁλβος ἄσυχλος, χαῖρε ἀγνοίας σκῆνωμα· χαῖρε ῥάβδος ἡ θεία, τοῦ Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα, χαῖρε μυριώνυμε Δέσποινα.

Ὡδὴ γ'. Οὐρανίας ἀψίδος.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Ικατεύω Τρισμάκαρ, αἰρετικῶν τάραχον, καὶ τῆς ἀσεβείας τὴν ζάλην, διασκεδάσαι σε· σὺ γὰρ θεόληπτε, τὸν ἀρχηγὸν τῆς γαλήνης, προσκυνεῖν ἐδίδαξας Τριάδα ἐνθεον.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Επὶ σὲ καταφεύγω, τὸν συμπαλῆ Ὅσιον, ὅπως σῇ πρεσβεῖα Σπυρίδων, ῥυσθῶ ὁ δεῖλαιος, τῆς αἰωνίου ποινῆς, καὶ ἀφορήτου αἰσχύνης, τύχω δὲ λαμπρότητος θείας καὶ χάριτος.

Δόξα.

Αληθῶς σὺ ἐδείχθης, Ἀρχιερεὺς ἕσις, ἄκακος ἀμίαντος Πάτερ, Χριστοῦ ἐπόμενος, διδασκαλίαις αἰεὶ, καὶ νῦν αὐλίζε· θεόφρων, ἐνθα φῶς ἀνέσπερον ὡς Ἱερώτατος.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Νοῦν καὶ φρένα καὶ λόγον, δῶρον Θεοῦ εἴληφα, ὅπως ἐπιγνούς τὸν Δεσπότην, ἔργοις τιμῶσω καλοῖς· ἐγὼ δὲ πάθεσι τὴν δωρεὰν ἀτιμάσας, τὸν δοτῆρα ὑβρίσα Δέσποινα σῶσόν με.

Διάσωσον Σπυρίδων μάκαρ, κινδύνων τοὺς σὲ ἱκέτας· ὅτι πάντες ἡμεῖς ἐν σοὶ θαρρόυντες προστρέχομεν, φρουρὸν καὶ προστάτην σε κεκτημένοι.

Επίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ, Πανύμνητε Θεότατε, ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπήν, τοῦ σώματος κάκωσιν, καὶ ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος. Αἴτησις παρὰ τοῦ Ἱερέως καὶ Ἐκφώνησις. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιάνθρωπος Θεός. Καὶ λέγομεν τὸ παρὸν Τροπᾶριον, ἤχος β'. Πρεσβεῖα θερμή.

Πρεσβεῖαν θερμὴν, καὶ δέησιν ἱκέσιον, προσάγαγε νῦν, Σπυρίδων Ἱερώτατε, τῷ Θεῷ, καὶ αἰτῆσαι, τοῖς πιστοῖς δωρῆσασθαι ἄφεσιν, καὶ ἐκ κινδύνων ῥύσασθαι ἡμᾶς, τῆς Νήσου Κερκύρας ὁ ὑπέρμαχος.

Ὡδὴ δ'. Σὺ μου ἰσχὺς Κυrie.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Αλλὴν ἡμεῖς κιβωτὸν ἁγιάσματος, τὴν τιμίαν, θήκην τοῦ Λειψάνου σου, Πάτερ σοφὲ, ἔχομεν πιστῶς· ἦν περικυκλούμετες, περιδεῶς ἀτενίζομεν, τῷ θεῷ σου Λειψάνῳ, Ἱεράρχα τιμῶντες, τὸν ἐνάρετον βίον σου ἐνδοξε.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Θαῦμα σὺ εἶ, πάνσοφε ἡμῖν θεώμενος· μετὰ πότμον, ἀφάρτον γὰρ ἔμεινε, τὸ θεῖον σκῆνος Πάτερ τὸ σόν· δόξα τῷ Κυρίῳ, τῷ οὕτως σὲ θαυμαστώσαντι· ἀλλὰ μὴ διαλείπης, τῷ Σωτῆρι πρεσβεύειν, ὑπὲρ πάντων τῶν πίστει ὑμνούντων σε.

Δόξα.

Εξ ἀναγκῶν, καὶ πάσης ἄλλης κακώσεως, τὴν σὴν ποίμνην, ῥῦσαι κινδυνεύουσιν, Σπυρίδων Πάτερ θαυματουργέ, τῶν πιστῶν προστάτα· διὸ μὴ παύσῃ δεόμενος, Χριστοῦ τοῦ φιλανθρώπου, αἰκτερῆσαι καὶ σῶσαι, τῇ πρεσβείᾳ σου πάντας ἐκ θλίψεως.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ολος ἐσμός, ἁμαρτιῶν περικείμενος, δεδεμένος ὅλος πλημμελίῃμασι, καὶ δουλωθείς ὅλος τῷ ἐχθρῷ, ὅλος προαιρέσει, ὑπέκυψα τῷ ἀλάστορι· οὐκ ἔχω πλὴν σου ἄλλην, προσδοκίαν Παρθένε, σπεῦσον ῥῦσαί με ὅπως δοξάξω σε.

Ῥδὴ ε'. Ἵνα τί μὲ ἀπώσω.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Ελλαμπόμενος Πάτερ, αἶγλη τῇ τοῦ Πνεύματος, πᾶσιν ἀπῆστραψας, θεολόγῳ γλώττῃ, τῆς Τριάδος τὸ φέγγος τὸ ἀχραντον, θεῖε Ἱεράρχα, πιστῶν τὸ κλέος καὶ ἡ δόξα, τῆς Συνόδου τῆς πρώτης ὑπέβλαψε.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Νοερῶς σὺν Ἀγγέλοις, νῦν συναυλιζόμενος, Χριστὸν δυσώπῃσον, τῶν παθῶν ῥυθῆναι, καὶ κινδύνων τοὺς σὲ μακαρίζοντας, λειτουργγὲ ὑψίστου, Σπυρίδων Πάτερ θεοφόρε, ὡς λαχὼν παρρησίας πρὸς Κύριον.

Δόξα.

Εν τῇ θεείᾳ σου μνήμῃ, Ἀγγελοι καὶ Δίκαιοι πανηγυρίζουσιν, ὡς τῶν πρωτοτόκων, Ἐκκλησίαν φαιδρύνας σαῖς πράξεσι, σύσκηνον λαβόντες, τὴν σὴν ψυχὴν Σπυρίδων μάκαρ, τὸ δὲ σῶμα ἡμῖν τεθησαύριται.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τὸν ἀχώρητον Λόγον, ἄνθρωπον γενόμενον, ἐν σοὶ ἐχώρησας, ὃν αἰεὶ δυσώπει, ὡς υἱόν σου Παρθένε καὶ Κύριον, πάσης ἐναντίας, ἐπιβουλῆς νῦν ἀπαλλάξαι, τοὺς σοὺς δούλους ἀγνὴ θεοσύμφευτε.

Ῥδὴ, ς'. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Τὴν δέησιν ἐκτενῶς πρὸς Κύριον, μὴ ἐλλείπης Ἱεράρχα προσάγειν, ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν τιμώντων ἐκ πόθου, τὴν σὴν σεβάσιμον μνήμην αἰοῖδιμε, Σπυρίδων καύχημα πιστῶν, Τριμυθοῦντος Ποιμὴν ὁ πανάριστος.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Παράκλησιν οἱ πιστοὶ εὐράμενοι, τὴν Σορὸν τὴν ἱερὰν σοῦ Λειψάνου, πάντες θερμῶς, προσερχόμεθα ταύτῃ, καὶ σὲ λιτίζοντες πόθῳ κραυγάζομεν, Σπυρίδων, χάρις τῷ Θεῷ, τῷ Προστάτῃ ἡμῖν σὲ δωρήσαντι.

Δόξα.

Προστάτην μου τῆς ζωῆς ὡς εὖροιμι, θεοφόρε Ἱεράρχα Κυρίου, τῶν δυσχερῶν, διαλύοντα νέφος, καὶ ψυχικὴν μοι γαλήνην δωρούμενον, πρεσβείαις σου ταῖς ἱεραῖς, ὦ Σπυρίδων Πατέρων ἀγλαΐσμα.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Οὐ κρύπτω σου τὸν βυθὸν τοῦ ἐλέους, καὶ τὴν δρύσιν τῶν ἀπείρων θαυμάτων καὶ τὴν πηγὴν τὴν ἀένναον ὄντως, τῆς πρὸς ἐμὲ συμπαθείας σου Δέσποινα· ἀλλ' ἅπασιν ὁμολογῶ, καὶ βοῶ καὶ κηρύττω καὶ φθέγγομαι.

Διάσωσον Σπυρίδων μάκαρ, κινδύνων τοὺς σοὺς ἱκέτας, ὅτι πάντες ἡμεῖς ἐν σοὶ θαρρόυντες προστρέχομεν, φρουρὸν καὶ προστάτην σε κεκτημένοι.

Αχραντε ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον ἀνερμηνεύτως, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τεκοῦσα, δυσώπησον, ὡς ἔχουσα μητρικὴν παρρησίαν.

Αἰτήσεις παρὰ τοῦ Ἱερέως· καὶ μετὰ τὴν Ἐκφώνησιν, τὸ παρὸν Κοντάκιον,

ἦχος β'. Προστασία τῶν Χριστιανῶν.

Προστασία εἰ τῶν εὐσεβῶν πάντων ἄμχαρος, ἱκεσία πρὸς τὸν ποιητὴν ἀκαταίσχυτος· μὴ παρίδῃς οὖν εὐλαδῶν ἱεσινον φωνήν· ἀλλὰ φάνηθι ὡς συμπαθὴς, Σπυρίδων Πάτερ ἀρωγός, τοῖς θερμῶς σοὶ κραυγάζουσι· τάχυνον δὴ παμμάκαρ, καὶ σπεῦσον Χριστῷ πρεβεῦσαι, τοῦ οἰκτειρῆσαι νῦν ἡμᾶς, Θεοφόρε τοὺς τιμῶντάς σε.

Οἱ Ἀναβαθμοί, τὸ α'. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου.

Προκείμενον. Τὸ στόμα μου λαλῇ σοφίαν.

Στίχ. Ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐκφώνησις, Ὅτι Ἄγιος εἰ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἅγιοις ἐπαναπαύη. Τὸ, πᾶσα πνοή. Εἶτα, Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι. Εὐαγγ. κατὰ Ἰωάννην.

Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας

Δόξα, Ταῖς τοῦ Ἱεράρχου πρεσβείαις.

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις.

Στίχος. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἐλεός σου.

Καὶ ψάλλομεν τὸ παρὸν Ἰδιόμελον Ἦχος, Πλ. β'.

Οτε καιρὸς τῆς ἀπὸ γῆς ἐκδημίας σου, τότε τὴν Ἱεράν σου ψυχὴν θεῖοι Νόες ἀνελάβανον, Ἱεράρχα αἰοῖδιμε, καὶ πρὸς οὐρανίους μονὰς, ἐνθα Ἱεραρχῶν ἀπάντων ὁ Σύλλογος, γη-θοσύνως ἐναπέθεντο· τὸ δὲ σεβάσμιον σκῆνός σου Τριάς ἡ Μεγαλουργὸς ἀφθαρτίσασα, πηγὴν θαυμάτων ἀνέδειξε, καὶ πάντων Ὁρθόδοξων παράκλησιν· διὸ καὶ ἡμεῖς συνελθόντες, Ἀγιώτατε Πάτερ, Σπυρίδων Σοφὲ, πόθῳ καὶ δέει τὴν θεῖαν περικυκλοῦμέν σου Λάρνακα, καὶ τὸ Ἱερόν καὶ ἅγιον Σῶμά σου περιχαρῶς ἀσπαζόμενοι, ῥύσιν ψυχῶν τε καὶ σωμάτων λαμβάνομεν, μεγαλύνοντες τὸν σὲ δοξάσαντα Κύριον, ᾧ καὶ πρεσβεύεις ἀδιαλείπτως ὑπὲρ τῷ ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ Ἱερεύς. Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου. Τὸ, Κύριε ἐλέησον, ιβ'.

Ἐκφώνησις. Ελέει καὶ οἰκτιρμοῖς. Καὶ τὰ λοιπά.

Ὡδὴ, ζ'. Παῖδες Ἑβραίων ἐν καμίνῳ.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Πλήσον χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, τοὺς τῷ θεῷ νῦν Ναῶ σουπροσιόντας, καὶ Χριστῷ τῷ Θεῷ, συμφώνως μελωδοῦντας, εὐλογητὸς εἰ Κύριε, ὁ Θεὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Πρόσθητι πάντων Ἱεράρχα, τῶν ἐχόντων σε φρουρὸν αἰὶ καὶ ῥύστην, καὶ Χριστῷ τῷ Θεῷ, ἀπαύστως μελωδοῦντων, εὐλογητὸς εἰ Κύριε, ὁ Θεὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.

Δόξα.

Μή με ἐάσης Ἱεράρχα, ἀπροστάτευτον βοῶ σοι ἐκ καρδίας· ἀλλὰ ῥύσαιο νῦν, ἐκ πονηρῶν ἀνθρώπων, τὰς μηχανάς καὶ ἐνεδρα, τούτων, Πάτερ διαλύων.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Σκέπη γενοῦ καὶ προστασία, καὶ ἀντίληψις καὶ καύχημα Παρθένε, γυμνωθέντι μοι νῦν, ἀπάσης βοηθείας, ἀδοθητῶν δυνάμεις καὶ ἐλπίς ἀπηλπισμένων.

Ἐδὴ ἡ'. Τὸν ἐν ὄρει Ἀγίῳ δοξασθέντα.

Ἀγίε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Τὴν τιμίαν σου Λάρνακα κυκλοῦντες, εὐωδίας πληροῦμεθα ἀρρήτου, ὅθεν πιστῶς, βοῶμέν σοι Θεόληπτε, πλήρωσον εὐχὰς τε, θερμὰς καὶ ἱκεσίας, τῶν σὲ ἀνευφημούντων.

Ἀγίε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Μὴ παρίδης, Σπυρίδων ἱκεσίαν, τοῦ σοῦ δούλου, θερμῶς σοι ἀνακράζω· ἀλλ' ἐκτενῶς τὸν Κύριον ἱκέτευε, δοῦναί μοι τὴν λύσιν, τῶν πλημμελημάτων, ὧν ἔπραξα ὁ τάλας.

Δόξα.

Ιδοὺ Πάτερ, οἱ πάντες ὡς λιμένα, σὲ εὐρόντες, σωτήριον ἐν ζάλαις, ἀπὸ ψυχῆς, βοῶμεν καὶ νῦν πρόφθασον, φάνηθι προστατῆς, πάντων Ὁρθοδόξων, ἀντίπαλος βαρβάρων.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Περιστάσεις, καὶ ἐλιφεις καὶ ἀνάγκαι, εὐροσάν με Ἀγνή, καὶ συμφοραὶ τοῦ βίου, καὶ πειρασμοὶ με, πάντοθεν ἐκύκλωσαν· ἀλλὰ πρόστητί μοι, καὶ ἀντιλαδοῦ μου τῇ κραταίᾳ σου σκέπη.

Ἐδὴ, θ'. Εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ ὁ Οὐρανός.

Ἀγίε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Πληροῦμαι εὐφροσύνης πνευματικῆς· θυμηδίας ἀρρήτου μακάριε, τὴν σὴν σεμνήν. ἀναλογιζόμενος βιοτήν, τὰς ἀρετὰς τὰ θαύματα, καὶ τὴν θεῖαν χάριν τὴν πρὸς Χριστοῦ, δοθεῖσάν σοι θεόφρων, Σπυρίδων Ἱεράρχα· διὸ σὺν πόθῳ μακαρίζω σε.

Ἀγίε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Οὐκ ἔστιν ἀριθμῆσθαι δυνατόν, τὰ πολλὰ σου καὶ μέγιστα θαύματα, Πάτερ σοφέ, ἅπερ ἡ τιμία σου προσφανῶς, θαυματοφόρος, Ἀγίε, Λάρναξ τοῖς ἐν πίστει εἰλικρινεῖ, ἐκβλύζει προσιοῦσιν, ὡς νάματα, Σπυρίδων· διὸ σε πάντες μακαρίζομεν.

Δόξα.

Τὴν δέησίν μου ταύτην τὴν πενιχράν, καὶ παράκλησιν Πάτερ τρισόλβιε, ὡς συμπαθὴς, δέξαι ἐνεχθεῖσαν πανευλαβῶς, καὶ τὰς αἰτήσεις πλήρωσον· δύνασαι γὰρ ἔχων πρὸς τὸν Θεόν, Σπυρίδων Ἱεράρχα, πολλὴν τὴν παρρησίαν, τῶν Ὁρθοδόξων ὁ ὑπέρμαχος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τὴν δέησίν μου δέξαι τὴν πενιχράν, καὶ κλαυθμὸν μὴ παρίδης καὶ δάκρυα, καὶ στεναγμὸν, ἀλλ' ἀντιλαδοῦ μου ὡς ἀγαθὴ, καὶ τὰς αἰτήσεις πλήρωσον· δύνασαι γὰρ πάντα ὡς πανοθενοῦς, Δεσπότου Θεοῦ Μήτηρ, εἰ νεύσεις ἔτι μόνον, πρὸς τὴν ἐμὴν οἰκτράν ταπεινῶσιν.

Καὶ εὐθὺς συνάπτομεν τὰ τῆς Θεοτόκου Μεγαλυνάρια.

Αξίον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς, μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον· τὴν

ἄειμακάριστον καὶ Παναμώμητον, καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουδīm, καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφīm· τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον σὲ μεγαλύνομεν.

Τὴν ὑψηλοτέραν τῶν οὐρανῶν, καὶ καθαριωτέραν λαμπροδόνων ἡλιακῶν, τὴν λυτρωσαμένην ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρacts, τὴν Δέσποιναν τοῦ Κόσμου ὕμνοις τιμῶμεν.

Απὸ τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν, ἀσθενεῖ τὸ σῶμα, ἀσθενεῖ μου καὶ ἡ ψυχὴ· πρὸς σὲ καταφεύγω τὴν Κεχαριτωμένην, ἐλπίς ἀπηλπισμένων, σύ μοι βοήθησον.

Δέσποινα καὶ Μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ, δέξαι παρακλήσεις, ἀναξίων σῶν ἱκετῶν, ἵνα μεσιτεύσῃς πρὸς τὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα· ὦ Δέσποινα τοῦ κόσμου, γενοῦ μεσίτρια.

Ψάλλομεν προθύμως σοὶ τὴν ᾠδὴν, νῦν τῇ πανυμνήτῳ Θεοτόκῳ χαρμονικῶς· μετὰ τοῦ Προδρόμου, καὶ πάντων τῶν Ἀγίων, δυσώπει Θεοτόκε τοῦ οἰκτειρῆσαι ἡμᾶς.

Ισως γενοῦ μοι τῷ ταπεινῷ, ὅτι πλήν σου ἄλλην, οὐ γινώσκω καταφυγὴν, ὁ ἐν ἁμαρτίαις, παντοίαις πεπλησμένος· ἐλέησόν με μόνῃ Χριστιανῶν ἡ ἐλπίς.

Καὶ τοῦ Ἀγίου τὰ ἐφεξῆς, ληφθέντα ἐκ τῆς αὐτοῦ Φυλλάδος, ἐκτὸς τοῦ τελευταίου, ὅπερ ἐστὶ τοῦ Συγγραφῆος τοῦδε τοῦ Κανόνος.

Χαίροις Τριμυθούντος ἡ καλλονή. Χαίροις Κερκυραίων ὁ σοφώτατος Ἰατρός. Χαίροις τῆς Τριάδος ὁ Θεὸς μυστολήπτης· Πατέρων μέγα κλέος Σπυρίδων Ἅγιε.

Τῶν θαυμάτων πέλαγος γεγονώς, πάσης τρικυμίας, ἐν θαλάσῃ τε καὶ ἐν γῇ· μέγιστε Σπυρίδων, διάσωζε εὐχαῖς σου, τοὺς ἐπικαλουμένους μέγα σὸν ὄνομα.

Αινέσωμεν πάντες χαρμονικῶς, τὸν θερμὸν Προστάτην, καὶ ὑπέρμαχον κραταῖον, τὸν σώσαντα Νῆσον, ἀλώσεως βαρβάρων, Σπυρίδωνα Κερκύρας μέγιστον καύχημα.

Αξίως σὲ μέλποντες τὸν λαμπρὸν, Κερκύρας φωστῆρα, καὶ εὐχόων βοηθόν, καὶ σὲ δυσωποῦντες οὐ παύσομεν ἀφθάτως, ἵνα ταῖς σαῖς πρεσβείαις ῥυσθῶμεν βλάβειν.

Τὶς ἐξαριθμήσει σου τὴν πληθὺν τῶν θαυμάτων Μάκαρ; ἐξανέστησας γὰρ νεκροὺς· λοίμην, πείναν, νόσους, καὶ δυσμενεῖς καθεῖλες, καὶ ἐκ χειρῶν ἀνόμων ἡμᾶς ἐξήγαγες.

Χαίροις Ὁρθοδόξων προασπιστὰ, κακοδόξων ἡμάστιξ, Τριμυθούντος κλεινὸς Ποιμὴν, Κερκύρας Προστάτης, πατήρ τε καὶ Ἀκέστωρ, ἐμοῦ ἐξ θυμῆδιά, Σπυρίδων Ἅγιε.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων αἱ στρατιαί, Πρόδρομε Κυρίου, Ἀπριστόλων ἡ δωδεκάς, οἱ Ἅγιοι πάντες μετὰ τῆς Θεοτόκου, ποιήσατε πρεσβείαν εἰς τὸ σωθῆναι ἡμᾶς.

Τὸ Τρισάγιον. Δόξα καὶ νῦν. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν!

Ὁ Ἱερεὺς. Ὅτι σοῦ. Τὰ Τροπάρια, ἤχος, Πλ. β'.

Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε. Δόξα. Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς!

Καὶ νῦν τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλιν.

Αἴτησις παρὰ τοῦ Ἱερέως ὡς δεδῆλωται.

Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός. Καὶ μετὰ τὴν Ἐκφώνησιν

ψάλλομεν τὰ παρόντα Ἐξαποστειλάρια.

Ἀπόστολοι ἐκ περάτων.

Τῶν Κερκυραίων τὰ πλήθη, συναθροισθέντα ἐνθάδε, ἐν Ἱεράρχῳ Τεμένει, Σπυρίδωνος νῦν σκιρτάτω, καὶ ἀσπαζέσθω τὸ θεῖον, περιχαρῶς τούτου σκῆνος.

Ο τῆς Κερκύρας Προστάτης, τῆς Τριμυθοῦντος, ὁ Ποιμὴν, αἰρετιζόντων ἢ μάστιξ, Σπυρίδων φίλε Κυρίου, μὴ διαλείπης πρεσβεύειν, ὑπὲρ ἡμῶν Ἱεράρχα.

Καὶ σὲ προβάλλομεν πρέσβυν, πρὸς τὸν οἰκτίρμονα Θεόν, ἵν' ὡς φιλόανθρωπος λύσιν, παράσχῃ καὶ μοι πταισμάτων' παρακαλῶ οὖν σε Πάτερ, Σπυρίδων μὴ ἐπιλάβῃ.

Ιερουργεῖ Ἱεράρχα, καὶ Ἀγιώτατε Πάτερ, Ἀρχιερέων ἢ δόξα, τὸ κλέος τῶν ὀρθοδόξων, παράδοξόν σου τὸ θαῦμα, πῶς καὶ νεκρὸς, ὡς ζῶν φαίνη!

Εἶτα γίνεται ἀπόλυσις.

Ἰουλίῳ ιγ'. Μνεῖαν ποιούμεθα τοῦ γεγονότος θαύματος παρὰ τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος Ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος, τοῦ Θαυματουργοῦ, ὅτε τὸν ἐξ Ἑώας τυφλὸν ὀνόματι Θεόδωρον παραδόξως ὤμματιωσε.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν, Δοξαστικά Ἰδιόμελα.

Μετὰ τὸ, Κύριε ἐκέκραξα, καὶ τὰ συνήθη προσόμοια.

Δόξα, ἤχος Πλ. β'.

Δεῦτε φιλέρτων ὁμήγυρις, δεῦτε νῦν χορεῖαν συστήσαντες, ᾄμασιν εὐχαρίστοις, τὸν Ἱεράρχην καὶ φίλον Κυρίου,

Σπυρίδων αὐτὸν πανθαύμαστον, εὐσεβῶς ἀνευφημήσωμεν· πολλὰ γὰρ καὶ ὑπὲρ φύσιν, τοῦ Χριστοῦ τῇ δυνάμει, ἐνεργεῖ διὰ ἰάσεων, τοῖς τῷ θεῷ αὐτοῦ Λειψάνῳ εὐλαδῶς προσερχομένοις. Αὐτὸς καὶ τοῦ ἐξ Ἑώας τυφλοῦ παραδόξως ὀμμάτων τὰς κόρας, χαρὰν ἐόρτιον σήμερον τοῖς Κερκυραίοις ἀπειργάσατο. Τί οὖν ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν; Μέγας εἰ Κύριε, πιστῶς ἐκβοήσωμεν, καὶ θαυμαστὸς ἐν τοῖς Ἀγίοις σου· δόξα σοι.

Εἰς τὸν Στίχον, Δόξα, ἤχος, Πλ. δ'.

Τίς μὴ δοξάσει, τίς μὴ ὑμνήσει τῶν θαυμάτων τὴν χάριν, ἣν παρὰ τοῦ Σωτῆρος ἐκομίσω, Ἱεράρχα αἰοδιμε; καὶ γὰρ ὅσημέραι ταχεῖαν πλουτοῦμεν τὴν ἀντίληψιν, πόθῳ καὶ δέει τῷ ἱερῷ Λειψάνῳ σου προστρέχοντες. Τούτῳ καὶ τυφλὸς ὁ ἐξ Ἑώας προσδραμών, παράδοξον εὔρε τὴν ὄρασιν· καὶ δῆσοι χαριστήρια θύοντες, ἐτήσιον ἀνάμνησιν τοῦ τεραστίου ποιούμεθα, μεγαλύνοντες Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, τὸν ὑπὲρ φύσιν ἀφθαρτίσαντα τὸ σὸν πανέντιμον σκῆνος, καὶ προστάτην ἄμαχον ἡμῖν σὲ δωρησάμενον. Αὐτὸν οὖν ἰκέτευε, Ἀγιώτατε Πάτερ, Σπυρίδων Θαυματοργε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

ΤΕΛΟΣ.

ΕΥΧΗ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ

ΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΨΕΩΣ
ΧΑΡΙΝ ΤΟΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΛΑΒΕΣΙ:

Κύριε Ιησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, μακρόθυμε καὶ πολυ-
έλεε, ὁ τῇ ἀρρήτῳ σου προνοίᾳ τὸν πιστὸν σου δοῦλον Σπυ-
ρίδωνα ἀπὸ τῆς τῶν ἀλόγων ζώων μάνδρας προσκαλε-
σάμενος, ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῆς Ἐκκλησίας τῶν λογικῶν
σου προβάτων εὐδοκήσας ποιῆσαι, ἵνα δείξης ὅτι ἡ δύναμις
σου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται, ποιμανὸν ἡμᾶς, θεόμειθρά σου, τῇ
ῥάβδῳ τῆς Θεϊκῆς σου ἐξουσίας εἰς νομάς ζωηφόρους, καὶ
μὴ ἐάσης ἡμᾶς ἀφόβως ποιμένειν ἑαυτοὺς, μηδὲ πλανᾶσθαι
εἰς τὰ βάραιθρα τῆς ἀπωλείας, ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποι-
μένα· ἀλλ' ἐκ πάσης ἀλόγου ἐπιθυμίας καὶ πονηρᾶς πράξεως,
ῥυσάμενος ἡμᾶς, δώρησαι ἵνα πάντοτε εὐπειθῶς σοὶ τῷ κα-
λῷ Ποιμένῃ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἐπώμεθα· ὅπως ἀπλανῶς ἐν
τῷ Ἀγίῳ Σου θελήματι ζῶντες, καὶ τὴν ἐτήσιον μνῆμην αὐ-
τοῦ ἐν ᾧδαῖς πνευματικαῖς γεραίροντες, καταξιωθῶμεν, αὐ-
τοῦ πρεσβεύοντος, τῆς μερίδος τῶν σωζομένων ἐν οὐρανῷ
συμμέτοχοι εὐρεθῆναι. "Οτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς ἀπεράντους
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τέλος καὶ τῷ ἐν τοῖς Ἀγίοις αὐτοῦ

Θαυμαστῷ Θεῷ ἡμῶν

Δόξα.